

2023-05-30

1

Organ: Kommunstyrelsen

Plats och tid för sammanträde: Kommunkontoret, onsdag den 7 juni 2023, kl 08.00 - 16.00, sammanträdesrum Jupiter

Tid för justering: Kommunkontoret, fredag den 16 juni 2023, kl 13.00

Efter avslutat sammanträde diskuteras aktuella näringslivsfrågor med Anna-Karin Horney

Föredragande	Ärenden	Sida
	1 Upprop	
	2 Val av protokolljusterare	
	3 Dagordning	
	4 Anmälan av jäv	
	5 Månadsuppföljning mars 2023	4 - 10
	6 Budget 2024 - Framflyttning av budgetprocessen	11 - 16
	7 Fastställande av ram för nyupplåning under 2024	17
	8 Budget 2024 - Skattesats 2024	18
	9 Finansiering av projektet Tjamstan södra, etapp 1	19 - 20
	10 Investering 2023 - Godkännande av kommunstyrelsens investeringsplan 2023	21 - 31
	11 Revidering av trepartens renhållningsnämnds reglemente	32 - 37

12	Fastställande av avfallstaxa för Malå kommuns renhållningsverksamhet	38 - 51
13	Fastställande av taxor inom förskola och fritidshem	52 - 57
14	Tillsättande av säkerhetsskyddschef samt ersättare	58
15	Redovisning av medborgarförslag som inte har beretts färdigt	59
16	Flytt av handläggning och tillsyn till miljö- och byggnämnden av serveringstillstånd	60 - 63
17	Revisionsrapport - Ägarstyrning	64 - 97
18	Fastställande av kommunstyrelsens verkställighetsförteckning	98 - 104
19	Fastställande av Gemensamt reglemente för Malå kommuns nämnder samt kommunstyrelsen och dess utskott	105 - 128
20	Fastställande av Kollektivtrafikplan för Malå kommun 2023 - 2026	129 - 149
21	Yttrande över Region Västerbottens kulturplan 2024 - 2027	150 - 238
22	Utbetalning av partistöd 2023 - Liberalerna Malå	239 - 242
23	Utbetalning av partistöd 2023 - Malå Socialdemokratiska Arbetarkommun	243 - 246
24	Utbetalning av partistöd 2023 - Malålistan	247 - 250
25	Utbetalning av partistöd 2023 - Vänsterpartiet Malå	251 - 254

2023-05-30

3

26	Motion av Lennart Gustavsson (V) med flera angående införande av nolltaxa i inomkommunal kollektivtrafik	255 - 256
27	Utseende av firmatecknare för Malå kommun 2023-08-01 -- 12-31	257
28	Undertecknande av handlingar för Malå kommun 2023-08-01 -- 12-31	258
29	Tillsättande av tillförordnad kommunchef	259
30	Ordföranden informerar	
31	Anmälan av delegationsbeslut	260 - 261
32	Redovisning av meddelanden	262

MALÅ KOMMUN

Lennart Gustavsson
Ordf

§ 34

Dnr 2023.75/04

Månadsuppföljning mars 2023

Som en del i en utvecklad ekonomistyrning samt med anledning av en förändrad budget- och uppföljningsprocess där delårsrapport tertial 1 utgår för år 2023 krävs en utökad månadsuppföljning för att kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska bibehållas.

Bedömning

Månadsuppföljning för nämnder och kommunstyrelse redovisas.

BESLUTSUNDERLAG

Lina Dahlbäcks tjänsteutlåtande.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Ylva Olofsson (S): Informationen noteras.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN

- Informationen noteras.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande

Månadsuppföljning Mars 2023

Malå kommun

Innehållsförteckning

6

1	Driftredovisning.....	3
1.1	Kommentarer till driftredovisning	4
1.2	Åtgärder för prognos	4

1 Driftredovisning

7

Uppföljning mars 2023

		Budget_2023	Utfall_2303	Prognos_2023	Budgetavvikelse
	Nettokostnader	232 287	65 000	236 790	-4 503
11	Kommunfullmäktige				
	Personalkostnader	404	297	404	0
	Övriga kostnader	823	60	823	0
	Nettokostnader	1 227	357	1227	0
20	Kommunstyrelsen				
	Personalkostnader	2 030	436	2 030	0
	Övriga kostnader	818	44	818	0
	Nettokostnader	2 848	480	2 848	0
21	Administrativ enhet				
	Intäkter	-5 056	-2 563	-5 056	0
	Personalkostnader	12 522	3 050	12 522	0
	Övriga kostnader	11 057	2 096	11 057	0
	Nettokostnader	18 523	2 583	18 523	0
22	Arbetsmarknadsenhet				
	Intäkter	-3 600	-474	-3 600	0
	Personalkostnader	5 093	1 757	7 028	-1 935
	Övriga kostnader	639	232	947	-308
	Nettokostnader	2 132	1 514	4 375	-2 243
23	Utvecklingsavdelning				
	Intäkter	-2 735	-4 984	-6 000	3 265
	Personalkostnader	2 827	752	3 008	-181
	Övriga kostnader	1 293	1 020	1 503	-210
	Nettokostnader	1 385	-3 212	-1 489	2 874
25	Teknisk avdelning				
	Intäkter	-35 309	-7 190	-35 309	0
	Personalkostnader	17 942	4 379	18 500	-558
	Övriga kostnader	31 298	7 527	32 000	-702
	Nettokostnader	13 931	4 716	15 191	-1 260
26	Utbildningsavdelningen				
	Intäkter	-25 072	-5 188	-25 072	0
	Personalkostnader	65 204	16 772	65 204	0
	Övriga kostnader	49 106	15 162	50 106	-1 000
	Nettokostnader	89 238	26 746	90 238	-1 000
27	Sociala avdelningen				
	Intäkter	-15 242	-5 060	-15 242	0
	Personalkostnader	74 522	20 265	77 022	-2 500
	Övriga kostnader	26 870	7 830	27 670	-8 00

		Budget_2023	Utfall_2303	Prognos_2023	Budgetavvikelse
	Nettokostnader	86 150	23 035	89 450	-3 300 8
29	Projekt kommunstyrelsen				
	Intäkter	-481	-665	-481	-481
	Personalkostnader	481	109	481	481
	Övriga kostnader	0	18	0	0
	Nettokostnader	0	-539	0	0
30	Miljö- och byggnämnd, Malå				
	Personalkostnader	122	34	122	0
	Övriga kostnader	12	1	12	0
	Nettokostnader	134	35	134	0
31	Miljö- och byggavd Malå				
	Intäkter	-1 325	-110	-1 135	-190
	Personalkostnader	6 944	1 623	6 671	273
	Övriga kostnader	2 496	602	2 821	-325
	Nettokostnader	8 115	2 116	8 357	-242
40	Miljö- och byggnämnd, Norsjö				
	Personalkostnader	82		82	0
	Övriga kostnader	12	1	12	0
	Nettokostnader	94	1	94	0
41	Miljö- och byggavd Norsjö				
	Intäkter	-1 630	-219	-1 080	-550
	Personalkostnader	7 273	1 764	5 967	1 306
	Övriga kostnader	2 868	586	2 956	-88
	Nettokostnader	8 511	2 131	7 843	668

1.1 Kommentarer till driftredovisning

Allmänna avdelningen

På Allmänna avdelningen är intäkterna högre än budgeterat för kvartal ett. Statsbidrag för integration är bland annat intäkter från 2022 som kommit in första kvartalet 2023. Vi har mer intäkter än budget på IT enheten vilket beror på ett antal nya kunder som vi räknat anslutit till stadsnätet.

Utveckling-Arbetsmarknad har en budget under utredning då den inte stämmer. Galejan har bla 50% i personalstat som saknas och personalkostnader på arbetsmarknadsenheten finns inte budgeterat.

Vi har ökade kostnader på Galejan på bla matbilskörningen där utgifterna är högre än de intäkter som verksamheten inbringar.

Administrativa samt Kultur-Tekniska enheten har fram tom månad tre en budget i balans.

Utbildningsavdelningen

Intäkterna är lägre just nu än budgeterat för kvartalet. Det beror främst på att vissa statsbidrag utbetalas vid ett senare tillfälle under året. Innan årets är tillända så är det sannolikt att budget kommer att överensstämja ganska bra med utfall.

9

Personalkostnaderna är större än budgeterat för kvartalet. Det beror på att Norsjö kommun missat att fakturera oss för en elevassistent för hela 2022. Den kostnaden belastar istället 2023. Vi har dock vakanta tjänster som vi inte har lyckats tillsätta vilket bör innebära att budget för personalkostnaderna kommer att hålla sett ur helårsperspektivet.

Övriga kostnader fortsätter att stiga. Främst är det kostnader för gymnasiet som påverkar ekonomin negativt. Skellefteå kommun har höjt sin interkommunala ersättning med cirka 25 % jämfört med föregående läsår och Lycksele har höjt med motsvarande cirka 10 %. Detta medför såklart ökade kostnader men exakt hur detta kommer att slå vet vi egentligen inte förrän årets nior blivit antagna på sina olika gymnasieprogram eftersom det är väldigt stora skillnader i den interkommunala ersättningen mellan olika program.

Länstrafiken har under början av 2023 fakturerat oss på en skolskjutskostnad för 2022 på ca 500 tkr som nu påverkar 2023 års utfall.

Sociala avdelningen

Anledningen till det prognostiserade underskottet är ökade lönekostnader inom äldreomsorgen, ökat behov av hemtjänst. Nya LSS-ärenden. Ökad användning av konsulttjänster inom IFO samt ökade kostnader för dyra insatser inom IFO. Vidare ökar kostnaderna rent generellt på alla inköp och tjänster på grund av den massiva inflationen och det oroliga omvärldsläget.

Miljö- och byggnämnden

Lokalhyran för miljö- och bygg i Malå har inte debiterats för januari och februari. Ingen periodisering har gjorts av förväntade intäkter. Några större fakturor för Räddningstjänsten har inte periodiserats vilket medför att hela kostnaden lagts på januari och februari. Detta sammantaget innebär att driftredovisningen är preliminär.

Då fullmäktige ännu inte beslutat om övergripande mål för verksamheten 2023, har inte nämnden heller beslutat om mål för 2023. Någon måluppföljning kan därför inte göras i samband med denna månadsrapport.

1.2 Åtgärder för prognos

Allmänna avdelningen

Tillsammans med servicefunktionen ekonomi så utreder vi utv-arbetsmarknads budget för 2023

Satsningen (prioriteringen) på arbetsmarknad 2023, att få personer långt från arbetsmarknad i arbete pågår och ett samarbete med sociala avdelningen har påbörjats för att få människor som upprättar försörjningsstöd ut i arbete. Detta kommer innebära att arbetsmarknad kommer ta en mellankostnad för individerna och min prognos är att detta kommer att kosta mer än de 700 000 kr som prioriterats 2023. Galejans ambition till utveckling är att bli ett jobbcenter dvs en mellanhand för att förmedla dessa individer ut i arbete. Här kommer det att framgent behövas inriktningsbeslut för hur vi ska fortsätta och hur utvecklingen av verksamheten ska se ut i framtiden.

Sociala avdelningen

Utifrån de nya förutsättningarna i samarbetet med regionen finns möjlighet att avveckla verksamheten på Tjamstangården tidigare än 2024-01-01. Sociala avdelningen kommer aktivt att jobba för tömma och stänga Tjamstangården efter sommaren.

Miljö- och byggnämnden

Räddningstjänsten flaggar för att budgeten inte kommer att räcka till för 2023. Detta dels pga att nyanställd brandinspektör behöver utbildas och att Stationsansvarig slutar vilket innebär att budgetintäkterna inte kommer att uppnås med ca 350 tkr samt dels behov av skyddsutrustning och reparationer och underhåll för att säkerställa arbetsmiljön motsvarande ca 650 tkr.

Miljö- och byggavdelningen har fortsatt delvis sjukfrånvaro, föräldraledigheter och att samhällsplanerartjänsten blir tillsatt först i april, vilket kommer att generera ett överskott på ca 300 tkr.

10

§ 8

Dnr 2023.86/04

Budget 2024 - Framflyttning av budgetprocessen

I dokumentet styrprinciper för budget- och uppföljningsprocessen står det att budgeten för nästkommande år ska tas i juni månad. I dokumentet står även att målen för styrelsen och nämnderna ska beslutas senast i november året innan de börjar gälla.

Utifrån rådande arbetsbelastning samt att styrelsen och nämnderna ska kunna ta fram ett bra prioriteringsunderlag framflyttas budgetprocessen till hösten 2023.

Beslut om budget 2024 tas i kommunfullmäktige 2023-11-27.

I budgetprocessen ingår även framtagande av mål för styrelsen och nämnderna utifrån kommunfullmäktiges övergripande mål. Processen med framtagande av målen blir också framflyttad till hösten 2023.

För att kunna följa upp verksamhetsmålen i delårsrapporten krävs att målen för 2023 är antagna av styrelsen och nämnderna. Eftersom budgetprocessen är framflyttad så är inte verksamhetsmålen beslutade och kan inte följas upp i delårsrapporten.

De finansiella målen kommer att följas upp i delårsrapporten.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Lennart Gustavsson (V): Budgetbeslutet i kommunfullmäktige flyttas fram till 2023-11-27. Målen för respektive styrelse och nämnder för mandatperioden ska vara beslutade senast i oktober 2023. Uppföljning av verksamheterna i kommunstyrelsen och nämnderna ska ske i delårsrapporten augusti 2023. Verksamhetsmålen följs inte upp i delårsrapporten augusti 2023. Tidplan för budgetprocessen fastställs.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNFULLMÄKTIGE

- Budgetbeslutet i kommunfullmäktige flyttas fram till 2023-11-27.
- Målen för respektive styrelse och nämnder för mandatperioden ska vara beslutade senast i oktober 2023.
- Uppföljning av verksamheterna i kommunstyrelsen och nämnderna ska ske i delårsrapporten augusti 2023.

Justeringsmännens sign

Beslutsexpediering

Utdragsbestyrkande

- Verksamhetsmålen följs inte upp i delårsrapporten augusti 2023.
- Tidplan för budgetprocessen fastställs.

Justeringsmännens sign

LG
SS

Beslutsexpediering

Utdragsbestyrkande

2023-05-23

Jim Lundmark, kommunchef

13

Tidplan budgetberedningen – inför BUDGET 2024

Datum	Deltagare	Aktivitet	Kommentar
2023			
<u>Januari</u>		(10 jan extra KS)	Val av bla budgetberedning, allm utskott
2023-01-20	Budgetberedning + alla kommunfullmäktigeledamöter 8-16:30	Omvärldsdag del 2	Målstyrning och webinar Syfte: Nya mål till kommunfullmäktige
<u>Februari</u>			
2023-02-01	Socialnämnd Utbildningsnämnd	Nämndsmöten	(1-2 feb)
2023-02-20	<i>Internt</i>	<i>Arbete med nya prislappar till Tekniska ramar 2024</i>	
2023-02-21	Kommunstyrelsen	Verksamhetsberättelse KS Överföring investeringar	
2022-02-27 <i>Förmiddag</i>	Budgetberedning, Ledningsgrupp, teknik- och kulturchef, presidium nämnd och bolag samt VD bolag (tider enl separat schema) 8-12	Bokslutsdag Resultat bokslut 2022 Uppföljning investeringar 2022 Prognos innevarande budgetår 2023	
<i>Eftermiddag</i>	<i>Budgetberedningen Kommunstab</i> 13-16:30	Målarbete Budgetförutsättningar - Mål och vision (särskilda direktiv)	Stab syr ihop förslag till budget-förutsättningar inkl mål, vision och särskilda direktiv samt eventuella fokusområden utifrån omvärldsdag
<u>Mars</u>			
2023-03-13	KOMMUNFULLMÄKTIGE		
2023-03-14	Budgetberedning*	Förslag till: - Budgetförutsättningar 2023 - Budgetförutsättningar 2024	*BESLUTSPROTOKOLL

2023-05-23

Jim Lundmark, kommunchef

14

2023-03-28	Kommunstyrelsen	Budgetförutsättningar 2023(VISION OCH MÅL) Budgetförutsättningar 2024(VISION OCH MÅL)	
2023-03--06	<i>Internt</i>	Tekniska ramar	Beräkningsperiod
April			
2023-04-24	KOMMUNFULLMÄKTIGE	- Budgetförutsättningar 2023 - Budgetförutsättningar 2024	
Maj			
2023-05-02	FM: Budgetberedning Avd chefer Nämndspresidium Fackliga representanter 8-12	- Budgetprocessen framflyttas - Lönerevision - Målarbetet - Månadsuppföljningar	
2023-05-23	Budgetberedning*	- Skattesats - Lånevolym - Finansiering tjamstan södra - Framflyttande av budgetprocessen	
Juni			
2023-06-07	KOMMUNSTYRELSEN	- Skattesats - Lånevolym - Finansiering tjamstan södra - Framflyttande av budgetprocessen	
2023-06-13	<i>Internt</i>	Tekniska ramar Meddelas avd. cheferna	
2023-06-26	KOMMUNFULLMÄKTIGE	- Skattesats - Lånevolym - Finansiering tjamstan södra - Framflyttande av budgetprocessen	
Augusti			
September			
	Socialnämnd 19/9 Utbildningsnämnd 21/9 Miljö- och byggnämnd 19/9	- Delårsrapport nämnder	
Oktober			
2023-10-03	KOMMUNSTYRELSEN	- Delårsrapport Kommunstyrelsen	

2023-05-23

Jim Lundmark, kommunchef

15

		- <i>Delårsrapport Malå kommun</i>	
2023-10-02	<i>Budgetberedning Avd. chefer Nämndspresidium Fackliga representanter</i> 8-12 halvdag	Prioriteringsdag Underlag från avd chef presenteras	<i>Prioriterings arbete startar</i>
2023-10-12	Budgetberedning Presidier nämnd/styrelse, ledningsgrupp 8-12 halvdag	Strategidag <i>Diskussion prioriteringar nämnder, styrelse kommun fm</i>	
2023-10-12	Budgetberedning kultur-teknisk chef Bolag (VD samt Presidium) 13-16 halvdag	Investeringar <i>Kommunkoncernen</i>	
2023-10-19	Förslag till prioriteringar från de politiska partier ska vara inskickat till ekonomi		
2023-10-24	Budgetberedning* 9-12	<i>*Beslut</i>	*BESLUTSPROTOKOLL
2023-10-xx	Socialnämnd 18/10 Utbildningsnämnd 19/10 Miljö- och byggnämnd 24/10	- <i>Verksamhetsplan nämnder Mål 2023-2026</i>	
2023-10-23	KOMMUNFULLMÄKTIGE	- Delårsrapport Kommunstyrelsen Delårsrapport Malå kommun	
2023-11-07	Kommunstyrelsen	- <i>Budgetramar 2024 inkl plan 2025-2027</i> - <i>Inv.budgetramar 2024 inkl plan 2025-2027</i> <i>Verksamhetsplan KS Malå 2023-2026</i>	
2023-11-27	KOMMUNFULLMÄKTIGE	- <i>Budgetramar 2024 inkl plan 2025-2027</i> - <i>Inv.budgetramar 2024 inkl plan 2025-2027</i>	
<u>November</u>			
2023-11-28	<i>Ekonomi internt Tillsammans med verksamhetsansvariga</i>	Internbudgetarbete börjar	

2023-05-23

Jim Lundmark, kommunchef

16

2023-11-30	Stab	Förberedelser inför omvärldsdag Budget 2025	
<u>December</u>			
2023-12-07	Budgetberedning Presidier och gruppleddare Inkl bolag	Omvärldsdag Förutsättningar inför budget 2025	
	8-12		
2023-12-15	Deadline Internbudgetarbete	Internbudgetarbete klart	

Roller/ansvar:

Budgetberedningen har det övergripande ansvaret för kommunens budgetarbete.

Budgetberedningen tar fram det förslag till budgetramar som går vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för beslut.

KSO är sammankallande i budgetberedningen.

Gruppleddare ansvarar för att hålla samman budgetarbetet i det egna partiet samt tillse att all information om budget som denne mottar från budgetberedning eller ekonomichef sprids i det egna partiet.

Ekonomichef ansvarar för att tillgodose budgetberedningen samt gruppleddare med det material som behövs för att bedriva budgetarbetet.

§ 9

Dnr 2023.87/04

Fastställande av ram för nyupplåning under 2024

I kommunens gemensamma reglemente kan man läsa att kommunfullmäktige delegerat till kommunstyrelsen att vid behov ta upp lån inom den beloppsram och de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt. Som en följd av detta har man i kommunstyrelsens delegationsförteckning gett kommunchefen och ekonomichefen rätt att uppta lån inom av kommunfullmäktige fastställd ram för total lånevolym.

Under 2024 kommer ca 60 mnkr att nyupplånas. Två av de stora investeringarna som planeras för är nybyggnad av tillagningskök samt ombyggnad av Miklagård. I dagsläget är inte ombyggnaden av Miklagård beslutad men skulle det bli ett beslut under 2024 så finns möjligheten att nyupplåna.

Kommunstyrelsen har under perioden 2024-01-01--12-31 rätt att nyupplåna, d v s öka kommunens skulder med totalt 60 mnkr.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Lennart Gustavsson (V): Kommunstyrelsen har under tiden 2024-01-01--12-31 rätt att nyupplåna, d v s öka kommunens skulder under perioden med totalt 60 mnkr.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNFULLMÄKTIGE

- Kommunstyrelsen har under tiden 2024-01-01--12-31 rätt att nyupplåna, d v s öka kommunens skulder under perioden med totalt 60 mnkr.

Justeringsmännens sign

Beslutsexpediering

Utdragsbestyrkande

§ 10

Dnr 2023.88/04

Budget 2024 - Skattesats 2024

Malå kommun ska årligen besluta om skattesatsen för nästkommande år.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Lennart Gustavsson (V): Skattesatsen för 2024 ska vara 23,35 kronor.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNFULLMÄKTIGE

- Skattesatsen för 2024 ska vara 23,35 kronor.

Justeringsmännens sign

Beslutsexpediering

Utdragsbestyrkande

§ 11

Dnr 2023.89/04

Finansiering av projektet Tjamstan södra, etapp 1

Kommunfullmäktige beslutade 2023-03-13 att uppdra till budgetberedningen att till kommunfullmäktige 2023-06-26 återkomma med förslag på finansiering av projektet Tjamstan södra, etapp 1.

Målet med projektet Tjamstan södra, etapp 1 på kort sikt är en detaljplan för området som förutsätter:

- Geotekniska utredningar (300 000 kr)
- VA-utredning (300 000 kr)
- Dagvattenutredning (200 000 kr)
- Miljökonsekvensbeskrivning (300 000 kr)
- Trafikutredning (100 000 kr)
- Bullerutredning (100 000 kr)
- Även andra utredningar kan tillkomma efter samråd, exempelvis arkeologisk utredning m fl.

Finansiering sker enligt nedan.

Geotekniska utredningar:

- 100 tkr från bygdemedel
- 100 tkr från 1,76
- 100 tkr från egen verksamhet

Övrig finansiering:

- 800 tkr genom en projektansökan
- 800 tkr med investeringsmedel

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Lennart Gustavsson (V): Finansieringsförslaget godkänns. Investeringsmedel om 800 tkr tas upp för behandling i budgetberedningen för 2024 under förutsättning att annan finansiering ordnas. Begäran om planbesked för Tjamstan södra görs till miljö- och byggnämnden.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNFULLMÄKTIGE

- Finansieringsförslaget godkänns.
- Investeringsmedel om 800 tkr tas upp för behandling i budgetberedningen för 2024 under förutsättning att annan finansiering ordnas.

Justeringsmännens sign

Beslutsexpediering

Utdragsbestyrkande

- Begäran om planbesked för Tjamstan södra görs till miljö- och byggnämnden.

Justeringsmännens sign

Beslutsexpediering

Utdragsbestyrkande

§ 35

Dnr 2023.78/04

Investering 2023 - Godkännande av kommunstyrelsens investeringsplan 2023

Allmänna avdelningen har upprättat förslag till kommunstyrelsens investeringsplan 2023.

Det som tillkommit är sedan den beslutades den 230328:

- Nybyggnation av tillagningskök Grytan
- Omlastningsstation Förpackningsavfall
- Underjordsbehållare ÅVS

BESLUTSUNDERLAG

Lina Dahlbäcks tjänsteutlåtande.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Ylva Olofsson (S): Tidigare godkänns investeringsplan 2023 för kommunstyrelsen beslutad 230328, § 39 upphör att gälla. Kommunstyrelsens investeringsplan 2023 godkänns.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN

- Tidigare godkänd investeringsplan 2023 för kommunstyrelsen beslutad 230328, § 39 upphör att gälla.
- Kommunstyrelsens investeringsplan 2023 godkänns.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande

Budget- /planår	Nämnd	Objekt	Värde (tkr)	Verksamhet	Finansier- ingstyp	Ansvarig
2023	Allmänna avdelningen	Utbyte av utjänad gräsklippare för att sköta parkförvaltningen.	350	250 Parker	SKATT	Stefan L
2023	Allmänna avdelningen	Underhållsskuld gator och vägar	2 500	249 Väg- och järnvägsnät, parkering	SKATT	Per B
2023	Allmänna avdelningen	Ångpanna	400	249 Väg- och järnvägsnät, parkering	SKATT	Per B
2023	Allmänna avdelningen	Objekt 10645 Ishallen nytt kylaggregat	150	340 Idrotts- och fritidsanläggningar	SKATT	Per B
2023	Allmänna avdelningen	Energieffektiviseringsåtgärder fastighet	400	910 Gemensamma lokaler	SKATT	Per B
2023	Allmänna avdelningen	E-arkiv	185	920 Gemensamma verksamheter	SKATT	Ella-Marit P
2023	Allmänna avdelningen	Renovering av stuprör, tak och dagvattenbrunn på Nilaskolan	100	910 Gemensamma lokaler	SKATT	Per B
2023	Allmänna avdelningen	Nya markiser Nilaskolan	75	910 Gemensamma lokaler	SKATT	Per B
NY 2023	Allmänna avdelningen	Omlastningsstation Förpackningsavfall	3 000	870 Avfallshantering	TAXA	Per B
2023	Allmänna avdelningen	Underhållsskuld VA	2 500	865 Vattenförsörjning och avloppshantering	TAXA	Per B
2023	Allmänna avdelningen	Ombyggnation central administration	780	910 Gemensamma lokaler	SKATT	Ella-Marit P
2023	Allmänna avdelningen	2 st reservkraftverk	1 000	920 Gemensamma verksamheter	SKATT	Jim
NY 2023	Allmänna avdelningen	Nybyggnation av tillagningskök Grytan	46 623	920 Gemensamma verksamheter	SKATT	Per B
NY 2023	Allmänna avdelningen	Underjordbehållare ÅVS*	5 600	870 Avfallshantering	TAXA	Per B
Delsumma inv plan 2023			63 663			
	Projektnr	Överförda investeringsprojekt från 2022 till 2023				
fr 2022-2023	0300	Utredningar KF 220314 § 3 (2000)	1540	920 Gemensamma verksamheter	SKATT	Jim
fr 2022-2023	0310	EDP Future	155	865 VA / 870 Avfall	TAXA	Per B
fr 2022-2023	0311	ÅVC påbörja arbete**	2 400	870 Avfallshantering	TAXA	Per B
fr 2022-2023	0378	Ny hemsida Malå kommun	28	920 Gemensamma verksamheter	SKATT	Linda
fr 2022-2023	0381	Låssystem	240	910 Gemensamma lokaler	SKATT	Per B
fr 2022-2023	0401	Fibernät Lövberg-Näsliden	110	215 Statsnät/Bredband	SKATT	Magnus
fr 2022-2023	0402	Fiber Lainejaur-Mörttjärn	266	215 Statsnät/Bredband	SKATT	Magnus
fr 2022-2023	0412	Entré kommunhus	70	910 Gemensamma lokaler	SKATT	Per B
fr 2022-2023	0415	Vhtsystem Kundtjänst	100	920 Gemensamma verksamheter	SKATT	Ella-Marit
fr 2022-2023	1011	Takfot kommunhus	131	910 Gemensamma lokaler	SKATT	Per B
fr 2022-2023	2053	Renhållning	2 000	870 Avfallshantering	TAXA	Per B
Delsumma överförda fr 2022-2023			7 041			
Total investeringsplan 2023			70 704	*Initialt belastar kostn verksamheten, därefter genereras bidrag i 3 år		
Ram kommunstyrelsen 2023			75 098	**ÅVC tidigare 10 000 tkr, under 2023 behövs 2400tkr påbörja arbete**		
Oanvänt utrymme			4 394			

2023	Sociala avdeln	Hjälpmedel/ly	150	510 Vård och	SKATT	John O
------	----------------	---------------	-----	--------------	-------	--------

INVESTERINGSÄSKANDE (flera komponenter)

24

Projektnamn	Nybyggnation av tillagningskök Grytan
Projektnummer	Ekonomienhetens uppgift
Orsak till äskandet	Nytt tillagningskök pga befintligt kök är utdömt.
Investeringsutgift (kr)	46 623 000
varav: Kommunala medel (kr)	46 623 000
Externa medel (kr)	
0-100% Skattefinansierat	JA 100
0-100% Avgiftsfinansierat	NEJ 0
Äskade driftsmedel, engångskaraktär (kr)	
Ram	Äskade medel
Ersatt tillgång, försäljningsinkomst (kr)	
Ersatt tillgång, restvärde (kr)	
(ersatt tillgång påverkar årets resultat om tillgången säljs och/eller har ett restvärde)	
Beräknad avskrivningstid (antal år)	Varierande beroende på komponenter. Se bilaga.
Ev pay-back tid (antal år)	Har ingen återbetalningstid
Beräknad årlig kapitalkostnad 2024 (kr)	3 341 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2025 (kr)	3 306 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2026 (kr)	3 269 000
(baserat på internränta)	1,25%
Tillgångskonto	
Ev påverkan på internhyra	Ja/Nej
Tidsplan	aug-25
Ansvar	251, Ansvarig fastighet
Verksamhet	91040, Gemensamma lokaler
Objekt	10601, tillagningskök Grytan
Attestant	Per Bertilsson
Ersättare	Ella-Marit Pilto
Datum	20233-03-14
Övrig information:	
Ytterligare beskrivning av investeringsäskandet	
KONSEKVENSBESKRIVNING	

Beskrivning av grund för investering

*Konsekvens av ej genomförd investering för
Påverkan på andra nämnder/avdelningar inom
kommunen vid ej genomförd investering*

*Påverkan på andra nämnder/avdelningar inom
kommunen vid genomförd investering*

*Påverkan på kommunala bolag vid ej genomförd
investering*

*Påverkan på kommunala bolag vid genomförd
investering*

Ekonomisk information:

Övrigt:

25

Eftersom att huset är från 60-talet (1963) bedömer MAF Arkitekt det som säkrast och mest ekonomiskt fördelaktigt att bygga nytt. Om det nya huset skulle kunna placeras någon annanstans skulle man kanske kunna se på ett nytt användningsområde för de befintliga huset.

Vid ett arbetsmöte 2022-01-19 beslutades att en skiss med kalkylerade kostnader skulle tas fram och ligga till grund för beslut hur frågan kring Grytan skall lösas långsiktigt.

Bilaga till investeringsprojektet Nybyggnation av tillagningskök Grytan

Komponenter

Internränta 26,25%

Komponent A är:	Stomme
Anskaffningskostnad i kronor:	14 000 000
Beräknad avskrivningstid i år:	90
Beräknad årlig kapitalkostnad 2024 (kr)	330 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2025 (kr)	328 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2026 (kr)	326 000

Komponent B är:	Tak
Anskaffningskostnad i kronor:	4 000 000
Beräknad avskrivningstid i år:	15
Beräknad årlig kapitalkostnad 2024 (kr)	315 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2025 (kr)	312 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2026 (kr)	308 000

Komponent C är:	Grund
Anskaffningskostnad i kronor:	6 500 000
Beräknad avskrivningstid i år:	80
Beräknad årlig kapitalkostnad 2024 (kr)	162 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2025 (kr)	161 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2026 (kr)	160 000

Komponent D är:	Ytterväggar
Anskaffningskostnad i kronor:	3 500 000
Beräknad avskrivningstid i år:	25
Beräknad årlig kapitalkostnad 2024 (kr)	183 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2025 (kr)	181 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2026 (kr)	179 000

Komponent E är:	Golv
Anskaffningskostnad i kronor:	4 500 000
Beräknad avskrivningstid i år:	15
Beräknad årlig kapitalkostnad 2024 (kr)	355 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2025 (kr)	351 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2026 (kr)	347 000

Komponent F är:	Beläggning
Anskaffningskostnad i kronor:	3 500 000
Beräknad avskrivningstid i år:	15
Beräknad årlig kapitalkostnad 2024 (kr)	276 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2025 (kr)	273 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2026 (kr)	270 000

Komponent G är:	Fönster
-----------------	---------

Anskaffningskostnad i kronor:	1 000 000	27
Beräknad avskrivningstid i år:	15	
Beräknad årlig kapitalkostnad 2024 (kr)	79 000	
Beräknad årlig kapitalkostnad 2025 (kr)	78 000	
Beräknad årlig kapitalkostnad 2026 (kr)	77 000	

Komponent H är:	Dörrar
Anskaffningskostnad i kronor:	1 000 000
Beräknad avskrivningstid i år:	10
Beräknad årlig kapitalkostnad 2024 (kr)	112 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2025 (kr)	111 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2026 (kr)	109 000

Komponent J är:	Utrustning inomhus
Anskaffningskostnad i kronor:	6 653 000
Beräknad avskrivningstid i år:	5
Beräknad årlig kapitalkostnad 2024 (kr)	1 406 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2025 (kr)	1 390 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2026 (kr)	1 373 000

Komponent K är:	VA/el/infart
Anskaffningskostnad i kronor:	1 970 000
Beräknad avskrivningstid i år:	20
Beräknad årlig kapitalkostnad 2024 (kr)	123 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2025 (kr)	121 000
Beräknad årlig kapitalkostnad 2026 (kr)	120 000

INVESTERINGSÄSKANDE enkel

28

(Annan blankett används när investeringsärendet innehåller flera objekt med olika avskrivningstider)

Projektnamn

Underjordsbehållare

Projektnummer

Ekonomienhetens uppgift

Orsak till äskandet

På grund av nya lagkrav på kommunen som innebär ett fullständigt ansvar för insamling av samtliga fraktioner skall det från 1 januari 2024 finnas lättillgängliga insamlingsplatser (LIP) för samtliga i kommunen som resulterar i ett ökat antal kommunala ÅVS:er samt att vi kommer installera moduler för matavfall och restavfall för fritidshus som förberedelse inför hårdare krav 2027.

Investeringsutgift (kr)

5 600 000

varav: Kommunala medel (kr)

5 600 000

Externa medel (kr)

0-100% Skattefinansierat

JA

100

0-100% Avgiftsfinansierat

Nej

0

Äskade driftsmedel, engångskaraktär (kr)

Ram

Äskade medel

Ersatt tillgång, försäljningsinkomst (kr)

0

Ersatt tillgång, restvärde (kr)

0

(ersatt tillgång påverkar årets resultat om tillgången säljs och/eller har ett restvärde)

Beräknad avskrivningstid (antal år)

20

Ev pay-back tid (antal år)

Har ingen återbetalningstid

Beräknad årlig kapitalkostnad 2024(kr)

348 000

Beräknad årlig kapitalkostnad 2025(kr)

345 000

Beräknad årlig kapitalkostnad 2026 (kr)

341 000

(baserat på internränta)

1,25%

Tillgångskonto (slag)

Ev påverkan på internhyra

Nej

Relevans (se fliken "Delar i investeringsbudget")

1

Tidsplan

Ansvar

256

Verksamhet

Objekt

Attestant

Per Bertilsson

Ersättare

Datum

2023-02-20

29

Övrig information:

Kommunen får tillbaka 140 000kr per år och per LIP i tre år efter investeringen.

KONSEKVENSBESKRIVNING

Beskrivning av grund för investering

Nytt lagkrav där kommuner ska ha fullt ansvar för insamling av samtliga fraktioner. All insamling ska vara fastighetsnära för samtliga invånare i kommunen.

Konsekvens av ej genomförd

Påverkan på andra nämnder/avdelningar inom kommunen vid ej genomförd investering

Påverkan på andra nämnder/avdelningar inom kommunen vid genomförd investering

Påverkan på kommunala bolag vid ej genomförd investering

Påverkan på kommunala bolag vid genomförd investering

Ekonomisk information:

Övrigt:

INVESTERINGSÄSKANDE enkel

30

(Annan blankett används när investeringsärendet innehåller flera objekt med olika avskrivningstider)

Projektnamn

Omlastningsstation Förpackningsavfall

Projektnummer

Ekonomienhetens uppgift

Orsak till äskandet

På grund av nya lagkrav på kommunen som innebär ett fullständigt ansvar över insamling av samtliga fraktioner krävs en mellanlagring av avfallet innan det kan fraktas vidare. Byggnad av omlastningsstation (mellanlagring) ges ingen ersättning för från producenterna.

Investeringsutgift (kr)

3 000 000

varav: Kommunal medel (kr)

3 000 000

Externa medel (kr)

0-100%

Skattefinansierat

JA

100

0-100%

Avgiftsfinansierat

Nej

0

Äskade driftsmedel, engångskaraktär (kr)

Ram

Äskade medel

Ersatt tillgång, försäljningsinkomst (kr)

0

Ersatt tillgång, restvärde (kr)

0

(ersatt tillgång påverkar årets resultat om tillgången säljs och/eller har ett restvärde)

Beräknad avskrivningstid (antal år)

15

Ev pay-back tid (antal år)

Har ingen återbetalningstid

Beräknad årlig kapitalkostnad 2024(kr)

236 000

Beräknad årlig kapitalkostnad 2025(kr)

234 000

Beräknad årlig kapitalkostnad 2026 (kr)

231 000

(baserat på internränta)

1,25%

Tillgångskonto (slag)

Ev påverkan på internhyra

Nej

Relevans (se fliken "Delar i investeringsbudget")

1

Tidsplan

Ansvar

256

Verksamhet

87000

Objekt

Attestant

Per Bertilsson

Ersättare

Datum

2023-02-20

Övrig information:

31

KONSEKVENSBESKRIVNING

Beskrivning av grund för investering

Konsekvens av ej genomförd

Påverkan på andra nämnder/avdelningar inom kommunen vid ej genomförd investering

Påverkan på andra nämnder/avdelningar inom kommunen vid genomförd investering

Påverkan på kommunala bolag vid ej genomförd investering

Påverkan på kommunala bolag vid genomförd investering

Ekonomisk information:

Övrigt:

Nytt lagkrav där kommuner ska ha fullt ansvar för insamling av samtliga fraktioner.

§ 36

Dnr 2023.59/00

Revidering av trepartens renhållningsnämnds reglemente

Förslag har inkommit om revidering av trepartens renhållningsnämnds sammansättning. I reglementet under punkt 2.2 "Sammansättning", stycke två, lyder skrivningen:

Nämnden består av 3 ledamöter och 3 ersättare. De samverkande kommunerna utser vardera 1 ledamot och 1 ersättare. Trepartens renhållningsnämnd har ett presidium som består av ordförande samt en vice ordförande.

Förslaget är att skrivningen framgent lyder:

Nämnden består av 6 ledamöter, 3 från majoriteten och 3 från oppositionen, samt 3 ersättare från majoriteten. De samverkande kommunerna utser vardera 2 ledamöter från respektive majoritet och 1 ersättare från respektive opposition. Trepartens renhållningsnämnd har ett presidium som består av ordförande samt en vice ordförande.

Trepartens renhållningsnämnd beslutade 2023-02-09 att godkänna förslagen revidering av nämndens sammansättning.

BESLUTSUNDERLAG

Per Bertilssons tjänsteutlåtande.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Ylva Olofsson (S): Reglementet revideras så att punkt 2.2, stycke 2, får följande lydelse. Nämnden består av 6 ledamöter, 3 från majoriteten och 3 från oppositionen, samt 3 ersättare från majoriteten. De samverkande kommunerna utser vardera 1 ordinarie ledamot från majoriteten, 1 ordinarie ledamot från oppositionen en 1 ersättare från majoriteten. Trepartens renhållningsnämnd har ett presidium som består av ordförande samt en vice ordförande.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNFULLMÄKTIGE

- Reglementet revideras så att punkt 2.2, stycke 2, får följande lydelse. Nämnden består av 6 ledamöter, 3 från majoriteten och 3 från oppositionen, samt 3 ersättare från majoriteten. De samverkande kommunerna utser vardera 1 ordinarie ledamot från majoriteten, 1 ordinarie ledamot från oppositionen en 1 ersättare från majoriteten. Trepartens renhållningsnämnd har ett presidium som består av ordförande samt en vice ordförande.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande
------------------------	--	--	--------------------	--------------------

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande
------------------------	--	--	--------------------	--------------------

TRN-23/00006

§ 7

Revidering av Trepartens renhållningsnämnds reglemente

Bakgrund

Förslag har inkommit av revidering av Trepartens renhållningsnämnds sammansättning. I reglementet under punkt 2.2 "Sammansättning" stycke två, lyder skrivningen:

"Nämnden består av 3 ledamöter och 3 ersättare. De samverkande kommunerna utser vardera 1 ledamot och 1 ersättare. Trepartens renhållningsnämnd har ett presidium som består av ordförande samt en vice ordförande."

Förslaget är att skrivningen framgent lyder:

"Nämnden består av 6 ledamöter, 3 från majoriteten och 3 från oppositionen, samt 3 ersättare från majoriteten. De samverkande kommunerna utser vardera 2 ledamöter från respektive majoritet, och 1 ersättare från respektive opposition. Trepartens renhållningsnämnd har ett presidium som består av ordförande samt en vice ordförande."

Trepartens renhållningsnämnds beslut

- Nämnden beslutar att godkänna föreslagen revidering av Trepartens renhållningsnämnds sammansättning
- Värdkommunen tar fram tjänsteskrivelse som överlämnas till Norsjö kommun för beslut av kommunfullmäktige.

Ko HK

MALÅ KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN 2023 -04- 05	
DNR.	DNR.PL.BET.

KS-23/00336

§ 18

Revidering av trepartens renhållningsnämnds reglemente

Bakgrund

Förslag har inkommit om revidering av trepartens renhållningsnämnds sammansättning. I reglementet under punkt 2.2 "Sammansättning" stycke två, lyder skrivningen:

Nämnden består av 3 ledamöter och 3 ersättare. De samverkande kommunerna utser vardera 1 ledamot och 1 ersättare. Treparters renhållningsnämnd har ett presidium som består av ordförande samt en vice ordförande".

Förslaget är att skrivningen framgent lyder:

"Nämnden består av 6 ledamöter, 3 från majoriteten och 3 från oppositionen, samt 3 ersättare från majoriteten. De samverkande kommunerna utser vardera 2 ledamöter från respektive majoritet och 1 ersättare från respektive opposition. Treparters renhållningsnämnd har ett presidium som består av ordförande samt en vice ordförande".

Treparters renhållningsnämnd beslutade 2023-02-09 att godkänna föreslagen revidering av nämndens sammansättning.

Beslutsunderlag

Treparters renhållningsnämnd 2023-02-09 § 7
Kommunstyrelsen 2023-03-14 § 41

Kommunfullmäktiges beslut

- Reglementet revideras så att punkt 2.2, stycke två, får följande lydelse: Nämnden består av 6 ledamöter, 3 från majoriteten och 3 från oppositionen, samt 3 ersättare från majoriteten. De samverkande kommunerna utser vardera 1 ordinarie ledamot från majoriteten, 1 ordinarie ledamot från oppositionen och 1 ersättare från majoriteten. Treparters renhållningsnämnd har ett presidium som består av ordförande samt en vice ordförande.

Beslutet skickas till

- ✓ Malå kommun
- Sorsele kommun
- Ina Jeuthe
- Ingela Lidström
- Elin Andersson

Handl. -

From: sara.grundstrom@sorsele.se 36
Sent: Thu, 25 May 2023 09:44:24 +0000
To: Kommunstyrelsen
Subject: [2021/374] Reglemente trepartens renhållningsnämnd - revidering
Attachments: Kf 230508 60 - Beslutar att reviderar reglementet med antalet ledamöter.pdf

Du får inte e-post ofta från sara.grundstrom@sorsele.se. [Se varför det här är viktigt.](#)

Hej!

Översänder kommunfullmäktiges beslut gällande revidering av reglementet för Treparters renhållningsnämnd.

Hälsningar / Vårradahkh
Sara Grundström

Kommunsekreterare, kanslichef / Kommunvdatjällieje
Sorsele kommun / Suorsán Tjeälddie

Kanslienheten
Telefon: 0952140 20
sara.grundstrom@sorsele.se
Besöksadress: Burevägen 4
Postadress: Sorsele kommun, 924 81 SORSELE
www.sorsele.se/kommun

Kf § 60

Dnr 2021/374-106

Reglemente trepartens renhållningsnämnd - revidering

Kommunfullmäktiges beslut

Reglementet revideras så att punkt 2.2, stycke två, får följande lydelse:
Nämnden består av sex (6) ledamöter, tre (3) från majoriteten och tre (3) från oppositionen, samt tre (3) ersättare från majoriteten. De samverkande kommunerna utser vardera en (1) ordinarie ledamot från majoriteten, en (1) ordinarie ledamot från oppositionen och en (1) ersättare från majoriteten.
Treparters renhållningsnämnd har ett presidium som består av ordförande samt en vice ordförande.

Ärendebeskrivning

Förslag har inkommit från Norsjö kommun om revidering av trepartens renhållningsnämnds sammansättning. I reglementet under punkt 2.2

"Sammansättning" stycke två, lyder skrivningen:

Nämnden består av 3 ledamöter och 3 ersättare. De samverkande kommunerna utser vardera 1 ledamot och 1 ersättare. Treparters renhållningsnämnd har ett presidium som består av ordförande samt en vice ordförande".

Förslaget är att skrivningen framgent lyder:

"Nämnden består av 6 ledamöter, 3 från majoriteten och 3 från oppositionen, samt 3 ersättare från majoriteten. De samverkande kommunerna utser vardera 2 ledamöter från respektive majoritet och 1 ersättare från respektive opposition. Treparters renhållningsnämnd har ett presidium som består av ordförande samt en vice ordförande".

Treparters renhållningsnämnd beslutade 2023-02-09 att godkänna föreslagen revidering av nämndens sammansättning.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen 2023-04-25 § 64

Kommunsekreterarens tjänsteutlåtande 2023-04-18

Kommunfullmäktige Norsjö kommun 2023-03-27 § 18

Protokoll Treparters renhållningsnämnd 2023-02-09

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen 2023-04-25 § 64 – Lämna förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordförande finner att det bara finns ett förslag vilket också blir kommunfullmäktiges beslut.

Beslutet skickas till: Treparten, Norsjö kommun, Malå kommun

AP Sel Nov

§ 46

Dnr 2023.81/04

Fastställande av avfallstaxa för Malå kommuns renhållningsverksamhet

Kommunerna har skyldighet att finansiera sina kostnader för renhållningen med avgifter och ej med skatteuttag.

Balansen kan variera mellan åren, men under en löpande 3 års-period skall ett 0- resultat uppnås. Ökade kostnader för den normala insamlingen, förbränningsskatt, tidningsinsamlingsansvaret samt kommande kostnader för utsläppsrättshandel innebär att taxan måste höjas för att uppnå ett noll-resultat. I och med sortering av matavfall har även ny taxestruktur skapats i samarbete inom treparts nämnden för att synkronisera hanteringen via vårt gemensamma system.

Bedömning

För att klara nollresultat för verksamhet 87000, avfallshantering, måste taxan för grundavgift samt insamlingen av hushållssopor anpassas för viktdebitering. I och med investering av nya sopbilar, systemstöd, och utsortering av matavfall vet vi inte säkert idag hur den nu beräknade kostnaden för avfallet kommer slå mot enskilda. Sorterar man rätt bör kostnaden för hushållsavfall bara bli marginellt dyrare än i dagsläget.

BESLUTSUNDERLAG

Per Bertilssons tjänsteutlåtande.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Ylva Olofsson (S): Upprättat förslag till avfallstaxa för Malå kommuns renhållningsverksamhet fastställs att gälla fr.o.m. 2023-08-01. Taxa för Malå kommuns renhållningsverksamhet fastställd av kommunfullmäktige 2022-11-28, § 32, upphör att gälla fr.o.m. 2023-08-01.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNFULLMÄKTIGE

- Upprättat förslag till avfallstaxa för Malå kommuns renhållningsverksamhet fastställs att gälla fr.o.m. 2023-08-01.
- Taxa för Malå kommuns renhållningsverksamhet fastställd av kommunfullmäktige 2022-11-28, § 32, upphör att gälla fr.o.m. 2023-08-01.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande

FÖRSLAG

Avfallstaxa

Malå Kommun

Fastställd av kommunfullmäktige 2023-xx-xx, § XX

Gäller fr o m 2023-xx-xx

§ 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER FÖR AVFALLSVERKSAMHETEN

Avgifter i taxan är angivna inklusive moms och gäller från och med 1 augusti 2023.

Enligt miljöbalken (1998:808) 27 kap. 6 § ska avgift erläggas enligt den taxa som kommunfullmäktige antagit.

Avfallstaxan gäller fram till dess annan taxa beslutats om.

Avgifter ska följa konsumentprisindex, KPI för oktober månad. När index ändras har huvudmannen rätt att reglera avgiftsbeloppen enligt index. Renhållningshanteringen skall ha full kostnadstäckning via taxan.

Avgift debiteras i efterskott per månad, kvartal, eller halvår enligt beslut av huvudmannen. Betalas inte debiterat belopp innan förfallodagen ska dröjsmålsränta betalas enligt 6 § räntelagen från den dag betalning skulle ha skett. En avgift på 60 kr debiteras vid skriftlig betalningspåminnelse. Vid upprättat inkassokrav debiteras en avgift enligt 5 § inkassolagen

Det är fastighetsinnehavarens skyldighet att erlägga grundavgift till Malå kommun. Grundavgift ska betalas av hushåll i permanentbostad i en – och tvåfamiljshus, lägenheter i flerbostadshus, fritidshus, föreningar eller liknande, samt verksamhetsfastigheter (enbart hushållsavfall).

ALLMÄNT

Dessa föreskrifter om avgifter har kommunen beslutat med stöd av (1998:808) 27 kap § 6 skall avgift erläggas enligt den taxa som kommunfullmäktige antar.

Avgifterna avser den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom Malå kommuns försorg.

ANSVAR FÖR DEN KOMMUNALA AVFALLSHANTERINGEN OCH GÄLLANDE REGLER

För kommunens avfallshantering gäller bestämmelser i miljöbalken, avfallsförordningen, andra förordningar utfärdade med stöd av miljöbalken samt Föreskrifter om avfallshantering för Malå kommun. I föreskrifterna anges bland annat hur avfall ska sorteras.

DEFINITIONER**Abonnemang**

Innebär regelbundenhet med bestämt intervall.

Budning

Beställning görs inför varje enskild hämtning och avgift betalas per hämtning.

Delat abonnemang

Innebär att max tre närliggande fastighetsinnehavare använder gemensamt kärl efter skriftlig ansökan till renhållaren. Gäller enbart fritidshus.

En- och tvåbostadshus	Är samtliga fastigheter som är taxerade som småhus, ⁴¹ utom fastigheter för fritidshus. Begreppet omfattar exempelvis villor, radhus, kedjehus och parhus för permanentboende.
Fastighetsinnehavare	Är den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare, exempelvis tomträttsinnehavare och samfällighetsförening.
Flerbostadshus	Är ett bostadshus med minst tre bostadslägenheter.
Fritidshus	Är fastighet där ingen är folkbokförd och som ej nyttjas som permanentbostad.
Hushåll	Är lägenhet för boende, i en- och tvåbostadshus, i flerbostadshus eller i fritidshus.
m³	Är en förkortning av kubikmeter. Anger volym på exempelvis container och underjordsbehållare.
Kommunalt avfall	Avfall som kommer från hushåll och avfall från annan verksamhet som till sin typ eller sammansättning liknar det avfall som kommer från hushåll. Se (1998:808) Miljöbalken 15 kap 3 §. Se även Naturvårdsverkets definition av jämförligt avfall.
Nyttjanderättshavare	Är den som utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet, exempelvis via arrende.
Permanentbostad	På fastigheten folkbokförd person.
Samfällighetsförening	Är en juridisk person. Medlemmarna är ägarna till de deltagande fastigheterna.
Toalettvagn	Är en tillfällig mobil toalett som normalt töms med slamsugningsfordon. Toalettbod och bajamaja ingår i detta begrepp.
Verksamhet	Är en fastighet där det uppstår kommunalt avfall och därmed jämförligt avfall, exempelvis skolor, restauranger, vårdinrättningar, äldreboenden, fritidsanläggningar, affärer, hotell, föreningar, eller liknande.
Återvinningscentral (ÅVC)	Är en bemannad återvinningscentral där hushåll och verksamheter kan lämna sitt sorterade grovavfall.
Återvinningsstation (ÅVS)	Är en återvinningsstation där hushållen kan lämna tidningar och förpackningar.

insamlingsplats (LIP)

Är en återvinningsstation där hushållen kan lämna tidningar, förpackningar, mat och restavfall på avsedda platser.

DEFINITIONER AV AVFALLSTERMER OCH BEGREPP

Följande termer och begrepp används i dessa föreskrifter med de betydelser som anges här:

1. Med kommunalt avfall avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall som kommer från hushåll och därmed jämförligt avfall från annan verksamhet.
 - a. Med kärl- och säckavfall avses den del av det kommunala avfallet som får läggas i kärl eller säck.
 - b. Med grovavfall avses kommunalt avfall som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.
 - c. Med trädgårdsavfall avses sådant biologiskt avfall som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus.
 - d. Med farligt avfall avses ett ämne eller föremål som är avfall och som är markerat med (*) i bilaga 4 till avfallsförordningen (2011:927).
 - e. Med konsumentelavfall avses detsamma som i 13 § förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning. Till konsumentelavfall räknas uttjänta produkter som normalt har använts i hushållet.
 - f. Med före detta livsmedel avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU.
 - g. Med matavfall avses allt biologiskt nedbrytbart avfall som uppkommer i och med livsmedelshantering i hushåll, restauranger, storkök, butiker och liknande och som skulle kunna, eller har kunnat, användas som livsmedel och som utgör kommunalt avfall. I begreppet matavfall som utgör kommunalt avfall ingår också avfall som hålls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk, eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp i sluten tank. Förutom detta ingår också skal, ben etcetera som visserligen inte är mat men ändå är förknippat med mat. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten (f) ovan.
 - h. Med restavfall avses sorterat brännbart kärl- och säckavfall. Med detta avses det avfall som kvarstår när matavfall, farligt avfall, förpackningar, returpapper, elavfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från hushållets kärl- och säckavfall

I övrigt gäller samma definitioner som föreskrifter för avfallshantering i Malå kommun.

§ 1.1 Betalningsskyldig och betalningsmottagare

43

Fastighetsinnehavare är betalningsskyldig och ska teckna abonnemang för aktuell avfallshantering, samt beställa tilläggstjänster enligt denna avfallstaxa utifrån behov som uppstår på fastigheten. Avgiften ska betalas till Malå kommun.

Betalningsskyldighet gäller även vid de tillfällen då avfall inte har kunnat hämtas, på grund av att avfallsbehållaren inte varit tillgänglig vid tömningstillfället, inte använts eller varit placerad på annat sätt än det i abonnemanget specificerade sättet.

Fakturor kan, om det finns särskilda skäl och efter medgivande från Malå kommun och fastighetsinnehavare ställas till nyttjanderättsinnehavare. Malå kommun kan häva denna överenskommelse om nyttjanderättsinnehavaren inte uppfyller sina åtaganden. Avgiftsskyldigheten kvarstår hos fastighetsinnehavaren och om fakturamottagaren inte betalar inom föreskriven tid skickas fakturorna till fastighetsinnehavaren.

§ 1.2 Ändring av abonnemang och ägarbyte

Anmälan eller ändring av abonnemang ska vara Malå kommun tillhanda senast 15 dagar innan förändring kan träda i kraft.

Anmälan om ägarbyte är säljarens ansvar och ska ske på särskild blankett eller på Malå kommuns hemsida via e-tjänst och innehålla korrekta uppgifter om fastighetsbeteckning och fastighetsinnehavare eller nyttjanderättsinnehavare samt övriga obligatoriska uppgifter för att kunna handläggas. Blanketten finns på kommunens hemsida.

Ingen förändring av abonnemang eller ägare medges retroaktivt.

Abonnent kan beviljas avbrott i hämtning av hushållsavfall. Minsta tid för avbrott är 6 månader.

§ 1.3 Hämtningsområden

Malå kommun

Utgör ett hämtningsområde enligt 38 § renhållningsordningen

Övriga områden

Fastigheter från vilken hämtning inte sker. Avfall som uppkommer på fastigheter där hämtning inte sker och som inte kan tas hand om på fastigheten på ett rätt och riktigt sätt, ska lämnas till plats som [Malå](#) Malå kommun anvisar.

Öar och övriga områden som inte kan nås av farbar väg omfattas inte av kommunal slamtömning. Kär- och säckavfall hänvisas till av Malå kommun anvisad plats.

En årlig avgift för hämtning och behandling av kommunalt avfall och därmed jämförligt avfall.

Taxeupplägg: Grundavgift plus hämtningsavgift plus viktavgift per kilo

Betalsäck

Får användas när tex kärl inte blivit tömt eller när fastigheten har haft en tillfällig högre avfallsbelastning. Tillfällig gäst/turist kan köpa betalsäck.

Märklapp för betalsäck hämtas och betalas hos Malå järn och färg. Betalsäck lämnas vid ÅVC-anläggningen på anvisad plats.

Grundavgift

Finansierar bland annat drift av återvinningscentraler och miljöstation samt information och omhändertagande av hushållens farliga avfall, elektronikavfall, kyl och frysmöbler, vitvaror, grovavfall, kontrollprogram och tillsyn samt administration.

Avgift – Verksamhet ej kommunalt avfall

Finansierar bland annat drift av återvinningscentraler och miljöstation samt information, omhändertagande av verksamhetsavfall, kontrollprogram och tillsyn samt administration.

Hämtningsavgift

Hämtningsavgift är en avgift som finansierar i huvudsak hämtningskostnader såsom kostnader för bland annat behållare, fordon, bränsle och löner.

Viktavgift

Den ska täcka behandlingskostnader såsom kostnader för förbränning med energiutvinning, rötning, sortering samt omlastnings- och transportkostnader.

Felsorteringsavgift

Om felsortering sker påförs avgiften.

Miljöfarligt avfall

Avfall med en sammansättning eller egenskaper som gör det farligt för människor och för hela ekosystem, exempelvis kemikalier, starka rengöringsmedel, oljor, fetter mm.

Reservavgift

Om vågutrustningen är ur funktion vid en tömning träder reservavgift in. Då räknas ett viktmedelvärde utifrån de senaste fem tömningarna hos hushållet. Därefter debiteras hushållet kostnaden för detta viktmedelvärde.

Avgifter vid undantag enligt kommunens avfallsföreskrifter

Förutsättningar och ansökan av undantag regleras i Föreskrifter om avfallshantering för Malå kommun.

Särskilda avgifter och avgifter när taxan inte kan tillämpas

45

I de fall där taxan inte går att tillämpa, exempelvis vid hämtning med andra metoder än de som är beskrivna i denna avfallstaxa eller där förhållandena väsentligt avviker från vad som är normalt får Malå kommun besluta om avgifter i enlighet med grunderna för denna avfallstaxa och de grunder som anges i 27 kap 5 § Miljöbalken. Ansvarig myndighet har möjlighet att ta ut en avgift för att behandla ansökningar gällande avfallshantering.

§ 3 AVGIFTER OCH TJÄNSTER – EN- OCH TVÅBOSTADSHUS, LÄGENHET, FRITIDSHUS OCH ANLÄGGNINGAR (PRISER INKLUSIVE MOMS)

§ 3.1 Grundavgift

1 600 kronor per bostad/villa

730 kronor per lägenhet

1 200 kronor per fritidshus

1 600 kronor per verksamhet

För tvåbostadshus debiteras två grundavgifter, eftersom grundavgifter debiteras per lägenhet.

§ 3.2 Hämtningsavgift per år samt rörlig viktavgift för mat- och restavfall/kilo

Kärlstorlek Volym liter	Hämtning var 14:e dag
Delat kärl 240L	600,00 kronor/kärl och år
Kärl 140L matavfall	600,00 kronor/kärl och år
Kärl 370 restavfall	1000,00 kronor/kärl och år
Kärl 660L restavfall	1600,00 kron/kärl och år
Extrakärl	600,00 kr/kärl och år
Kärl fritidshus (halvår)	350,00 kr/kärl och år
Gemensamt kärl fritidshus (halvår)	350,00 kr/kärl och år
Gemensamt kärl fritidshus (helår)	600,00 kr/kärl och år
Viktavgift matavfall	2,30 kr/kilo
Viktavgift restavfall	4,60 k/kilo

Avgift för hämtning varje vecka debiteras med dubbel 14-dagars avgift.

§ 3.2.1 Gemensam uppsamlingsplats – Lättillgänglig insamlingsplats - (LIP) (gäller endast fritidshus)

Avgift mat- och restavfall	700 kr/år och fastighet
----------------------------	-------------------------

§ 3.3 Betalsäck

200 kr/säck

§ 3.3.1 Felsorteringsavgift

500 kr/tillfälle och kärl

§ 3.3.2**Överviktsavgift**

46

Vikter som överstiger de i avfallsföreskrifterna fastställda maxvikterna för respektive kärl, debiteras dubbel viktavgift.

Kärl 240L mat-restavfall	Vikt över 60 kg	9,20 kr/kg
Kärl 140L matavfall	Vikt över 60 kg	4,60 kr
Kärl 140-370L restavfall	Vikt över 60 kg	9,20 kr
Kärl 660L restavfall	Vikt över 100 kg	9,20 kr

§ 3.4**Budning av kommunalt avfall och därmed jämförligt avfall**

Framkörningsavgift, per tillfälle 400,00 kr/tillfälle

§ 3.4.1**Budning av grovavfall, och farligt avfall samt avfall som ej klassas som Kommunalt avfall.**

Framkörningsavgift 1400,00 kr/tillfälle

§ 3.4.2**Mottagningsavgift vid budning av grovavfall, trädgårdsavfall samt bygg och rivningsavfall**

Bygg och rivningsavfall sorterat 80x20x20cm	2500,00 kr/ton
Brännbart avfall 80x20x20cm	2650,00 kr/ton
Brännbart avfall överstort	3 120,00 kr/ton
Träavfall – rent utan tapet, plastmatta, tjärpapp	1 180,00 kr/ton
Träavfall – behandlat utan tapet, plastmatta, tjärpapp	2 100,00 kr/ton
Gips- rent utan träreglar	1800,00 kr/ton
Inert avfall. Tex klinker, porslin, toalettstolar	2 250,00 kr/ton
Material till sortering. (får ej innehålla farligt avfall och elavfall.)	5 000,00 kr/ton
Trädgårdsavfall	350,00 kr/m ³
Metallskrot rent	0,00 kr
Hämtning av farligt avfall hos hushåll (max 25 kg)	1 500,00 kr/tillfälle

§ 3.4.3**Övriga avgifter inklusive moms**

Avgift ej rengjort kärl vid kärlbyte	250,00 kr
Byte/återtag av behållare en (1) ggr/år 140–370 liter	300,00 kr
Byte/återtag av behållare en (1) ggr/år 660 liter	500,00 kr
Ytterligare byte av kärl under kalenderåret	500,00 kr
Latrinbehållare	550,00 kr/styck

Uppehåll i hämtning av kommunalt avfall***För permanentbostad***

Uppehåll i hämtning av kommunalt avfall (kärl- och säckavfall samt slam) vid permanentbostad kan medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under en sammanhängande tid om minst sex (6) månader.

Med detta menas att:

1. Fastigheten inte kommer att nyttjas som permanent- eller fritidsbostad inte heller för övernattnings eller vistelse dagtid.
2. Fastigheten inte kommer nyttjas för uthyrningsändamål.
3. Slamtömning kommer inte att utföras på fastigheten.

Ansökan ska göras skriftligen till miljö och byggavdelningen minst sex (6) veckor före avsedd uppehållsperiod. Ansökan får avse en tidsperiod upp till och med tre (3) år. Grundavgift ska dock alltid betalas. Blanketter finns även på mala.se/blanketter

För fritidshus

Uppehåll i hämtning av kommunalt avfall (kärl- och säckavfall och slam) vid fritidsbostad och annat bostadshus som inte är permanentbostad kan efter ansökan medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas.

Med detta menas att:

1. Fastigheten inte kommer att nyttjas som permanent- eller fritidsbostad inte heller för övernattnings eller vistelse dagtid.
2. Fastigheten inte kommer nyttjas för uthyrningsändamål.
3. Slamtömning kommer inte att utföras på fastigheten.

För att dispens ska kunna gälla från och med innevarande år ska ansökan göras skriftligen senast 6 veckor innan avsedd hämtningsperiod startar. Ansökan får avse en tidsperiod upp till och med fem (5) år. Grundavgift ska dock alltid betalas. Miljö och byggavdelningen skall översända kopia av beslut till den renhållningsansvariga och renhållaren.

Fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren är skyldig att meddela om förhållandena ändras.

Blanketter finns även på mala.se/blanketter

§ 4.1**Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna kommunalt avfall till renhållaren**

Miljö och byggavdelning får efter mottagen ansökan, om det finns särskilda skäl, medge dispens för fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare från förbudet i 15 kap. 24 § 1 st. miljöbalken (1999:808) om den som ska hantera avfallet med stöd av dispensen kan göra det på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.

Förutsättningar för dispens är:

1. Sökande kan redovisa hur, allt avfall som uppstår på fastigheten kan tas om hand, ⁴⁸ utan att risk för olägenhet för människors hälsa och miljön (särskilda skäl).
 2. Sökanden kan visa hur allt avfall som uppkommer på fastigheten, kan tas om hand, så att krav i dessa föreskrifter samt annan författning uppfylls.
- Grundavgift ska dock alltid betalas. Beslut om beviljad befrielse gäller i högst fem (5) år eller till att förhållandena ändras. Fastighetsägaren/nyttjanderättshavaren är skyldig att meddela tillsynsansvarig nämnd om förhållanden ändras.
- Blanketter finns även på mala.se/blankett

§ 5 INFORMATION

Kärl ska vara placerade vid anvisad plats senast 05.00 ordinarie hämtningsdag.

§ 5.1 Samverkan

Verksamheten strävar efter utökad samverkan med angränsande kommuner samt fördjupad samverkan inom trepartens renhållningsnämnd. Av det skälet finns behov av att särskilda avgifter och förutsättningar kan behövas förhandlas fram som möjliggör detta. I denna renhållningstaxa föreslås att särskilda avgifter och överenskommelser kan tecknas mellan Malå kommun och samverkande kommuner som är till gagn för samtliga parter utifrån miljömässiga, verksamhetsmässiga och ekonomiska skäl.

§ 6 AVGIFTER OCH TILLÄGGSTJÄNSTER - TILLTRÄDE TILL ÅTERVINNINGSCENTRAL FÖR VERKSAMHETER OCH FLERBOSTADSHUS

(Priser exklusive moms)

§ 6.1 Avgift för verksamheter

Företag erbjuds anslutning till kommunens renhållningssystem vad gäller tillgång till avsättningsmöjligheter av sorterat avfall, brännbart avfall, träavfall och miljöfarligt avfall.

Avgift Nivå 1	2 600 kr/år exkl. moms
---------------	------------------------

Avgift Nivå 2	4 600 kr/år exkl. moms
---------------	------------------------

Nivå 1 anger små till medelstora företag med måttlig mängd sorterat avfall t.ex. mindre maskinföretag, bensinstationer, mindre maskinentreprenörer, mindre butiker eller liknande verksamheter. Avgiften avser att finansiera omhändertagande och avsättning av avfallet. Avgiften ger företaget tillträde till återvinningscentralen för avfall annat än det som ingår i det kommunala avfallsansvaret.

Nivå 2 gäller större företag t.ex. bensinstationer, bilverkstäder, elektronikföretag, tillverkningsindustri, måleriföretag, byggföretag, större åkerier o dyl.

§ 6.2 Tilläggstjänst till Avgift Nivå 1 49

Vid tecknande av avtal för denna tjänst kan företag/verksamheter tillhörande nivå 1 även lämna miljöfarligt avfall till kommunens återvinningscentral.

Avgift farligt avfall 4 200 kr/år exkl. moms

Nivå 1 anger företag med små mängder, sorterat och lätt hanterbart miljöfarligt avfall t.ex. lantbruk, mindre maskinföretag, mindre åkerier o dyl.

Kommunen äger rätt att ensam avgöra om företag kan erhålla omhändertagande av det sorterade avfallet samt nivå.

§ 6.3 Hanteringsavgift grovavfall, bygg och rivningsavfall

Brännbart avfall max 80x20x20	1 800,00 kr/ton exkl. moms
Brännbart avfall överstort	2 600,00 kr/ton exkl. moms
Träavfall – rent utan tapet, plastmatta, tjärpapp	1 100,00 kr/ton exkl. moms
Träavfall – behandlat utan tapet, plastmatta, tjärpapp	1 800,00 kr/ton exkl. moms
Inert avfall. Tex klinker, porslin, toalettstolar	1 200,00 kr/ton exkl. moms
Asbest (inplastat, tätslutande)	1 400,00 kr/ton exkl. moms
Material till sortering. (får ej innehålla farligt avfall och elavfall.)	6 000,00 kr/ton exkl. moms
Fönster inklusive glas	200,00 kr/st exkl. moms
Metallskrot rent	0 kr

§ 6.4 Tillfällig hyra av kärl inkl. tvätt och behandling

Framkörningsavgift per tillfälle	500,00 kr
140 liter matavfall	180,00 kr/st
190 liter kärl restavfall	200,00 kr/st
370 liter kärl restavfall	200,00 kr/st
660 liter kärl restavfall	430,00 kr/st.

§ 6.5 Underjordsbehållare/sopbilstömmande container för kommunalt avfall

Tömning ordinarie körtur	350,00 kr/tillfälle.
Viktavgift/ton restavfall	4 600,00 kr/ton.
Tömning underjordsbehållare/container	
Matavfall	550,00 kr/tillfälle
Viktavgift/ton	2 300,00 kr/ton
Felsortering	500,00 kr/behållare.

Grundavgift per lägenhet och/eller verksamhet tillkommer, se § 3.1.

Frågor om inrättande av underjordsbehållare, kontakta Malå Kommun.

§ 7 INFORMATION

Kärl ska vara utdragna ur avfallsutrymme och placerade vid anvisad plats senast 05.00 ordinarie hämtningsdag.

§ 8

SLAMTÖMNING AVGIFTER INKLUSIVE MOMS

50

Slamtömning av enskilda slamavskiljare, tankar, fettavskiljare, oljeavskiljare, mm utförs av avtalad entreprenör. Arbetet utförs till största del under tömningssäsongen från 1 maj till och med 30 september. Övrig tid budas tömningar enligt taxa, akut tömning.

Permanentbostad

Från permanentbostäder med ansluten WC, ska obligatorisk tömning ske minst en (1) gång per år.

Fritidsbostad

Från fritidsbostäder med ansluten WC, ska tömning ske minst vartannat (2) år.

Utökad tömningsintervall

Ansökan om utökad tömningsintervall görs hos miljö och byggavdelning på Malå kommun, senast 1 februari aktuellt år.

Extra tömning (budning)

Begäran om extra/akut slamtömning (budning) avropas hos Malå kommun.

§ 8.1

Abonnemang och tjänster slam

Ordinarie tömning.

Vid regelbunden hämtning efter av kommunen fastställd körturlista med max erforderlig slanglängd om 5 meter räknat från bilens uppställningsplats till brunnslock, debiteras nedanstående avgifter.

Tömning av brunn och tank, heltömning

Heltömning	upp till 3 m ³	1 565,00 kr
Heltömning	3,1 till 6 m ³	2 195,00 kr
Heltömning	Över 6,1 m ³	4 068,00 kr

BDT-vatten, s.k. gråvatten

Bad-, disk- och tvättbrunn upp till 2 m ³	1 563,00 kr
Tillägg över 2 m ³	600,00 kr/kbm

§ 8.2

Tilläggstjänster

Extra slangdragning

10 meter	300,00 kr
20 meter	400,00 kr
30 meter	469,00 kr
Tillägg för var 10 meter över 30 meter	519,00 kr

Tömningar

Tillägg för varje m ³ över 9m ³	600,00 kr/m ³
Specificerad inställelsetid för tömning, tillägg	1 350,00 kr/tillfälle

Budningskostnad av brunn och tank/akut budning.

51

Akut budning

Framkörningsavgift slamtömning inom 48 tim 3 271,00 kr/tillfälle
Pris tillkommer för tömning enligt § 8.1

Budning/extratömning vid ej ordinarie turlista samt
Tömning inom 7 dagar.

Heltömning	upp till 3 m ³	2 988,00 kr
Heltömning	3,1 till 6 m ³	3 788,00 kr
Heltömning	Över 6,1 m ³	5 038,00 kr

Budning fettavskiljare

Hämtning av fett volym upp till 2 m³ (vardagar) 4 600,00 kr/tillfälle

Budning oljeavskiljare

Hämtning av olja från avskiljare 4 600,00 kr/tillfälle

§ 8.3 Övriga avgifter och tillägg

Framkörningsavgift vid ej genomförd
tömning pga kund 1 174,00 kr/tillfälle

Lyft av tungt brunnslöck > 15 kg 695,00 kr/tillfälle*

* Enligt arbetsmiljöverkets föreskrifter

§ 19

Dnr 2023.17/04

Fastställande av taxor inom förskola och fritidshem

Taxan inom förskola och fritidshem skiljer sig ifrån varandra i nuläget. Inom fritidshem nyttjas enbart maxtaxa. Det innebär att man för fritids betalar maxtaxa oavsett hur mycket eller lite man har nyttjat platsen under månaden. Inom förskola betalar man bara för vistelsetiden, det vill säga antalet timmar.

På förskolan syns en tydlig tendens att vårdnadshavare inte säger upp platsen när behovet upphör eftersom det inte finns något incitament när man ändå inte betalar för platsen.

På fritids finns risk för att barn som egentligen har ett behov av fritids inte får det om behovet är litet. Det betyder att vårdnadshavare väljer att ha barnen hemma för att slippa maxtaxan.

Förskola- och fritidsverksamheten har samma kostnader även om barnen inte är där.

Blöjavgift på 50 kr per månad har tagits ut fram till barnet börjar allmän förskola, se beslut KF 2016-02-22, §10.

Bedömning

För att få likvärdighet mellan förskola och fritids tas en grundavgift ut på 400 kr per månad. Grundavgiften debiteras 11 månader per år, juli månad är grundavgiftsfri.

Fritidsavgiften beräknas utifrån vistelsetid och grundavgift. Juli månad betalar man bara för vistelsetid på fritids och förskola.

Blöjavgiften på 50 kr i månaden tas bort.

Ärendet bedöms jämställt och påverkar flickor/kvinnor, pojkar/män lika.

BESLUTSUNDERLAG

Erik Lindbloms tjänsteutlåtande.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Ruth Hellsten (ML): Upprättat förslag taxor inom förskola och fritidshem fastställs att gälla från den 1 augusti 2023. Tidigare fastställda taxor inom förskola och fritidshem upphör att gälla från den 1 augusti 2023.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering KS	Utdragsbestyrkande
------------------------	--	--	--------------------------	--------------------

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNFULMÄKTIGE

- Upprättat förslag taxor inom förskola och fritidshem fastställs att gälla från den 1 augusti 2023.
- Tidigare fastställda taxor inom förskola och fritidshem upphör att gälla från den 1 augusti 2023.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering KS	Utdragsbestyrkande
------------------------	--	--	--------------------------	--------------------

Taxor inom Förskola och Fritidshem

Fastställda av kommunfullmäktige 2023-XX-XX § X
Gäller från och med 2023-XX-XX

Taxor för förskolan i Malå kommun.

För ytterligare information kan Ni vända Er till:

- Administratör, tel. 0953-141 11.
- Rektor, förskola 1-5 år, tel. 0953-141 09.

Anmälan om förändringar

- Den som erhållit förskoleplats ska skriftligen lämna aktuell inkomstuppgift samt inkomstförändringar till Utbildningsavdelningen. Om inkomstuppgift inte lämnats debiteras enligt en inkomst på 54 830 kronor per månad.

Kommentar [EL1]: Ny text

Beräkning av avgift.

Vistisetid i förskolan avgörs av vårdnadshavarens arbetstider, tid för studier och barnets behov. Vistisetiden används i sin tur som beräkning av avgiften och baseras alltså på hushållets samlade bruttoinkomst och barnens närvarotid. Avgiften beräknas från och med den dag som anges i placeringsbeskedet, inklusive inskolning. (Inskolning är en förutsättning för barnets placering vid förskola eller annan pedagogisk omsorg).

En grundavgift, tas ut 11 månader per år till en kostnad av 400 kr/ mån. Juli månad är grundavgiftsfri.

Kommentar [HÖ2]: Ny text

Heltid i förskola: 88,2 timmar per månad

- **Barn 1** - (yngsta barnet) 3 % av inkomsten/88,2 = timkostnad; dock högst 1645 kr/mån
- **Barn 2** - 2 % av inkomsten/88,2 = timkostnad; dock högst 1097 kr/mån
- **Barn 3** - 1 % av inkomsten/88,2 = timkostnad; dock högst 548 kr/mån
- **Barn 4** Ingen avgift

Vid utebliven betalning av barnomsorgsavgifter kan Utbildningsavdelningen säga upp den tilldelade platsen.

TILLÄMPNINGSFÖRESKRIFTER FÖR BÅDE FÖRSKOLA OCH FRITIDSHEM

Avgiftspliktiga personer

- Taxan är gemensam för gifta eller sammanboende vårdnadshavare.
- För gifta eller sammanboende, där barn inte är gemensamma, beräknas avgiften på den sammanlagda bruttoinkomsten.
- I de fall vårdnadshavarna har gemensam vårdnad och inte bor ihop, men barnet bor hos båda, är man berättigad till två barnomsorgsfakturor. I dessa fall ansvarar respektive vårdnadshavaren för sin avgift. Vid beräkningen av avgift i dessa fall ska vårdnadshavarens egen inkomst läggas samman med eventuell sammanboendes inkomst. Två vuxna, varav den ene är vårdnadshavare och som sammanbor, anses utgöra en familj.

Till avgiftsgrundande inkomst hör:

- Lön och ersättningar i anslutning till anställning
- Familjehemsföräldrars arvodesersättning
- Pension (ej barnpension)
- Livränta (vissa undantag finns)
- Föräldrapenning
- Vårdbidrag för barn till den del det utgör arvode (ersättning för merutgifter ska inte tas med)
- Sjukersättning/aktivitetsersättning
- Sjukpenning
- Arbetslöshetsersättning
- Aktivitetsstöd
- Familjebidrag i form av familjepenning
- Dagpenning vid repetitionsutbildning för värnpliktiga m.m.

Som förvärvsinkomst räknas normalt sjukpenninggrundande inkomst såvida detta inte är uppenbart felaktigt.

Taxor för Fritidshemmen i Malå kommun.

För ytterligare information kan Ni vända Er till:

- Administratör, tel. 0953-141 11.
- Bitr rektor, F-klass och Fritids, tel. 0953-141 07.

Kö till fritidshem

Alla som behöver barnomsorg inom en fyramånadersperiod placeras i samma kö. Vid erbjudande om placering ska vårdnadshavare vara folkbokförd i Malå kommun alternativt ha medgivande om finansiering från hemkommun.

Anmälan om förändringar

- Den som erhållit plats på fritidshem ska skriftligen lämna aktuell inkomstuppgift samt inkomstförändringar till Utbildningsavdelningen. Om inkomstuppgift inte lämnats debiteras enligt inkomst på 54 830 kronor **per månad**.

Kommentar [EL3]: Ny text

Taxan:

Avgörande för barnets vistelsetid vid fritidshem är såväl barnets behov som vårdnadshavarens arbetstider eller tid för studier.

Avgiften inom Fritidshemmen baseras alltså på hushållets samlade bruttoinkomst.

Närvarotid är en beräkningsfaktor för fritidshem.

Kommentar [HÖ4]: Ny text

Avgiften beräknas fr o m den dag som anges i placeringsbesked, inklusive inskolning för 6-åringarna. Om barnet börjar på Fritids efter att skolan börjat på hösten behövs oftast ingen inskolning då lokaler och personal redan är kända.

Fritidshem *Maxtaxa*

Barn 1 2% av inkomsten/88,2 = timkostnad; dock högst 1097 kr/mån

Barn 2 1% av inkomsten/88,2 = timkostnad; dock högst 548 kr/mån

Barn 3 1% av inkomsten/88,2 = timkostnad; dock högst 548 kr/mån

Barn 4 Ingen avgift

En grundavgift, tas ut 11 månader per år till en kostnad av 400 kr/mån. Juli månad är grundavgiftsfri.

Kommentar [HÖ5]: Ny text

Lovfritids

Lovfritids är till för vårdnadshavare utan fritidsplats. Lovfritids erbjuds under elevernas lov samt under sommaruppehållet. Du ansöker om lovfritids via utbildningskontoret.

Taxa för lovfritids

Enskild dag 90 kr/dag

Hel vecka 400 kr/vecka

Kommentar [HÖ6]: Tidigare 70 kr/dag

Kommentar [HÖ7]: Tidigare 300 kr/vecka

OBSERVERA!

Om schematider lagts in och barnet uteblir under sommarsammanslagningen eller under lovveckor debiteras 400 kr/vecka

Kommentar [HÖ8]: Tidigare 300 kr/vecka

Tillsättande av säkerhetsskyddschef**Bakgrund****Skyldigheter för den som bedriver säkerhetskänslig verksamhet**

1 § Den som till någon del bedriver säkerhetskänslig verksamhet (verksamhetsutövare) ska utreda behovet av säkerhetsskydd (säkerhetsskyddsanalys). Säkerhetsskyddsanalysen ska dokumenteras. Med utgångspunkt i analysen ska verksamhetsutövaren planera och vidta de säkerhetsskyddsåtgärder som behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning, förekomst av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och övriga omständigheter.

Verksamhetsutövaren ska även kontrollera säkerhetsskyddet i den egna verksamheten, anmäla och rapportera sådant som är av vikt för säkerhetsskyddet och i övrigt vidta de åtgärder som krävs enligt denna lag. Så långt det är möjligt ska säkerhetsskyddsåtgärderna utformas så att de inte medför någon skada eller annan olägenhet för andra allmänna eller enskilda intressen. *Lag (2021:952).*

Bedömning**Säkerhetsskyddschef**

7 § Vid verksamhet som omfattas av denna lag ska det finnas en säkerhetsskyddschef, om det inte är uppenbart obehövt. Säkerhetsskyddschefen ska leda och samordna säkerhetsskyddsarbetet samt kontrollera att verksamheten bedrivs enligt lagen och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Detta ansvar kan inte delegeras. Säkerhetsskyddschefen ska vara direkt underställd chefen för verksamhetsutövarens verksamhet, om en sådan chef finns, och annars verksamhetsutövarens ledning. *Lag (2021:952).*

FÖRSLAG TILL (KOMMUNSTYRELSEN)

- *Fredrik Iderström utses till säkerhetsskyddschef i Malå kommun*

- *Ella-Marit Pilto utses till ersättare för säkerhetsskyddschef*

Jim Lundmark

Beslutsexpediering

- Fredrik Iderström, Ella-Marit Pilto

Redovisning av medborgarförslag som ej har beretts färdigt

Bakgrund

Enligt 5 kap. § 35 kommunallagen (2017:725) ska ett medborgarförslag om möjligt beredas på sådant sätt att fullmäktige kan fatta ett beslut inom ett år från det att medborgarförslaget väcktes. Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, ska detta och vad som kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskriva medborgarförslaget från vidare handläggning.

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning ska kommunstyrelsen två gånger per år redovisa medborgarförslag som inte beretts färdigt inom 6 månader efter att medborgarförslaget anmäldes i kommunfullmäktige. Redovisningen ska göras på kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden i juni och november.

Bedömning

I dagsläget finns det ett (1) medborgarförslag som inte har besvarats inom handläggningstiden på 6 månader:

- Medborgarförslag om en aktiv webb kanal med livestreaming (Dnr 2021.86/09). Medborgarförslaget inkom 2021-04-26 och anmäldes i kommunfullmäktige 2021-06-28, § 53, där det lämnades över till kommunstyrelsen för beredning och beslut. Utvecklings- och arbetsmarknadsavdelningen ansvarar för ärendet. Dialog är förd med ansvarig tjänsteperson, som rapporterat att handläggningen är pågående.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNFULLMÄKTIGE

- *Redovisningen av medborgarförslag som ej har beretts färdigt godkänns.*

Lisa Nilsson

§ 54

Dnr 2023.47/00

Flytt av handläggning och tillsyn till miljö- och byggnämnden av serveringstillstånd

Kommunfullmäktige beslutade 161128 respektive 170626 att flytta tillsynen av försäljning av tobak, tillsyn vid försäljning av vissa läkemedel samt tillsyn av försäljning av folköl från omsorgsnämnden till miljö- och byggnämnden.

Bedömning

Den 1 juli 2019 kom en ny tobakslag vilket bland annat innebär att det nu krävs tillstånd för att sälja tobak. För att ansökan ska godkännas krävs att den sökande uppfyller lagens krav om lämplighet och detta utreds bland annat genom kontroll hos kronofogden, skatteverket och polisens belastningsregister. Sedan den nya tobakslagen infördes är det många likheter i utredningsförfarandet då det gäller serveringstillstånd och försäljning av tobak varvid förslaget är att även handläggning och tillsyn av serveringstillstånd flyttas till miljö- och byggnämnden.

Många gånger är utbildningar och träffar som anordnas av länsstyrelsen om försäljning, servering och tillsyn av tobak, folköl och serveringstillstånd gemensamma och det finns många likheter i både handläggningen och tillsyn. En flytt av serveringstillstånd skulle innebära att all kunskap om försäljning, servering och tillsyn samlas på ett ställe varvid både kunskap och resurser nyttjas mer optimalt än det gör idag.

Det finns inga hinder i alkohollagen till att handläggning och tillsyn av serveringstillstånd i en kommun ligger under miljö- och byggnämnden.

BESLUTSUNDERLAG

Jeanette Norbergs tjänsteutlåtande.
Socialnämndens protokoll, § 12/23.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Lennart Gustavsson (V): Ärendet remitteras till miljö- och byggnämnden för yttrande.

BESLUT

- Ärendet remitteras till miljö- och byggnämnden för yttrande.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering MBN	Utdragsbestyrkande
------------------------	--	--	---------------------------	--------------------

§ 44

MBN.2023.336/1900

Flytt av handläggning och tillsyn av serveringstillstånd till miljö- och byggnämnd**Bakgrund**

Socialnämnden i Malå kommun har till kommunstyrelse och kommunfullmäktige föreslagit att handläggning och tillsyn av serveringstillstånd ska flyttas till miljö- och byggnämnden.

Anledningen till förslaget är att miljö- och byggnämnden redan hanterar handläggning och tillsyn av försäljning av tobak, folköl och receptfria läkemedel.

Utredningsförfarandet vid tillståndsgivning för serveringstillstånd och för försäljning av tobak är sedan 2019 väldigt lika. Många utbildningar som anordnas för försäljning och tillsyn av tobak och folköl samt servering av alkohol är gemensamma. Socialnämnden anser därför att en flytt av serveringstillstånd skulle innebära att all kunskap kring försäljning, servering och tillsyn samlas på ett ställe och både kunskaper och resurser kan nyttjas mer optimalt. Det finns inga hinder i alkohollagen att handläggning och tillsyn av serveringstillstånd ligger på annan

Bedömning

Under senare år har många miljö- och byggnämnder inom region 10 fått ta över serveringstillstånden. I bl.a. Storuman, Vilhelmina och Sorsele ligger serveringstillstånden under motsvarande miljö- och byggnämnderna.

I Malå kommun finns i dagsläget 5 permanenta serveringstillstånd. Under ett år kan ca 2-5 ansökningar om tillfälliga serveringstillstånd komma in. Ansökningar om permanenta serveringstillstånd inkommer vid uppstart av nya verksamheter eller vid ägarbyte på befintliga verksamheter.

Kommunfullmäktige antog 2019 dels riktlinjer för tillstånd enligt alkohollagen och dels en tillsynsplan (inklusive avgifter).

Miljö- och byggavdelningen kan hålla med om att det vore en effektivisering för kommunen i stort om liknande hantering och tillsyn ligger inom samma nämnd.

Miljö- och byggavdelningen har lyft frågan på arbetsplatsträffen den 10 maj. Personalen var positiva till ett övertagande av denna tillsyn. Lämpligast tidpunkt för flytt är vid årsskiftet så personalen får tid på sig att planera och uppdatera kompetens.

FÖRSLAG TILL MILJÖ- OCH BYGGNÄMNDEN

- Miljö- och byggnämnden är positiva till att handläggning och tillsyn av serveringstillstånd flyttas till nämnden. Lämplig tidpunkt för flytt bedöms vara vid årsskiftet.

BESLUT

Miljö- och byggnämnden är positiva till att handläggning och tillsyn av serveringstillstånd flyttas till nämnden. Lämplig tidpunkt för flytt bedöms vara vid årsskiftet.

		Beslutsexpediering Malå Kommunstyrelse	Utdragsbestyrkande
---	--	---	--------------------

§ 12

Dnr 2023.6/00

Flytt av serveringstillstånd

Kommunfullmäktige tog 161128 respektive 170626 beslut att flytta tillsynen av försäljning av tobak, tillsyn vid försäljning av vissa läkemedel samt tillsyn av försäljning av folköl från Omsorgsnämnden till Miljö- och byggnämnden.

Bedömning

1 juli 2019 kom en ny tobakslag vilket bland annat innebär att det nu krävs tillstånd för att sälja tobak. För att ansökan ska godkännas så krävs att den sökande uppfyller lagens krav om lämplighet och detta utreds bland annat genom kontroll hos Kronofogden, Skatteverket och Polisens belastningsregister. Sedan den nya tobakslagen infördes så är det många likheter i utredningsförfarandet då det gäller serverings-tillstånd och försäljning av tobak varvid förslaget är att även handläggning och tillsyn av serveringstillstånd flyttas till Miljö- och byggnämnden.

Många gånger är utbildningar och träffar som anordnas av Länsstyrelsen gällande försäljning, servering och tillsyn av tobak, folköl och serveringstillstånd gemensamma och det finns många likheter i både handläggningen och tillsyn. En flytt av serveringstillstånd skulle innebära att all kunskap kring försäljning, servering och tillsyn samlas på ett ställe varvid både kunskap och resurser utnyttjas mer optimalt än det gör idag.

Det finns inga hinder i alkohollagen till att handläggning och tillsyn av serveringstillstånd i en kommun ligger under Miljö- och byggnämnden.

BESLUTSUNDERLAG

Jeanette Norbergs tjänsteutlåtande.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Charlotte Hultdin (S): Handläggning och tillsyn av serveringstillstånd flyttas till Miljö- och byggnämnden.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNFULLMÄKTIGE

- Handläggning och tillsyn av serveringstillstånd flyttas till Miljö- och byggnämnden.

Justeringsmännens sign	Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande
		

§ 27

Dnr 2023.74/0909

Revisionsrapport - Ägarstyrning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Malå kommun genomfört en granskning av ägarens styrning och kontroll över de kommunala bolagen samt bolagets följsamhet till ägarens direktiv. Granskningens syfte har varit att bedöma om ägarstyrning avseende kommunala bolag sker på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Mot bakgrund av de iakttagelser som framkommit i granskningen lämnar revisorerna följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Att binda bolagen till de kommunalrättsliga principer som följer av bolagets verksamhet.
- Att analysera hur ägardirektiven kan tydliggöras i fråga om styrning samt rapporteringskrav för respektive bolag.
- Att löpande följa upp och utvärdera att de av ägaren upprättade styrdokumenterna för bolaget ges bindande verkan för bolaget.
- Att upprätta en tydlig struktur som säkerställer att kommunstyrelsen systematiskt erhåller de underlag från respektive bolag som skall delges hela kommunstyrelsen.
- Att säkerställa att årlig prövning enligt KL 6:9 genomförs för kommunal verksamhet som bedrivs genom aktiebolag.
- Att säkerställa att rapportering till fullmäktige på ett tydligt sätt definierar verksamhetsmässig måluppfyllelse för respektive bolag.
- Att systematiskt följa upp och utvärdera hur processen för ägarstyrning, såväl reglering genom styrdokument som processen i kommunikation mellan bolag och ägare, kan utvecklas. Vi bedömer att respektive bolag bör kunna bidra med viktiga synpunkter på hur processen systematiskt kan utvecklas.

Bedömning

- *Att binda bolagen till de kommunalrättsliga principer som följer av bolagets verksamhet.*

KL 10:3 § Om en kommun eller en region med stöd av 1 § lämnar över skötseln av en kommunal angelägenhet till ett helägt kommunalt bolag, ska fullmäktige

1. fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten,
2. se till att det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten anges i bolagsordningen, Det framgår inte att Meni är bundet till lokaliseringsprincipen, vilket borde framgå.
3. utse samtliga styrelseledamöter,
4. se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning till sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller

Justeringsmännens sign		Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande

annars av större vikt innan de fattas,

5. utse minst en lekmannarevisor, och

6. se till att bolaget ger allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare.

Det har inte klargjorts i bolagens ägardirektiv en punkt som ger allmänheten rätt till insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare. Ägaren har således ej bundit bolagen att säkerställa allmänhetens insyn vid nyttjande av en eventuell privat utförare. Lag (2019:835).

Bolagsordningarna revideras med ovanstående tillägg.

- *Att analysera hur ägardirektiven kan tydliggöras i fråga om styrning samt rapporteringskrav för respektive bolag.*

Revidering av ägardirektiv. *Bolagsdialog har införts och ska tydliggöras i t.ex. styrprinciperna.*

- *Att löpande följa upp och utvärdera att de av ägaren upprättade styrdokumentet för bolaget ges bindande verkan för bolaget.*

I de fall styrdokumentet beslutas i kommunfullmäktige ska detta finnas med i ombudsinstruktionerna till årsstämman. Förslagsvis ska i förslaget från kommunstyrelsen till kommunfullmäktige finnas ett beslut som säger att det ska tillföras ombudsinstruktionerna till respektive bolagsstämma.

Protokoll från årsstämmor ska skickas till kommunstyrelsen för delgivning.

Ombudsinstruktioner förtydligas

- *Att upprätta en tydlig struktur som säkerställer att kommunstyrelsen systematiskt erhåller de underlag från respektive bolag som skall delges hela kommunstyrelsen.*

Strukturen för hur kommunstyrelsen systematiskt erhåller underlag från bolagen ska tydliggöras i dokumentet "styrprinciper för budget- och uppföljningsprocessen. Protokoll m.m. från bolagen till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen upprättar struktur som även säkerställer att kommunstyrelsen löpande kan utvärdera att denne erhållit angivna underlag samt vid behov vidtar åtgärder om rapportering från bolagen uteblir.

Styrprinciper revideras

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande
------------------------	--	--	--------------------	--------------------

- Att säkerställa att årlig prövning enligt KL 6:9 genomförs för kommunal verksamhet som bedrivs genom aktiebolag.

Enligt Kommunallagen kap. 6 § 9 ska: - "kommunstyrelsen i årliga beslut för varje aktiebolag som avses i 10 kap. 2 §3 pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder."

Den förstärkta uppsiktsplikten enligt kommunallagen 6:9 skall ske i ett beslut.

För att kommunstyrelsen ska kunna fullgöra sitt uppdrag enligt KL 6:9 krävs följande:

1. Kommunstyrelsen klargör formerna hur bolag respektive kommunstyrelse ska följa upp/pröva följsamhet till ändamål/befogenheter.
2. Kommunstyrelsen har ett tillfredsställande beslutsunderlag för att årligen kunna göra en sådan prövning.
3. Kommunstyrelsen genomför en prövning utifrån KL 6:9

Ett ärende om riktlinjer för kommunstyrelsens uppsiktsplikt handläggs

- Att säkerställa att rapportering till fullmäktige på ett tydligt sätt definierar verksamhetsmässig måluppfyllelse för respektive bolag.

I samband med delårsrapport och årsredovisning ska kommunstyrelsen bedöma hur verksamhetsmässig måluppfyllelse är definierat.

Analys av måluppfyllelse ska ske i delårsrapport och årsredovisning.

- Att systematiskt följa upp och utvärdera hur processen för ägarstyrning, såväl reglering genom styrdokument som processen i kommunikation mellan bolag och ägare, kan utvecklas. Vi bedömer att respektive bolag bör kunna bidra med viktiga synpunkter på hur processen systematiskt kan utvecklas.

Bolagsdialog införs regelbundet minst två gånger per år.

BESLUTSUNDERLAG

Jim Lundmarks tjänsteutlåtande.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Ylva Olofsson (S): Kommunchefen får i uppdrag att revidera bolagsordningarna, styrprinciper för budget- och uppföljningsprocessen samt ägardirektiven. Kommunchefen får i uppdrag att handlägga ett ärende om riktlinjer för kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN

- Kommunchefen får i uppdrag att revidera bolagsordningarna, styrprinciper för budget- och uppföljningsprocessen samt ägardirektiven.
- Kommunchefen får i uppdrag att handlägga ett ärende om riktlinjer för kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande
------------------------	--	--	--------------------	--------------------

From: Michaela Nyman (SE - ASR) 68
Sent: Tue, 17 Jan 2023 08:34:36 +0100
To: Lisa Nilsson
Subject: Granskningsrapport och missiv, kommunrevisionen
Attachments: Revisionsrapport ägarstyrning Malå 2022.pdf, Missiv Ägarstyrning, sigerad.pdf

Hej Lisa,
skickar på uppdrag av kommunrevisionen följande granskningsrapport och tillhörande missiv för
diarieföring och delgivning:

- Ägarens styrning och kontroll över de kommunala bolagen samt bolagets följsamhet till ägarens direktiv

Med vänlig hälsning
Michaela Nyman

PwC | Certifierad kommunal revisor
Direkt: 010-213 25 42 | Mobil: 072-995 25 42
Email: michaela.nyman@pwc.com
PwC Sverige
Box 59, 971 03 Luleå | [Kungsgatan 5](#)
www.pwc.se

The information transmitted is intended only for the person or entity to which it is addressed and may contain confidential and/or privileged material. Any review, retransmission, dissemination or other use of, or taking of any action in reliance upon, this information by persons or entities other than the intended recipient is prohibited. If you received this in error, please contact the sender and delete the material from any computer. E-mail transmission cannot be guaranteed to be secure or error-free as information could be intercepted, corrupted, lost, destroyed, arrive late or incomplete, or contain viruses. The sender therefore does not accept liability for any errors or omissions in the contents of this message, which arise as a result of e-mail transmission. Also, please note that any views or opinions presented in this email are solely those of the author and do not necessarily represent those of the company.

Ägarens styrning och kontroll över de kommunala bolagen samt bolagets följsamhet till ägarens direktiv

Malå kommun, Malå Energi- & Industri AB

samt Malåbostaden AB

December 2022

Projektledare Erik Jansen, certifierad kommunal revisor

Projektmedarbetare Casper Wessén, revisionskonsult

Kvalitetssäkrare Bo Rehnberg, certifierad kommunal revisor

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Malå kommun genomfört en granskning av ägarens styrning och kontroll över de kommunala bolagen samt bolagets följsamhet till ägarens direktiv. Granskningens syfte har varit att bedöma om ägarstyrning avseende kommunala bolag sker på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning:

- Att kommunstyrelsens ägarstyrning avseende kommunala bolag **inte helt** sker på ett ändamålsenligt sätt och med en **inte helt** tillräcklig intern kontroll.
- Att Malå Energi- och industri AB:s och Malåbostaden AB:s rapportering till ägaren **inte helt** är ändamålsenlig utifrån gällande direktiv.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten.

Revisionsfrågor	Bedömning	
1. Har kommunstyrelsen säkerställt att det utövas en tillräcklig styrning över kommunal verksamhet som bedrivs i bolagsform? <i>Fokus på bolagsordning och ägardirektiv utifrån KL 10:3</i>	Ja	
2. Har kommunstyrelsen säkerställt att dialog och kommunikation mellan kommunstyrelsen och bolaget är formaliserad?	Delvis	
3. Sker samråd/aktiviteter mellan kommunen och bolaget i enlighet med direktiv? <i>Fokus på förekomst och efterlevnad av direktiv</i>	Delvis	
4. Sker rapportering från bolaget till ägaren i enlighet med direktiv?	Delvis	
5. Vidtar kommunstyrelsen åtgärder i de fall rapportering från bolaget uteblir?	Nej	
6. Genomför kommunstyrelsen en årlig prövning enligt KL 6:9 för kommunal verksamhet som bedrivs genom aktiebolag?	Nej	
7. Lämnar kommunstyrelsen årligen en heltäckande rapportering till fullmäktige avseende bolagets verksamhet?	Ja	

Rekommendationer

Mot bakgrund av de iakttagelser som framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Att binda bolagen till de kommunalrättsliga principer som följer av bolagets verksamhet.
- Att analysera hur ägardirektiven kan tydliggöras i fråga om styrning samt rapporteringskrav för respektive bolag.
- Att löpande följa upp och utvärdera att de av ägaren upprättade styrdokumenterna för bolaget ges bindande verkan för bolaget.
- Att upprätta en tydlig struktur som säkerställer att kommunstyrelsen systematiskt erhåller de underlag från respektive bolag som skall delges hela kommunstyrelsen.
- Att säkerställa att årlig prövning enligt KL 6:9 genomförs för kommunal verksamhet som bedrivs genom aktiebolag.
- Att säkerställa att rapportering till fullmäktige på ett tydligt sätt definierar verksamhetsmässig måluppfyllelse för respektive bolag.
- Att systematiskt följa upp och utvärdera hur processen för ägarstyrning, såväl reglering genom styrdokument som processen i kommunikation mellan bolag och ägare, kan utvecklas. Vi bedömer att respektive bolag bör kunna bidra med viktiga synpunkter på hur processen systematiskt kan utvecklas.

Innehållsförteckning

72

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och revisionsfrågor	4
Revisionskriterier	5
Avgränsning	5
Metod	5
Granskningsresultat	6
Styrning av bolagen	6
Styrning för dialog mellan ägare och bolag	8
Dialog mellan ägare och bolag i praktiken	9
Rapportering från bolag till ägare	121
Åtgärder vid ev. utebliven rapportering	123
Förstärkt uppsiktsplikt	14
Rapportering till fullmäktige	15
Samlad bedömning	208
Rekommendationer	208

Bakgrund

Kommunallagen ger kommuner möjligheten att lämna över skötseln av vissa kommunala angelägenheter till bland annat aktiebolag. En stor del av kommunal verksamhet bedrivs idag i bolagsform.

Innan överlämning av en kommunal angelägenhet till ett bolag kan ske måste ägaren bland annat fastställa vilket kommunalt ändamål bolagets verksamhet ska ha samt vilka kommunala befogenheter bolaget ska verka inom.

I kommunstyrelsens uppdrag ingår att utöva ägarrollen över bolaget. Detta innebär bland annat att bedriva en systematisk och planlagd dialog mellan ägaren och bolagen, samt upprätta styrning i form av direktiv. Kommunstyrelsen har även ett väsentligt ansvar att utöva kontroll och uppsikt över verksamhet som bedrivs i bolagsform.

Vid en bristande ägarstyrning finns risken att bolaget inte bedrivs enligt ägarens intentioner, det vill säga de ändamål som bolagens verksamhet ska uppfylla. Det finns även risk att koncernens intressen avseende verksamhet och ekonomi inte uppnås. En god ägarstyrning och uppsikt är inte bara förknippad med styrning och kontroll, i en god ägarstyrning behöver ägaren även säkerställa en ändamålsenlig ledning av verksamheten (dialog vid ägarsamråd, kommunikationskanaler i det löpande arbetet).

Bolagsstyrelsen har ett omfattande ansvar att bedriva verksamheten i enlighet med ägarens direktiv.

Revisionsobjekt i granskningen är kommunstyrelsen i Malå kommun samt bolagsstyrelsen i Malå energi och industri AB samt Malåbostaden AB.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte har varit att bedöma om ägarstyrning avseende kommunala bolag sker på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Granskningen har även syftat till att bedöma om bolagens följsamhet till ägarens direktiv sker på ett ändamålsenligt sätt samt med en tillräcklig intern kontroll.

Följande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Har kommunstyrelsen säkerställt att det utövas en tillräcklig styrning över kommunal verksamhet som bedrivs i bolagsform?
Fokus på bolagsordning och ägardirektiv utifrån KL 10:3
2. Har kommunstyrelsen säkerställt att dialog och kommunikation mellan kommunstyrelsen och bolaget är formaliserad?
3. Sker samråd/aktiviteter mellan kommunen och bolaget i enlighet med direktiv?
Fokus på förekomst och efterlevnad av direktiv
4. Sker rapportering från bolaget till ägaren i enlighet med direktiv?
5. Vidtar kommunstyrelsen åtgärder i de fall rapportering från bolaget uteblir?
6. Genomför kommunstyrelsen en årlig prövning enligt KL 6:9 för kommunal verksamhet som bedrivs genom aktiebolag?

7. Lämna kommunstyrelsen årligen en heltäckande rapportering till fullmäktige avseende bolagets verksamhet?

74

Revisionsfråga 1-7 omfattar kommunstyrelsen. Revisionsfråga 3-4 omfattar dessutom bolagsstyrelsen.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

Följande revisionskriterier används i granskningen av ägarstyrning:

- Kommunallag (2017:725) 6:1, 6:6, 6:9, 6:13, 10:3
- Aktiebolagslag (2005:551) 7:1, 8:4, 8:41

Kommun- och bolagsinterna styrdokument, främst reglemente för kommunstyrelsen, bolagsordning samt direktiv från ägaren till bolaget.

Avgränsning

Granskningen avgränsas till att omfatta följande revisionsobjekt: kommunstyrelsen samt bolagsstyrelsen i Malå energi och industri AB samt Malåbostaden AB.

Granskningen avgränsas i huvudsak till kalenderåret 2022. I övrigt se avsnitt "syfte och revisionsfrågor".

Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentationsgranskning (protokoll, rutiner, riktlinjer, ägardirektiv), intervjuer med kommunchef samt kommunstyrelsens ordförande, representant ur den politiska oppositionen i kommunstyrelsen samt intervju med VD och ordförande i bolagsstyrelsen.

Utöver detta kan personal med särskilda uppdrag inom området komma att intervjuas, om det under granskningen identifieras finnas skäl för detta.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Styrning av bolagen

Revisionsfråga 1: Har kommunstyrelsen säkerställt att det utövas en tillräcklig styrning över kommunal verksamhet som bedrivs i bolagsform? Fokus på bolagsordning och ägardirektiv utifrån KL 10:3

Iakttagelser

I Malå kommun finns två helägda kommunala aktiebolag vilka är Malå energi och industri AB (nedan benämnt MENI) samt Malåbostaden AB (nedan benämnt MABO).

Av Kommunallagen (2017:725) kap. 10 § 3 framgår att fullmäktige, om en kommun eller region lämnar över skötseln av en kommunal angelägenhet till ett helägt kommunalt bolag, ska:

1. fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten,
2. se till att det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten anges i bolagsordningen,
3. utse samtliga styrelseledamöter,
4. se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning till sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan de fattas,
5. utse minst en lekmannarevisor, och
6. se till att bolaget ger allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare.

Bolagsordning

Nedan tabell visar en sammanställning över datum för kommunstyrelsens beredning av *bolagsordningarna* samt på vilket sammanträde fullmäktige antog respektive bolagsordning.

Bolagsordningar för följande bolag	KS beredning av underlag till KF	KF beslut om bolagsordning
MABO	2015-03-17 § 88	2015-04-13 § 120
MENI	2021-02-23 § 13	2021-03-15 § 6

Ägardirektiv

Nedan tabell visar en sammanställning över datum för kommunstyrelsens beredning av *ägardirektiven* samt datum för när fullmäktige antog respektive ägardirektiv.

Ägardirektiv för följande bolag	KS beredning av underlag till KF	KF beslut om ägardirektiv 76
MABO	2019-03-26 § 48	2019-04-15 § 92
MENI	2021-02-23 § 13	2021-03-15 § 6

I bolagsordningarna anges vilken verksamhet respektive bolag ska bedriva. Förutom de *skall*-krav utifrån Kommunallagen 10:3 som nämns ovan i denna rapport reglerar bolagsordningarna även bolagsspecifika områden för respektive bolag avseende den kommunala verksamheten.

Utifrån de ovan nämnda villkor/principer som framgår av KL 10:3 visar vår granskning i huvudsak följande:

- (1) Bolagsordning för både MABO och MENI innehåller paragraf som visar på att kommunfullmäktige fastställt det kommunala ändamålet för bolaget.
- (2) Bolagsordning för MABO är uppställd i enlighet med *skall*-kraven i KL 10:3. Bolagsordning för MENI är inte uppställd i enlighet med *skall*-kraven i KL 10:3. I kontrollen har vi noterat följande:
 - MABO: Det framgår att verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Vidare framgår att bolaget är bundet till lokaliseringsprincipen. Bolaget omfattas inte av likställighets- och självkostnadsprincipen.
 - MENI: Det framgår att verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Det framgår inte att bolaget är bundet till lokaliseringsprincipen vilket borde framgå. Bolaget omfattas inte av likställighets- och självkostnadsprincipen.
- (3) Avseende punkt 3 ovan har kommunfullmäktige utsett styrelseledamöter för tiden efter ordinarie bolagsstämma 2019 t o m ordinarie bolagsstämma 2023 vid följande tillfällen:
 - MABO: 2018-12-03 § 40
 - MENI: 2018-12-03 § 41
- (4) Bolagsordning för MABO respektive MENI innehåller paragraf som visar på fullmäktiges rätt att ta ställning.
- (5) Avseende Kommunallagen kap. 10 § 3 p. 5 har kommunfullmäktige utsett lekmannarevisor för bolagen vid följande tillfällen:
 - MABO: 2018-12-03 § 32
 - MENI: 2018-12-03 § 33
- (6) Det har inte klargjorts i bolagens ägardirektiv en punkt som ger allmänheten rätt till insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare. Ägaren

har således ej bundit bolagen att säkerställa allmänhetens insyn vid nyttjande av en eventuell privat utförare.

77

Enligt 7 kap. 1 § aktiebolagslagen utövas aktieägares lagstadgade inflytande i bolaget vid bolagsstämman, som är bolagets högsta beslutande organ. Bolagsstämman öppnas av styrelseordföranden eller den som styrelsen har utsett till att öppna stämman om inte bolagsordningen innehåller annan bestämmelse. Stämman väljer sedan stämмоordförande. Vid bolagsstämman ska protokoll föras; det ska i förekommande fall registreras hos Bolagsverket. I skriften *Principer för ägarstyrning för kommun- och regionägda bolag* skriver SKR att "Av 8 kap. 41 § 2 st. aktiebolagslagen följer motsatsvis att bolagets aktieägare endast genom beslut på bolagsstämman kan ge bindande ägardirektiv till bolaget. Enligt kommunallagen ska ägardirektiv till bolaget i frågor av principiell beskaffenhet eller annars större vikt före beslut på bolagsstämman behandlas i kommun- eller regionfullmäktige eller, i andra frågor, i kommun- eller regionstyrelsen. Detsamma gäller beträffande instruktion till ägarens ombud på bolagsstämman."

Enligt bolagsordningarna för MABO respektive MENI framgår under § 14 att beslut i fråga om fastställande av ägardirektiv skall fattas av bolagsstämman.

Nu gällande ägardirektiv för MABO fastställdes på bolagsstämman 2021-05-19 § 12.

Nu gällande ägardirektiv för MENI fastställdes på bolagsstämman 2021-05-18 § 12.

I sammanhanget noterar vi att de ägardirektiv som fastställdes för MABO var de av kommunfullmäktige upprättade ägardirektiven från 2019-04-15 § 92. Vi har vid protokollsgranskning inte kunnat se att bolagsstämman fastställde ägardirektiven från 2019 förrän vid bolagsstämman 2021-05-19. Vi kan utifrån detta ej heller spåra att kommunstyrelsen inom ramen för sin uppsikt och beredning av ärenden till kommunfullmäktige avseende ägarombudets direktiv inför bolagsstämmorna uppmärksammat denna brist under åren 2019 samt 2020. Vi konstaterar dock att respektive bolag idag har fastställda ägardirektiv som upprättats och beslutats av kommunfullmäktige.

Bedömning

Har kommunstyrelsen säkerställt att det utövas en tillräcklig styrning över kommunal verksamhet som bedrivs i bolagsform? Fokus på bolagsordning och ägardirektiv utifrån KL 10:3

Bedömning: Ja.

Bedömningen baseras på att:

- Kommunstyrelsen har säkerställt att fullmäktige bundit både MABO och MENI till de villkor/principer som regleras i KL 10:3 p. 1, 3, 4 och 5.
- Kommunstyrelsen har säkerställt att fullmäktige bundit MABO men **inte** MENI till de villkor/principer som regleras i KL 10:3 p. 2.
- Kommunstyrelsen har **inte** säkerställt att fullmäktige bundit både MABO och MENI till de villkor/principer som regleras i KL 10:3 p. 6.

Vi ser i sammanhanget positivt på att respektive bolag idag har ägardirektiv som fastställts av bolagsstämman, men rekommenderar kommunstyrelsen att fragment 78 analysera hur denne kan stärka sin uppsikt avseende vilka styrande dokument som görs och inte görs bindande för respektive bolag.

Utöver detta ser vi att utvecklingsområde för framtiden rör att säkerställa att KL 10:3 p. 6 regleras för respektive bolag, samt KL 10:3 p. 2 för MENI.

Styrning för dialog mellan ägare och bolag

Revisionsfråga 2: Har kommunstyrelsen säkerställt att dialog och kommunikation mellan kommunstyrelsen och bolaget är formaliserad?

lakttagelser

Av *Gemensamt reglemente för Malå kommuns nämnder samt kommunstyrelsen*¹ framgår under avsnittet "Kommunstyrelsens övergripande ansvar" att kommunstyrelsen med uppmärksamhet ska följa de kommunalägda bolagen. Vidare framgår av reglementet för kommunstyrelsen, under avsnittet "Styrfunktion", att det i kommunstyrelsens styrfunktion ingår att:

- ansvara för samordningsträffar med nämndspresidierna, avdelningscheferna samt VD och presidierna i bolagen.
- ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de bolag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse av, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen.
- tillse att uppföljning sker till kommunfullmäktige från samtliga nämnder och kommunens helägda bolag om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.
- tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor samt andra liknande sammanträden i de bolag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse av.

Av MABOs ägardirektiv framgår att bolaget årligen ska redovisa bolagets årsredovisning och förvaltningsberättelse vid kommunstyrelsens sammanträden om ägaren begär detta. Av MENIs ägardirektiv framgår att bolaget årligen, sedan bolagets årsredovisning och årsberättelse tillställts kommunen vid kommunstyrelsens sammanträde i mars/april, ska informera ägarens ombud, representanter och kommunstyrelsens ledamöter.

Vi har även tagit del av följande styrdokument för Malå kommun; *Styrprinciper för budget- och uppföljningsprocessen i Malå kommun*. I respektive bolags ägardirektiv fastslås att bolagen skall tillämpa gällande målstyrningsmodell som nyttjas av övriga kommunala verksamheter.

¹ Fastställt av kommunfullmäktige 2022-10-24 § 6.

Vi har inte kunnat spåra någon övrig styrning/reglering som tydliggör ramarna för dialog och kommunikation mellan kommunstyrelse och bolag, exempelvis i form av kallelser/dagordning som tydliggör formerna för hur ägardialogen skall ske mellan kommunstyrelse och bolag. 79

Vid våra intervjuer framkommer att företrädare från bolagen till stora delar upplever att det finns en fungerande kommunikation och dialog mellan dem och ägaren. Vid närmare genomgång av vilka krav som följer av bolagens ägardirektiv framträder dock en bild vid intervjuerna att delar av den tilltänkta systematik/formalisering vad gäller dialog och kommunikation mellan ägare och bolag inte alltid skett med den systematik som är tilltänkt i praktiken. Gemensamt för de intervjuer vi genomfört är att såväl företrädare från bolag som kommun framhåller att dessa efterfrågar en tydligare struktur/systematik för den dialog och kommunikation som i praktiken bedrivs. Det framhålls även att det råder vissa oklarheter hur formerna för formell ägardialog/ägarsamråd skall ske mellan bolag och ägare exempelvis i fråga om vilka frågor som skall behandlas vid samråden, hur slutsatserna från samråden följs upp i praktiken samt en strukturell utvärdering över hur formerna för samråd mellan bolag och ägare kan utvecklas. Se vidare iakttagelser inom området under nästa revisionsfråga.

Bedömning

Har kommunstyrelsen säkerställt att dialog och kommunikation mellan kommunstyrelsen och bolaget är formaliserad?

Bedömning: Delvis

Vår bedömning baseras på att formerna för dialog och kommunikation regleras i de av bolagsstämmorna fastställda ägardirektiven för respektive bolag.

De ägardirektiv som finns upprättade inom kommunen reglerar visa former för hur dialog och kommunikation skall ske mellan bolag och ägare. Tillika reglerar ägardirektiven vilka styrprinciper som gäller för budget- och uppföljningsprocessen, där även målstyrning ingår. Vi ser positivt på att det i ägardirektiv samt genom styrdokument i kommunen finns reglering för hur kommunikation och dialog skall ske mellan bolag och ägare.

I sammanhanget noterar vi att det finns en positiv samsyn mellan bolag och ägare om att det finns en välfungerande dialog och kommunikation mellan bolag och ägare, även om vi noterar att formerna för struktur/systematik kan utvecklas vad gäller kontinuiteten i denna dialog/kommunikation. Vi noterar även att formerna för ägardialog/samråd till delar kan utveckla samt att de generella formerna för dialog/kommunikation mellan ägare och bolag uppges behöva utvärderas i syfte att kunna utveckla dessa inför framtiden.

Dialog mellan ägare och bolag i praktiken

Revisionsfråga 3: Sker samråd/aktiviteter mellan kommunen och bolaget i enlighet med direktiv? Fokus på förekomst och efterlevnad av direktiv

Iakttagelser

MABO

Avseende MABO framgår av ägardirektiv, vilket även nämnts under revisionsfråga 2, att bolaget årligen ska redovisa årsredovisning och förvaltningsberättelse vid kommunstyrelsens sammanträde om ägaren begär detta. 80

Vid intervju med representanter från bolaget uppges att bolaget tidigare redovisat tertial- och årsbokslut för kommunstyrelsen samt deltagit på plats för presentation vid kommunstyrelsens sammanträden. Presentationen för kommunstyrelsen har dock tagits bort på senare år. Från bolagets sida är detta något som saknas då det även uppges ha varit ett bra tillfälle för frågor. Bolaget önskar veta vad som är bra och mindre bra, att veta vad kommunen tycker, och i dagsläget saknas en sådan dialog. Bolaget saknar även en dialog med ägarombudet.

Dialogen som (idag) sker med kommunen uppges vara träffar mellan representanter från bolaget och ett av kommunalråden. Systematisk kring dessa träffar saknas, dvs de sker inte med jämna mellanrum och inte ett visst givet antal gånger per år. Träffar sker då VD bokat ett datum med kommunalråd. I sammanhanget framhålls dock att den dialog som i praktiken sker upplevs vara konstruktiv och god.

Tertialrapporter och liknande uppges alltid lämnas av bolaget till kommunen. Återkoppling om lämnade rapporter innehåller den information som kommunen vill ha erhåller bolaget inte.

Kommunen uppges ha antagit flertalet policys såsom resepolicy m.m. som ska gälla för hela kommunkoncernen. När bolaget fick kännedom om resepolicyn hade en elbil precis köpts in och i policyn framgår att anställda i möjlig mån ska cykla eller gå. Med detta vill representanter från bolaget lyfta att det är svårt att ha koll på vad som händer om man varken får vara med och utforma eller får information i tid.

En gång per mandatperiod sker styrelseutbildningar för nya styrelseledamöter. Vid dessa uppges även kommunstyrelsens ordförande, ledande politiker samt ledande tjänstemän närvara framöver.

MENI

Avseende MENI framgår av ägardirektiv, vilket även nämnts under revisionsfråga 2, att bolaget årligen, sedan bolagets årsredovisning och årsberättelse tillställts kommunen vid kommunstyrelsens sammanträde i mars/april, ska informera ägarens ombud, representanter och kommunstyrelsens ledamöter.

Vid intervju med representanter från bolaget uppges att dialogen med kommunen fungerar bra. Kommunstyrelsen uppges ha utsett ett ombud som bolagets styrelseordförande bjuder in till styrelsemöten med jämna mellanrum. Ombudet uppges vara positivt inställd till detta samt tycka att det är jättebra information.

Vidare uppges att bolaget årligen (i mars/april) blir kallad till kommunstyrelsen för att informera ägarens ombud, representanter och kommunstyrelsens ledamöter om bolagets verksamhet. VD uppges även ha närvarat och informerat om bolaget under fullmäktigemöten.

Styrelseutbildningar är inte något som har skett i bolaget tidigare. Vid intervju uppges dock att ska det göras en bolagsstyrelseutbildning för nya styrelsemedlemmar under våren 2023. Detta för att ge goda förutsättningar till nya styrelseledamöter. 81

MABO och MENI

Dokumentation (såsom kallelser från KS, protokoll eller liknande) från åren 2020-2022 finns inte att ta del av från ägardialog/samråd. Sammanställning från åren 2020-2022 som påvisar vad och i vilken omfattning bolaget rapporterat till kommunstyrelsen utifrån kraven i bolagens direktiv finns heller inte att ta del av.

Bedömning

Sker samråd/aktiviteter mellan kommunen och bolaget i enlighet med direktiv? Fokus på förekomst och efterlevnad av direktiv

Bedömning: Delvis.

Vår bedömning baseras på att det finns fastställda direktiv som reglerar samråd/aktiviteter mellan bolag och ägare/kommunstyrelsen.

Detta ser vi positivt på och bedömer är ett resultat av att det finns en vilja/ambition mellan såväl kommunstyrelse som bolag att upprätthålla en fungerande process för samråd/aktiviteter i enlighet med direktiv. Dock noterar vi att det saknas en tydlig systematik för hur respektive bolag med bolagsföreträdare i praktiken genomför samråda/aktiviteter tillsammans med ägaren utifrån de direktiv som upprättats.

Utvecklingsområde för framtiden menar vi därför rör att säkerställa att sådana aktiviteter planeras så att aktiviteterna sker med en förutsägbarhet och systematik.

Rapportering från bolag till ägare

Revisionsfråga 4: Sker rapportering från bolaget till ägaren i enlighet med direktiv?

Iakttagelser

Dokumentet *Styrprinciper för budget- och uppföljningsprocessen i Malå kommun*² uppges utgöra kommunens direktiv för bolagens rapportering till ägaren. Av styrprinciperna framgår att nämnder/styrelse och bolag i mitten av maj respektive september/början på oktober ska göra en delårsrapport över verksamheternas kvalitet och ekonomi - med prognos på helårsresultat per den 30 april och den 31 augusti. Delårsrapporten ska redovisas i kommunstyrelsen som delgivning/meddelande.

Vid genomgång av kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll för både 2021 och 2022 (t. o. m. 2022-11-24) har vi verifierat att bolagens delårsrapporter per den 30 april redovisades som meddelande vid följande tillfällen:

- Delårsrapporter per 30 april 2021 - 2021-06-08 § 95
- Delårsrapporter per 30 april 2022 - 2022-06-07 § 113

Vidare har vi verifierat att bolagens delårsrapporter per den 31 augusti redovisades som meddelande vid följande tillfällen:

² Fastställda av kommunfullmäktige 2021-04-26 § 21.

- Delårsrapporter per 31 augusti 2021 - 2021-11-09 § 161
- Delårsrapporter per 31 augusti 2022 - 2022-10-04 § 139

82

Vidare av styrprinciperna framgår att nämnderna, styrelsen och bolagen under februari månad ska behandla styrkort och budgetuppföljning för föregående år genom en verksamhetsberättelse samt kommunicera den med kommunstyrelsens budgetberedning. Styrkorten är styrelsens, nämndernas och bolagens egna redovisning till kommunfullmäktige och de redovisas i verksamhetsberättelsen samt i delårsrapporterna.

Vid genomgång av kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll för både 2021 och 2022 (t. o. m. 2022-11-24) har vi verifierat att bolagens verksamhetsberättelser (årsredovisningar) för 2021 redovisades som meddelande vid följande tillfällen:

- 2022-03-29 § 61

Av styrprinciperna framgår även att varje nämnds-/styrelsemöte ska innehålla en punkt om ekonomi.

Vid genomgång av respektive bolags styrelseprotokoll år 2022 har vi verifierat att respektive styrelsemöte för MABO innehåller en punkt om ekonomi. För MENI har vi noterat att tre styrelsemöten saknar punkt om ekonomi. Att två av styrelsemötena (2022-02-28 och 2022-05-27) saknar punkt förklaras av att fler än ett styrelsemöte inträffat dessa månader och att punkt om ekonomi funnits vid de andra styrelsemötena. Styrelsemötet 2022-07-15 saknar punkt om ekonomi.

Av respektive bolags ägardirektiv framgår att bolagen ska hålla ägaren väl informerad om sin verksamhet genom att snarast översända:

- protokoll från bolagsstämma i bolaget
- protokoll från styrelsesammanträde i bolaget
- bolagets årsredovisning
- revisionsberättelse avseende bolaget
- granskningsrapport avseende bolaget

Vi har följt upp en av ovan punkter, huruvida respektive bolag översänt protokoll från styrelsesammanträden till kommunstyrelsen. För detta har vi efterfrågat underlag från respektive bolag (i form av mailkonversation eller liknande) som verifierar att styrelseprotokollen under 2022 översänts till kommunstyrelsen.

Vid kontakt med representant för MABO framgår att styrelseprotokoll för 2022 inte har översänts till kommunstyrelsen. Protokoll uppges aldrig ha översänts som helhet utan enbart de ärenden som beslutsexpedierats till KS/KF. Tidigare uppges justerade protokoll som helhet ha laddats upp i en mapp på en gemensam server dit kommunstyrelsen haft tillgång, år 2021 övergick bolaget dock till OneDrive och förvarar istället protokoll där. Kommunstyrelsen uppges inte ha tillgång till dessa.

Representant för MABO uppger att kommunen ska reda ut hur/var de ska förvara sina protokoll framöver. Bolaget avvaktar därav instruktioner hur de ska delge

kommunstyrelsen sina protokoll. Representant för MABO förklarar att bolaget kan skapa en kanal i OneDrive dit kommunstyrelsen ges tillträde, detta har dock inte skett. 83

Avseende MENI har vi varken erhållit underlag eller svar som verifierar att bolaget översänt protokoll från styrelsesammanträden till kommunstyrelsen.

Vidare av MABOs ägardirektiv framgår att bolaget ska avge ekonomisk rapport till ägaren vid delårsbokslut och årsbokslut. Måluppfyllelse av ägarens fastställda verksamhetsmässiga och ekonomiska mål för bolaget ska vid delårsbokslut och bokslut följas upp. Tidigare under denna revisionsfråga har vi konstaterat att kommunstyrelsen fått del av MABOs delårsrapporter och verksamhetsberättelse (årsredovisning) under granskad period.

MENI ska avge ekonomisk rapport, inklusive balansräkning, till ägaren utifrån den periodicitet ägaren själv bestämmer. Rapporten ska innehålla uppgifter om uthyrningsläge och måluppfyllelse av ägarens fastställda verksamhetsmässiga och ekonomiska mål för bolaget. Rapporten ska lämnas den 15:e i månaden efter den period rapporten avser.

Tidigare under denna revisionsfråga har vi konstaterat att kommunstyrelsen fått del av MENIs delårsrapporter och verksamhetsberättelse (årsredovisning) under granskad period. Vi har dock inte kunnat verifiera att respektive rapport överlämnats den 15:e i månaden efter den period rapporten avser.

MENI ska även lämna underlag och sammanställning för uppföljning inom det arbetsgivarpolitiska området. Innehåller protokoll som ska översändas till ägaren uppgift av sådant slag att bolaget inte är skyldig att tillhandahålla allmänheten handling vari uppgiften återfinns, äger bolaget rätt att utesluta uppgiften. Av översänt material ska framgå att sådan åtgärd vidtagits.

Att MENI lämnat underlag och sammanställning för uppföljning inom det arbetsgivarpolitiska området är inte något vi kunnat se i granskningen. Vi noterar att bolaget aldrig tidigare haft egen anställd personal utan det har enbart varit VD som fått lön från MENI. Nu har bolaget dock egna anställda.

Bedömning

Sker rapportering från bolaget till ägaren i enlighet med direktiv?

Bedömning: Delvis.

Vår bedömning baseras på att bolagen till viss del rapporterat det som är aktuellt utifrån styrprinciper och de av kommunen upprättade ägardirektiven.

Bolagen har fullgjort sin rapporteringsplikt avseende:

- Avge ekonomisk rapport till ägaren för av ägaren angiven period. T. ex redovisa delårsrapporter som delgivning/meddelande till kommunstyrelsen.

Bolagen har inte fullgjort sin rapporteringsplikt avseende:

- Snarast översända protokoll från styrelsesammanträde i bolaget till ägaren.

MENI har heller inte fullgjort sin rapporteringsplikt avseende:

84

- Varje nämnds-/styrelsemöte ska innehålla en punkt om ekonomi.
- Lämna underlag och sammanställning för uppföljning inom det arbetsgivarpolitiska området.

Vidare noteras att det inte från de av kommunen upprättade ägardirektiven eller genom annan reglering tydligt framgår *hur* underlagen skall översändas till kommunstyrelsen (ägaren). Detta har medfört en otydlig struktur gällande rapportering till ägaren som därigenom medfört brister i hur ägaren erhållit de underlag som föreskrivs i ägardirektiven.

Utvecklingsområde för framtiden menar vi därför rör att:

- kommunstyrelsen (ägaren) bör vidta åtgärder som säkerställer att det finns en tydlig struktur för vad som skall rapporteras från bolagen till ägaren samt på vilket sätt.
- vidare bör kommunstyrelsen säkerställa en tydlig struktur som säkerställer att denne systematiskt erhåller de underlag från respektive bolag som skall delges hela kommunstyrelsen.

Åtgärder vid ev. utebliven rapportering

Revisionsfråga 5: Vidtar kommunstyrelsen åtgärder i de fall rapportering från bolaget uteblir?

Iakttagelser

Utifrån de slutsatser vi kommit fram till i revisionsfråga fyra ovan kan vi inom ramen för denna granskning konstatera att bolagen till viss del lämnat rapporteringar om sina verksamheter i enlighet med direktiv, samtidigt som viss rapportering uteblivit.

Utöver de styrprinciper och ägardirektiv vi tagit del av och angett kan vi i granskningen inte se att kommunstyrelsen (genom t. ex en uppsiktsplan) säkerställt vilken typ av rapportering som ska erhållas från respektive bolag. Vi kan i granskningen heller inte se att kommunstyrelsen upprättat rutiner som säkerställer att uppföljning sker av huruvida återrapportering sker enligt anvisning.

Av kommunstyrelsens protokoll, eller genom intervjuer, framgår inte/kan inte styrkas att kommunstyrelsen vidtagit åtgärder i de fall rapportering från bolagen uteblivit.

Bedömning

Vidtar kommunstyrelsen åtgärder i de fall rapportering från bolaget uteblir?

Bedömning: Nej.

Vi kan inom ramen för vår granskning inte styrka att styrelsen vidtagit åtgärder vid de tillfällen där rapportering från bolagen har uteblivit.

85

Utvecklingsområde för framtiden menar vi därför rör att:

- kommunstyrelsen vidtar åtgärder i syfte att systematiskt kunna följa att rapportering sker från bolagen i enlighet med direktiv.
- kommunstyrelsen upprättar struktur som även säkerställer att kommunstyrelsen löpande kan utvärdera att denne erhållit angivna underlag samt vid behov vidtar åtgärder om rapportering från bolagen uteblir.

Förstärkt uppsiktsplikt

Revisionsfråga 6: Genomför kommunstyrelsen en årlig prövning enligt KL 6:9 för kommunal verksamhet som bedrivs genom aktiebolag?

lakttagelser

Enligt Kommunallagen kap. 6 § 9 ska:

- *“kommunstyrelsen i årliga beslut för varje aktiebolag som avses i 10 kap. 2 §³ pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.”*

För att kommunstyrelsen ska kunna fullgöra sitt uppdrag enligt KL 6:9 krävs följande:

1. Kommunstyrelsen klargör formerna hur bolag respektive kommunstyrelse ska följa upp/pröva följsamhet till ändamål/befogenheter.
2. Kommunstyrelsen har ett tillfredsställande beslutsunderlag för att årligen kunna göra en sådan prövning.
3. Kommunstyrelsen genomför en prövning utifrån KL 6:9

Inom ramen för granskningen har vi uppmärksammat på att kommunstyrelsen i tidigare årsredovisning gjort vissa utvärderingar om respektive bolags verksamhet. Här är det viktigt att betona att den förstärkta uppsiktsplikten enligt kommunallagen 6:9 skall ske i ett beslut. Professor Daniel Stattin har tagit fram en skrift på uppdrag av SKR benämnd *Förstärkta uppsiktsregler över kommun- och landstingsägda⁴ bolag*, där närmare redogörelse avseende formerna för detta beslut finns med. I sitt beslut skall styrelsen, enligt rapporten, ta ställning till om det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna följts i bolagens verksamhet. Styrelsens skyldighet föranleder en prövning i sak för de enskilda bolagen. Exempelvis hänvisas till omfattning av beslutet utifrån dom i KammR i Göteborg den 21 dec. 2016 i mål nr 5923-15, s. 2 f.

³ Med ett helägt kommunalt bolag avses ett aktiebolag där kommunen eller regionen direkt eller indirekt innehar samtliga aktier. Med ett delägt kommunalt bolag avses ett aktiebolag eller handelsbolag där kommunen eller regionen bestämmer tillsammans med någon annan.

⁴

<https://skr.se/download/18.7c4d4e89178e99232a3181e7/1619099365195/F%C3%B6rst%C3%A4rkt%20uppsiktsregler%C3%B6ver%20kommun-och%20landstings%C3%A4gda%20bolag.pdf>

Vid genomgång av kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll för perioden 2021-01-01 till 2022-11-24 har vi inte funnit att kommunstyrelsen prövat respektive aktiebolag utifrån KL 6:9. Någon prövning har således ej skett vare sig under år 2021 eller år 2022. 86

Bedömning

Genomför kommunstyrelsen en årlig prövning enligt KL 6:9 för kommunal verksamhet som bedrivs genom aktiebolag?

Bedömning: Nej.

Vår granskning kan inte finna att kommunstyrelsen genomfört en årlig prövning av bolagens verksamhet i fråga om det kommunala ändamålet under år 2022. I sammanhanget noterar vi att någon motsvarande prövning ej skedde under föregående år, år 2021.

Utvecklingsområde för framtiden menar vi därför rör att snarast vidta åtgärder i syfte att säkerställa att prövning sker enligt 6:9.

Rapportering till fullmäktige

Revisionsfråga 7: Lämnar kommunstyrelsen årligen en heltäckande rapportering till fullmäktige avseende bolagets verksamhet?

Iakttagelser

I dokumentet *Styrprinciper för budget och uppföljningsprocessen 2021 och framåt* för Malå kommun anges att *“Senast innan maj respektive oktober månads början ska förslag till kommunens delårsrapport per den 30 april respektive den 31 augusti upprättas och beredas av kommunstyrelsen. Därefter överlämnas den till kommunfullmäktige för beslut. Den ska, förutom vad som regleras av lagstiftning och god redovisningssed, innehålla en sammanfattning av nämnders, styrelsens och bolagens verksamhetsberättelser, budgetuppföljning och prognos på årets resultat samt de kommunala bolagens resultat- och balansräkningar. Dessutom ska en samlad – men översiktlig – beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet ingå. Både delårsrapport samt årsredovisning ska innehålla en sammanställd redovisning med resultat- och balansräkning och prognos på årsresultat.”*

Inom ramen för granskningen kan konstateras att fullmäktige tagit del av rapportering avseende respektive bolags verksamhet för 2021 och 2022 (per 2022-11-30) vid ett flertal tillfällen, nedan redogörs för dessa.

I delårsrapport per april 2021⁵ samt delårsrapport per augusti 2021⁶ erhåller fullmäktige följande rapportering avseende MABO och MENI:

87

- Bidrag, tillskott och utdelningar
- Förväntad utveckling
- Händelser av väsentlig betydelse
- Kommentarer om måluppfyllelse avseende styrelsemål, dessa rapporteras ej specifikt utan sker inom ramen för fullmäktiges mål
- Kommentarer till driftbudgetavvikelse
- Prognos för helår
- Resultat- och balansräkning
- Årets resultat
- Åtgärder för en budget i balans
- Översikt över verksamhetens utveckling

I delårsrapport per augusti 2021 erhåller fullmäktige även rapportering avseende väsentliga personalförhållanden för respektive bolag, driftredovisning för respektive bolag samt en känslighetsanalys avseende MABO.

I årsredovisning för 2021⁷ erhåller fullmäktige följande rapportering avseende MABO och MENI:

- Bidrag, tillskott och utdelningar
- Förväntad utveckling
- Kommentarer till driftbudgetavvikelse
- Kostnader, intäkter, fordringar och skulder
- Väsentliga personalförhållanden
- Resultat- och balansräkning
- Uppföljning av verksamhetsuppdrag (inkl. uppföljning av ägardirektiv, avkastningskrav och styrelsemål)
- Årets resultat
- Åtgärder för att få en budget i balans
- Översikt över verksamhetens utveckling

Avseende MABO erhåller fullmäktige även en känslighetsanalys samt information om händelser av väsentlig betydelse.

I delårsrapport per april 2022⁸ samt i delårsrapport per augusti 2022⁹ erhåller fullmäktige följande rapportering avseende MABO och MENI:

- Driftredovisning
- Förväntad utveckling
- Händelser av väsentlig betydelse

⁵ Godkänd av fullmäktige 2021-10-25 § 58.

⁶ Godkänd av fullmäktige 2021-06-28 § 38.

⁷ Godkänd av fullmäktige 2022-04-25 § 15.

⁸ Godkänd av fullmäktige 2022-06-27 § 32.

⁹ Godkänd av fullmäktige 2022-10-24 § 5.

- Kommentarer om måluppfyllelse avseende styrelsemål, dessa rapporteras ej specifikt utan sker inom ramen för fullmäktiges mål
- Känslighetsanalys
- Prognos för helår
- Resultat- och balansräkning
- Väsentliga personalförhållanden
- Årets resultat (inkl. kommentarer till negativa avvikelser i delårsrapport per augusti)
- Åtgärder för en budget i balans
- Översikt över verksamhetens utveckling

88

I respektive delårsrapport erhåller fullmäktige även kommentarer kopplat till avkastningskrav avseende MABO. I delårsrapport per april erhåller fullmäktige kommentarer till driftbudgetavvikelse avseende MENI och i delårsrapport per augusti 2022 erhåller fullmäktige kommentarer kopplat till ägardirektiv avseende MABO.

Bedömning

Lämnar kommunstyrelsen årligen en heltäckande rapportering till fullmäktige avseende bolagets verksamhet?

Bedömning: Ja.

Vår bedömning baseras på de krav som följer av budget- samt uppföljningsprocessen i Malå utifrån Styrprinciper för budget och uppföljningsprocessen 2021 och framåt.

Fullmäktige erhåller utförlig rapportering avseende respektive bolags verksamhet vid tre tillfällen per år. All rapportering innehåller bland annat uppföljning av respektive bolags ekonomiska resultat samt uppföljning av styrelsemål. Årsredovisningen innehåller även uppföljning av verksamhetsuppdrag vilket inkluderar specifik uppföljning av ägardirektiv, avkastningskrav och styrelsemål för respektive bolag. I rapporteringen som sker i delårsrapporter erhåller fullmäktige ingen specifik uppföljning avseende bolagens styrelsemål utan dessa kommenteras inom ramen för fullmäktiges måluppfyllelse.

Utvecklingsområde för framtiden menar vi rör att säkerställa att rapportering till fullmäktige på ett tydligt sätt definierar verksamhetsmässig måluppfyllelse för respektive bolag.

Samlad bedömning

89

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Malå kommun genomfört en granskning av ägarens styrning och kontroll över de kommunala bolagen samt bolagets följsamhet till ägarens direktiv. Granskningens syfte har varit att bedöma om ägarstyrning avseende kommunala bolag sker på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning:

- Att kommunstyrelsens ägarstyrning avseende kommunala bolag **inte helt** sker på ett ändamålsenligt sätt och med en **inte helt** tillräcklig intern kontroll.
- Att Malå Energi- och industri AB:s och Malåbostaden AB:s rapportering till ägaren **inte helt** är ändamålsenlig utifrån gällande direktiv.

Rekommendationer

Mot bakgrund av de iakttagelser som framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Att binda bolagen till de kommunalrättsliga principer som följer av bolagets verksamhet.
- Att analysera hur ägardirektiven kan tydliggöras i fråga om styrning samt rapporteringskrav för respektive bolag.
- Att löpande följa upp och utvärdera att de av ägaren upprättade styrdokumenterna för bolaget ges bindande verkan för bolaget.
- Att upprätta en tydlig struktur som säkerställer att kommunstyrelsen systematiskt erhåller de underlag från respektive bolag som skall delges hela kommunstyrelsen.
- Att säkerställa att årlig prövning enligt KL 6:9 genomförs för kommunal verksamhet som bedrivs genom aktiebolag.
- Att säkerställa att rapportering till fullmäktige på ett tydligt sätt definierar verksamhetsmässig målluppfyllelse för respektive bolag.
- Att systematiskt följa upp och utvärdera hur processen för ägarstyrning, såväl reglering genom styrdokument som processen i kommunikation mellan bolag och ägare, kan utvecklas. Vi bedömer att respektive bolag bör kunna bidra med viktiga synpunkter på hur processen systematiskt kan utvecklas.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Har kommunstyrelsen säkerställt att det utövas en tillräcklig styrning över kommunal verksamhet som bedrivs i bolagsform? <i>Fokus på bolagsordning och ägardirektiv utifrån KL 10:3</i>	Ja Bedömningen baseras på att: Kommunstyrelsen har säkerställt att fullmäktige bundit både MABO och MENI till de villkor/principer som regleras i KL 10:3 p. 1, 3, 4 och 5. Kommunstyrelsen har säkerställt att fullmäktige bundit MABO men inte MENI till de villkor/principer som regleras i KL 10:3 p. 2. Kommunstyrelsen har inte säkerställt att fullmäktige bundit både MABO och MENI till de villkor/principer som regleras i KL 10:3 p. 6. Vi ser i sammanhanget positivt på att respektive bolag idag har ägardirektiv som fastställts av bolagsstämman, men rekommenderar kommunstyrelsen att fragment analysera hur denne kan stärka sin uppsikt avseende vilka styrande dokument som görs och inte görs bindande för respektive bolag. Utöver detta ser vi att utvecklingsområde för framtiden rör att säkerställa att KL 10:3 p. 6 regleras för respektive bolag, samt KL 10:3 p. 2 för MENI.	901
2. Har kommunstyrelsen säkerställt att dialog och kommunikation mellan kommunstyrelsen och bolaget är formaliserad?	Delvis Vår bedömning baseras på att formerna för dialog och kommunikation regleras i de av bolagsstämmorna fastställda ägardirektiven för respektive bolag. De ägardirektiv som finns upprättade inom kommunen reglerar visa former för hur dialog och kommunikation skall ske mellan bolag och ägare. Tillika reglerar ägardirektiven vilka styrprinciper som gäller för budget- och uppföljningsprocessen, där även målstyrning ingår. Vi ser positivt på att det i ägardirektiv samt genom styrdokument i kommunen finns reglering för hur kommunikation och dialog skall ske mellan bolag och ägare. I sammanhanget noterar vi att det finns en positiv samsyn mellan bolag och ägare om att det finns en välfungerande dialog dialog och kommunikation mellan bolag och ägare, även om vi noterar att formerna för struktur/systematik kan utvecklas vad gäller kontinuiteten i denna dialog/kommunikation. Vi noterar även att formerna för ägardialog/samråd till delar	

kan utveckla samt att de generella formerna för dialog/kommunikation mellan ägare och bolag uppges behöva utvärderas i syfte att kunna utveckla dessa inför framtiden.

91

3. Sker samråd/aktiviteter mellan kommunen och bolaget i enlighet med direktiv?

Fokus på förekomst och efterlevnad av direktiv

Delvis

Vår bedömning baseras på att det finns fastställda direktiv som reglerar samråd/aktiviteter mellan bolag och ägare/kommunstyrelsen. Detta ser vi positivt på och bedömer är ett resultat av att det finns en vilja/ambition mellan såväl kommunstyrelse som bolag att upprätthålla en fungerande process för samråd/aktiviteter i enlighet med direktiv. Dock noterar vi att det saknas en tydlig systematik för hur respektive bolag med bolagsföreträdare i praktiken genomför samråda/aktiviteter tillsammans med ägaren utifrån de direktiv som upprättats. Utvecklingsområde för framtiden menar vi därför rör att säkerställa att sådana aktiviteter planeras så att aktiviteterna sker med en förutsägbarhet och systematik.

4. Sker rapportering från bolaget till ägaren i enlighet med direktiv?

Delvis

Vår bedömning baseras på att bolagen till viss del rapporterat det som är aktuellt utifrån styrprinciper och de av kommunen upprättade ägardirektiven. Bolagen har fullgjort sin rapporteringsplikt avseende: Avge ekonomisk rapport till ägaren för av ägaren angiven period. T. ex redovisa delårsrapporter som delgivning/meddelande till kommunstyrelsen. Bolagen har inte fullgjort sin rapporteringsplikt avseende: Snarast översända protokoll från styrelsesammanträde i bolaget till ägaren. MENI har heller inte fullgjort sin rapporteringsplikt avseende: Varje nämnds-/styrelsemöte ska innehålla en punkt om ekonomi. Lämna underlag och sammanställning för uppföljning inom det arbetsgivarpolitiska området. Vidare noteras att det inte från de av kommunen upprättade ägardirektiven eller genom annan reglering tydligt framgår *hur* underlagen skall översändas till kommunstyrelsen (ägaren). Detta har medfört en otydlig struktur gällande rapportering till ägaren som därigenom medfört brister i hur ägaren erhållit de underlag som föreskrivs i ägardirektiven.

92

5. Vidtar kommunstyrelsen åtgärder i de fall rapportering från bolaget uteblir?

Nej

Vi kan inom ramen för vår granskning inte styrka att styrelsen vidtagit åtgärder vid de tillfällen där rapportering från bolagen har uteblivit.

6. Genomför kommunstyrelsen en årlig prövning enligt KL 6:9 för kommunal verksamhet som bedrivs genom aktiebolag?

Nej

Vår granskning kan inte finna att kommunstyrelsen genomfört en årlig prövning av bolagens verksamhet i fråga om det kommunala ändamålet under år 2022. I sammanhanget noterar vi att någon motsvarande prövning ej skedde under föregående år, år 2021. Utvecklingsområde för framtiden menar vi därför rör att snarast vidta åtgärder i syfte att säkerställa att prövning sker enligt 6:9.

7. Lämnar kommunstyrelsen årligen en heltäckande rapportering till fullmäktige avseende bolagets verksamhet?

Ja

Vår bedömning baseras på de krav som följer av budget- samt uppföljningsprocessen i Malå utifrån Styrprinciper för budget och uppföljningsprocessen 2021 och framåt. Fullmäktige erhåller utförlig rapportering avseende respektive bolags verksamhet vid tre tillfällen per år. All rapportering innehåller bland annat uppföljning av respektive bolags ekonomiska resultat samt uppföljning av styrelsemål. Årsredovisningen innehåller även uppföljning av verksamhetsuppdrag vilket inkluderar specifik uppföljning av ägardirektiv, avkastningskrav och styrelsemål för respektive bolag. I rapporteringen som sker i delårsrapporter erhåller fullmäktige ingen specifik uppföljning avseende bolagens styrelsemål utan dessa kommenteras inom ramen för fullmäktiges måluppfylle.

2022-12-16

Michaela Nyman

Certifierad kommunal revisor
Uppdragsledare

Erik Jansen

Certifierad kommunal revisor
Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Malå kommuns revisorer samt lekmannarevisorerna i MENI och MABO enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 16 juni 2022. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

MALÅ KOMMUN
Kommunrevisionen

Kommunstyrelsen
Fullmäktiges presidium
Malå Energi- och Industri AB
Malåbostaden AB

Ägarens styrning och kontroll över de kommunala bolagen samt bolagets följsamhet till ägarens direktiv

Vi har i egenskap av förtroendevalda revisorer i Malå kommun genomfört en granskning av ägarens styrning och kontroll över de kommunala bolagen samt bolagets följsamhet till ägarens direktiv. Granskningens syfte har varit att bedöma om ägarstyrning avseende kommunala bolag sker på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. Revisionsobjekt i granskningen har varit kommunstyrelsen, Malå Energi- och industri AB samt Malåbostaden AB. Vi har i vår granskning biträtt av sakkunniga från PwC.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning:

- Att kommunstyrelsens ägarstyrning avseende kommunala bolag **inte helt** sker på ett ändamålsenligt sätt och med en **inte helt** tillräcklig intern kontroll.
- Att Malå Energi- och industri AB:s och Malåbostaden AB:s rapportering till ägaren **inte helt** är ändamålsenlig utifrån gällande direktiv.

Mot bakgrund av de iakttagelser som framkommit i granskningen lämnar vi följande **rekommendationer** till kommunstyrelsen:

- Att binda bolagen till de kommunalrättsliga principer som följer av bolagets verksamhet.
- Att analysera hur ägardirektiven kan tydliggöras i fråga om styrning samt rapporteringskrav för respektive bolag.
- Att löpande följa upp och utvärdera att de av ägaren upprättade styrdokument för bolaget ges bindande verkan för bolaget.
- Att upprätta en tydlig struktur som säkerställer att kommunstyrelsen systematiskt erhåller de underlag från respektive bolag som skall delges hela kommunstyrelsen.
- Att säkerställa att årlig prövning enligt KL 6:9 genomförs för kommunal verksamhet som bedrivs genom aktiebolag.
- Att säkerställa att rapportering till fullmäktige på ett tydligt sätt definierar verksamhetsmässig måluppfyllelse för respektive bolag.
- Att systematiskt följa upp och utvärdera hur processen för ägarstyrning, såväl reglering genom styrdokument som processen i kommunikation mellan bolag och ägare, kan utvecklas. Vi bedömer att respektive bolag bör kunna bidra med viktiga synpunkter på hur processen systematiskt kan utvecklas.

Vi emotser kommunstyrelsen svar per **juni 2023**.

På uppdrag av kommunrevisionen

Johnny Salomonsson
Revisionens ordförande

Rickard Vesterlund
Vice ordförande

Bilaga: Revisionsrapport ” Ägarens styrning och kontroll över de kommunala bolagen samt bolagets följsamhet till ägarens direktiv”, december 2022, PwC

Deltagare

JOHNNY SALOMONSSON Sverige

97

Signerat med Svenskt BankID

2023-01-05 16:40:55 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: Bert Artur Johnny Salomonsson

Datum

Johnny Salomonsson

Leveranskanal: E-post

RICKARD VESTERLUND Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2023-01-13 09:58:03 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: Knut Rickard Vesterlund

Datum

Rickard Vesterlund

Leveranskanal: E-post

§ 29

Dnr 2023.68/00

Fastställande av kommunstyrelsens verkställighetsförteckning

Verkställighetsförteckningen bör ses som ett levande dokument. I och med förslag på förändringar i kommunstyrelsens reglemente och fastställande av kommunstyrelsens delegationsförteckning på verksamhetsnivå är en revidering av verkställighetsförteckningen aktuell.

Samtliga förändringar i dokumentet har markerats med ett streck i marginalen. Verkställighetsförteckningen kompletteras med följande.

- Titeln personalchef har ändrats till HR-strateg på samtliga ställen under rubrikerna *Personaladministrativa ärenden* och *Arbetsmiljöärenden*.
- Under rubriken *Personaladministrativa ärenden* tas punkten *Tolkning och tillämpning av lag, avtal, och andra bestämmelser som rör förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare* bort från dokumentet.
- Under rubriken *Personaladministrativa ärenden* läggs punkterna *Bevilja/avslå att helt eller delvis behålla lön under ledighet vid fackligt förtroendemannauppdrag enligt AB*, *Bevilja/avslå besök inom hälso- och sjukvård med bibehållen lön enligt AB*, *Bevilja/avslå ansökan om tjänstledigt för enskild angelägenhet med bibehållna löneförmaner under högst 10 arbetsdagar/kalenderår för personal*, *Fastställa av personalhandbok*, och *Fastställa riktlinjer för rehabilitering* till dokumentet.

BESLUTSUNDERLAG

Lisa Nilssons tjänsteutlåtande.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Ylva Olofsson (S): Upprättat förslag till verkställighetsförteckning fastställs. Tidigare fastställd verkställighetsförteckning upphör att gälla.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN

- Upprättat förslag till verkställighetsförteckning fastställs.
- Tidigare fastställd verkställighetsförteckning upphör att gälla.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande

2023-04-28

99

KOMMUNSTYRELSENS

Verkställighetsförteckningen ska ses som ett komplement till delegationsförteckningen. Den är en parallell redovisning av ärenden av rent verkställande art, dock ej fullständig. Dessa ärenden saknar utrymme för självständiga bedömningar. Frågorna är reglerade i lag eller avtal och andra kommunala styrande dokument.

Fastighetsärenden

Granneyttrande där kommunen är fastighets- ägare, vid byggande närmare tomtgräns än 4,5 meter och vid mindre byggavvikelse	<i>Ansvarig tek- nisk avd.</i>
--	------------------------------------

Beställning av ny- och ombyggnad av uthyrda lokaler inom budget	<i>Ansvarig tek- nisk avd.</i>
--	------------------------------------

Administrativa ärenden

Tillämpning av taxa och övriga bestämmelser för nyttjande av kommunens va-anläggningar	<i>Teknisk chef</i>
---	---------------------

Uthyrning av lokaler	<i>Fastigh ansv.</i>
----------------------	----------------------

Uthyrning av anläggningar	<i>Arb ledare - kultur- o fritids- enh</i>
---------------------------	--

Bevilja/avslå bidrag till underhåll av icke stats- bidragsberättigade enskilda vägar	<i>Verks ansv - anlägg enh</i>
---	------------------------------------

Bevilja/avslå bidrag till punktbelysning	<i>Teknisk chef</i>
--	---------------------

Uthyrning av torgplats	<i>Ek ass</i>
------------------------	---------------

Grävningstillstånd för nedläggning av kabel i gatumark	<i>Verks ansv – anlägg enh</i>
---	------------------------------------

Ekonomiadministrativa ärenden

Placering av likvida medel kort- och långfristigt enligt finanspolicy	<i>Ekonomichef</i>
--	--------------------

Utbetalning av hemsändningsbidrag	<i>Verks ansv - utv. avd</i>
-----------------------------------	----------------------------------

Öppna anbud vid genomförd upphandling samt	<i>Upphandlare</i>
--	--------------------

2023-04-28

100

underteckna öppningsprotokoll, ska genomföras av två personer.

*verks ansv. (Ek
chef ersättare)*

Personaladministrativa ärenden

Bevilja/avslå ledighet enligt lag (1997:1293) om rätt till ledighet för att bedriva näringsverksamhet

HR-strateg

Bevilja/avslå ledighet enligt lag (1998:209) om rätt till ledighet av trängande familjeskäl

HR-strateg

~~Tolkning och tillämpning av lag, avtal, och andra bestämmelser som rör förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare~~

HR-strateg

Utfärda anvisningar om tillämpning av personalpolitiska riktlinjer och policy

HR-strateg

Bevilja/avslå att helt eller delvis behålla lön under ledighet vid fackligt förtroendemannauppdrag enligt AB

HR-strateg

Bevilja/avslå besök inom hälso- och sjukvård med bibehållen lön enligt AB

HR-strateg

Bevilja/avslå ansökan om tjänstledigt för enskild angelägenhet med bibehållna löneförmaner under högst 10 arbetsdagar/kalenderår för personal

HR-strateg

Fastställande av personalhandbok

HR-strateg

Fastställa riktlinjer för rehabilitering

HR-strateg

Förhandlingar inom resp. ansvarsområde

*Kommunchef
Avd chef*

2023-04-28

101

Bevilja/avslå uttagandet av lagenlig rätt till föräldraledighet, värnpliktstjänstgöring/civilförsvarsutbildning, offentliga uppdrag, utbildning m m för personal:

- kommunchef	<i>KS ordf</i>
- avdelningschefer	<i>Kommunchef</i>
- verksamhetsansvariga/arbetsledare/hemvårdsansvariga/rektorer	<i>Avd chef</i>
- verksamhetsansvarig utvecklings avd	<i>Kommunchef</i>
- övr personal på samtliga avdelningar och enheter	<i>Verks ansv/arb led/hemv ansv/rektorer</i>

Bevilja/avslå ledighet för facklig utbildning för personal:

- kommunchef	<i>KS ordf</i>
- avdelningschefer	<i>Kommunchef</i>
- verksamhetsansvariga/arbetsledare/hemvårdsansvariga/rektorer	<i>Avd chef</i>
- verksamhetsansvarig utvecklings avd	<i>Kommunchef</i>
- övr personal på samtliga avdelningar och enheter	<i>Verks ansv/arb led/hemv ansv/rektorer</i>

Bevilja/avslå övertid, fyllnadstid m m för personal:

- kommunchef	<i>KS ordf</i>
- avdelningschefer	<i>Kommunchef</i>
- verksamhetsansvariga/arbetsledare/hemvårdsansvariga/rektorer	<i>Avd chef</i>
- verksamhetsansvarig utvecklings avd	<i>Kommunchef</i>
- övr personal på samtliga avdelningar och enheter	<i>Verks ansv/arb led/hemv ansv/rektorer</i>

2023-04-28

102

Bevilja/avslå användandet av egen bil, hyrbil m m för personal:

- kommunchef	<i>KS ordf</i>
- avdelningschefer	<i>Kommunchef</i>
- verksamhetsansvariga/arbetsledare/hemvårdsansvariga/rektorer	<i>Avd chef</i>
- verksamhetsansvarig utvecklings avd	<i>Kommunchef</i>
- övr personal på samtliga avdelningar och enheter	<i>Verks ansv/arb led/hemv ansv/rektorer</i>

Bevilja/avslå deltagande i kurser, konferenser och studieresor för personal:

- kommunchef	<i>KS ordf</i>
- avdelningschefer	<i>Kommunchef</i>
- verksamhetsansvariga/arbetsledare/hemvårdsansvariga/rektorer	<i>Avd chef</i>
- verksamhetsansvarig utvecklings avd	<i>Kommunchef</i>
- övr personal på samtliga avdelningar och enheter	<i>Verks ansv/arb led/hemv ansv/rektorer</i>

Förhandla enligt MBL om verksamhet:

- kommunchef	<i>KS ordf</i>
- ledningsgrupp	<i>Kommunchef</i>
- allmän enhet	<i>Verks ansv</i>
- ekonomienhet	<i>Ekonomichef</i>
- personal- o löneenhet	<i>HR-strateg</i>
- arbetsmarknadsenhet	<i>Verks ansv</i>
- it- o dataenhet	<i>Verks ansv</i>
- utvecklingsavd	<i>Verks ansv</i>
- tekniska avd/adm personal	<i>Teknisk chef</i>
- fastighetsenheten	<i>Verks ansv</i>
- anläggningsenheten	<i>Verks ansv</i>

2023-04-28

103

Arbetsmiljöärenden

Ansvar för övergripande frågor som påverkar arbetsmiljön:

- kommunchef	<i>KS ordf</i>
- ledningsgrupp	<i>Kommunchef</i>
- allmän enhet	<i>Verks ansv</i>
- ekonomienhet	<i>Ekonomichef</i>
- personal- o löneenhet	<i>HR-strateg</i>
- arbetsmarknadsenhet	<i>Verks ansv</i>
- it- o dataenhet	<i>Verks ansv</i>
- utvecklingsavd	<i>Verks ansv</i>
- tekniska avd/adm personal	<i>Teknisk chef</i>
- fastighetsenheten	<i>Verks ansv</i>
- anläggningsenheten	<i>Verks ansv</i>

Skyldighet att underrätta arbetsplatsombud/skyddsombud om förändringar av betydelse för skyddsförhållandena:

- kommunchef	<i>KS ordf</i>
- avdelningschefer och verksamh ansvariga	<i>Kommunchef</i>
- allmän enhet	<i>Verks ansv</i>
- ekonomienhet	<i>Ekonomichef</i>
- personal- o löneenhet	<i>HR-strateg</i>
- arbetsmarknadsenhet	<i>Verks ansv</i>
- it- o dataenhet	<i>Verks ansv</i>
- utvecklingsavd	<i>Verks ansv</i>
- tekniska avd/adm personal	<i>Teknisk chef</i>
- anläggningsenheten	<i>Verks ansv</i>

Ansvar för arbetsplatsombuds/skyddsombuds medverkan vid planering av utrustning av lokaler och förändring av arbetsorganisation:

- kommunchef	<i>KS ordf</i>
- avdelningschefer och verksamh ansvariga	<i>Kommunchef</i>
- allmän enhet	<i>Verks ansv</i>
- ekonomienhet	<i>Ekonomichef</i>
- personal- o löneenhet	<i>HR-strateg</i>
- arbetsmarknadsenhet	<i>Verks ansv</i>
- it- o dataenhet	<i>Verks ansv</i>
- utvecklingsavd	<i>Verks ansv</i>
- tekniska avd/adm personal	<i>Teknisk chef</i>
- fastighetsenheten	<i>Verks ansv</i>
- anläggningsenheten	<i>Verks ansv</i>

2023-04-28

104

Ansvar för genomförandet av skyddsronder:

- kommunchef	<i>KS ordf</i>
- avdelningschefer och verksamh ansvariga	<i>Kommunchef</i>
- allmän enhet	<i>Verks ansv</i>
- ekonomienhet	<i>Ekonomichef</i>
- personal- o löneenhet	<i>HR-strateg</i>
- arbetsmarknadsenhet	<i>Verks ansv</i>
- it- o dataenhet	<i>Verks ansv</i>
- utvecklingsavd	<i>Verks ansv</i>
- tekniska avd/adm personal	<i>Teknisk chef</i>
- fastighetsenheten	<i>Verks ansv</i>
- anläggningsenheten	<i>Verks ansv</i>

Ansvar för anmälan av arbetsskada för personal:

- kommunchef	<i>KS ordf</i>
- avdelningschefer och verksamh ansvariga	<i>Kommunchef</i>
- allmän enhet	<i>Verks ansv</i>
- ekonomienhet	<i>Ekonomichef</i>
- personal- o löneenhet	<i>HR-strateg</i>
- arbetsmarknadsenhet	<i>Verks ansv</i>
- it- o dataenhet	<i>Verks ansv</i>
- utvecklingsavd	<i>Verks ansv</i>
- tekniska avd/adm personal	<i>Teknisk chef</i>
- fastighetsenheten	<i>Verks ansv</i>
- anläggningsenheten	<i>Verks ansv</i>

Fastställd av kommunstyrelsen 2023-xx-xx, § xx

§ 30

Dnr 2023.70/00

Fastställande av Gemensamt reglemente för Malå kommuns nämnder samt kommunstyrelsen och dess utskott

Efter dialoger med allmänna utskottets ledamöter och HR-strateg har det framkommit att ändringar i reglementet under avsnittet *Kommunstyrelsen* och *Allmänna utskottet* bör genomföras för att tydliggöra politiken och tjänstemännens roll inom personalfrågor, samt utöka möjligheten för allmänna utskottet att avlasta kommunstyrelsen.

Nytt förslag på Gemensamt reglemente för Malå kommuns nämnder samt kommunstyrelsens har upprättats. Samtliga ändringar är markerade med streck i marginalen.

BESLUTSUNDERLAG

Lisa Nilssons tjänsteutlåtande.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Ylva Olofsson (S): Gemensamt reglemente för Malå kommuns nämnder samt kommunstyrelsen fastställs. Tidigare fastställt reglemente upphör att gälla.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNFULLMÄKTIGE

- Gemensamt reglemente för Malå kommuns nämnder samt kommunstyrelsen fastställs.
- Tidigare fastställt reglemente upphör att gälla.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande

Gemensamt reglemente för Malå kommun nämnder samt kommunstyrelsen och dess utskott

Innehållsförteckning

Gemensamma regler och riktlinjer	3
Kommunstyrelsen	5
Allmänna utskottet.....	12
Socialnämnd	14
Utbildningsnämnd	16
Malå/Norsjö miljö- och byggnämnd.....	17
Valnämnd	19
Nämndernas och utskottens arbetsformer	20

Gemensamma regler och riktlinjer

Det som sägs i detta reglemente gäller för alla nämnder och utskott i Malå kommun, om inte annat anges i den nämndspecifika delen av reglementet. De nämnder som kommunen har gemensamt med andra kommuner och där Malå kommun inte är värdkommun, innefattas inte av detta gemensamma reglemente.

Med nämnd avses även kommunstyrelsen.

Nämndens uppdrag

Samtliga nämnder ska se till att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelserna i detta reglemente.

Nämnden ansvarar inom denna ram för upprättandet av styrkort och budget. Nämnden ska fortlöpande ge en ekonomisk redovisning under verksamhetsåret.

Nämnderna ska via verksamhetsberättelse, delårsrapport och årsredovisning informera kommunfullmäktige om nämndens verksamhet.

För fullgörande av sina arbetsuppgifter äger nämnden att från kommunens övriga styrelser, nämnder och befattningshavare inhämta de upplysningar som nämnden för sin verksamhet finner behövliga. Nämnden ska därutöver verka för en samverkan nämnderna emellan för att gemensamt nå kommunens övergripande mål.

En nämnd ska avge yttranden i ärenden som är remitterade till nämnden.

En nämnd ska handlägga och besluta i medborgarförslag som berör nämndens verksamhetsområden inom Malå kommun, i de fall kommunfullmäktige överlåter ärendet till nämnden.

Nämnden är registeransvarig för de personregister som nämnden för och förfogar över i sin verksamhet. Nämnden ska utse dataskyddsbud.

Nämnderna ansvarar för information till allmänheten om den egna verksamheten.

Nämnderna ansvarar för fortlöpande revidering och anpassning av interna rutiner, regelbestånd, lokala föreskrifter och effektivisering av verksamhetsområdet.

Nämnden ska samråda med berörda nämnder i de samverkande kommunerna samt med myndigheter och med enskilda organisationer.

Budgetram och taxor beslutas av kommunfullmäktige medan internbudget beslutas av nämnderna.

Nämnden kan löpande göra om disponeringar, även under pågående budgetår.

Nämnderna ska besluta om förvaltningsorganisation inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt.

Nämnderna ansvarar även för att i övrigt fullgöra de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter som av fullmäktige överlämnas till nämnden.

Kommunstyrelsen

Utöver det som föreskrivs om kommunstyrelsen i kommunallagen gäller bestämmelserna i detta reglemente.

Sammansättning

Kommunstyrelsen består av 9 ledamöter och 9 ersättare. Kommunstyrelsen har ett presidium som består av ordförande samt en vice ordförande.

Utskott

Inom kommunstyrelsen ska finnas:

- ett allmänt utskott bestående av 3 ledamöter och 3 ersättare.

Kommunstyrelsen väljer ledamöter, ersättare, ordförande, och vice ordförande från kommunstyrelsens ordinarie ledamöter och ersättare. Utskottet bereder och följer upp ärenden inom sitt område. När ärendet beretts ska utskottet lägga fram förslag till beslut. Utskottets befogenheter fastställs av kommunstyrelsen genom kommunstyrelsens delegationsförteckning eller genom särskilt beslut.

Kommunalråd

Sedan val av kommunstyrelsen skett utser kommunfullmäktige bland styrelsens ledamöter kommunalråd.

Kommunalrådet/kommunalråden ska även

- närmast under kommunstyrelsen ha uppsikt över kommunens hela nämndförvaltning samt bolagen
- med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor.

Kommunfullmäktige beslutar om kommunalrådets ansvarsområden.

Kommunalrådet/kommunalråden får närvara vid sammanträde med de nämnder som kommunfullmäktige inrättat. Kommunalrådet/kommunalråden får därvid delta i överläggningarna men inte i besluten. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning.

Kommunstyrelsens övergripande ansvar

Ledningsfunktion

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi, personal och verksamheter.

I kommunstyrelsens ledningsfunktion ligger att leda och samordna bland annat

- utvecklingen av den kommunala demokratin
- personalpolitiken
- teknisk verksamhet
- näringslivs- och arbetsmarknadsfrågor
- flyktingmottagning, ej ensamkommande barn
- den översiktliga planeringen av användningen av mark och vatten
- mark- och bostadspolitiken och se till att en tillfredsställande markberedskap upprätthålls samt att bostadsförsörjningen och samhällsbygandet främjas
- kommunens övergripande och långsiktiga energiplanering
- trafikpolitiken och verka för en tillfredsställande trafikförsörjning
- kommunikation
- arbetet med att reformera det kommunala regelbeståndet
- arbetet med att effektivisera administrationen
- IT-verksamhet
- medborgarinflytande.

Kommunstyrelsen ska vidare med uppmärksamhet följa

- miljövårds- och naturvårdspolitiken och verka för en god miljö i kommunen

- de kommunalägda bolagen.

Styrfunktion

I kommunstyrelsens styrfunktion ingår att

- leda arbetet med att samordna utformningen av riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten
- övervaka att de av kommunfullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin följs samt att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt
- tillse att uppföljning sker till kommunfullmäktige från samtliga nämnder och kommunens helägda bolag om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret
- ansvara för samordningsträffar med nämndspresidierna, avdelningscheferna samt VD och presidierna i bolagen
- ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de bolag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse av, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen
- tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor samt andra liknande sammanträden i de bolag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse av.

Kommunstyrelsens övriga verksamheter

Ekonomisk förvaltning

Kommunstyrelsen ska ha hand om kommunens medelsförvaltning och därvid följa av kommunfullmäktige meddelade föreskrifter. Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter, att inbetalningar görs i tid samt att vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar.

Kommunstyrelsen har också hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att

- underhålla och förvalta kommunens fasta och lösa egendom
- tillse att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett

- handha egen donationsförvaltning samt efter samtycke från annan nämnd placera sådana medel som ingår i donation som förvaltas av den nämnden.

Allmänna utskottet har ett beredningsansvar för ovan nämnda frågor. Beslutsbefogenheten framgår av kommunstyrelsens delegationsförteckning.

Kommunen som arbetsgivare

Kommunstyrelsen är pensionsmyndighet för förtroendevalda.

Kommunstyrelsen är kommunens centrala organ (personalorgan) för den personaladministrativa verksamheten, tillika kommunens löne- och pensionsmyndighet. Den har till uppgift att medverka vid utformning av kommunens personalpolitik och med denna som grund främja personaladministrationen inom kommunen.

Kommunstyrelsen ska i egenskap av löne- och pensionsmyndighet handha frågor om avlönings-, pensions- och andra anställningsvillkor för arbetstagare i kommunens tjänst samt förhållandet i övrigt mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare samt därmed sammanhängande spörsmål.

Kommunstyrelsen ansvarar för handläggning av frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare. Kommunfullmäktige beslutar dock om förvaltningsorganisationens utformning, (med förvaltningsorganisationen menas organisationens indelning på myndigheter) och om inrättande, förändring, omdisponering och indragning av befattningar som kommunchef, administrativ chef/ chef över allmänna avdelningen, skolchef, socialchef, samt miljö- och byggchef.

Kommunstyrelsen har därvid bland annat att

- med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
- förhandla på kommunens vägnar enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11 - 14 och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden
- besluta om stridsåtgärd
- lämna uppdrag som avses i lagen om vissa kommunala befogenheter (2009:47), 6 kap 3 §.

- avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare samt i sådana frågor utfärda föreskrifter och anvisningar. Detta inkluderar centrala parter avtal och överenskommelser.

- ansvara för arbetsgivarens skyldigheter angående trygghetsförsäkring och grupplivsskydd enligt Allmänna Bestämmelser 8 kap, § 39.

Allmänna utskottet har ett beredningsansvar för ovan nämnda frågor. Beslutsbefogenheten framgår av kommunstyrelsens delegationsförteckning.

Övrig förvaltning

Kommunstyrelsen fullgör uppgifter som är reglerade i särskild lagstiftning.

Kommunstyrelsen är krisledningsnämnd.

Kommunstyrelsen fullgör kommunens uppgift att svara för låne- och bidragsgivningen till bostadsförsörjningen.

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet. Närmare föreskrifter om arkivvården finns i arkivreglemente.

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens digitala anslagstavla.

Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande frågor gällande det samiska förvaltningsområdet.

Kommunstyrelsen ansvarar för det kommunala rådet för äldre och personer med funktionsvariation, samt folkhälsorådet.

Kommunstyrelsen beslutar i ärenden enligt lag om färdtjänst och lag om riksfärdtjänst.

Övrig verksamhet

Kommunstyrelsen har vidare hand om

- ärenden angående kommunens heraldiska vapen

- bevakning av Malå kommuns intressen vid fastighetsbildning och fastighetsbenämning, planläggning och byggnadsväsende med mera

- de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som inte uppdragits åt annan nämnd.
- behandling av personuppgifter.

Styrelsen är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i dess verksamhet. Styrelsen är också personuppgiftsansvarig för de typer av behandlingar som är gemensamma för hela kommunen, enligt vad som angivits i kommunens registerförteckning enligt artikel 30 i Dataskyddsförordningen. Styrelsen är också personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i fullmäktige samt hos fullmäktigeberedningar.

Allmänna utskottet har ett beredningsansvar för ovan nämnda frågor. Beslutsbefogenheten framgår av kommunstyrelsens delegationsförteckning.

Delegering från kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen ska utöver vad som nämnts ovan besluta i följande grupper av ärenden.

- Vid behov ta upp lån inom den beloppsram och de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt.
- Omsättning av kommunens lån samt lån inom ramen för internbanken.
- Styrelsens förvaltningsorganisation inom de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt.
- Köp, försäljning, byte, fastighetsreglering, expropriation eller inlösen med stöd av plan- och bygglagen (2010:900) av fastighet eller fastighetsdel.
- Köp, försäljning av skog samt skogsvårdande åtgärder.
- I sådana mål och ärenden, där det ankommer på kommunstyrelsen att föra kommunens talan och på kommunens vägnar träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal.
- Avge yttrande som ankommer på kommunfullmäktige om inte yttrandet är av principiell betydelse för den kommunala självstyrelsen. Kommunstyrelsen får också besluta i sistnämnda slag av yttranden om remisstiden inte medger att yttrandet behandlas på ordinarie sammanträde med kommunfullmäktige.

- Säkerhetsfrågor som rör civil beredskap.
- Fastställa avgifter för kommunens motorvärmastolpar.
- Besluta om lån upp till 5 mnkr för de helägda kommunala bolagen.

Allmänna utskottet

Sammanträden

Sammanträden får, i undantagsfall, ske på distans. Ordföranden äger rätten att bestämma när sammanträden på distans *får* hållas samt formerna för detta. Ordförande äger inte rätten att bestämma att sammanträden på distans *ska* hållas. Kommunallagens krav för möten på distans ska vara uppfyllda.

Beredningsansvar

Allmänna utskottet har ett beredningsansvar för nedan nämnda frågor. Beslutsbefogenheten framgår av kommunstyrelsens delegationsförteckning.

Följande områden omfattas av allmänna utskottets beredningsansvar.

- fritidsverksamhet och friluftsliv av god kvalitet
- kulturell verksamhet av god kvalitet
- turistinformation, turistisk utveckling och marknadsföring
- arbeta för bevarande av, och lämplig användning av byggnader, anläggningar och miljöer av kulturhistoriskt eller estetiskt värde
- konstnärlig utsmyckning av kommunens byggnader
- besluta i ärenden enligt spellagen
- inom ramen för av kommunfullmäktige beviljade anslag administrera och fördela bidrag till föreningar och organisationer inom kultur- och fritidsområdet
- genom stipendium uppmuntra och stödja goda ledargärningar inom ungdomsverksamhet, samt hedra goda insatser inom kulturområdet
- den öppna ungdomsverksamheten
- teknisk verksamhet, innefattande teknisk service, VA, renhållning, gata/park
- näringslivs- och arbetsmarknadsfrågor
- feriearbete

- integrationsverksamhet
- IT-verksamhet och kommunikation
- kulturskola
- biblioteksverksamhet
- ANDTS (alkohol, narkotika, droger, tobak, spel)
- drift, skötsel och investering av brandposter
- personalfrågor genom beredning av frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare samt i sådana frågor utfärda föreskrifter och anvisningar. Detta inkluderar centrala parter avtal och överenskommelser.
- fritidsgård.

Uppföljningsansvar

Allmänna utskottet har ett uppföljningsansvar för projekt inom kultur- och personalfrågor. Ansvaret innebär att allmänna utskottet fungerar som en första instans där dialog för vidare arbete sker, och allmänna utskottet ska kontinuerligt rapportera till kommunstyrelsen. Beredningsansvaret kvarstår ärenden som berör ekonomiska medel. Beslutsbefogenhet framgår av kommunstyrelsens delegationsförteckning.

Socialnämnd

Sammansättning

Nämnden består av 5 ledamöter och 5 ersättare. Socialnämnden har ett presidium som består av en ordförande samt en vice ordförande.

Nämndens verksamhet

Nämnden fullgör kommunens uppgifter enligt lagar och förordningar inom socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården.

Nämnden utövar också ledningen av:

- den kommunala hälso- och sjukvården (Hälso- och sjukvårdslag 2017:30)
- stöd och service till vissa funktionshindrade (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade 1993:387)
- tillståndsgivning, kontroll och tillsyn vid servering av alkoholhaltiga drycker i Malå kommun enligt alkohollagen (alkohollag 2010:1622)
- fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten och vad som sägs i lag om socialnämnd (Socialtjänstlag 2001:453, Lag om vård av missbrukare i vissa fall 1988:870, Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga 1990:52, Föräldrabalk 1949:381).

Nämnden har ansvar för kommunens mottagande av ensamkommande barn, samt rätt att teckna avtal med länsstyrelsen och Migrationsverket angående detta.

Följande områden omfattas inom socialnämndens verksamhet.

- hemtjänst
- särskilt boende
- stöd och service till funktionshindrade
- anhörigstöd
- hälso- och sjukvård
- hemsjukvård
- individ och familjeomsorg

- öppenvård
- ensamkommande flyktingbarn.

Ytterligare områden kan tillkomma enligt lagar och förordningar.

Delegering från kommunfullmäktige

Socialnämnden ska besluta om hyror och avgifter inom nämndens verksamhetsområden inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt.

Utbildningsnämnd

Sammansättning

Utbildningsnämnden består av 5 ledamöter och 5 ersättare. Utbildningsnämnden har ett presidium som består av en ordförande samt en vice ordförande.

Nämndens verksamhet

Nämnden fullgör kommunens uppgifter inom förskoleverksamhet, fritidshem, feriearbete och det offentliga skolväsendet.

Nämnden ansvarar för att verksamheten genomförs enligt bestämmelserna i skollagen, 2010:800 samt de bestämmelser som kan finnas i annan lag eller förordning.

Följande områden omfattas inom utbildningsnämndens verksamhet.

- förskola och övrig barnomsorg
- det offentliga skolväsendet för barn och ungdomar
- särskolan
- gymnasieskola
- språkintröduktion
- vuxenutbildning
- eftergymnasial utbildning
- tillagningskök

Ytterligare områden kan tillkomma enligt lagar och förordningar.

Delegering från kommunfullmäktige

Utbildningsnämnden ska besluta om hyror och avgifter inom nämndens verksamhetsområden inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt.

Malå/Norsjö miljö- och byggnämnd

Sammansättning

Malå/Norsjö miljö- och byggnämnd är en gemensam nämnd mellan Malå och Norsjö kommuner. Malå kommun är värdkommun.

Nämnden består av 4 ledamöter och 4 ersättare. De samverkande kommunerna utser vardera 2 ledamöter och 2 ersättare. Malå/Norsjö miljö- och byggnämnd har ett presidium som består av ordförande samt en vice ordförande.

Val av ordförande och vice ordförande ankommer på fullmäktige i den gemensamma nämndens värdkommun. Något hinder att utse någon som valts från en annan kommun finns inte.

Ordförande respektive vice ordförande ska representera nämnden i den kommun från vilken personen är folkbokförd i.

Sammanträden

Platsen för sammanträdena ska variera mellan de olika kommunerna.

Sammanträden får även, i undantagsfall, ske på distans. Ordföranden avgör när sammanträden på distans får hållas samt formerna för detta. Kommunallagens krav för möten på distans ska vara uppfyllda.

Beslutsförhet

Nämnden får handlägga ärenden bara när ledamöter eller ersättare från båda samverkande kommuner är närvarande

Nämndens verksamhet

Miljö- och byggnämnden fullgör de skyldigheter som enligt miljöbalken (SFS 1998:808) ankommer på kommunerna eller en kommunal nämnd eller som med stöd av miljöbalken överlåtits på kommunerna.

Miljö- och byggnämnden fullgör också de arbetsuppgifter som enligt annan lagstiftning ska fullgöras av den kommunala nämnden i miljö- och hälsoskyddsavseende, till exempel tillsyn enligt livsmedelslagstiftning, smittskyddslag och strålskyddslag.

Vidare har nämnden att utöva tillsyn enligt tobakslagen avseende miljöer och lokaler samt viss tillsyn och prövning enligt lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning.

Malå/Norsjö miljö- och byggnämnd ansvarar för den tillsyn som åligger kommunen enligt lagen om tobaksfria nikotinprodukter (2022:1257).

Nämnden ansvarar för kontroll av försäljning av vissa receptfria läkemedel, tobak, E-cigarettor och folköl.

Nämnden svarar också för prövning och dispenser från föreskrifter för avfallshantering, ordningsföreskrifter, lokala miljö- och hälsoskyddsföreskrifter m m.

Miljö- och byggnämnden fullgör också kommunernas uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet och har det närmaste inseendet över byggnadsverksamheten enligt plan- och bygglagen. Nämnden fullgör även de andra uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom plan- och byggväsendet.

Miljö- och byggnämnden svarar för räddningstjänsten och de övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den kommunala nämnd som svarar för räddningstjänsten.

Nämnden svarar även för tillsyn av brandfarliga varor, besiktning och brandsyn.

Nämnden är trafiknämnd i de båda kommunerna.

Nämnden svarar för energirådgivningen i de båda kommunerna.

Nämnden har också uppgiften att hantera ärenden enligt lagen om lägenhetsregister.

Verksamheten omfattar både myndighetsutövning och rådgivning.

Miljö- och byggnämnden ska dessutom:

- delta i regional och lokal miljöövervakning, i mån av behov och ekonomisk möjlighet
- fullgöra kommunernas åtaganden när det gäller kalkning av sjöar och vattendrag
- fastställa detaljplaner som upprättats genom förenklat eller normalt planförfarande.

Arvoden

Förtroendevald i en gemensam nämnd ska erhålla ersättning för uppdraget från den kommun som den förtroendevalda representerar.

Valnämnd

Sammansättning

Valnämnden består av 5 ledamöter och 5 ersättare. Valnämnden har ett presidium som består av ordförande samt en vice ordförande

Nämndens verksamhet

Valnämnden ska fullgöra de uppgifter om ankommer på valnämnd samt ansvara för genomförande av val eller folkomröstning enligt vallagen (2005:837), folkomröstningslagen (1979:369) samt lagen om kommunala folkomröstningar (1994:692).

Nämnden ansvarar för att val genomförs i lämpliga lokaler.

Nämnden ansvarar för översyn av kommunens indelning i valdistrikt och bereder ärenden om fullmäktiges förslag till ändringar i valkretsindelningen.

Nämndernas och utskottens arbetsformer

Ersättarnas tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare trätt in i ledamotens ställe.

Om inte ersättarna väljs proportionellt ska ersättarna tjänstgöra enligt den av kommunfullmäktige mellan dem bestämda ordningen.

En ersättare som börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i ordningen.

Närvarande ersättare som inte tjänstgör, har yttranderätt under sammanträdet men inte rätt att få sin mening antecknad till protokollet.

En ledamot eller en ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende, får åter tjänstgöra sedan ärendet handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

Inkallande av ersättare

Ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till partiet. Den ersättare kallas som står i tur att tjänstgöra och som inte redan kallats in.

Ersättare för ordförande

Om varken ordförande eller vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde fullgör den till åldern äldste ledamoten ordförandens uppgifter.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

Tidpunkt för sammanträdena

Nämnderna och utskotten sammanträder på dag och tid som dessa bestämmer.

Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelse ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträde.

Kallelsen ska på ett lämpligt sätt utsändas till varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast fem arbetsdagar före sammanträdesdagen. Kallelsen ska även sändas till personer som upprättat medborgarförslag som ska behandlas under sammanträdet. Förslagsställaren ges därmed även närvaro- och yttranderätt i överläggningen av ärendet, men får inte delta i beslutet.

Kallelsen bör åtföljas av dagordning. Ordföranden ansvarar i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på dagordningen ska bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

När varken ordföranden eller vice ordföranden kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldste ledamoten göra detta.

Ordföranden

Det åligger nämndens ordförande att:

- med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för nämndens verksamhet, effektiviteten i den samt ta initiativ i dessa frågor
- främja samverkan mellan nämnden och kommunens övriga nämnder samt bolagen
- representera nämnden vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte nämnden bestämt annat i ett särskilt fall
- fullgöra de uppdrag som är denne tillskrivna i nämndens delegationsförteckning.

Nämndernas ordförande erhåller ett årsarvode. Utöver årsarvodet tillkommer även arvode för sammanträde eller motsvarande. För ordföranden

de som fullgör ett uppdrag om 100 % erhåller inget arvode för sammanträde eller motsvarande.

Vice ordföranden

Det åligger nämndens vice ordförande att planera och leda sammanträde vid ordförandens frånvaro.

Vice ordförande kan även ha uppdrag på delegation enligt nämndens delegationsförteckning.

Om en andre vice ordförande är vald till nämnden har denne till uppdrag att planera och leda sammanträde vid ordförandens och vice ordförandens frånvaro.

Justering av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot senast 14 dagar efter sammanträdet.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas före den tidpunkt som fastställts för justeringen av protokollet.

Delegationer

Delegationsbeslut ska anmälas till nämnden vid nästkommande sammanträde. Varje delegationsbeslut härleds genom ärendemeningen/typbeskrivningen, beslutsdatum, delegaten (funktionen) alternativt diarienummer eller löpnummer på delegationen (från delegationsförteckningen).

Delgivning

Delgivning till nämnden sker med ordföranden, avdelningschefen eller annan anställd som nämnden bestämmer.

Ordföranden, avdelningschefen eller annan anställd avgör vilka handlingar som ska delges nämnden.

Undertecknande av handlingar

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutats av nämnden ska undertecknas av ordföranden eller vid förfall för denne av vice ordföranden.

de eller vid förfall för denne av andre vice ordförande och kontraseras av anställd som nämnden bestämmer.

I övrigt bestämmer nämnden vem som ska underteckna handlingar.

Beredning

De ärenden som ska avgöras av kommunstyrelsen ska beredas av allmänna utskottet. Beslutsbefogenheten framgår av kommunstyrelsens delegationsförteckning. De ärenden som ska avgöras av övriga nämnder ska beredas av presidiet (ordförande samt vice ordförande) om beredning behövs.

Mandatperiod

Nämndens mandatperiod ska vara fyra (4) år räknat från den 1 januari året efter det år då allmänna val till kommunfullmäktige hållits i hela landet.

Fastställt av kommunfullmäktige 2023-xx-xx, § x

§ 31

Dnr 2023.9/51

Fastställande av Kollektivtrafikplan för Malå kommun 2023 - 2026

Alla kommuner ska årligen ta fram en kollektivtrafikplan som behandlar det innevarande året samt åren som följer. Den framtagna kollektivtrafikplanen är uppdelad i fem avsnitt: inledning, nuläge, mål och transportpolitiska ambitioner samt utvecklingsområden.

I enlighet med beslut i kommunfullmäktige 2015-04-13 § 113, har kollektivtrafikplanen remitterats till de politiska partierna samt till de trafikutövare som är verksamma i Malå kommun. Det svar som inkommit har beaktats i kollektivtrafikplanen.

I kollektivtrafikplanen 2023-2026 är all statistik och fakta uppdaterad.

BESLUTSUNDERLAG

Fredrik Iderströms tjänsteutlåtande.
Allmänna utskottets protokoll, § 9/23.
Kommunstyrelsens protokoll, § 20/23.
Kommunfullmäktiges protokoll, § 72/23.
Fredrik Iderströms tjänsteutlåtande.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Ylva Olofsson (S): Upprättat förslag till Kollektivtrafikplan 2023 – 2026 fastställs.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNFULLMÄKTIGE

- Upprättat förslag till Kollektivtrafikplan för Malå kommun 2023 – 2026 fastställs.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande
------------------------	--	--	--------------------	--------------------

KOLLEKTIVTRAFIKPLAN

FÖR MALÅ KOMMUN

2023 – 2026

Fastställt av kommunfullmäktige 2023-04-24, § xx

Administrativa enheten

Innehåll

1	INLEDNING	3
1.1	Allmänt om kollektivtrafikplaner	3
2	NULÄGE	3
2.1	Resandeunderlag	3
2.2	Kollektivtrafikens roll i kommunens trafikförsörjning.....	3
2.2.1	Rabatterade hemresor	4
2.2.2	Gymnasieelev	4
2.3	Befintlig trafik.....	4
2.4	Infrastruktur	7
2.5	Samordning inom kommunen.....	7
2.5.1	Samordning med Region Västerbotten och andra kommuner	7
2.6	Avtal	8
2.7	Kostnader för trafik	8
3	MALÅ KOMMUNS MÅL OCH TRAFIKPOLITISKA AMBITIONER.....	9
4	ÅTGÄRDER.....	11
4.1	Förändringar linjetrafik trafikår 2022.....	12
5	UTVECKLINGSOMRÅDEN FÖR KOMMUNENS KOLLEKTIVTRAFIK	13
5.1	Skötsel av busskurer	13
5.2	Utökning av ringbil	13
5.3	Linje 29 Malå – Skellefteå	13
5.4	Linje 28 Malå - Lycksele	13
5.5	Uppföljning med utvecklingsavdelningen	14
5.6	Att privatpersoner kan få åka med skolskjutsarna i mån av plats	14

Administrativa enheten

1 INLEDNING

1.1 Allmänt om kollektivtrafikplaner

Sedan 1 januari 2019 finns kollektivtrafikmyndigheten inom Region Västerbotten. De har det ekonomiska och juridiska ansvaret för den samhällsbetalda regionala kollektivtrafiken. Myndigheten fattar beslut om så kallad allmän trafikplikt, som sedan verkställs genom trafikupphandling. Länstrafiken som bolag är helägt av Region Västerbotten och har sitt säte i Lycksele. Länstrafiken har ett tydligare uppdrag än tidigare som genomförare av trafiken. Bolaget upphandlar kollektivtrafik på uppdrag av kollektivtrafikmyndigheten, utifrån de beslut om trafikplikt som fattats. Bolaget svarar för att kollektivtrafiken bedrivs enligt avtal, informerar om och marknadsför trafiken.

Planen ska behandla den del av all trafik i kommunen som är allmän kollektivtrafik som beställs via kollektivtrafikmyndigheten. Den är inte bara en beställning för ett visst trafikår utan kan liknas vid en strategisk plan för en viss period och som kan behandla både kort och långsiktiga mål och åtgärder. Planen ska omfatta minst tre år, men kan också innehålla beställning för skolstart och tidtabellskifte. Planen ska lämnas in i mars varje år för att initiera upphandlingsprocesser och för att ge input till skolstart och tidtabellskifte, budgetering, regionalt trafikförsörjningsprogram och till pågående upphandlingsprocesser.

2 NULÄGE

2.1 Resandeunderlag

Malå kommun är en liten kommun sett till befolkning men befolkningen har en stor spridning vilket medför att det finns kommunikationer ut till flera olika områden. Befolkningssammansättningen i kommunen består av en stor andel äldre människor vilka till viss del är beroende av kollektiva kommunikationer. Malå tätort är det stora centrumet i kommunen men även Adak, Rentjärn, Rökå, Lainejaumrådet (Lainejaur, Springliden och Mörttjärn) och Släppträsk har en relativt koncentrerad befolkning. Med bakgrund av att de är de mer befolkningstäta orterna är det även till och från dessa områden som kollektivtrafiken har prioriteras. Skolverksamheten är förlagd i Malå tätort dit många barn reser dagligen.

2.2 Kollektivtrafikens roll i kommunens trafikförsörjning

Kollektivtrafikens främsta roll i Malås trafikförsörjning är att transportera kommunens alla elever till skolan i Malå samhälle. Turerna är anpassade till när det är skolverksamhet och under lov och helger går turtätheten ner. Äldre personer använder kollektivtrafik i större utsträckning men det är mer vanligt att använda färdtjänst. De flesta resorna i kommunen sker dock med personbil. Detta till följd av en relativt liten utbyggd kollektivtrafik och även den kultur som råder i kommunen. Det finns arbets- och gymnasiependling till främst Lycksele och Skellefteå.

Administrativa enheten

2.2.1 Rabatterade hemresor

Elev som är skriven i Malå men studerar vid eftergymnasial utbildning i Västerbottens län, Norrbottens län, Mittuniversitetet och inom Akademi Norr har möjlighet till rabatterade resor mellan hemort och studieort. Den som kan söka bidraget ska vara mantalsskriven i Malå, studera på heltid och åka med länstrafiken där biljetten löses som enkelresa eller via 10-kort. Rabatt från CSN eller SFS ska, om möjligt, nyttjas. Efter att resan genomförts ska den redovisas till Malå kommun som retroaktivt betalar 50 % av biljettpriset.

2.2.2 Gymnasieelev

Som gymnasieelev får man busskort kostnadsfritt då man studerar på en gymnasieort men bor kvar hemma. Det är barn- och utbildningsavdelningen som står för kostnaden.

2.3 Befintlig trafik

Vägar

Malå har ett glest allmänt vägnät. Stommen utgörs av länsväg 370 som går i öst-västlig riktning genom kommunen. Vägar som har större betydelse för transporter samt persontrafik är väg 1014 mot Arvidsjaur, 1018 mot Slagnäs samt väg 1008 i riktning mot Kristineberg.

Kollektivtrafik

Busstrafiken består av stomnätet i länet. På sträckor som inte täcks av stomlinjenätet finns inomkommunala linjer och efterfrågestyrd trafik. Den inomkommunala trafiken styrs i första hand efter skoltiderna och turtätheten går ner under skolans lov. Kollektivtrafiken är koncentrerad till de större byarna. Kollektivtrafiken har stor betydelse för skolskjutsar, godstrafik, sjukresor, turism och allmänt resande.

För närvarande finns fyra inomkommunala linjer samt fyra stomlinjer som går igenom Malå kommun.

Inomkommunala linjer

Linje 245 Norsjö - Malå

Turer: Måndag – fredag, skoltid

Uppgift: Skolskjuts, övrigt resande

Linje 249 Kristineberg – Rökå – Malå

Turer: Måndag – fredag, skoltid

Uppgift: Skolskjuts, övrigt resande, gods

Administrativa enheten

Linje 251 Björkland – Adak – Malå

Turer: Måndag - fredag

Uppgift: Skolskjuts, övrigt resande, gods

Linje 252 Björksele – Kristineberg – Malå

Turer: Måndag – fredag, skoltid

Uppgift: Skolskjuts, övrigt resande, gods

Stomlinjer

Linje 23	Malå – Norsjö – Skellefteå
Linje 27	Malå – Skellefteå
Linje 28	Malå – Lycksele
Linje 29	Sorsele – Malå – Skellefteå

Ringbilar

Ringbilstrafiken är anropsstyrd och ska vara ett komplement till linjetrafiken i kommunen. En ringbil går som en buss enligt tidtabell men måste förbeställas. Målsättningen med ringbilstrafiken är att människor på landsbygden ska ha möjlighet till samma samhällsservice som övriga invånare. Resorna beställs via Reseservice senast dagen före avresan. Att resa med ringbilen har samma pris som en bussbiljett för samma sträcka.

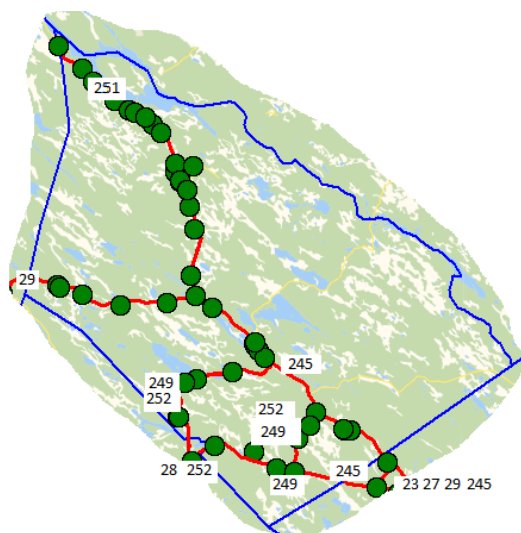
Följande 11 ringbilslinjer finns inom kommunen:

519	Malå - Norsjö - Bastuträsk - (tåg Stockholm, Göteborg, Luleå, Umeå)
522	Kokträsk – Malå
523	Granberget - Malåvännäs - Malå
524	Malå – Grundträsk
525	Aspliden – Malå
526	Malå – Lövberg
527	Malå – Adak
528	Malå – Mörttjärn
569	Jakobslund – Malå
663	Sandfors – Malå
779	Malå - Björksele

Administrativa enheten

Linjenät Malå kommun

Skolskjutsar

Inom kommunen finns det idag skolskjutsar ut mot fem olika områden i kommunen och de trafikeras endast de dagar som eleverna reser. Avtalen är upphandlade och löper till och med 2024-12-31.

Flyg

Kommunens närmaste reguljära flygplatser ligger i Lycksele och Arvidsjaur. Även Skellefteå flygplats nyttjas vid resandet. Näringslivet nyttjar i första hand flygplatserna i Arvidsjaur, Skellefteå samt Lycksele.

Tåg

Närmaste tågförbindelse finns i Bastuträsk. Idag finns anropsstyrd trafik mellan Malå och Bastuträsk för att möta nattågen med koppling till Stockholm och Göteborg. Sommartid finns Inlandsbanan där närmaste på- och avstigningsplatser är Sorsele och Arvidsjaur men i dagsläget finns ingen ringbil kopplad mot Inlandsbanan.

Färdtjänst

Färdtjänsten i Malå kommun sker främst i taxibilar följt av specialfordon. Färdtjänstresor får göras i obegränsad omfattning inom kommunen om tillståndet inte har begränsningar. Arbetsresor medges med högst 44 enkelresor per månad mellan specifika adresser (bostad och arbetsplats). Riksfärdtjänst provas varje resa. Ingen uttalad begränsning finns. Färdtjänsten ligger under samma nämnd som den övriga kollektivtrafiken för att öka samordningen mellan de olika trafikslagen.

Administrativa enheten

2.4 Infrastruktur

Busstationen i Malå är belägen bredvid skolan och därmed centralt i samhället och är den mest använda busshållplatsen. Det finns även flertalet busshållplatser spridda i kommunen, några med busskur. En inventering av busskurerna har gjorts under våren och sommaren 2019. Byar som har en busskur listas nedan:

Adak	Lövberg	Springliden
Aspliden	Mörtjärn	Svedjan
Brännäs	Malåvännäs	Tjärnbergsbränna
Fårträskbränna	Norra Fårträsk	Udden, Lainejaur
Kolgården	Nåda	Ullusdal
Krongård	Rentjärn	Östra Fårträsk
Kullerbacken	Rökå	Lainejaur östra
Lainejaur	Rökåberg	Släpträskbränna

Busskurer som inte används kommer att tas bort då de är i stort behov av underhåll. Kontakt tas med byaföreningar för en dialog innan kurerna tas bort.

2.5 Samordning inom kommunen

Inom kommunen är det god samordning mellan de olika kollektivtrafikslagen. Bussturerna ska tjäna som skolskjuts, linjetrafik, färdtjänst liksom godstrafik. Detta för att samordna trafiken vilket skapar ett hållbart samhälle, såväl socialt som miljömässigt och ekonomiskt. Samordningen mellan kollektivtrafik och den fysiska planeringen fungerar väl.

2.5.1 Samordning med Region Västerbotten och andra kommuner

Malå kommun har mellankommunala linjer i samarbete med Lycksele och Norsjö kommun. Malå har även flera stomlinjer som går till närliggande kommuncentra. Samordningen mellan de olika linjerna har fungerat bra då omstigning är möjlig mellan olika linjer.

Administrativa enheten

2.6 Avtal

Avtal 358 avseende linje 245 mellan Malå och Norsjö har slutdatum 2024-12-04. Den fungerar som en pendlarlinje med ankomst till Norsjö kl. 08.00 och avgång från Norsjö kl. 14.50. Malå har ett antal vuxna elever som läser till undersköterska i Norsjö och pendlar ca två dagar/vecka till Norsjö vilket gör att det fortfarande finns ett behov av linje 245. Det här är en linje som Malå kommun har tillsammans med Norsjö kommun och Region Västerbotten.

Avtal 399 (*tidigare avtal 305*) avseende linjerna 249 mellan Malå och Kristineberg samt 252 mellan Malå och Björksele löper till 2029-12-31. Förutom Malå kommun ingår även Norsjö, Lycksele och Sorsele kommuner samt Region Västerbotten som avtalspart. Linje 249 samt 252 trafikerar områden som även fortsättningsvis bör trafikeras av linjetrafik till följd av det resandeunderlag som finns.

Avtal 382 (*tidigare 335*) avseende linje 251 mellan Adak och Malå löper till 2028-12-31.

2.7 Kostnader för trafik

Kostnader för linjetrafik

Kommunstyrelsen (KS) ansvarar för kollektivtrafiken men kostnader delas mellan KS samt barn- och utbildningsavdelningen. KS står för 45 % av kostnaderna och barn- och utbildningsavdelningen för 55 %.

År 2019 var utfallet 3 936 tkr varav en kostnad för KS med 1 804 tkr och för barn- och utbildningsavdelningen kostnad 2 131 tkr.

År 2020 var utfallet 3 645 tkr varav en kostnad för KS med 1 593 tkr och för barn- och utbildningsavdelningen kostnad 2 051 tkr.

År 2021 var utfallet 4 004 tkr varav en kostnad för KS med 2 069 tkr och för utbildningsavdelningen kostnad med 1 935 tkr

Kostnader för ringbil

	2019	2020	2021
Antal transporter	438 st.	306 st.	277 st.
Antal passagerare	706 st.	480 st.	393 st.
Antal km:	31 226 km	17 870 km	17609 km
Kostnad:	452 410 kr	316 536 kr	297 570 kr

Administrativa enheten

Kostnad färdtjänst och riksferdtjänst

2019	2020	2021
1 599 126 kr	882 491 kr	1 417 564 kr

Kostnader för färdtjänst är svåra att förutspå då det inte går att säga hur många som kommer att ansöka om färdtjänst.

Kostnad upphandlad skolskjuts

Kostnad för 2020 var 5 755 805 kr. Kostnaden för den upphandlade skolskjutsen 2021 var 5 336 748 kr.

3 MALÅ KOMMUNS MÅL OCH TRAFIKPOLITISKA AMBITIONER

- Malå kommun bör arbeta för att öka det kollektiva resandet. Ur ett hållbarhetsperspektiv.
- Trafiken i Malå ska vara tydligt samordnad för att tjäna flera syften. Kommunmedborgare ska kunna använda kollektivtrafik, i form av den ordinarie trafiken, den anropsstyrda eller färdtjänst.
- Kollektivtrafiken i Malå ska vara trafiksäker innan, under och efter resan.
- Kollektivtrafiken ska tjäna som godstransporter vilket är av stor vikt för Malå då företagare och privatpersoner har behov av en fungerande varudistribution.
- Malå kommun ska verka för att vara en del av det övriga kollektivtrafiknätet i Sverige.
- Malå kommuns kollektivtrafik ska vara kostnadseffektiv.
- Malå kommun ska ha ett hållbart resande.
- Det ska finnas en busskur vid de hållplatser där det är ett kontinuerligt resande.
- Goda förhållanden ska råda vid busshållplatser liksom längs vägen dit så att passagerarna känner sig trygga och säkra.
- Busshållplatser och busskurer i Malå kommun bör vara i ett gott skick.
- Turer prioriteras till de större orterna Adak, Rentjärn, Rökå, Lainejaur- och Släppträskområdet.

Administrativa enheten

- Godtagbar service ska tillhandahållas till de människor som bor i glesbygd, både i form av persontrafik men även bussgods.
- Till följd av att den inomkommunala trafiken styrs av skolelever är det av vikt att trafiken är flexibel.
- Med den mellankommunala trafiken ska befolkningen i stort erbjudas god tillgänglighet för pendling, sjukresor, rekreationsresor, näringslivsutveckling samt godstransporter genom dubbelturer till alla angränsande kommuner och med dagliga turer även till Skellefteå, och Umeå. Det är även viktigt att kunna resa till och från Malå under helgerna. Möjligheterna till dagspendling mellan Malå-Umeå bör förbättras.
- Kollektivtrafiken ska öka närheten till arbetsmarknad och utbildning. I Malås fall blir detta speciellt viktigt med hänsyn till avsaknaden av ett eget gymnasium. Det är därför av största vikt att det ska finnas möjligheter att dagligen pendla mellan gymnasieskola och Malå. De huvudsakliga gymnasieorterna är Arvidsjaur, Lycksele och Skellefteå.
- Det ska gå att resa till och från tågstationen i Bastuträsk för att ha förbindelser till nattågen med koppling till Stockholm och Göteborg. Det är av vikt att förbindelser finns och att det fungerar även de gånger som tåget anländer försent. Turen ska finnas tillgänglig att boka via etablerade reseplanerare.
- Det ska vara möjligt att resa med flyg.
- De större byarna bör försörjas med kollektivtrafik. De områden som inte kan försörjas av lokala eller regionala linjer ska trafikeras av kompletteringstrafik som är efterfrågestyrd, den så kallade ringbilan.
- Personer med funktionsnedsättningar ska kunna resa med den av Malå kommun beställda trafiken.

Administrativa enheten

4 ÅTGÄRDER

- Till grund för antalet bussturer per dag och antalet trafikeringsdagar per vecka är en bedömning av trafikbehovet och de ekonomiska konsekvenserna för trafiken.
- Vid förändringar av infrastrukturen inom kommunen ska den ansvarige för kollektivtrafik vara med i planeringen för att på så sätt ta tillvara på kollektivtrafikens intressen redan från start.
- I ett led att uppfylla målet med trafik till Adak, Rentjärn, Rökå, Lainejaur- och Släppräskområdet ska det till dessa orter gå turer under veckodagarna under skoltid för att möjliggöra pendling samt tillgodose behovet av gods. Grundnivån för antalet bussturer till dessa orter utgör en dubbeltur per dag fem dagar per vecka under skoltid.
- Godstrafiken kommer alltid att finnas med i beräkningen då Malå kommun planerar sin kollektivtrafik. Detta är därför något som värderas högt och prioriteras i planeringen av kollektivtrafiken, såväl den inomkommunala som den mellankommunala trafiken.
- Den trafik, där Malå kommun är beställare, ska det i samtliga fordon finnas alkolås och säkerhetsbälten. Dessutom ska fordonen vara utrustade med vinterdäck när vinterväglag råder.
- Malå kommun ställer inga krav på viss utrustning eftersom teknik förändras och fordon är olika utrustade med olika funktioner. Det Malå kommun ställer som krav är att en person med funktionsnedsättningar ska kunna resa med kollektivtrafiken. Trafikhuvudmannen kan föreslå lämpliga hjälpmedel, exempelvis förarassistans, för att tillgodose funktionsnedsattas behov.
- Eftersom Malå kommun har som ambition att vara en del av det övriga kollektivtrafiknätet i Sverige är det av vikt att turerna anpassas till det övriga trafiknätet så att resor över kommungränsen liksom länsgränsen underlättas. En viktig del av att bli en del av kollektivtrafiknätet är resor inom Malå kommun finns sökbara på olika reseplanerare.
- För att hålla nere kostnaderna för kollektivtrafiken är det av vikt att samordna trafiken i största möjliga utsträckning. En av åtgärderna i det arbetet har varit att flytta över färdtjänst och riksfärdtjänst från omsorgsnämnden till kommunstyrelsen där den övriga kollektivtrafiken finns.
- För att uppfylla målet med kopplingar till tåget är det av vikt att det går att boka hela resan via olika reseplanerare. Trafiken måste samordnas så att det blir kundanpassat och upplevs som en resa och inte flera etapper. Turen är viktig ur hållbarhets perspektiv då tåget är ett miljövänligt sätt att resa. Försämringar i tågtrafiken motsäger därför ambitioner om ett hållbart resande.

Administrativa enheten

- För att nå målsättningen om trygga passagerare innan och efter bussresan bör hållplatser ha ett utrymme på sidan av vägen liksom att det ska vara god sikt – även under vintertid. Den vanligaste lösningen är väntkurer vilka är bra ur så väl säkerhetssynpunkt som komfort. Eftersom att busshållplatsen ska ligga i närheten av var befolkningen bor finns det dock risk att kraven för väntkur inte uppnås.
- Väntkurer ställs ut efter att det identifierats att det finns ett behov och det kommit in en ansökan. När ansökan har kommit in till allmänna enheten ska tekniska avdelningen - vad gäller enskilda eller kommunala vägar - eller Trafikverket - vad gäller allmänna vägar i det statliga trafiknätet - lämna utlåtande om möjligheten att placera en väntkur på önskad plats. Om väntkuren ska placeras vid allmänna statliga vägar ska ett samråd ske mellan Trafikverket, kommunen och sökanden gällande iordningställandet av plats. Om väntkuren istället ska placeras vid enskild väg ska tekniska avdelningen *iordningställa* plats och ombesörja utplacering. Den sökande ska i båda fallen svara för tillsyn, skötsel, snöröjning och eventuella reparationer av väntkuren samt att en kontaktperson och tillika ansvarig person för väntkuren ska utses. I och med utplaceringen ansvarar kommunen inte längre för väntkuren.
- Resurser bör avläggas till att i ett första skede restaurera de väntkurer som ligger efter mellan kommunala linjer därför att de kurarna i regel har ett större resandeunderlag samt att de exponeras tydligare utåt till medborgarna.

4.1 Förändringar linjetrafik trafikår 2022

Den senare bussturen Umeå-Lycksele-Malå med avgång 17.15 har tagits bort, vilket påverkar pendlingsmöjligheter mellan orterna Umeå- Lycksele-Kristineberg-Malå.

En mindre justering av avgångstid på linje 252, från Malå, med - 5 minuter, från 06:25 till 06:20 har skett. Detta för bättre bytesmarginal

Administrativa enheten

5 UTVECKLINGSSOMRÅDEN FÖR KOMMUNENS KOLLEKTIVTRAFIK

5.1 Skötsel av busskurer

Idag har Malå kommun ingen specifik budget för busshållplatser. Malå kommuns inventering av Malå kommuns hållplatser våren och sommaren 2019 visar att det finns busskurer med fel och brister och även att trafiksäkerheten i vissa fall inte är godkänd utan satt till "gränsfall". Detta gör att kommunens mål "Goda förhållanden ska råda vid busshållplatser liksom längs vägen dit så att passagerarna känner sig trygga och säkra" samt målet "Hållplatser och väntkurer i Malå kommun bör vara i gott skick" inte uppfylls i dagsläget. Arbetet med att ta bort kurer som inte används eller har ett väldigt lågt reseunderlag pågår. Kontakt tas med berörda byaföreningar innan borttagandet.

5.2 Utökning av ringbil

Det skulle vara en fördel om ringbilen kunde utökas så att förbindelsen till byarna förbättrades. Historien visar att ringbilen används sällan samt att det även finns risk för att färdtjänst-/riksfärdtjänstresor skulle krocka med dessa resor. En utökning av ringbilen förutsätter att det finns pengar till detta. En undersökning om behovet och önskemål hos medborgarna kommer att genomföras under året och kommer att ligga till grund för eventuella utökningar av ringbilar.

5.3 Linje 29 Malå – Skellefteå

Linje 29 som går Sorsele-Skellefteå via Malå, med en avgångstid 08.10 från Malå gör att passagerarna från byarna som kommer in till Malå 08.15 inte hinner med bussen till Skellefteå. Region Västerbotten meddelade 2020-08-27 att man inte kommer att justera avgångstiden på linje 29 (Sorsele-Malå-Skellefteå) utan avgångstiden kvarstår som tidigare, 08.10.

Målet är dock att kunna senarelägga avgångstiden till 08.20. I detta scenario faller dock kopplingen till Luleå. Idag är bussen framme i Skellefteå kl. 09.50 och passagerarna hinner med bussen till Luleå som går 09.55 och är framme 12.15.

5.4 Linje 28 Malå - Lycksele

Linje 28 går på morgonen via Ruskese vidare till Lycksele. Det är en omväg för Malå-eleverna och ett ämne som varit uppe till diskussion flera gånger då det tar mer tid för Malå-eleverna att ta sig till gymnasiet i Lycksele än om bussen hade gått direkt. Lycksele kommun har även lagt till en linje (linje 305) som trafikerar Vormsele - Lycksele vid samma tid, 07.30. Det kan komma att bli fördelningar mellan bussarna så att linje 28 slutar trafikera Ruskese, men där är man inte riktigt än.

Administrativa enheten

5.5 Uppföljning med utvecklingsavdelningen

Kollektivtrafikplanen ska årligen följas upp och utvärderas med utvecklingsavdelningen utifrån ett befolknings- och näringslivsutvecklingsperspektiv. Då ska man också koppla ihop den lokala utvecklingsstrategin, integrationsstrategin samt den gemensamma strategin för turistisk samverkan längs Skellefteå älvdal. Denna utvärdering sker senast i augusti-september. Har inte skett 2022, utan remissen gick ut sent och inga svar inkom från Utvecklings- och arbetsmarknadsenheten. Däremot har muntlig fråga inkommit under året 2022, där möjligheten till pendlarbuss från Norsjö bör utredas för de som jobbar skiftgång inom industrin i Malå.

Näringslivet har många idéer om hur man kan bli mer kostnadseffektiv, bli mer klimatsmart och var samordningsvinster kan finnas. Några goda exempel på detta listas här:

- Motorvärmastolpar i direkt anslutning till busstationen så att man kan ställa bilen där, åka kollektivtrafik och sedan komma hem till en varm bil. Då skapar man förutsättningar för att resa kollektivt.
- Använda de mindre bussarna till färdtjänst när de inte används till kollektivtrafik eller skolskjutsar.
- Att avtal aldrig skrivs kortare tid än 5 år.

Ur ett turistiskt perspektiv har näringslivet önskemål om fler turer på söndagar från Malå och på fredagar till Malå, i ett fordon som har möjlighet att transportera tex skidutrustning.

Att kunna åka kollektivt till statliga myndigheter, såsom Skatteverket, Försäkringskassa, Migrationsverket m.fl. på andra orter, tex Umeå eller Skellefteå, är viktigt då servicekontor ej finns i Malå.

5.6 Att privatpersoner kan få åka med skolskjutsarna i mån av plats

Idag finns inte möjligheten för privatpersoner att åka med skolskjutsar (Förordning 1970:340 om skolskjutsning) men ur ett glesbygdsperspektiv så vore det önskvärt att en sådan lösning är möjlig. Det måste bli lättare att åka kollektivt även på landsbygden.

Malå kommun
Kommunstyrelsen,
Att: Lisa Nilsson
Storgatan 13
939 31 Malå

Angående remiss: Kollektivtrafikplan för Malå kommun 2023-2026

Liberalerna i Malå önskar, till arbetet med revidering av Kollektivtrafikplanen, inkomma med nedanstående synpunkter.

Vårt utgångsläge, då vi tagit del av revideringsarbetet, är vår och Malå kommuns strävan att erbjuda invånare och besökare funktionell och kostnadseffektiv kollektivtrafik som gör Malå attraktivare och underlättar vardagen. En annan utgångspunkt har varit att man, som boende i Malå kommun, inte ska vara beroende av egen bil för att nå service eller transportera sig inom eller till/från kommunen. Därtill finns det allt mer viktiga perspektivet att det ska gå att nå Malåbygden ur ett besökandeperspektiv (besöksnäringen) året om.

Några av våra inspel är redan under utveckling och under dialog med Region Västerbottens Länstrafik men vi vill markera kommunens mycket viktiga engagemang i kollektivtrafikfrågorna.

- a) För att underlätta vardagen i vår kommun anser vi det viktigt att det ska finnas möjlighet för andra än skolbarn att kunna nytta det som idag definieras som skolskjuts. Exempel hur andra landsbygdskommuner har löst det praktiskt finns bland våra grannkommuner (ex att göra "linjetrafik" av "skolskjutsturerna" (Sorsele)).
- b) Viktigt att "matningstrafik" in till busstationen eller annat påstigningsställe fungerar tidsmässigt. Alltså så att trafikplaneringen hänger ihop.
- c) I dag erbjuds rabatterade resor med kollektivtrafik till personer, skrivna i Malå, som studerar eftergymnasiala utbildningar. Vi föreslår att erbjudandet även ska gälla vuxna som studerar inom Komvux. Exempelvis Undersköterskeutbildning i Norsjö, CNC-operatörsutbildning i Skellefteå m.m.. Syftet är dels att underlätta och uppmuntra till studier men även att bidra till att upprätthålla resandeantal på våra viktiga linjer.
- d) Vi kan konstatera att man tänkte inte riktigt hela vägen då möjligheten att åka från Umeå till Malå efter kl. 14.15 togs bort (tidigare var det möjligt att resa 17.15). För oss är det en självklarhet att den möjligheten ska finnas för att underlätta resande till och från regionsjukhuset, universitetet och andra reseanledningar från Umeå. Därtill är en kvällstur viktig även från Lycksele via Kristineberg (samma linje).

- e) I dagsläget har vi ett ökat antal ungdomar som dagspendlar till Skellefteå för gymnasieutbildning. Det är av stor vikt att Malå kommun bevakar så att deras restid inte blir längre nödvändigt. Under hösten har exempelvis bussen från Skellefteå senarelagts, vilket gör att väntan, i en otrygg miljö, blir längre.
- f) Pendlarbussen mellan Malå och Lycksele, vilken trafikeras av många pendlare gymnasieelever i Malå, har orimligt lång restid på morgonen. Avgångstiden skulle kunna senareläggas (i dagsläget 06.30) till 06.45 om bussen gick utan nuvarande omväg ner till Ruskesele, vilket skulle göra resan attraktivare och ca 15 minuter snabbare.
- g) Vi tycker att det är mycket viktigt (självklart) att Malå kommun arbetar för att återupprätta daglig tur mellan Malå och Arvidsjaur som möjliggör dagspendling. Sedan något år saknas bussförbindelsen.
- h) För att nå än mer kostnadseffektiva busslinjer kan mer trafik läggas behovsstyrd efter avrop. Dock behöver spelreglerna och ”bokning” av ex ringbil förenklas och göra mer kvalitetssäkrad. Eventuellt med hjälp av e-tjänst.
- i) En annan viktig sak vi önskar framhålla är snöröjning kring busskurarna. I normalfallet är det i avtalet mellan väghållaren och snöröjare som det ska regleras, men vi ser att det slarvas med utförandet i flera fall. Här kan Malå kommun bevaka invånarnas/resenärernas intressen mot väghållarna för att höja kvalitén på snöröjningen för en säkrare och tryggare miljö vid bussresande.

From: Fredrik Iderström
Sent: Wed, 18 Jan 2023 13:29:08 +0000
To: Catrin Björk
Subject: VB: Kollektivtrafik
Attachments: Remiss kolektivtrafik.docx

146

Från: Lisa Nilsson <lisa.nilsson@mala.se>
Skickat: den 10 januari 2023 12:49
Till: Fredrik Iderström <fredrik.iderstrom@mala.se>
Ämne: VB: Kollektivtrafik

Hej!
För kännedom.

Med vänliga hälsningar/ Vårradahkh (Umesamiska)

Lisa Nilsson	Direkt: 0953–14070
Kommunsekreterare	Mobil: 070-657 32 67
Allmänna avdelningen	Besöksadress: Storgatan 13
	Postadress: Box 2, 939 21 Malå
	Webb: www.mala.se

**MALÅ
KOMMUN**

Malå med allt så nära – en välkomnande och trygg kommun där utveckling sker

Från: Lennart Gustavsson <lennart.gustavsson@mala.se>
Skickat: den 10 januari 2023 12:39
Till: Lisa Nilsson <lisa.nilsson@mala.se>
Ämne: Kollektivtrafik

Hej
Här kommer remissen.

Med vänliga hälsningar/ Vårradahkh (Umesamiska)

Lennart Gustavsson (v)	
Kommunstyrelsens	Mobil: 070-343 96 85
ord-förande	

**MALÅ
KOMMUN**

Besöksadress: Storgatan 13
Postadress: Box 2, 939 21 Malå
Webb: www.mala.se

Malå med allt så nära – en välkomnande och trygg kommun där utveckling sker

Remissvar – Kollektivtrafikplan för Malå kommun 2023–2026

- Till planen bör föras skrivningar om en målsättning om att öka det kollektiva resandet. Argument som klimat, miljö, säkerhet bör användas.
- Planen bör innehålla en marknadsföringskampanj i syfte att öka och popularisera kollektivtrafiken.
- Skrivningarna om rabatterade hemresor bör ses över. Skrivningarna om eftergymnasiala utbildningar i Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och inom Akademi Norr känns inte relevanta.
- I och med nya avtal bör skolskjutsarna linjeläggas för att bli tillgängliga för allmänheten.
- De förändringar som eventuellt kommer att ske inom området Färdtjänst bör beaktas.
- Beträffande översynen av busskurer bör en tidsplan för arbetet finnas.
- Hur ser det framtida behovet av linje 245 ut?
- Kopplingarna till tågtrafiken till och från Bastuträsk bör utvecklas till att inte enbart omfatta nattågstrafiken.
- I syfte att öka det kollektiva resandet bör de inomkommunala linjerna vara kostnadsfria. En kalkyl över kostnaderna bör tas fram.

Vänsterpartiet – Malå

gnm

Lennart Gustavsson

Från: Ethel Cavén <ethel.caven@politik.mala.se>

148

Datum: 10 januari 2023 23:55:25 CET

Till: Lisa Nilsson <lisa.nilsson@mala.se>

Ämne: Remiss om Revidering av Malå kommuns kollektivtrafikplan

Synpunkter och funderingar från Malålistan.

Nyttor med kollektivtrafikplan är att infrastrukturen fungerar, att anslutningar och samordning av trafiken fungerar både till och från inlandet tillika anslutningar till andra linjer längs kusten.

Hur följs dokumentationen av kommunens avsikter och ambitioner upp och synliggörs?

Kollektivtrafikens roll spelar allt mer en större roll i dagens samhälle med höga bränslekostnader och ett synsätt där miljö och klimatfrågor spelar en allt större roll. Kollektivtrafiken ska fungera utifrån pendlingsbehov till Malå likaväl som från Malå till andra kommuner för dagspendling både vardag som helg. För anslutningar till kollektivtrafik längs E45 och E4an är marginalerna små om ens befintliga.

Kollektivtrafikmöjligheter till och från Arvidsjaur för vidare upp i Norrbotten bör ses över.

Förbindelse till flygplatser med kollektivtrafik efterfrågas.

Ur ett turistiskt perspektiv bör frågan om ringbil kopplad till inlandsbanan utredas.

2.5.1 Samordning inom kommunen.

Bussturerna ska tjäna som skolskjuts, linjetrafik, färdtjänst liksom godstrafik.

Fungerar turerna som godstrafik? Kan personer längs sträckan få gods utlämnat eller är det bara vid upphämtning/lämningsplatser som detta är möjligt?

Linjetrafikanter med barnvagn har till en början nekats resa med barnvagn med svar att bussen måste ha ett visst utrymme för gods.

Vad gäller i ett sådant ärende, går utrymmet i första hand till godstrafik eller persontrafik?

2.5.2 Samordning med Region Västerbotten och andra kommuner

Neddragningen av kvällsturen från Lycksele till Malå har gjort att anslutningen från senare bussen från Umeå inte går att åka med och personer kommer inte till Malå om de inte åker tidiga bussen från Umeå.

Linjen ersattes av en tidigare tur mitt på dagen vilket är en bra tur då man har ett kortare besök till Lycksele och kan åka tillbaka till Malå tidigare på dagen.

För personer som önskar pendla senare än 16.10 finns inget alternativ, detta bör ses över.

2.6 Avtal

Avtal 358 avseende linje 245 mellan Malå och Norsjö har slutdatum 2024-12-04.

Är det någon ny upphandling på gång angående den pendlarlinjen? Behovet fortsätter med eleverna som läser i Norsjö?

Busskurer på landsbygderna och dess underhåll ska inte ligga som ansvar på byarna utan det ansvaret ska ligga på samma sätt som underhåll av busslinjen i stort.

3 Malå kommuns mål och trafikpolitiska ambitioner

- *Kollektivtrafiken ska tjäna som godstransporter vilket är av stor vikt för Malå då företagare och privatpersoner har behov av en fungerande varudistribution.*

Denna punkt önskar vi från Malålistan få återkoppling på för utredning om den fungerar.

- *Malå kommun ska verka för att vara en del av det övriga kollektivtrafiknätet i Sverige.*

Det är oerhört viktigt att fungerande anslutningar fungerar så att en resa inte tar längre än nödvändigt för resenären med många byten och väntetider på olika platser.

- *Godtagbar service ska tillhandahållas till de människor som bor i glesbygd, både i form av persontrafik men även bussgods.*

Se punkt ovan med förtydligande om det har gjorts ändringar av dessa mål och ambitioner i form av regelverk eller andra avtal.

- *Godstrafiken kommer alltid att finnas med i beräkningen då Malå kommun planerar sin kollektivtrafik. Detta är därför något som värderas högt och prioriteras i planeringen av kollektivtrafiken, såväl den inomkommunala som den mellankommunala trafiken.*
- *Det ska vara möjligt att resa med flyg.*

Var och hur framgår det att det finns anslutningsmöjligheter till flygresenärer med kollektivtrafik?

5.2 Utökning av ringbil

Det skulle vara en fördel om ringbilen kunde utökas så att förbindelsen till byarna förbättrades. Historien visar att ringbilen används säl-lan samt att det även finns risk för att färdtjänst-/riksfärdtjänstresor skulle krocka med dessa resor. En utökning av ringbilen förutsätter att det finns pengar till detta. En undersökning om behovet och önskemål hos medborgarna kommer att genomföras under året och kommer att ligga till grund för eventuella utökningar av ringbilar.

Resultat av denna undersökning efterfrågas av Malålistan.

Uppföljning som görs årligen bör finnas med i underlaget för ändringar av kollektivtrafikplan för Malå kommun.

Nya tider kräver nya lösningar. Samordning och samåkning främjar hållbarhet ur många aspekter.

Malålistan genom Ethel Cavén

§ 32

Dnr 2023.69/89

Yttrande över Region Västerbottens kulturplan 2024 - 2027

Regionala utvecklingsnämnden Region Västerbotten svarar på uppdrag av regionfullmäktige för framtagande av kulturplanen i bred samverkan med länets kommuner, civilsamhälle och kulturskapare. Denna regionala kulturplan som nu gått ut som remiss är ett mycket viktigt dokument - framför allt säkerställer det att regionen och staten avsätter närmare 200 mkr till kultur i Västerbotten varje år.

Under framtagandet av kulturplanen har dialog förts med aktörer inom kultursektorn i länet, däribland har dialoger genomförts i länets 15 kommuner varav i Malå kommun den 13 februari 2023.

Regionala utvecklingsnämnden önskar få synpunkter på remissversionen senast den 15 juni 2023. Region Västerbotten kommer efter remissperioden att bearbeta inkomna remissvar. Den regionala kulturplanen beslutas i Regionfullmäktige 21–22 november 2023.

Malå kommun har mottagit remissversionen och har möjlighet att inkomma med synpunkter.

Ett förslag på *Malå kommun Remissvar Region Västerbottens kulturplan 2024-2027* har av den anledningen arbetats fram utifrån de frågor som ställts i *Följebrev. Remissversion Region Västerbottens kulturplan 2024-2027*.

Bedömning

Region Västerbottens kulturplan för 2024-2027 är ett viktigt dokument som säkerställer finansiering och regional kulturverksamhet inför de kommande åren. Att svara på remissversionen bedöms kunna bidra till fördelar för invånare, oavsett kön, bosatta i Malå kommun.

BESLUTSUNDERLAG

Maria Larssons tjänsteutlåtande.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Ylva Olofsson (S): Malå kommun svarar på Remissversion Region Västerbottens kulturplan 2024 – 2024 i enlighet med bilaga *Malå kommun Remissvar regional kulturplan RUN 224-2023*. Remissvaret skickas via e-post till regionen@regionvasterbotten.se, i ämnesraden anges; Malå kommun Remissvar regional kulturplan RUN 224-2023.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN

- Malå kommun svarar på Remissversion Region Västerbottens kulturplan 2024-2027 i enlighet med bilaga *Malå kommun Remissvar regional kulturplan RUN 224-2023*
- Remissvaret skickas via e-post till regionen@regionvasterbotten.se, i ämnesraden anges; Malå kommun Remissvar regional kulturplan RUN 224-2023.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande
------------------------	--	--	--------------------	--------------------

KOMMUN

tekniska enheten

Ert datum

2023-04-11

Malin Larsson, ansvarig Kultur

Datum

2023-06-07

Er beteckning

RUN 224-2023

Vår beteckning

2023.69/89

152

regionen@regionvasterbotten.se

Yttrande över Region Västerbottens Kulturplan 2024 - 2027

Planens genomförande, mål och insatsområden sid 7 - 31

Hur ställer ni er till föreslagna kulturpolitiska mål?

Malå kommun känner sedan kommundialogen igen föreslagna kulturpolitiska mål och ställer sig bakom dessa.

Hur ställer ni er till föreslagna insatsområden?

Malå kommun känner sedan kommundialogen igen föreslagna insatsområden och ställer sig bakom dessa.

Är det något som saknas eller behöver ändras?

Ja 1, sid 8 mål 1. Malå kommun saknar utvecklingsinsatser för hur samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen ska arbeta med insatsområdet "Främja närhet till regional kulturverksamhet för alla länets invånare oavsett bostadsort" (sid 8, Mål 1. Den kulturella infrastrukturen är tillgänglig och jämlik). Detta mål och specifika insatsområde är för Malå kommun, med långa avstånd till regionala kulturinstitutioner, särskilt intressant. Att inte samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen listar utvecklingsinsatser inom detta insatsområde finner vi bekymmersamt och bör kompletteras i planen för åren 2024 - 2027.

Ja 2, sid 26 mål 4. Malå kommun skulle önska att Region Västerbottens viljeinriktning om att synliggöra och tillgängliggöra stödstrukturer på lokal, regional och nationell nivå för målgruppen professionella kulturskapare kompletterades med ett tydliggörande som möjliggör prioritering av insatser ur ett geografiskt perspektiv.

För närvarande framgår:

"Region Västerbotten vill genom riktade insatser, synliggöra och tillgängliggöra stödstrukturer på lokal, regional, och nationell nivå för målgruppen professionella kulturskapare."

Malå kommun önskar att det ändras till:

"Region Västerbotten vill genom riktade insatser, synliggöra och tillgängliggöra stödstrukturer på lokal, regional, och nationell nivå för målgruppen professionella kulturskapare. Det är särskilt viktigt att genom insatserna verka för geografiska spridning och stärka stödstrukturer för professionella kulturskapare i hela regionen."

Ja 3, mål 4 och mål 5 (sid 23 - 31). Malå kommun saknar inom dessa mål och insatsområden en beskrivning av den regionala konsulentuppgiften och potentiella utvecklingsområden knutna därtill som verktyg för måluppfyllelse.

Konst- och kulturområden sid 32 - 68

Är det något som saknas eller behöver ändras i presentationerna av verksamheterna?

Ja, sid 46 - 51. Malå kommun saknar information om arbetet med "Alla tidars ..." för att tillgängliggöra kulturarvet på olika sätt i hela regionen. Det har i Malå kommun varit en framgångsrik modell för att tillgängliggöra regionala program och aktiviteter på lokal nivå samt skapat en kontaktyta mellan lokala och regionala aktörer. Om ambitionen är att bibehålla strukturen (vilket vi från Malå kommun vill), önskar vi att "Alla tidars..." omnämns i den regionala kulturplanen för 2024 - 2027.

Är det något som saknas eller behöver ändras vad gäller föreslagna utvecklingsinsatserna?

Ja 1, sid 34. Under stycket "Publikutveckling för en större mångfald", visst åsyftas hela länet och inte enbart landskapet Västerbotten? Skriv med fördel ut län alternativt komplettera med Lappland.

Ja 2. Malå kommun ser faktiskt gärna att fler regionala kulturverksamheter som uppbär regionala anslag inspireras av tidigare nämnt arbets-

sätt "Alla tiders..." och utvecklar liknande koncept/struktur inom sitt konst/kulturområde.

Kulturverksamheter i kommunerna sid 75

Är det något som saknas eller behöver ändras i presentationen av kommunerna?

Ja, befintlig text sid 75,

"I Malå kommun ansvarar kultur- och fritidsnämnden för kulturverksamheten. I verksamheten ingår bibliotek, kulturskola, fritidsgård, turistinformation, kulturlokalen forum och allmänskultur med exempelvis bidrag till kulturföreningar, studieförbund och utdelning av kulturstipendium. Exempel på kultur och kulturmiljöer i Malå kommun: Kulturnatta, Lappland Woodstock och aktiviteter/arrangemang organiserade av ideell sektor och studieförbund, Koppsele, Lappstan, Malå hembygdsgård, Sagabiografen i Adak, Museum Göta och Verner. Malå kommun är samisk förvaltningskommun."

... är inte korrekt och föreslås att ersättas med:

"I Malå kommun ansvarar kommunstyrelsen för kulturverksamheten. I verksamheten ingår bibliotek, kulturskola, fritidsgård och allmänskultur med exempelvis bidrag till kulturföreningar, studieförbund och utdelning av kulturstipendium samt registreringslotteri och offentlig konst. Malå är också samisk förvaltningskommun. Malå kommun med landsbygder kännetecknas av ett aktivt och drivande föreningsliv, en betydande samisk kultur, en levande folkbildningstradition, professionella och ideella kulturskapare. Exempel på kultur och kulturmiljöer i Malå kommun: Filmfestivalen i Adak, Världens fest i Malå, Samehelgen med fler aktiviteter/arrangemang organiserade av civilsamhället, Koppsele, Fäbodlämning Rökå, Malå hembygdsgård, Museum Göta och Verner."

MALÅ KOMMUN

Lennart Gustavsson
KS ordf

Jim Lundmark
Kommunchef

From: Kultur
Sent: Tue, 11 Apr 2023 09:07:54 +0000
To: Regionen
Subject: Remissversion Region Västerbottens kulturplan 2024-2027, inkom med synpunkter senast den 15 juni 2023
Attachments: Följebrev. Remissversion Region Västerbottens kulturplan 2024-2027.pdf, Remissversion Region Västerbotten Kulturplan 2024 - 2027 RUN 5 april.pdf

155

Du får inte e-post ofta från kultur@regionvasterbotten.se. [Se varför det här är viktigt.](#)

Hej och stort tack till er alla,

Den regionala kulturplanen som nu går ut som remiss till länets kulturaktörer är ett mycket viktigt dokument - framför allt säkerställer det att regionen och staten avsätter närmare 200 mkr till kultur i Västerbotten varje år. För att det ska vara möjligt så behöver vi era synpunkter, tankar och förslag på remissversionen av planen, det grupparbetet skapar förutsättningar för länets institutioner, organisationer, bolag och fria professionella kulturskapare att skapa kultur för Västerbottens alla invånare.

Remissvar: Regionala utvecklingsnämnden svarar på uppdrag av Regionfullmäktige för framtagande av kulturplanen i bred samverkan med länets kommuner, civilsamhälle och kulturskapare. Under framtagandet av kulturplanen har dialog förts med aktörer inom kultursektorn i länet, däribland har dialoger genomförts i länets 15 kommuner. Den regionala utvecklingsnämnden önskar få synpunkter på remissversionen **senast den 15 juni 2023** och kommer därefter att bearbeta kulturplanen utifrån inkomna remissvar. Kulturutskottet bereder kulturplanen vid sitt sammanträde den 30 augusti inför beslut i Regionala utvecklingsnämnden 28 september respektive Regionfullmäktige 21 - 22 november.

Remissvar skickas via e-post till regionen@regionvasterbotten.se, i ämnesraden anges; " [Organisationens namn] Remissvar regional kulturplan RUN 224-2023 ".

Remisscafé: Region Västerbotten bjuder in till Remisscafé den 27 april i Skellefteå där det finns möjlighet att gemensamt diskutera remissversionen samt ge inspel. Deltar gör kulturberedningens ledamöter. Remisscaféet är öppet för alla som önskar att delta. Anmälan krävs.

Plats: Sara Kulturhus, Trappscenen

Datum/tid: 27 april klockan 13.00 – 16.00

Anmäl dig här: [Remisscafé 27 april Region Västerbottens kulturplan 2024 - 2027](#)

Tack än en gång för din insats,

Joakim Sandberg, regionkulturchef

För mer information se: www.regionvasterbotten.se/kultur

Så hanterar vi dina personuppgifter: www.regionvasterbotten.se/gdpr

Remissversion

Region Västerbottens kulturplan 2024 – 2027

- fastställd av regionala utvecklingsnämnden 5 april 2023 § 80

Regionala utvecklingsnämnden svarar på uppdrag av regionfullmäktige för framtagande av kulturplanen i bred samverkan med länets kommuner, civilsamhälle och kulturskapare. Under framtagandet av kulturplanen har dialog förts med aktörer inom kultursektorn i länet, däribland har dialoger genomförts i länets 15 kommuner.

Regionala utvecklingsnämnden önskar få synpunkter på remissversionen senast den 15 juni. Region Västerbotten bjuder in till Remisscafé den 27 april i Skellefteå där det finns möjlighet att gemensamt diskutera remissversionen samt ge inspel, deltar gör kulturberedningens ledamöter. Region Västerbotten kommer efter remissperioden att bearbeta inkomna remissvar. Den regionala kulturplanen beslutas i Regionfullmäktige 21–22 november 2023.

PLANENS GENOMFÖRANDE, MÅL OCH INSATSOMRÅDEN, sida 7 - 31

I kapitel **Genomförande av planen** beskrivs Region Västerbottens kulturpolitiska mål. Region Västerbotten har, genom samverkan och samråd, identifierat ett flertal särskilt angelägna insatsområden som bidrar till kulturutveckling i Västerbottens län. Denna del av planen utgör det politiska styrdokument som ska ligga till grund för prioriteringar i budget under planperioden.

Frågor att beakta vid inlämnandet av synpunkter:

- Hur ställer ni er till föreslagna kulturpolitiska mål?
- Hur ställer ni er till föreslagna insatsområden?
- Är det något som saknas eller behöver ändras?

Lämna gärna konkreta förslag på skrivningar/tillägg.

KONST- OCH KULTUROMRÅDEN, sid 32 - 68

I kapitel **Konst och kulturområden** beskriver respektive institution/organisation, som ingår i kultursamverkansmodellen, sin verksamhet och kommande planperiods utvecklingsinsatser. Vidare beskrivs övriga verksamheter som ingår i den regionala kulturbudgeten.

Frågor att beakta vid inlämnandet av synpunkter Konst och kulturområden:

- Är det något som saknas eller behöver ändras i presentationerna av verksamheterna?
- Är det något som saknas eller behöver ändras vad gäller föreslagna utvecklingsinsatser?

Lämna gärna konkreta förslag på skrivningar/tillägg.

KULTURVERKSAMHETER I KOMMUNERNA, sid 75

- Är det något som saknas eller behöver ändras i presentationen av kommunerna?

Lämna gärna konkreta förslag på skrivningar/tillägg.

Remisscafé

Västerbotten bjuder in till Remisscafé den 27 april i Skellefteå där det finns möjlighet att gemensamt diskutera remissversionen samt ge inspel. Deltar gör kulturberedningens ledamöter.

Remisscaféet är öppet för alla som önskar att delta. Anmälan krävs.

Plats: Sara Kulturhus, Trappscenen

Datum/tid: 27 april klockan 13.00 – 16.00

Anmäl dig här: [Remisscafé 27 april Region Västerbottens kulturplan 2024 - 2027](#)

Remissvar

Den regionala utvecklingsnämnden önskar få synpunkter på remissversionen **senast den 15 juni 2023** och kommer därefter att bearbeta kulturplanen utifrån inkomna remissvar.

Kulturutskottet bereder kulturplanen vid sitt sammanträde den 30 augusti inför beslut i Regionala utvecklingsnämnden 28 september respektive Regionfullmäktige 21 - 22 november.

Remissvar skickas via e-post till regionen@regionvasterbotten.se, i ämnesraden anges;

” [Organisationens namn] Remissvar regional kulturplan RUN 224-2023 ”.

REGION VÄSTERBOTTEN

Regionala utvecklingsnämnden

Rickard Carstedt (S)
Ordförande
Regionala utvecklingsnämnden

Kulturberedningen

Nina Björby (S)
Ordförande
Kulturberedningen

Sändlista**Kommuner**

Bjurholms kommun
Dorotea kommun
Lycksele kommun
Malå kommun
Nordmalings kommun
Norsjö kommun
Robertsfors kommun
Skellefteå kommun
Sorsele kommun
Storumans kommun
Umeå kommun
Vilhelmina kommun
Vindelns kommun
Vännäs kommun
Åsele kommun

Verksamheter i kultursamverkansmodellen

Dans i Västerbotten
Film i Västerbotten
Folkrörelsearkivet i Västerbotten
Företagsarkivet i Västerbotten
Konstfrämjandet Västerbotten
Norrlands nätverk för musikteater och dans
NorrlandsOperan AB
Regionbibliotek Västerbotten
Riksteatern Västerbotten
Skellefteå Museum AB
Skogs och samemuseet i Lycksele AB
Västerbottens läns hemslöjdsförening
Västerbottens museum AB
Västerbottensteatern AB

Övriga organisationer/aktörer

Aejlies – samiskt centrum i Tärnaby
Danscentrum Norr
Emma Ricklunds stiftelse
Folkbildning Västerbotten
Friluftsförbundet
Författarcentrum Norr
Galleri Verkligheten
Giron Sámi Teáther
Ideell kulturallians
KLYS
Konstnärscentrum Nord
KRO Västerbotten
Länsstyrelsen Västerbotten
MOTILI
Profilteatern
Sametinget
Skuggteatern
Teatercentrum Norra
Västerbottens hembygdsförbund
Viermie K
Ögonblicksteatern

Övriga förvaltningar i Region Västerbotten

Hälso- och sjukvårdsförvaltning
Regionstyrelsens förvaltning
Folkhögskolestyrelsens förvaltning

*Inklusive deltagare vid tematiska dialoger och
samrådsdialog*

Remissversion

Region Västerbottens kulturplan

2024–2027

FÖRORD	160
INLEDNING	2
FÖRDELNING AV VISSA STATSBIIDRAG TILL REGIONAL KULTURVERKSAMHET	2
REGIONALA FÖRUTSÄTTNINGAR	2
UTBILDNING	2
KULTURPOLITISKA UTGÅNGSPUNKTER	3
NATIONELL NIVÅ	3
REGIONAL NIVÅ	4
KOMMUNAL NIVÅ	4
AGENDA 2030	4
UNESCO	5
ÖVRIG STYRNING	5
LAGAR OCH FÖRORDNINGAR	5
REGIONAL UTVECKLINGSSTRATEGI	5
REGIONPLAN	5
BIBLIOTEKSPLAN	5
SAMVERKANSÅKTÖRER	6
KOMMUNERNA	6
PROFESSIONELLA KULTURSKÅPARE	6
CIVILSAMHÅLLET	6
INTERREGIONAL SAMVERKAN	6
PLANENS GENOMFÖRANDE	7
MÅL 1. DEN KULTURELLA INFRASTRUKTUREN ÅR TILLGÅNGLIG OCH JÅMLIK	8
STÅRKA FÖRUTSÄTTNINGARNA ÅT ÅRRANGERA KULTURÅKTIVITETER	10
FRÅMJA NÅRHET TILL REGIONAL KULTURVERKSAMHET FÖR ÅLLA LÅNETS INVÅNARE OÅVSETT BOSTÅDSORT	10
TILLGÅNGLIGGÖRA, SYNLIIGGÖRA OCH STÖDJA URFOLKET SAMERNA OCH ÖVRIGA NATIONELLA MINORITETERS KULTURER INOM BEFINTLIGA OCH NYA STRUKTURER	11
FRÅMJA UTVECKLINGEN ÅV INTERREGIONALA STRUKTURER	12
MÅL 2. BARN OCH UNGÅ ÅR MED OCH PÅVERKAR UTVECKLINGEN ÅV KULTURLIVET	14
FRÅMJA ÅTERVÅXT I ÅRRANGÖRSLEDET OCH STÅRKA UNGÅS ÅRGANISERING	16
UTJÅMNA TILLGÅNGEN TILL KULTUR FÖR BARN OCH UNGÅ – VÅD GÅLLER MÖJLIGHETER TILL EGET SKÅPÅND OCH MÖJLIGHETER ÅT ÅA DEL ÅV KULTUR	16
UTVECKLA SAMVERKAN INOM BARN OCH UNGKULTUROMRÅDET FÖR ÅT STÖDJA BARN OCH UNGÅS KULTURUTÖVÅND I LÅNETS KOMMUNER	17
MÅL 3. KULTURÅRV OCH KULTURMILJÖER ÅR LEVÅNDE	19
BIDRA TILL ÅT ÅT REGIONENS KULTURMILJÖER ÅR KÅNDA OCH ÅNVÅNDS SOM ÅNGELÅGNA RESURSER	21
VERKA FÖR ÅT LÅNETS KULTURÅRV KAN BRUKAS OCH UTVECKLAS ÅV EN BRED ÅLLMÅNHET GENOM ÖKÅD DELÅKTIGHET	21
TILLGÅNGLIGGÖRA OCH SYNLIIGGÖRA URFOLKET SAMERNA OCH ÖVRIGA NATIONELLA MINORITETERS KULTURÅRV	22
MÅL 4. GODÅ VILLKOR FÖR PROFESSIONELLA KULTURSKÅPARE GER ETT UTBUD ÅV HÖG KVALITET	23
BIDRA TILL ETT VÅRIERÅT OCH HÅLLBÅRT KULTURUTBUD I HELÅ LÅNET SOM KÅNNETECKNAS ÅV KONSTNÅRLIG KVALITET OCH FÖRNYELSE	25
STÅRKA KONSTOMRÅDENÅS INFRASTRUKTUR	25
STÅRKA STÖDSTRUKTURER FÖR PROFESSIONELLA KULTURSKÅPARE REGIONALT OCH INTERREGIONALT	26
MÅL 5. KULTUREN SPELAR EN ÅVGÖRÅNDE ROLL FÖR SAMHÅLLET OCH REGIONAL UTVECKLING	28
FRÅMJA INTERNATIONELLA SAMÅRBETEN OCH ÖKA KULTURENS SYNLIIGHET PÅ DEN INTERNATIONELLA ÅRENAN	29
STÅRKA DET REGIONALA ÅNSVÅRET I FRÅGOR SOM RÖR URFOLKET SAMERNA	29
BIDRA TILL EN HÅLLBÅR REGIONAL UTVECKLING OCH ÅTTRÅKTIONSÅRAFT	29
GESTALTÅD LIVSMILJÖ	29
KULTURELLÅ OCH KREATIVÅ BRÅNSCHERNA (KKB)	30
FOLKBILDNING	30
KULTUR OCH HÅLSÅ	31
KONST OCH KULTUROMRÅDEN	32
PROFESSIONELL TEÅTERVERKSAMHET	33
PROFESSIONELL MUSIK- OCH DÅNSVERKSAMHET	38
SCENKONSTÖVERSKRIDÅNDE VERKSAMHET	44
MUSEIVERKSAMHET	46
KULTURMILJÖ	52
REGIONAL ENSKILD ÅRKIVVERKSAMHET	54
BIBLIOTEKSVERKSAMHET INKL. LÅS OCH LITTERÅTURFRÅMJÅNDE VERKSAMHET	57
PROFESSIONELL BILD- OCH FORMVERKSAMHET	60
FILMKULTURELL VERKSAMHET	64
HESMLÖJDSTRÅMJÅNDE VERKSAMHET	67
UPPFÖLJNING OCH ÅNALYS	69
REGIONALA KULTURVERKSAMHETER	70
ÅRBETSMETOD VID FRÅMTÅGANDE ÅV PLANEN	73
KULTURVERKSAMHETER I KOMMUNERNA	75

TEXT KOMMER

Kulturplanen ska beskriva ambitionen för en hållbar och framåtsyftande kulturutveckling i Västerbotten, där kulturpolitiska mål och insatsområden präglas av vår gemensamma vision och med samverkan som ledord.

Kulturplanen är ett styrdokument för regional kulturutveckling i Västerbottens län de kommande fyra åren. Planen är både ett planeringsverktyg och ett underlag i dialogen om de statliga anslagen till de regionala kulturverksamheterna som inryms i kultursamverkansmodellen.

De fem övergripande regionala kulturpolitiska målen och insatsområdena har formulerats mot bakgrund av den nationella kulturpolitiken samt utifrån de regionala behov och utmaningar som framkommit i samband med dialogförfarandet.

Insatsområdena utgör den gemensamma riktningen som Region Västerbotten och de regionala kulturverksamheterna som erhåller anslag inom ramen för kultursamverkansmodellen ämnar styra mot och målpåfylla under perioden 2024–2027.

Fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet

För att ta del av statens bidragsgivning till regional kulturverksamhet ska en flerårig regional kulturplan utarbetas i samverkan med länets kommuner och i samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället. Regionen får därmed, i enlighet med förordning 2010:2012 om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet, ansvaret att motta och fördela det statliga anslaget inom följande områden:

- Professionell teater-, dans- och musikverksamhet
- Museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete
- Biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet
- Professionell bild- och formverksamhet
- Regional enskild arkivverksamhet
- Filmkulturell verksamhet
- Främjande av hemslöjd

Region Västerbotten får även lämna statsbidrag till verksamheter som avses i stycke ett och som bedrivs i form av länsöverskridande samarbeten, om dessa uppfyller de krav på anknytning till regionens område eller dess medlemmar som avses i 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725). Regionen får även lämna statsbidrag till överskridande samarbeten mellan olika konstområden (Förordning 2019:1082).

Regionala förutsättningar

Västerbottens län är till ytan Sveriges näst största län. Tolv av regionens femton kommuner har mindre än 10 000 invånare och 73 procent av regionens drygt 260 000 invånare bor i de två största kommunerna Umeå och Skellefteå. Umeå utmärker sig som kulturstad genom att vara den kommun i landet som satsar mest på kultur.

Den kulturella infrastrukturen i regionen kännetecknas av nära samverkan och utrymme för flexibilitet mellan konst- och kulturområden. Västerbottens kulturliv präglas av aktörer med mod, där uppfinningsrikedom, inkludering och prestigelöshet skapar förutsättningar för ett mångsidigt kulturutbud av hög kvalitet. Länets kulturella infrastruktur utgörs av de regionala kulturverksamheterna tillsammans med de professionella kulturskaparna, kommunala kulturverksamheter, det fria kulturlivet och länets folkrörelser, föreningsliv och folkbildning. Dynamiken i länets kulturliv förutsätter att alla delar i denna infrastruktur ges möjlighet att utvecklas.

Utbildning

Umeå universitet har flera utbildningsprogram som rör kultursektorn, till exempel Biblioteks- och informationsvetenskap, Branschutbildningen för museer och kulturarv och programmet för litteraturvetenskap och kreativt skrivande. Arkitekthögskolan, Designhögskolan, Konsthögskolan och Bildmuseet

har ett gemensamt campus vid Umeälven. Campuset inrymmer också Sliperiet vilket är en dynamisk mötesplats för forskare, studenter, företag och offentliga organisationer. 163

HUMLab är en gränsöverskridande mötesplats på campus som förenar humanistisk och teknisk forskning och konstnärligt skapande och forskning. Vid Sveriges lantbruksuniversitet i Umeå bedrivs bland annat skoglig och skogshistorisk utbildning och forskning. I Skellefteå finns program för dataspelsprogrammering, Game & UX Designers, filmscenografi och attributmakeri, film och skådespelarutbildning. Kurser erbjuds också inom muntligt berättande för kulturell och social hållbarhet samt kreativt skrivande.

Kulturpolitiska utgångspunkter

Region Västerbotten ska främja kulturens oberoende ställning samt säkerställa att sakkunskap står bakom alla konstnärliga urval och beslut. Kulturpolitiken i Region Västerbotten bedrivs utifrån principen om armlängds avstånd. Den politiska nivån beslutar om mål, riktlinjer och ekonomiska ramar medan de konstnärliga och kvalitativa bedömningarna överläts till konstnärliga ledare och sakkunniga.

Kulturens värde kan inte i första hand mätas i samhällsnytta, utan finns i själva konsten som produceras, i den konstnärliga processen och i upplevelsen. Även om kulturen genererar ytterligare värden i samhället måste utgångspunkten alltid vara att kulturen är en obunden kraft som skapas i sin egen rätt, på sina egna villkor.

Genom att lyfta och spegla viktiga samhällsfrågor ur olika perspektiv bidrar kulturen till att stärka och utveckla det ständiga samtal som är en förutsättning för en levande och stark demokrati. Kultur kan provocera, väcka debatt och utmana våra föreställningar. Den kan kritisera, ifrågasätta och ge mod att agera. När den gör det bidrar kulturen till fri åsiktsbildning som ligger till grund för demokratin.

Nationell nivå

Enligt de nationella kulturpolitiska målen ska kulturen vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.

För att uppnå dessa mål ska kulturpolitiken:

- främja allas möjligheter till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur

Statens kulturråd (Kulturrådet) är en central förvaltningsmyndighet inom kulturområdet. Kulturrådet ansvarar för frågor som rör teater, dans, musik, litteratur, kulturtidskrifter, folkbibliotek, konst, museer, utställningsverksamhet, kulturforskning med mera. Kulturrådet fördelar statligt stöd inom kulturområdet och bistår regeringen med underlag för kulturpolitiska beslut samt informerar om kultur och kulturpolitik.

Kulturrådet ansvarar för fördelningen och uppföljningen av bidrag till regional kulturverksamhet genom Kultursamverkansmodellen.

Myndigheten för kulturanalys har till uppgift att utvärdera, analysera och redovisa effekter av den nationella kulturpolitiken med utgångspunkt i de kulturpolitiska målen. Myndigheten ska även bistå regeringen med underlag och rekommendationer för att utveckla den statliga kulturpolitiken. Genom den statistik, utvärdering och analys som Kulturanalys tar fram ges myndigheter, organisationer och enskilda verksamheter möjlighet att följa och i förlängningen påverka kulturutvecklingen.

Länsstyrelsen har ett myndighetsansvar för kulturmiljövården. De nationella målen för kulturmiljöarbetet styr de statliga insatserna på kulturmiljöområdet och fungerar även vägledande för den kommunala och regionala politiken.

Regional nivå

Region Västerbottens övergripande kulturpolitiska mål är att alla invånare har tillgång till ett regionalt kulturutbud av hög kvalitet och erbjuds likvärdiga möjligheter att skapa och utöva kultur, samt har likvärdiga förutsättningar att påverka, delta och medverka i samhällslivet.

Under planperioden kommer Region Västerbotten arbeta utifrån fem mål för att uppnå det regionala övergripande kulturpolitiska målet:

- Den kulturella infrastrukturen är tillgänglig och jämlik
- Barn och unga är med och påverkar utvecklingen av kulturlivet
- Kulturarv och kulturmiljöer är levande
- Goda villkor för professionella kulturskapare ger ett utbud av hög kvalitet
- Kulturen spelar en avgörande roll för samhället och regional utveckling

Genom planering, uppföljning, analys och bidragsgivning ska Region Västerbotten, som regionalt organ, främja ett mångsidigt och kvalitativt kulturutbud oavsett bostadsort i länet. Arbetet utförs genom ägande i bolag, verksamheter och projekt i egen regi, bidrag till organisationer, medfinansiering av projekt samt deltagande i nätverk och processer. I det regionala uppdraget att samordna och leda processer som bidrar till hållbar regional tillväxt och utveckling har kulturen en central roll. Arbetet sker i samverkan med aktörer i och utanför regionen, både nationellt och internationellt.

Region Västerbotten är delägare i fem kulturbolag; Norrlandsoperan AB, Skellefteå museum AB, Skogs- och samemuseet i Lycksele AB, Västerbottens museum AB och Västerbottensteatern AB. I den regionala kulturverksamheten ingår också arkivverksamhet och regional främjandeverksamhet inom flertal konstområden. I Västerbotten är de flesta av konsulentfunktionerna i form av främjandeverksamheter placerade utanför den regionala förvaltningen, vid exempelvis ideella föreningar och kulturinstitutioner. Undantagen är regionbiblioteket och den filmkulturella verksamheten som är avgränsade delar av den regionala förvaltningen. Bakgrunden till organisationsstrukturen är en tydlig politisk vilja att främjandeverksamheterna ska finnas nära andra aktörer, exempelvis kulturinstitutioner, inom de olika konstområdena, för att kunna samspela och få del av den sakkunskap som finns hos dessa aktörer.

Den regionala utvecklingsnämnden har det övergripande ansvaret för regional kulturverksamhet och fastställer kulturberedningens uppdragsbeskrivning samt beslutar om förändringar. Kulturberedningens syfte är att bereda ärenden inom regionala utvecklingsnämndens uppdrag, att bedriva regional kulturverksamhet.

Kommunal nivå

De kommunala kulturverksamheterna i regionen är organiserade på olika sätt och ansvarar för lokal utveckling, verksamheter och projekt. Respektive kommun understödjer det lokala kulturlivet utifrån sina särskilda förutsättningar. Folkbildningens aktörer, föreningsliv, enskilda professionella kulturskapare, kulturskolor samt biblioteken skapar gemensamt det lokala kulturliv. Biblioteken är den enda kulturverksamhet som är lagstadgad och folkbibliotek finns i alla kommuner. Där spelar de ofta en central roll som mötesplatser.

Agenda 2030

De globala utvecklingsmålen bildar ett fundament för kulturens del i den regionala politiken och bidrar i arbetet med såväl nationella som internationella utmaningar. FN:s Agenda 2030 utgörs av 17 mål för

hållbar utveckling varav mål 3, 4, 5, 8, 10, 11 och 17 berör kultur.¹ I mål 11 nämns specifikt behovet att skydda och trygga kulturarvet för att uppnå hållbara samhällen. 165

UNESCO

Sverige var ett av de första länder att signera Unesco:s konvention, vilket är det första juridiskt bindande avtalet på kulturområdet, som fastslår att medlemsstaterna ska verka för kulturell mångfald och internationellt kulturutbyte. Region Västerbottens kulturverksamhet bedriver ett omfattande internationellt utbyte genom residens för konstnärer, gästspel och erfarenhetsutbyten mellan konstnärliga verksamheter. Konventionen omfattar även den kulturella mångfald som urfolket samerna står för, samt övriga nationella minoriteter verksamma i länet.

Övrig styrning

Nedan anges övrig styrning som reglerar arbetet inom kulturområdet i form av lagar, förordningar, planer och strategier.

Lagar och förordningar

Det kulturpolitiska arbetet styrs bland annat av bibliotekslagen (2013:801), museilagen, (2017:563) kulturmiljölagen (1988:950) och arkivlagen (1990:782), samt lagar som på olika sätt värnar om mänskliga rättigheter, exempelvis konventionen om barnets rättigheter (2018:1197), diskrimineringslagen (2008:567) och lagar som rör urfolket samerna och övriga nationella minoriteter² (2009:724). För att främja det samiska folkets inflytande över sina angelägenheter ska konsultationer genomföras i enlighet med lagen (2022:66).

Regional utvecklingsstrategi

Region Västerbottens regionala utvecklingsstrategi, Västerbotten – en attraktiv region där olikheter skapar utvecklingskraft, har övergripande hållbarhetsmål, inriktningar och prioriteringar. Strategin visar på hur Västerbotten tillsammans ska arbeta för en hållbar utveckling. Detta görs utifrån tre inriktningar och sex prioriteringar, varav kulturen utgör del av prioriteringsområdet Västerbotten – en region med hållbara livsmiljöer att bo, verka och leva i. Region Västerbottens regionala utvecklingsstrategi är gällande till 2030.

Regionplan

Regionplanen beslutas av regionfullmäktige och anger Region Västerbottens inriktning och utveckling de kommande fyra åren. Planen utgår från politiska prioriteringar, statliga uppdrag, befolkningens behov, de förutsättningar som råder i länet och landet samt lagar och förordningar. Den primära målgruppen för regionplanen är förtroendevalda i Region Västerbotten samt de tjänstepersoner som ska genomföra besluten. Andra viktiga målgrupper är länsinvånarna och kommunala och regionala aktörer som i samverkan med Region Västerbotten ska utveckla länet.

Biblioteksplan

Regional biblioteksplan för Västerbottens län 2021–2024 har utarbetats av Regionbibliotek Västerbotten i dialog och samverkan med länets folkbibliotek. Den regionala biblioteksplanen kompletterar den regionala kulturplanen. Den regionala biblioteksplanen är styrande för den egna verksamheten och för politiska beslut som rör biblioteksverksamhet på regional nivå. Den ska också utgöra ett stöd för prioritering och planering av utvecklingsinsatser tillsammans med länets folkbibliotek.

¹ 3: God hälsa och välbefinnande, 4: God utbildning, 5: Jämställdhet, 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 10: Minskad ojämlikhet, 11: Hållbara städer och samhällen, 17: Genomförande och globalt partnerskap.

² Nationella minoriteter är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar i enlighet med Sveriges åtaganden enligt Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter (SÖ 2000:2) och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (SÖ 2000:3).

Den kulturella infrastrukturen, och de regionala kulturinstitutionerna, är beroende av professionellt verksamma kulturskapare, kommunalt engagemang, ett starkt civilsamhälle och en interregional samverkan som positionerar Norra Sverige.

Kommunerna

Kommunerna har det grundläggande offentliga ansvaret för den lokala kulturpolitiken. Varje kommun beslutar om sina ambitionsnivåer och kulturpolitiska inriktningar. Region Västerbottens roll är främst strategisk, kompletterande och inriktad på regional samverkan. Den är även drivande, stödjande och samordnande där detta inte står i motsättning till det kommunala ansvaret. Ägandeskapet i de fem kulturbolagen Norrlandsoperan AB, Västerbottensteatern AB, Västerbottens museum AB, Skogs- och samemuseet i Lycksele AB och Skellefteå museum AB är delat mellan Region Västerbotten och den kommun i vilken verksamheten har sitt huvudsäte.

Interkommunala samarbeten sker bland annat inom områden som biblioteksområdet genom V8 nätverket, med urfolket samerna i förvaltningskommunerna mellan de samiska samordnarna i länet och inom kulturskolan via Kulturskolenätverket i Västerbotten.

Samverkan mellan Region Västerbotten och länets kommuner är en förutsättning för att förverkliga innehållet i den regionala kulturplanen. Västerbottens kulturella tillgångar och utvecklingspotential behöver betraktas ur ett kommunalt såväl som ett gemensamt regionalt perspektiv.

Professionella kulturskapare

Professionella kulturskapare bidrar till en mångfald av perspektiv och uttryckssätt genom sitt konstnärliga skapande. De västerbottniska kulturinstitutionerna utgör en stabil bas för såväl kontinuitet som konstnärlig förnyelse samt erbjuder arbetstillfällen och bidrar till att öka möjligheterna för konstnärer att bo och verka i länet. Yrkesgruppen arbetar flexibelt och är ofta verksamma inom flera olika konstområden. De är också del av både nationella och internationella nätverk och en professionell kulturskapare kan verka inom en kulturinstitution eller i fristående verksamhet, som anställd eller i eget företag. Genom sitt arbete bidrar de också till Västerbottens synlighet och attraktivitet.

Civilsamhället

Det ideella engagemanget i länet är stort och brett, i föreningsliv och andra samverkande strukturer och nätverk. Det finns större länsövergripande aktörer med många medlemmar och aktörer som genomför kulturverksamhet både i ett regionalt och lokalt perspektiv, men som inte primärt bärs av det offentliga eller institutionella. Det finns också små, mindre föreningar och nätverk som driver viktiga och värdefulla kulturverksamheter, både med lokal prägel och med ett länsövergripande intresse. Men civilsamhället i länet består också av enskilda kulturaktörer som brinner för olika konstformer och inriktningar, ibland nära de kreativa och kulturella näringarna. De finns utspridda i länets kommuner och verkar huvudsakligen lokalt utifrån olika förutsättningar och stöd. De verkar huvudsakligen lokalt med olika förutsättningar och stöd, och finns utspridda i länets kommuner. Civilsamhället engagerar en stor mängd människor genom sina arbetssätt och intresseområden.

Interregional samverkan

Kultur i Norr är de fyra nordligaste länens samverkansstruktur för konst- och kulturpolitisk utveckling. Inom Kultur i Norr genomförs mötesplatser, kunskapshöjande insatser och dialoger med olika regionala och nationella aktörer. Samverkan inom olika kulturområden sker bland annat genom kulturpolitisk samverkan, fortbildningsinsatser, kollegialt utbyte, samarbetsprojekt och utbudssamverkan. Norr-länen ser särskilt ett behov av att utveckla det kollegiala samarbetet kring analys och uppföljning. Genom en fortsatt utveckling av norrlänssamarbetet, kan gemensamma utmaningar överbryggas och tillgängligheten till kultur öka. Kommunalförbundet Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans (NMD) görs musikteater och dans av hög kvalitet tillgängligt för alla i de fyra nordligaste länen. NMD fördelas statligt stöd för att skapa förutsättningar för verksamma kulturinstitutioner i de fyra länen att genomföra turnéutbyten mellan de olika regionerna.

Kulturplanen handlar om att skapa kapacitet för att uppfylla målen. Kapaciteten skapas genom att aktörer i samverkan, eller enskilt genomför aktiviteter inom ett eller flera insatsområden eller verkar för utveckling inom ett eller flera kulturområden.

Vad är ett regionalt kulturpolitiskt mål?

Ett regionalt kulturpolitiskt mål är visionen om det tillstånd som kulturen ska befinna sig i.

Vad är ett insatsområde?

Region Västerbotten har, genom samverkan och samråd, identifierat ett flertal särskilt angelägna insatsområden som bidrar till kulturutveckling i Västerbottens län.

Vad är en utvecklingsinsats?

Samtliga verksamheter som får stöd i kultursamverkansmodellen beslutar själva om utvecklingsinsatser för planperioden inom de kulturområde där de bedriver verksamhet. Utvecklingsinsatserna utgör en del av insatsområdena.

MÅL 1. Den kulturella infrastrukturen är tillgänglig och jämlik

Region Västerbotten vill främja möten mellan olika kulturer och återspegla mångfalden i länet. Den offentligt finansierade kulturen ska vara demokratisk, i betydelsen att den ska vara tillgänglig och angelägen för alla. All regional kulturverksamhet ska ha en god geografisk spridning i länet och interregional samverkan ska främjas.

Insatsområden

- Stärka förutsättningarna att arrangera kulturaktiviteter
- Främja närhet till regional kulturverksamhet för alla länets invånare oavsett bostadsort
- Tillgängliggöra, synliggöra och stödja urfolket samernas och övriga nationella minoriteters kulturer inom befintliga och nya strukturer
- Främja utvecklingen av interregionala strukturer

Utvecklingsinsatser mål 1

De regionala kulturverksamheterna vill främja en utveckling inom målområdet genom följande insatser

- ✓ Publikutveckling för större mångfald (Västerbottensteatern)
- ✓ Utveckling av länets amatörteaterverksamhet (Västerbottensteatern)
- ✓ Samarbeten – nyckel till ökad hållbarhet och tillgänglighet (Västerbottensteatern)
- ✓ Digital tillgänglighet (Västerbottensteatern)
- ✓ Utveckla det regionala arbetet samt främja återväxten hos unga arrangörer (Norrlandsoperan)
- ✓ Stöd för danskonstnärer, arrangörer och återväxt i arrangörsledet (Dans i Västerbotten)
- ✓ Stärka och utveckla länets arrangörsklimat för barn, unga och vuxna (Riksteatern Västerbotten)
- ✓ Förstärka tillgången till professionell scenkonst genom länsöverskridande arrangörsutveckling och resursförstärkning i interregional samverkan (Riksteatern Västerbotten)
- ✓ Utforska amatörteaterområdets utvecklingsmöjligheter i samverkan med lokala och regionala intressenter (Riksteatern Västerbotten)
- ✓ Breddat och ökat deltagande (Skellefteå museum)
- ✓ Digital utveckling (Skellefteå museum)
- ✓ Säkerställa ändamålsenliga lokaler och arkiv och samlingar (Folkrörelsearkivet i Västerbotten)
- ✓ Ökad närvaro i länet (Folkrörelsearkivet i Västerbotten)
- ✓ Främja filmvisning på biograf och filmfestivaler (Film i Västerbotten)
- ✓ Stärka biblioteken som demokratisk mötesplats och aktörer (Regionbibliotek Västerbotten)
- ✓ Öka biblioteksverksamhetens digitala kompetens, allmänhetens digitala delaktighet samt verka för en hållbar medie- och informationskunnighet (MIK) (Regionbibliotek Västerbotten)
- ✓ Stötta biblioteken i deras läs- och litteraturfrämjande arbete (Regionbibliotek Västerbotten)
- ✓ Synliggöra urfolket samerna och de nationella minoriteterna samt tillgängliggöra bibliotekens utbud för dessa grupper (Regionbibliotek Västerbotten)
- ✓ Stärka strukturer som utvecklar området kultur och hälsa (Regionbibliotek Västerbotten)

Ett starkt producentled är direkt relaterat till ett starkt mottagarled och det är en gemensam angelägenhet för den kommunala och regionala nivån att det finns en bra mottagarkapacitet i länet i form av lokaler, scener och arrangörer. En bra mottagarkapacitet förutsätter att det finns ändamålsenliga lokaler för respektive konstområde men behov finns också av lokaler som kan samnyttjas för olika typer av kulturaktiviteter och flertalet av lokalerna runt om i länet är i behov av upprustning och anpassning. En lokalinventering skulle bidra till ökad kännedom om befintliga lokaler, dess kapacitet och utvecklingsbehov, vilket kan bidra till att lokaler i högre utsträckning kan nyttjas ändamålsenligt. Kommunala och regionala subventionssystem spelar en betydande roll för att skapa en tillgänglig och jämlik infrastruktur i hela länet, även om det i vissa fall kan verka begränsande.

Arrangerande föreningar runt om i Västerbotten spelar en betydande roll för kulturens infrastruktur och ett försvagat föreningsliv hotar att påverka utbud och mottagande. Det finns behov av att öka möjligheterna för kulturföreningar i länet att bedriva utvecklingsarbeten och projekt, i bred samverkan. Flertalet föreningar kämpar efter pandemin med att engagera fler ledare, styrelsemedlemmar och öka medlemsantalet. I utvecklingen av föreningslivet behövs nya strategier och metoder såväl som ett generationsöverskridande arbete för att bidra till förnyring inom föreningslivet. Vidare bör närheten mellan föreningslivet och den offentliga sektorn stärkas genom utökad representation i exempelvis arbetsgrupper, nätverk och i samband med mötesplatser. Inrättande av referensgrupper med utvalda aktörer kan också bidra till en stärkt närhet och kunskapshöjning om den ideella sektorns kompetens, behov och förutsättningar. En gemensam angelägenhet för aktörer som arrangerar kulturaktiviteter är utökat samarbete och samnyttjande av distributions- och kommunikationskanaler samt kunskap om målgruppsanpassad marknadsföring. Region Västerbotten vill stötta befintliga arrangörsstrukturer och bidra till att nya strukturer ges möjlighet att växa fram.

Utvecklingsinsatser

För att bibehålla och utveckla den livskraftiga arrangörsstruktur som finns i Västerbotten kommer kursverksamhet med inriktning mot förenings- eller arrangörsutveckling genomföras av Riksteatern Västerbotten. Ett starkt och livskraftigt arrangörsnätverk behövs också för att danskonsulentverksamheten ska kunna ge hela länet möjlighet till dansupplevelser. I det arbetet kommer dialog föras mellan Dans i Västerbotten och aktörer i länet som lokala eldsjälarna och tjänstepersoner på kommunal nivå, något som kräver extratid och mobilitetsresurser. Samarbetsrutiner, nätverk och turnéstrukturer kommer vidareutvecklas inom musikområdet. Opera, musik och dansproduktioner kommer erbjudas specifikt till patienter, anhöriga och personal på länets tre sjukhus. Som del i arbetet med att underlätta för länets invånare att ta sig till större evenemang kommer Norrlandsoperan se över och utveckla formerna för resestöd och bussbidrag.

Inom filmområdet kommer Film i Västerbotten fortsätta dela ut arrangörsstöd till föreningar som genomför festivaler och filmvisningar utöver ordinarie bioutbud för att ge länets invånare en mångfald av film. Ett behov finns också av att utveckla verksamhetens roll som konsultativt stöd och bistå biografier med kompetensutveckling.

Främja närhet till regional kulturverksamhet för alla länets invånare oavsett bostadsort

Den regionala kulturverksamheten ska ha en god geografisk spridning i länet och bidra till att skapa närhet och tillgänglighet till konst och kultur. Samtliga regionala kulturverksamheter ska utifrån sina olika förutsättningar verka för att överbrygga avstånden genom att ha en aktiv närvaro i länets kommuner. De stora fysiska avstånden inom länet är en utmaning och en faktor som påverkar både förmedling och mottagande av kultur. Region Västerbotten ska utveckla sitt arbete med att följa upp och analysera de regionala verksamheternas närvaro i länets kommuner.

Den offentligt finansierade kulturen ska vara demokratisk i betydelsen att den ska vara tillgänglig och angelägen för alla. Genom att kulturen blir mer inkluderande ges en ökad bredd av historier och fler ges möjlighet att delta i kulturlivet. Strukturer i samhället påverkar människors skapande, brukande

och tillförskaffande av kultur. Att på olika sätt främja människors möjligheter att ta del av och skapa kultur utifrån sina egna förutsättningar och på sina egna villkor³ är ett av den nationella och regionala kulturpolitikens uppdrag för att öka och vidmakthålla den kulturella mångfalden. I ett sådant utvecklingsarbete har normkritiska ingångsvinklar en betydande roll genom att bidra till att skapa ytor för historier, berättelser och perspektiv som inte alltid syns eller hörs. Region Västerbotten vill medverka till ett breddat deltagande i kulturlivet, där såväl kunskapshöjning som metodutveckling i processer och arbetssätt är angeläget.

Utvecklingsinsatser

Vad berör scenkonstområdet ska en kartläggning och en behovsanalys tas fram i syfte att stärka förekomsten av lokal amatörteaterverksamhet och eget skapande inom teater/scenkonst för unga vuxna. Utöver det kommer ett strategiskt arbete med publikutveckling och digital utveckling ske. Inom den digitala utvecklingen ingår att identifiera tillvägagångssätt och implementera verktyg för att tillgängliggöra teaterföreställningar för fler besökare, men också att genom pod-produktioner främja och tillgängliggöra berättandet. Inom det museala området ska digitaliseringen av samlingarna öka, och arkivverksamheten avser att öka närvaron i länet, både digitalt och fysiskt. Exempel på sådant arbete är riktade informationsinsatser, föreläsningar, workshops. Inom bild- och formområdet planeras för ett mobilt konststrum genom ett samarbete med kommuner, i syfte att öka tillgängligheten till konst i hela länet.

Inom litteraturområdet kommer det genomföras kontinuerliga fortbildningsinsatser riktade mot folkbibliotekspersonalen inom yttrandefrihet, åsiktsfrihet och upphovsrätt. Arbetet innehar ett normkritiskt och inkluderande förhållningssätt i syfte att lyfta underrepresenterade grupper och minoriteter samt verka för att synliggöra, problematisera och förändra maktstrukturer och ojämlikhet. Ett sådant område är Regionbiblioteket Västerbottens arbete med hbtq-diplomering av folkbibliotekspersonal i länet, ett annat är det arbete som görs inom ramen för digital kompetens och delaktighet vilket innefattar allt ifrån att lära sig om hur artificiell intelligens fungerar till föreläsningar om källkritik. Utöver det kommer det inom området bibliotekens roll i totalförsvaret undersöka hur bibliotekens beredskap för kris och krig kan stärkas.

Tillgängliggöra, synliggöra och stödja urfolket samernas och övriga nationella minoriteters kulturer inom befintliga och nya strukturer

De nationella minoriteterna i Sverige utgörs av judar, romer, sverigefinnar, tornedalingar och samer. Enligt FN:s definition är samerna även ett urfolk. Den svenska minoritetspolitiken har som mål att ge skydd åt de nationella minoriteterna och verka för att stärka de nationella minoriteternas möjligheter till inflytande och hålla de nationella minoritetsspråken levande. Idag skyddas de nationella minoritetsspråken jiddisch, romani chib, finska, meänkieli och samiska i lag.

Trygga platser för minoritetsgrupper att utöva och verka i sin kultur är viktigt, där gemenskap, kunskapsöverföring och kreativitet kan komma till uttryck och utvecklas. Här är mötet mellan olika generationer en faktor att beakta och stärka. Region Västerbotten vill stärka sitt samarbete med den kommunala nivån i syfte att stödja nationella minoriteters och urfolket samernas kulturutveckling på en kommunal och regional nivå.

Umeå kommun är förvaltningsområde för meänkieli och tillsammans med Skellefteå finska förvaltningsområden. Mer än hälften av kommunerna i Västerbotten är samiska förvaltningsområden. Att vara förvaltningsområde innebär att kommunen ges statligt stöd i syfte att ge berörd grupp utökade rättigheter till information och inflytande. De nätverk som finns i förvaltningskommunerna är viktiga resurser och det finns goda möjligheter till utökade samverkansinsatser - mellan olika nivåer,

³ oavsett kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning, ålder eller socioekonomisk bakgrund

politikområden och aktörer inom kultursektorn. Region Västerbotten vill att etablerade strukturer för och med nationella minoriteter och urfolket samerna ska synliggöras och nya initiativ möjliggöras. 172

Region Västerbotten vill fortsatt stötta noder och nätverk för samisk kultur och bidra till en stabilitet för aktörerna att verka. Under föregående planperiod etablerades det samiska kulturcentret och samiska museet Aejlies i Tärnaby. Aejlies är skapat av samer för samer och genomsyras av en samisk norm. Etableringen fyller många behov i det samiska samhället i Sápmi och i Sverige och är en institution som har saknats i det samiska och det svenska kulturlandskapet.

I syfte att stärka det samiska professionella kulturlivet i Norra Sverige instiftades det samiska kulturpolitiska nätverket Viermie K⁴. Verksamheten har som syfte att främja förståelsen och verka för att hela den samiska kulturella infrastrukturen stärks på regional och nationell nivå. Detta görs genom samverkan med Sametinget i frågor om samisk kulturpolitik. Vidare agerar Viermie K som en samtalspartner med aktörer inom både den samiska och svenska kulturvärlden. En befintlig struktur för att bedriva professionell scenkonst med den samiska kulturen och identiteten som grund är Giron Sámi Teáhter. En utvecklingsambition, vilken stöds av Region Västerbotten, är att Giron Sámi Teáhter ska erkännas som nationalscen.

Utvecklingsinsatser

Norrlandsoperan arbetar aktivt för ett mer varierat och nytänkande programutbud och kommer att fortsätta utveckla samarbeten med särskilt fokus på urfolket samerna och nationella minoriteter. Västerbottensteatern kommer strategiskt arbeta med publikutveckling under planperioden med fokus på bland annat urfolket samerna och nationella minoriteter. Den egna kompetensen ska höjas och samarbeten som kan tillgängliggöra berättelser och scenkonst med nationella minoriteter och urfolkets samernas perspektiv i fokus ska utvecklas. En annan utvecklingsinsats inom scenkonsten, genom Riksteatern Västerbotten, är att utreda förutsättningarna för hur samisk scenkonstutveckling kan stärkas.

I arbetet med att öka kunskapen om urfolket samerna och övriga nationella minoriteter och förståelsen för hur biblioteken kan bli mer tillgängliga behövs kompetenshöjande insatser och konkret stödmaterial. Regionbibliotek Västerbotten har i samverkan med de övriga norrlänen tagit fram kompetensutvecklingspaket gällande samisk kultur och litteratur, tillsammans med samiska författare och kulturutövare. Liknande kompetenspaket har tagits fram för de sverigefinska och romska minoritetsgrupperna och framöver planeras att ta fram för jiddisch och meänkieli. Genom den litterära mobilappen *Härlitt* planeras en särskild rutt med fokus på samiska platser och i Regionbibliotek Västerbottens arbete med språkutveckling för små barn tas metodfilmer fram på olika språk, bland annat på Umesamiska.

Främja utvecklingen av interregionala strukturer

De fyra norrlänens avstånd till landets storstadsområden skapar särskilda behov och utmaningar. Positionspapperet, Kultur i Norr, är ett samarbete mellan de fyra norrlänen och syftar till att ytterligare stärka det professionella kulturlivets roll och position som tillväxtfaktor i norra Sverige. Detta görs inom tre prioriterade områden: arrangörsutveckling, kulturella och kreativa branscher och urfolket samernas kulturutveckling. Den interregionala kulturpolitiska positioneringen syftar också till att tydliggöra kulturens breda samhällsuppdrag och säkra en långsiktigt hållbar kulturell infrastruktur. Region Västerbotten ser ett särskilt behov att tillsammans med övriga norrlänen utveckla arbetet med analys och uppföljning av regional kulturverksamhet.

Interregional samverkan sker inom de flesta kultur- och konstområden, bland annat bild- och formkonst, film och biblioteksutveckling. Inom scenkonstområdet är ett exempel på en interregional struktur kommunalförbundet Norrlands nätverk för musikteater och dans (NMD). NMD har statligt stöd för att skapa förutsättningar för turnéutbyte i de fyra nordligaste regionerna. De ensembler som ingår i

⁴ Aejlies, tillsammans med Giron Sámi Teáhter, Sameföreningen i Stockholm, Stiftelsen Gaaltije, Sáhkie – Umeå sameförening och Tjállego-athe grundade 2019 nätverket Viermie K

nätverket är Norrlandsoperan, Norrdans, barn- och ungdomsoperan inom Estrad Norr, samt Piteå 173 kammaropera. Region Västerbotten vill genom interregional samverkan överbrygga geografiska avstånd och förmera ett kvalitativt utbud av kultur på jämlika villkor, genom att stärka interregionala strukturer.

Utvecklingsinsatser

Riksteatern Västerbotten kommer under planperioden att utveckla sitt interregionala arbete, bland annat genom projektet LÄNK, vilket bedrivs mellan scenkonstaktörer i norr och riktar sig till unga ensembler mellan 14-18år, samt det arrangörsfrämjande projektet Scenkonst i Norr. I syfte att möjliggöra både nya arbetstillfällen och kontaktytor för professionella danskonstnärer med bas i länet kommer samarbetsprojekt på regional, nationell och internationell nivå initieras. Utöver det har Västerbottensteatern ett upparbetat arbete mellan teaterinstitutioner i den norra delen av landet och för kommande år finns en ambition att utveckla samverkan gällande turnéer, utanför den egna länet, för att skapa en bättre hållbarhet för produktion och ett rikare utbud av scenkonst för publiken.

Mål 2. Barn och unga är med och påverkar utvecklingen av kulturlivet

Region Västerbotten vill främja ett varierat kulturutbud för barn och unga i hela länet och kultur ska vara en självklar del av målgruppens vardag i såväl skola som på fritiden i enlighet med konventionen om barnets rättigheter

Insatsområden

- Stärka ungas organisering och främja återväxt i arrangörsledet
- Utjämna tillgången till kultur för barn och unga – vad gäller möjligheter till eget skapande och möjligheter att ta del av kultur
- Utveckla samverkan inom barn och ungdultuområdet för att stödja barn och ungas kulturutövandet i länets kommuner

Utvecklingsinsatser mål 2

De regionala kulturverksamheterna vill främja en utveckling inom målområdet genom följande insatser

- ✓ Stärka den psykiska hälsan hos unga genom teater och kultur (Västerbottensteatern)
- ✓ Utveckla det regionala arbetet samt främja återväxten hos unga arrangörer (Norrlandsoperan)
- ✓ Fortsätta utveckla verksamheten för barn och unga med fokus på eget skapande (Norrlandsoperan)
- ✓ Främja kulturell digitalisering inom dansområdet (Dans i Västerbotten)
- ✓ Främja, barn – och ungdomsverksamhet som stimulerar eget skapande samt bidrar till återväxt i dansyrket (Dans i Västerbotten)
- ✓ Stöd för danskonstnärer, arrangörer och återväxt i arrangörsledet (Dans i Västerbotten)
- ✓ Stärka och utveckla länets arrangörsklimat för barn, unga och vuxna (Riksteatern Västerbotten)
- ✓ Förstärka tillgången till professionell scenkonst genom länsöverskridande arrangörsutveckling och resursförstärkning i interregional samverkan (Riksteatern Västerbotten)
- ✓ Särskilt stärka och utveckla nätverk och kompetensutveckling för unga arrangörer i regionen (Riksteatern Västerbotten)
- ✓ Utveckla mötesplatser som ökar tillgängligheten till scenkontsupplevelser samt kunskapsutveckling inom barn kulturområdet
- ✓ Främja allas möjligheter att ta del av kulturarv och bildning (Västerbottens museum)
- ✓ Nordanå (Skellefteå museum)
- ✓ Digital utveckling (Skellefteå museum)
- ✓ Utveckla det pedagogiska arbetet med barn och unga (Skogs- och samemuseet i Lycksele)
- ✓ Livslångt lärande genom arkivpedagogik (Folkrörelsearkivet i Västerbotten)
- ✓ Insatser för barn och unga i regionen (Företagsarkivet i Västerbotten)
- ✓ Främja barn och ungdomars möjlighet att uppleva och skapa konst (Konstkonsulentverksamheten)
- ✓ Filmkunnighet för barn och unga (Film i Västerbotten)
- ✓ Verka för alla barn och ungas rätt till slöjd (Västerbottens läns hemslöjdsförening)
- ✓ Stötta biblioteken i deras läs- och litteraturfrämjande arbete (Regionbibliotek Västerbotten)
- ✓ Stärka den litterära infrastrukturen (Regionbibliotek Västerbotten)

Det är en gemensam angelägenhet för Region Västerbotten och länets kommuner att barn och unga har möjlighet att självständigt organisera sig. Ungas organisering leder till ett mer inkluderande och jämlikt samhälle och en meningsfull tillvaro för barn och unga motverkar segregation, utanförskap och diskriminering. I flera av länets kommuner saknas unga arrangörer som kan ta över, driva och förstärka det lokala kulturlivet. En förutsättning för att stärka arrangörsledet är att unga finns representerade i befintliga strukturer och ges möjlighet till inflytande, att påverka utbud och att arrangera på eget initiativ. Ett träffsäkert förändringsarbete förutsätter att den regionala och kommunala nivåns kunskap om ungas organisering ökar och att stödstrukturer ses över och vid behov förnyas. Region Västerbotten vill genom riktade insatser synliggöra och stärka det unga arrangörskapet.

Utvecklingsinsatser

Runt om i länet saknas unga arrangörer som kan ta över, driva och förstärka det lokala kulturlivet. Inom dansen finns ett arrangörsstöd som administreras av Dans i Västerbotten och täcker delkostnader för turnerande föreställningar med fria dansgrupper. Stödet möjliggör för kommunerna att kunna presentera dans för en ung/vuxen publik. Dans i Västerbotten handlägger också årligen stöd till produktioner, vilket är ett sätt att både ge tillgång till dansupplevelser såväl som att skapa arbetstillfällen för det fria dansfältet. Under planperioden kommer barn- och ungproduktioner fortsätta att prioriteras, och ett särskilt fokus kommer ligga på interaktiva och medskapande format. Norrlandsoperan kommer, i samarbete med andra aktörer, erbjuda studiebesök och workshops med fokus på planering och praktiskt genomförande av kulturevenemang.

Utgjörna tillgången till kultur för barn och unga – vad gäller möjligheter till eget skapande och möjligheter att ta del av kultur

De regionala kulturverksamheterna ska prioritera barn och unga i sitt arbete, målgruppen ska ges möjlighet att ta del av professionell kulturverksamhet samt ha rätt att möta alla konst och kulturformer i sin vardag. För att utjämna skillnader till kulturdeltagande behövs särskilda insatser i kommuner och områden där förutsättningar att skapa och ta del av kultur är begränsad. Den kommunala och regionala nivån har ett gemensamt ansvar att realisera detta. Region Västerbotten ska utveckla sitt arbete med att följa upp och analysera de regionala verksamheternas närvaro i kommunerna i länet inom barn och ungukturområdet.

Skapande skola bidrar till möten med kulturella och konstnärliga uttryck i skolan, och ger elever ökade möjligheter att tillsammans med professionella kulturverksamheter uppleva och utveckla förståelse för kulturens olika uttrycksformer samt få utveckla sitt eget skapande. Ett sätt att möjliggöra tillgång till kulturupplevelser för alla barn, är att stärka samarbetet mellan skola och aktörer i kultursektorn, något Region Västerbotten ser som angeläget att fortsatt utforska och utveckla.

Utvecklingsinsatser

Norrlandsoperans symfoniorkester är del av det nybildade Nationellt Center för musiktalanger, ett initiativ som möjliggör för verksamheten att stödja unga musiker och dirigenter på väg mot en professionell musikkarriär. Framgent kommer Norrlandsoperan göra satsningar på produktioner med interaktiva element för att uppmuntra barn upp till mellanstadieåldern till aktivitet och kreativitet inom musik och dansområdet. No Play kommer vara en plattform för pedagogiskt handledningsmaterial, introduktioner och kompletterande publikarbete i verksamheten som riktar sig mot barn och unga. I länet finns inom dansen en tradition av att utbilda och förbereda unga talanger för ett yrkesliv och samarbeten sker löpande med flertalet aktörer för att skapa en breddad utbildning och kunskap om dans som konstform och dans som yrke. Inom dansen sker idag, via Dans i Västerbotten, ett strategiskt arbete för att utveckla fler metoder för barn och unga, och en satsning är att stötta och sprida digitalt handledningsmaterial samt pedagogiskt workshopmaterial för skolor och studieförbund.

UngHästen, Västerbottensteaterns ungdomsavdelning, använder teater som pedagogiskt verktyg för att lyfta frågor och föra samtal om ohälsa, mobbning och sed/samtycke/relationer. Föreställningarna kombineras med eftersamtal med sakkunniga och pedagoger. I syfte att genom kultur främja ungas

förmåga till skapande, förebygga utanförskap och stärka den psykiska hälsan kommer Västerbottens teatern inrätta ett samarbetsprojekt med Sara Kulturhus, fritidsgårdar och föreningar. 177

Inom museiområdet utvecklas nya metoder för pedagogisk verksamhet mot skolor och skolprogram. Detta görs bland annat genom digital teknik och utveckling av det digitala utbudet. Vad berör skolan så planeras ett samarbete med lärarutbildning, grund- och gymnasieskola inom arkivområdet för att öka kunskapen om regionens näringslivshistoria och göra den mer tillgänglig för barn och unga. Ett annat utvecklingsområde är arbetet med pedagogiska insatser för att bredda användbarheten av arkiv som samhällsresurs och i det arbetet är barn och unga en prioriterad grupp. Arbetet kommer göras i samverkan med museum för att stärka arkivens möjlighet att nå ut med program till fler och genom arkiv-pedagogiska drop-in aktiviteter möjliggöra för fler barn och föräldrar att besöka arkiv och museum. I samarbete mellan arkiv- och museiområdet ska ett nytt Forskarrum inrättas. Målsättningen är att bredda deltagandet och öka andelen barn, och framför allt unga. Genom arbetet med mer ändamålsenliga lokaler ges möjlighet till förbättrad besöksupplevelse för målgruppen.

Regionbiblioteket kommer fokusera på frågor som rör digitaliseringens möjligheter och inom barn och ungdområdet så är ett fokus ungas litterära utveckling. Ett arbete som innefattar skrivarläger och digitala workshops för barn och/eller ungdomar, med ambitionen att bygga upp en återkommande verksamhet. Slöjdkonsulenterna ingår i ett nationellt nätverk för att stärka kompetensen inom området genom fortbildning och erfarenhetsutbyte. I arbetet för att nå barn och unga inom slöjdområdet behövs samverkan mellan aktörer och slöjdare, arrangörer och verksamheter som arbetar med barn och unga behöver stöttas. Det behövs också en god tillgång på sammanhang där barn och unga kan skapa fritt utifrån egna förutsättningar och intressen.

Utveckla samverkan inom barn och unguksultuområdet för att stöda barn och ungas kulturutövande i länets kommuner

Kulturskolans uppdrag, styrning, verksamhet, organisering och resurser skiljer sig åt mellan olika kommuner. Majoriteten av länets kommuner har musik-eller kulturskola. Den kommunala kulturskolan är sedan lång tid tillbaka en integrerad del av svenskt kulturliv och utbildningsväsende. Kulturskolans betydelse för barn och unga, liksom för samhället som helhet gör kulturskolan till en regional och nationell angelägenhet.

Kulturskolorna i länet har gemensamma utmaningar med stora avstånd, kompetensbrister och att tillgängliggöra verksamhet för barn och unga. Kulturskolenätverket i Västerbotten är en mellankommunalsamverkan som initierat ett projekt som bland annat syftar till att utveckla samarbetsformer och att bygga strategier och nätverk för en långsiktig utveckling och kompetensförsörjning inom kulturskolan. Region Västerbotten vill bidra till att effekterna av den mellankommunala samverkan kan tillvaratas.

Region Västerbotten vill även, genom sina förutsättningar som regional aktör, inta en mer samordnande roll inom målområdet. Där regionala nätverksinsatser med fokus på lärande, erfarenhetsutbyte, och omvärldsanalys är relevant. Under planperioden ska former för utvecklad samverkan, genom samordning, undersökas och intensifieras.

Utvecklingsinsatser

Vart annat år kommer en regional utbudskonferens äga rum inom scenkonstområdet, riktad mot målgruppen arrangörer inom skola, barn och unga. För att öka spridningen av scenkonst till fler aktiva, klasser eller nyfikna kommer kompetensutvecklingsinsatser spridas inom barnkulturområdet via streaming och livesändningar. Inom litteraturen görs satsningar på ett läsfrämjandelyft för personal på de kommunala folkbiblioteken. Satsningen sker genom flerpartssamverkan och ska bidra till kompetensutveckling inom litteraturförmedling och läsfrämjande, med särskilt fokus på barn och ungas läsning. Målet är att bidra till att skapa en likvärdig och hållbar infrastruktur för att ge barn och unga mer likvärdiga förutsättningar. Genom den filmpedagogiska verksamheten ges barn och unga möjlighet att prova på att göra, se och samtala om film. Tonvikten ligger på det egna skapandet. Utöver det bidrar Film i Västerbotten, genom sin konsulentverksamhet, till att bistå skolor, kommuner och föreningar

med hjälp kring hur de söker ekonomiskt stöd för filmpedagogiska aktiviteter, inom bland annat skola och kulturskolan. Kompetensförsörjningen av professionella filmskapare som filmpedagoger behöver fortsätta för att det ska vara möjligt att erbjuda utbildningspaket till skolor och föreningar. För att bygga ett intresse för konst och utjämna skillnader i de möjligheter och resurser som finns för barn- och unga att möta konst planerar konstkonsulentverksamheten för att initiera nätverk i samarbete med kommuner, kulturskolor, studieförbund och föreningsliv, för att tillsammans stärka upp strukturerna för bild- och formområdet.

Mål 3. Kulturarv och kulturmiljöer är levande

Region Västerbotten vill bidra till att regionens kulturmiljöer och olika kulturarv bevaras, används och utvecklas. Kulturarv och kulturmiljöer har betydelse när det gäller platser som människor väljer att bo, verka i, längta till och besöka.

Insatsområden

- Bidra till att regionens kulturmiljöer är kända och används som angelägna resurser
- Verka för att regionens kulturarv kan brukas och utvecklas av en bred allmänhet genom ökad delaktighet
- Tillgängliggöra och synliggöra urfolket samerna och övriga nationella minoriteters kulturarv

Utvecklingsinsatser mål 3

De regionala kulturverksamheterna vill främja en utveckling inom målområdet genom följande insatser

- ✓ Säkerställa bevarandet av kulturarvet (Västerbottens museum)
- ✓ Öka möjligheten att förmedla och bruka kulturarvet (Västerbottens museum)
- ✓ Främja alla möjligheter att ta del av kulturarv och bildning (Västerbottens museum)
- ✓ Utveckla besöksmålet Västerbottens museum (Västerbottens museum)
- ✓ Tillgängliggöra arkivsamlingarna både analogt och digitalt, samt gemensamma arkiv och besökslokaler genom samverkan (Västerbottens museum, arkiv)
- ✓ Magasin, samlingar och insamlingar (Skellefteå museum)
- ✓ Stärka lokalhistorisk forskning (Skellefteå museum)
- ✓ Främja ett kulturarv som bevaras, används och utvecklas (Skogs- och samemuseet i Lycksele)
- ✓ Skogs- och samemuseet är en plattform och naturlig mötesplats (Skogs- och samemuseet i Lycksele)
- ✓ Att arbeta för att i nationell samverkan få ett särskilt ansvar för skogshistoria (Skogs- och samemuseet i Lycksele)
- ✓ Bidra till forskning och kunskapsuppbyggnad inom skogshistoria och samisk kultur (Skogs- och samemuseet i Lycksele)
- ✓ Säkerställa ändamålsenliga lokaler och arkiv och samlingar (Folkrörelsearkivet i Västerbotten)
- ✓ Ökad tillgänglighet till arkiven (Folkrörelsearkivet i Västerbotten)
- ✓ Stärkt samverkan för kulturarv, forskning och utbildning (Folkrörelsearkivet i Västerbotten)
- ✓ Stärkt samarbete med fler aktörer (Företagsarkivet i Västerbotten)
- ✓ Säkerställa framtida tillgång till arkiv genom att arbeta med bevarande och tillgängliggörande (Företagsarkivet i Västerbotten)

Kulturmiljö

- ✓ Bidra till ett utvecklat och hållbart kulturmiljöarbete i samverkan (Västerbottens museum)
- ✓ Värna och utveckla inlandets och fjällområdets kulturmiljöer (Västerbottens museum)
- ✓ Stärkt samverkan inom samhällsplanering (Västerbottens museum)
- ✓ Stärka kulturmiljöområdet inom turism och besöksnäring (Västerbottens museum)
- ✓ Främja kunskapsutveckling och förmedling (Västerbottens museum)

Det regionala kulturmiljöarbetet spänner över ett brett område och bedrivs i samverkan mellan ett flertal aktörer i länet.⁵ Under föregående planperiod togs en gemensam målbild fram inom kulturmiljöområdet mellan Västerbottens museum, Skellefteå museum, Skogs- och samemuseet i Lycksele, Länsstyrelsen i Västerbotten och Västerbottens läns hembygdsförbund. Den strategiska inriktning som målbilden inrymmer är fortsatt aktuell; utveckla och förnya kulturmiljöarbetet, utjämna geografiska ojämlikheter med fokus på kulturmiljöer i inlandet och fjällområdet, synliggöra kulturmiljön som resurs i samhällsplaneringen, lyfta regionens besöksvärda kulturmiljöer inom turism och besöksnäring samt genom forskning och kunskapsutbyggnad främja kunskapsutveckling och förmedling.

Aktörerna som ingår i överenskommelsen spelar en viktig roll för att öka kunskapen i länet om hur kulturmiljöer kan användas som angelägna resurser och bevaras på ett hållbart sätt. De regionala museerna och Länsstyrelsen Västerbotten är och kan vara rådgörande parter för kulturmiljöarbetet på kommunal nivå. Den rådgörande funktionen bör nyttjas i ett tidigt stadie i kommunernas bygg- och planprocesser. Vidare behöver, kännedomen om och tillgängligheten till, kulturmiljöerna hos allmänheten öka. För att uppnå detta behövs en fortsatt uppdatering och utveckling av digitala informationskanaler/-portaler och skyltning. Region Västerbotten vill bidra till en breddad och hållbar samverkan för aktörer verksamma inom kulturmiljöområdet.

Utvecklingsinsatser

Genom riktade insatser till beslutsfattare, verksamhetsutövare och allmänhet kan kunskapen om och nyttjandet av kulturmiljöer öka. Exempel på det är att stärka arbetet med rådgivning och information till allmänheten genom olika informationsportaler kopplade till kulturmiljö. Ett annat utvecklingsområde är att tydliggöra betydelsen och behovet av att skydda och ta hänsyn till kulturhistoriska värden i den fysiska miljön genom tidiga dialoger med kommuner, exploatörer och verksamhetsutvecklare. Men också att stödja kommunerna i arbetet med att ta fram aktuella och funktionella kunskapsunderlag på kulturmiljöområdet. En stärkt hembygdsrörelse kan bidra till upprätthållandet av nätverk för aktörer inom det lokala, regionala, nationella och internationella kulturmiljöarbetet.

Det behövs sektorsövergripande samarbeten och dialoger för att skapa och öka en lokal delaktighet och förvaltning av kulturmiljöer. I det arbetet behövs samordning, marknadsföring och gemensam programverksamhet. Styrmedel som verkar för att fler kulturmiljöer tillvaratas och används, särskilt i förbisedda och underrepresenterade miljöer, behövs för att utjämna geografiska skillnader. Metoder och samarbetsformer som ger ökade möjligheter att använda och vidareutveckla kulturmiljöerna som turist- och besöksmål är angeläget. Vidare ska museerna som attraktiva besöksmål och naturliga mötesplatser lyftas fram.

Verka för att länets kulturarv kan brukas och utvecklas av en bred allmänhet genom ökad delaktighet

Medan kulturmiljön omfattar hela det av människor påverkade landskapet så omfattar kulturarvet alla materiella och immateriella uttryck av mänsklig aktivitet genom tiderna. Kulturarvet är en viktig källa till kunskap som kan ge ökade möjligheter att kritiskt reflektera över och förstå både historien och samtiden. För att skapa likvärdiga möjligheter att vara del av och ta del av kulturarvet är tillgänglighet en central fråga. Tillgänglighet kan avse såväl fysiska miljöer som information och kommunikation.

Landets museer förvaltar tillsammans en stor mängd samlingar i form av olika historiska föremål, fotografier, litteratur och filmer. Bevarandet av museernas samlingar kan liknas vid en långsiktig förvaltning av samhällets kollektiva minne. Arkiven bidrar i sin tur till en mångsidig historieskrivning genom bland annat material från samhällsgrupper som historiskt getts mindre utrymme i historiebeskrivningen som exempelvis kvinnors- och minoritetsgruppers historia. Det är av samhällsintresse att arkivens samlingar, liksom museernas, kan spridas, användas och bevaras på ett hållbart, ändamålsenligt och

⁵ Länsstyrelsen Västerbotten, Västerbottens museum, Skellefteå museum, skogs- och samemuseet i Lycksele, regionala enskilda arkiv, kommuner, Västerbottens läns hembygdsförbund, stiftelser, samebyar och sameföreningar, bibliotek, utbildningsinstitutioner och studieförbund samt Svenska kyrkan genom Luleå stift med flera.

rättssäkert sätt. Idag är stora delar av länets samlingar inte registrerade, och därav inte sökbara för personal och allmänhet, något som påverkar tillgängligheten till samlingarna. Genom att digitalt tillgängliggöra samlingarna ökar institutionernas möjlighet att nå ut till fler. Region Västerbotten vill bidra till att öka den digitala tillgängligheten inom kulturarvsområdet.

Utvecklingsinsatser

För att säkerställa en långtidsförvaring av samlingarna behövs nya lokaler för samlingar och övrigt material. Det finns också behov av moderna förvarningssystem för olika former av föremål. Museerna och arkiven avser i sitt arbete att öka tillgängligheten till länets kulturarv ytterligare. Det innefattar att uppdatera, förteckna, kategorisera och digitalisera samlingarna för att öka sökbarheten och bidra till att samlingarna blir mer lättillgängliga för såväl personal som allmänhet. Arbetet innebär även att i högre utsträckning nyttja digitala verktyg och metoder för att underlätta för invånare i hela länet att inhämta information och kunskap om länets kulturarv. Samarbete finns mellan arkiv- och museum i länet i syfte att skapa tillgängliga och attraktiva forskningsrum och arkivlokaler på Nordanå i Skellefteå och Gammlia i Umeå.

Tillgängliggöra och synliggöra urfolket samerna och övriga nationella minoriteters kulturarv

Det samiska kulturarvet är en nationell angeläget, men då Sveriges fyra nordligaste län utgör del av Sápmi innebär det ett särskilt ansvar att värna, synliggöra och bidra till utvecklingen av det samiska kulturarvet. Urfolket samerna och nationella minoriteters kultur utgörs av materiellt och immateriellt kulturarv och i tider då urfolket samerna och nationella minoriteter försummas råttan att bruka sin egen kultur eller tala sitt eget språk har det muntliga berättandet varit ett viktigt verktyg för att föra kunskaper, kulturer och seder vidare mellan generationer. I arbetet med att synliggöra urfolket och nationella minoriteters kulturer, berättelser, historia och samtid intar konst och kultur ofta en kunskapsbärande och kunskapshöjande funktion. Rätten till den egna historien måste beaktas och värnas. Ägandeskapet av kulturarvet behöver utgå ifrån den egna gruppens rätt att få verka på egna villkor, äga och forma sin historia som samtid.

Det finns idag flera uppbyggda samarbeten och samverkansformer mellan regionala kulturverksamheter, urfolket samerna och nationella minoriteter i länet och Region Västerbotten ska verka för att urfolket samerna och nationella minoriteters kultur och kulturarv inkluderas, värnas, tillgängliggörs och synliggörs inom såväl befintliga som nya strukturer. I det arbetet är kulturarvsinstitutionerna viktiga parter då de kan bistå med kunskap, kompetens och utrymme för att både höja kunskapen om hur kulturarvet kan säkras men också bidra till att synliggöra urfolkets samernas och nationella minoriteters kulturarv. En annan viktig aktör är Aejlies som bidrar till att säkra och stärka den egna identiteten men också bidrar till att höja samhällets kunskap om urfolket samerna. Region Västerbotten kommer fortsätta att synliggöra urfolket samerna och nationella minoriteters kultur och kulturarv och verka för att målgrupperna på egna villkor ska kunna äga och forma sin historia och samtid.

Utvecklingsinsatser

För att inkludera de fem nationella minoriteterna och urfolket samerna ytterligare i museets verksamhet kommer Västerbottensmuseum att verka för ett metodiskt och målmedvetet arbete i bred samverkan. Vid Skogs- och samemuseet finns samlingar som behöver tas om hand. Museet behöver också tillskaffa sig ett framtidssäkert föremålsarkiv, vilket kan bidra till att materialet blir mer tillgängligt. Behov finns också av att tillskapa en ny samisk basutställning på museet.

Mål 4. Goda villkor för professionella kulturskapare ger ett utbud av hög kvalitet

Region Västerbotten vill att Västerbottens län är en attraktiv miljö för kulturskapare att bo och verka i. Genom att ge plats för både bredd och spets i det kreativa skapandet ges förutsättningar för ett långsiktigt starkt kulturliv. En mångfald i utbud och uttryck bidrar till kvalitet och konstnärlig förnyelse

Insatsområden

- Bidra till ett varierat och hållbart kulturutbud i hela länet som kännetecknas av konstnärlig kvalitet och förnyelse
- Stärka konstområdenas infrastruktur
- Stärka stödstrukturer för professionella kulturskapare regionalt och interregionalt

Utvecklingsinsatser mål 4

De regionala kulturverksamheterna vill främja en utveckling inom målområdet genom följande insatser

- ✓ Samarbeten nyckeln till ökad hållbarhet och tillgänglighet (Västerbottensteatern)
- ✓ Utveckling av berättandet som scenkonst och främjandeformat (Västerbottensteatern)
- ✓ Öka och utveckla och samarbeten och samproduktioner som ett led i hållbarhetsarbetet (Norrlandsoperan)
- ✓ Strategiska arbete för att öka extern finansiering (Norrlandsoperan)
- ✓ Stöd för danskonstnärer, arrangörer och återväxt i arrangörsledet (Dans i Västerbotten)
- ✓ Arbeta för en hållbar regional verksamhet (Västerbottens museum)
- ✓ Sara Kulturhus (Skellefteå museum)
- ✓ Agenda 2030 (Skellefteå museum)
- ✓ Residensprogram och produktionsplatser (Konstkonsulentverksamheten)
- ✓ Resurscentrum för konst (Konstkonsulentverksamheten)
- ✓ Stärka villkoren för filmproduktion (Film i Västerbotten)
- ✓ Nätverkstänkande och kompetensutvecklande aktiviteter inom filmproduktion (Film i Västerbotten)
- ✓ Stärka slöjdområdets infrastruktur genom nätverk och mötesplatser (Västerbottens läns hemslöjdsförening)
- ✓ Genom slöjd främja hälsa och ett hållbart samhälle (Västerbottens läns hemslöjdsförening)
- ✓ Stärka den litterära infrastrukturen (Regionbibliotek Västerbotten)

Bidra till ett varierat och hållbart kulturutbud i hela länet som kännetecknas av konstnärlig kvalitet och förnyelse 185

Den regionala kulturen ska vila på en konstnärlig grund och den konstnärliga kvalitén ska värnas och utvecklas. En förutsättning för ett varierat och hållbart utbud är att den konstnärliga kunskapen och kompetensen utgör en central del av institutionernas verksamhet. Det är en gemensam angelägenhet för institutionerna att vara attraktiva arbetsgivare på en regional, nationell och internationell marknad. Region Västerbotten har ett långsiktigt åtagande vad gäller regionala kulturinstitutioners förutsättningar att kunna erbjuda ett kulturutbud som kännetecknas av konstnärlig kvalitet och förnyelse. Vidare vill Region Västerbotten stärka institutionernas möjligheter att ta del av nationell och internationell finansiering, från så väl etablerade stödformer inom EU som kommersiella aktörer.

Utvecklingsinsatser

Som ett led i det ekonomiska hållbarhetsarbetet ska aktörer verksamma inom scenkonstområdet bland annat öka antalet samarbeten och samproduktioner samt se över uthyrning av scener och möjlighet att öka olika former av extern finansiering. Utvecklade turnésamarbeten utanför det egna länet utgör också en utvecklingsinsats. I syfte att öka tillgängligheten avseende mångfalden på scenerna och i publiken kommer internationella samarbeten fortsätta i form av bland annat föreställningsutbyten, kompetensutveckling samt utvecklandet av publikarbetet. Scenkonstinstitutionerna kommer fortsätta utveckla samarbeten med civilsamhället.

Vad berör museiområdet så finns idag nära samarbeten och fruktsamma relationer med såväl kulturaktörer inom konst- och hantverksområdet som forskare och andra relevanta aktörer. Museernas arbete omfattar bland annat arkeologiska- och bebyggelseundersökningar, samt en omfattande förmedlings- och rådgivningsverksamhet gentemot kommuner, föreningar med flera i frågor som samhällsutveckling och kulturturism. För att fortsättningsvis ha en hög närvaro i länets kommuner behövs förstärkning i att samordna det regionala arbetet.

Slöjden som kulturform handlar om att göra medvetna val och en ökad materialkännedom och förståelse för exempelvis tillverkningsprocesser ökar möjligheten för slöjdare att göra medvetna val. Slöjdområdet kan, inom ramen för gestaltad livsmiljö, kopplas ihop med mer övergripande strategier samt bidra till utvecklingen av hållbara städer och samhällen. Här behövs samverkan och nya tillvägagångssätt, men för att slöjden ska ha en betydande roll i omställningen till ett hållbart samhälle behövs fler yrkesverksamma slöjdare, vilket kräver en efterfrågan på slöjdare för att fler ska väljer ett yrkesliv inom slöjd och hantverksområdet.

Stärka konstområdenas infrastruktur

Möjligheten att skapa och vara yrkesverksam påverkas av hur stark den kulturella infrastrukturen i länet är, det vill säga vilka stödstrukturer som finns, exempelvis produktionsmöjligheter, utställningsytor och spelplatser/-lokaler. Respektive konstområdes infrastruktur skiljer sig åt, vilket innebär att kulturskapare inom vissa områden blir mer koncentrerade till platser där möjligheterna att vara verksam är större, exempelvis där yrkesutbildningar och arbetsmöjligheter finns.

Kulturskapares egna organisationer och centrubildningar har en viktig förmedlande roll, liksom civilsamhället i form av arrangör. Kulturens roll av mellanhänder har ökat, där mellanhandsfunktionen kan beskrivas som kedjan från konstnär till publik, exempelvis producenter, arrangörer, konsthallar, gallerier, teatrar och förlag. Funktionerna kan se olika ut inom konstområdena beroende på bland annat institutionsstruktur, grad av internationalisering och arrangörsledet förutsättningar. Arrangörsledets möjligheter att skapa arbetstillfällen och ersätta kulturskapare påverkas i hög grad av kommunernas och regionernas ekonomiska situation. Region Västerbotten vill genom strategiskt riktade insatser bidra till att stärka konstområdets infrastruktur.

Utvecklingsinsatser

För att stärka de lokala arrangörerna inom dans kommer formerna för hur arrangörsstöd bäst når hela länet att ses över. Inom dansen finns också behov av nya samarbeten och att bygga upp en stabil

arbetsmarknad för yrkesverksamma, något som kräver fler produktionsplatser och residensmöjligheter. Inom konstkonsulentverksamheten kommer ett arbete ske för att stärka samarbetet mellan region och kommun gällande planering och uppbyggnad av produktionsplatser för konst. Inom bild- och formområdet är fler ändamålsenliga mötes- och produktionsplatser och noder runt om i länet angeläget. En behovsanalys kommer att göras för att etablera ett resurscentrum för konst i Västerbotten. Rutiner för att genomföra en återkommande regional konferens inom bild- och formområdet ska ses över.

Stärka stödstrukturer för professionella kulturskapare regionalt och interregionalt

För att Västerbotten ska vara ett attraktivt län för kulturskapare att bo och verka i behöver det finnas stödstrukturer som möter kulturskaparnas behov. Det behövs ett samspel mellan stat, region och kommun i frågor som berör konstnärers villkor, då ansvaret och rollerna dessa parter emellan är inte tydligt avgränsade eller definierade. Det finns ett brett spektrum av åtgärder inom olika politikområden som kan bidra till att underlätta för konstnärerna och förbättra deras förutsättningar att vara yrkesverksamma och verka professionellt.

Den regionala och lokala infrastrukturen är en viktig del av kulturskaparnas arbetsmarknad. Stödet inom ramen för kultursamverkansmodellen är därför också betydelsefullt för kulturskapares villkor. De regionala kulturverksamheterna ansvarar inom respektive konstform för att samverka och stötta de professionella kulturskaparna genom nätverk, mötesplatser, uppdrag, produktionsmedel, mobilitetsstöd med mera. Det finns behov av en ökad kännedom om kulturskapare och deras kompetens, på lokal och regional nivå, i det arbetet kan en inventering av yrkesverksamma kulturskapare vara ett värdefullt verktyg.

Kulturskapares villkor är till stor del beroende av att det finns utbildningar, välfungerande upphovsrättsliga ersättningar för användning av konstnärliga verk, liksom en arbetsmarknadspolitik och ett trygghetssystem som ser till kulturskapares speciella förutsättningar. Det är staten som bland annat genom Konstnärsnämnden, Författarfonden, Kulturrådet och Filminstitutet ansvarar för och fördelar stipendier, verksamhetsstöd och projektbidrag till fria professionella kulturskapare och grupper som är boende och verksamma i länet. Många av de finansieringsmöjligheter som finns på lokal och regional nivå ska bidra till specifika ändamål inom olika projektutlysningar vilket ofta kräver att fler parter involveras, genom medfinansiering eller som samarbetspart. Region Västerbotten vill genom riktade insatser, synliggöra och tillgängliggöra stödstrukturer på lokal, regional, och nationell nivå för målgruppen professionella kulturskapare.

Mötesplatser i form av nätverk och branschdagar är viktiga exponeringsytor som bidrar till kunskaps- och erfarenhetsutbyte för yrkesverksamma. Residensverksamhet möjliggör exempelvis fördjupade möten med lokalsamhället, genom workshops, dialog och researcharbete. Residensverksamhet bidrar till en professionalisering och kompetensutveckling för kulturskapare och är för många kommuner ett sätt att öka konsten- och kulturens närvaro i lokalsamhället. Region Västerbotten, i dialog med institutioner och kommuner, driva frågan om utvecklad residensverksamhet i länet.

Utvecklingsinsatser

I Västerbotten finns en stark tradition av att arbeta med talang- och kompetensutveckling av filmskapare och hela filmbranschen gynnas av att unga talanger ges möjlighet att utveckla sig som filmskapare. För att stärka området behövs aktiviteter för filmskapare som är redo att ta steget från talangfull amatör till professionell och för att skapa återväxt bland filmare och stärka filmbranschen behövs mötesplatser såväl som nätverksstärkande och kompetensutvecklande aktiviteter. Behov finns också av mer lokala arrangemang som riktar sig till specifika filmaktörer i länet. I en nationell kontext är det i dagsläget svårt att behålla filmskapare såväl som utveckla filmbranschen och för att Västerbotten ska vara ett konkurrenskraftigt län behövs ökade regionala filmproduktionsmedel. Utöver det behöver förutsättningarna för filmproduktion i länet utvecklas så också insatser som skulle ge bättre arbetsvillkor.

Inom litteraturen behöver författarnas förutsättningar stärkas. Detta behöver göras genom att undersöka möjligheten att inrätta stipendium, mentorskap och/eller residens. Regionbiblioteket ska strategisk verka för att utövare inom kulturområdet synliggörs och ges förutsättningar att utvecklas. Utöver det behöver den litterära scenen på biblioteken breddas och möjligheten för litteraturen att samverka och inspireras av andra konstformer behöver undersökas. I arbetet med att synliggöra, idag verk-samma, författare pågår en länsövergripande litteratur- och författarinventering. Inom berättardelen av scenkonstområdet ska arbetet som sker mot civilsamhället och skolan fortsätta. En ambition är att Nordiskt berättarcentrum ska bli ett nordiskt resurscentrum för berättarkonsten, där forskning och utbildning möter det praktiska utövandet.

Slöjdområdets infrastruktur behöver stärkas, och i det arbetet behövs fler mötesplatser, produktions-plattformar och nya samarbeten. En viktig uppgift är att förmedla slöjdområdets specifika behov och förutsättningar i dialog med andra verksamheter och genom att skapa en ökad förståelse för slöjdom-rådet kan det bli enklare att anlita slöjdare för uppdrag, utställningar och utbildningsinsatser. I och med att det finns en god digital infrastruktur så ökar också det digitala arbetet i snabb takt och det är angeläget att den digitala verksamheten inom slöjden fortsätter utvecklas.

Mål 5. Kulturen spelar en avgörande roll för samhället och regional utveckling

Region Västerbotten ska genom sitt regionala utvecklingsuppdrag skapa förutsättningar för ökad samverkan mellan kultursektorn och andra samhällssektorer. Detta för att kultur ska bli tillgänglig för fler och för att stärka länets attraktivitet – på en nationell och internationell arena.

Insatsområden

- Främja internationella samarbeten och öka kulturens synlighet på den internationella arenan
- Stärka det regionala ansvaret i frågor som rör urfolket samerna
- Bidra till en hållbar regional utveckling och attraktionskraft

Västerbotten är ett län som med sina starka kulturinstitutioner och sina nationellt och internationellt erkända kulturskapare bidrar till kulturens utveckling såväl lokalt, regionalt, nationellt som internationellt. Utövare verksamma i Västerbotten återfinns på ansedda internationella arenor och scener, vilket vittnar om den höga kvalitet som Västerbottens kulturskapare står för. Filmskapare från regionen har blivit internationellt uppmärksammade och flera filmskapare har debuterat som långfilmsregissörer. Västerbottensteatern har idag flera etablerade internationella samarbeten med andra scenkonstinstitutioner, bland annat genom nordiskt berättarcentrums arbete. Konstkonsulenterna ska också stödja utveckling av residensverksamhet för att ge länets konstnärer möjlighet till kontakter och internationella samarbeten. Vidare stödjer konstkonsulenterna utveckling av residensverksamhet för konstnärer verksamma utanför Sveriges gränser. Norrlandsoperan samarbetar internationellt med både konstnärer och andra operahus. Inom dansverksamheten möjliggör samproduktioner och residensprojekt för publiken att möta internationellt erkända koreografer och kompanier. Samproduktioner på en internationell nivå är en viktig del i Norrlandsoperans hållbarhetsarbete. Ett kulturellt utbyte är ett medel för att öka kontakter och förståelse mellan människor men också ett led i att främja konstnärlig förnyelse och utveckling. Region Västerbotten vill främja förutsättningarna för internationella samarbeten och utbyten.

Regionens geografiska läge innebär goda möjligheter till kulturellt utbyte och samverkan med finska och norska partners i Kvarkenområdet, i Sápmi, vänlänet Karelska republiken och Barentsområdet. Working Group on Culture (WGC) är en arbetsgrupp för kultursamverkan där regionala och nationella myndighetsföreträdare från alla Barentsregioner i norra Sverige, Norge och Finland deltar. Region Västerbotten är del av nätverket Assembly of European Regions (AER). AER syftar till att regioner i Europa enas om och framför gemensamma ställningstaganden samt skapar förutsättningar för samverkansprojekt. I takt med klimatförändringarna så har också det geopolitiska intresset för Sveriges två arktiska regioner Västerbotten och Norrbotten ökat. Förutsättningar och livsvillkor som finns i Arktis bör synliggöras och stärkas inom EU:s sammanhållningspolitik. Region Västerbotten ska fortsatt närvara på den internationella arenan i syfte att öka synligheten av västerbottnisk kultur och bidra till kunskap om regionens geografiska läge.

Stärka det regionala ansvaret i frågor som rör urfolket samerna

Region Västerbotten vill stärka sin roll och ansvarstagande som regional aktör verksam i Sápmi, där urfolkets möjligheter att behålla och utveckla ett eget kultur- och samfundsliv är en självklarhet. Genom Kultur i Norr samverkar Region Västerbotten kontinuerligt med företrädare för Sametinget och de samiska kulturinstitutionerna. Region Västerbotten vill genom att delta i regionala, interregionala, nationella och internationella sammanhang lyfta Västerbottens plats i Sápmi.

Bidra till en hållbar regional utveckling och attraktionskraft

Det är en central uppgift för Region Västerbotten att skapa förutsättningar för ökad samverkan mellan kultursektorn och andra samhällssektorer, såsom samhällsplanering, näringsliv, utbildning och hälsa. Detta för att kultur ska bli tillgänglig för fler och för att stärka regionens attraktivitet – på en nationell och internationell arena.

Gestaltad livsmiljö

Kultur är en motor för regional tillväxt och en attraktionskraft för inflyttning och attraktiva boendemiljöer. Målet för statens arbete vad gäller gestaltad livsmiljö är att arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön. Region Västerbotten vill bidra till och öka kunskapen om politikområdet gestaltad livsmiljö.

I utvecklingen av gestaltad livsmiljö i Västerbotten behövs en tvärsektoriell samverkan mellan olika sektorer, yrkesgrupper, kommunala och regionala instanser och vetenskapliga institutioner. Region Västerbotten kommer i projektsamverkan med bland annat Region Norrbotten etablera Form och Design Center Norr, vilket är en ny nod för form, design, konsthantverk och arkitektur i övre Norrland.

Det är viktigt att området integreras i plan- och byggprocesser, där aspekterna tas med från planering till byggande och förvaltning. Samarbeten behöver utvecklas och stärkas mellan olika aktörer för att hantera den komplexitet som ryms i arbetet med att utveckla den gestaltade livsmiljön. I det har den regionala och kommunala nivån ett stort ansvar för att säkerställa att områdets olika delar beaktas, däribland enprocentregeln.⁶ Enprocentregeln bygger inte på en given arbetsmodell därför finns variationer i hur regeln tillämpas och beräknas, både mellan stat, region och kommun och mellan kommuner och regioner. Region Västerbotten ska under perioden planlägga hur enprocentregeln ska efterlevas och verka för att kortsiktiga ekonomiska aspekter inte styr tillämpningen av enprocentregeln.

Kulturella och kreativa branscherna (KKB)

Kulturella och kreativa branscher är viktiga ur flera aspekter, det handlar om utveckling av såväl individer, som företag, samhällsstrukturer och platsens attraktivitet. Inom regionens kulturella och kreativa branscher finns entreprenörer och företag med kulturskapande eller kreativa processer som sin affärsidé eller råvara, eller aktörer som bygger vidare på andras skapande, exempelvis genom distribution och handel eller genom utveckling av digitala tjänster med kulturellt innehåll.

Entreprenörer och företag inom den kreativa sektorn omfattas av en naturlig innovationskraft och kreativ förmåga, särskilt när det kommer till att initiera nya affärsmodeller, tillväxtstrategier och samsamarbetsformer. KKB kan därför vara en katalysator för andra branscher och näringar för att utveckla och revitalisera städer och samhällen, eller som del i att utveckla välfärden. Vad berör lokal och regional samverkan är det särskilt viktigt att se och stärka befintliga strukturer som byggts upp utifrån de verksammas egna premisser och ändamål. I arbetet med att stärka befintliga strukturer kan en aktörskarta som synliggör hubbar och noder lägga en god grund för nätverksutveckling och även bidra till exempelvis etablering av kompetensplattformar.

KKB är ett heterogent branschkluster som präglas av stora skillnader mellan både näringarna i sig och företagen som verkar inom dem. I vissa delar av KKB sker tillväxt genom samverkan och samarbeten snarare än genom tillväxt inom varje enskilt bolag – där kraften skapas genom starka nätverk som driver branscher, tillväxt och samhällsutveckling framåt. I relationen mellan småbolag och i interaktionen med större bolag är EU medel intressanta. Här kan regionen och andra aktörer vara behjälpliga genom att skapa förutsättningar att möta större strukturer. Kommunala, regionala och nationella stödstrukturer behöver synliggöras och anslagsgivare bör i högre utsträckning verka uppsökande i syfte att höja projektkunskapen hos potentiella stödmottagare. Region Västerbotten vill stärka relationen mellan den kommunala, regionala och nationella nivån i syfte att initiera främjandeinsatser som möter kreatörernas behov inom branschen.

Folkbildning

Folkhögskolorna i regionen och studieförbundens regionala organisationer ingår i en överenskommelse som gemensamt tagits fram av Folkbildning Västerbotten och Region Västerbotten. Folkbildningens organisationer är närvarande i alla kommuner i Västerbotten och folkhögskolorna och studieförbunden utgör en viktig resurs genom sitt arbete med bildning och demokratiutveckling. Studieförbunden verkar på olika sätt i kulturlivet, både som utförare, samverkanspart och möjliggörare där tillgänglighet och delaktighet är viktiga grundvärden. Studieförbunden erbjuder, genom studiecirklar, deltagare att engagera sig och möjlighet till eget skapande utan att ingå i en traditionell föreningsstruktur.

Folkbildningen, som Sveriges största kulturarena med verksamhet i Sveriges alla kommuner, utgör en viktig del av den kulturella infrastrukturen och medverkar till ett varierat och lokalt förankrat kulturbud. Studieförbunden och folkhögskolorna erbjuder genom sin verksamhet en rikstäckande arbetsmarknad för konstnärer. Folkbildningens strategiska bidrag kan också handla om att bidra i det regionala kompetensförsörjningsarbetet. Det kan exempelvis gälla metoder och strategier för att nå

⁶ Enprocentregeln är en ekonomisk princip för offentlig konst som innebär att cirka en procent av den totala budgeten avsätts för konstnärlig gestaltning vid ny-, om- och tillbyggnad.

personer och grupper som står långt från arbetsmarknaden. Det kan handla om validering av generella kompetenser eller mer icke-formella aspekter av lärande och kompetens som hämtar näring från folkbildningens pedagogiska och idémässiga traditioner. Region Västerbotten ser ett behov av att tydliggöra och stärka folkbildningens roll i det regionala utvecklingsarbetet framför allt i frågor som rör kompetensförsörjning.

Kultur och hälsa

Forskning visar på ett tydligt samband mellan kultur och hälsa. Kultur har betydelse för hälsan ur ett fysiskt, socialt, intellektuellt och existentiellt perspektiv. Arbetet med kultur och hälsa omfattar insatser där konstnärliga uttryck och upplevelser bidrar till att främja hälsa och uppfylla delar av folkhälsopolitikens mål. Region Västerbotten bedriver, genom Regionbibliotek Västerbotten, Kultur och hälsa verksamhet hos länets tre sjukhusbibliotek. Vidare förser funktionen för offentlig konst regionens byggnader, lokaler och miljöer, däribland länets sjukhus, med konstnärlig gestaltning. Region Västerbotten vill bidra till att höja kunskapen om kulturens hälsofrämjande effekter samt stärka strukturer för att uppnå utveckling inom kultur och hälsa området.

Konst och kultur- områden

I samhället är teatern en spegel för vår samtid. Teaterrummet ger plats för människor att skapa och ta del av en mångfald berättelser. Teatern är genom sitt konstnärliga uttryck och sin spegling av samhället en viktig röst i det demokratiska samtalet. Västerbottens teater- och scenkonstliv är rotat i den västerbottniska traditionen med ett stort folkrörelsebaserat arrangörsled av musik- och teaterföreningar i alla regionens kommuner. I regionen finns Västerbottensteatern AB, som har sin bas i Skellefteå, samt ett flertal fria teatrar – Dockteatern Månstjärnan, Profilateatern, Skuggteatern och Ögonblicksteatern. I regionen finns också ett antal enskilda aktörer och företagare inom scenkonstområdet samt riksteaterkonsulenter. Västerbottens berättartradition har på olika sätt förvaltats i regionens scenkonstliv, bland annat genom verksamheten i Västerbottenteaterns avdelning, Nordiskt Berättarcentrum. Regionens teatrar möjliggör för professionella utövare att verka i länet och når genom sin omfattande turnéverksamhet, medborgare och publik både inom Västerbottens län och i andra delar av Sverige.

Västerbottensteatern AB

Västerbottensteatern som sedan år 1980 regionens länsteater har sitt säte i Skellefteå. Från hösten 2021 finns produktionslokaler och scener i Sara kulturhus. Västerbottensteaterns verksamhetsidé är att genom scenkonst, underhållning, berättande pedagogik och socialt engagemang göra Västerbotten till en ännu mer attraktiv plats att leva på. Visionen är att vara regionens stolthet och stadens kvarters-teater, och bidra med en verksamhet av god kvalitet som är välkomnande, inkluderande och modig. Mötet med publik, besökare och deltagare sker på de tre avdelningarna Teateravdelningen, UngHästen och Nordiskt Berättarcentrum (NBC).

Det regionala uppdraget innehåller flera olika delar. Huvuduppdraget är att tillgängliggöra och presentera professionell teater och scenkonst i hela regionen samt att producera, främja, stärka och utveckla teater och annan scenkonst i länet. Västerbottensteatern har också ett särskilt uppdrag att främja berättandet.

Som en av regionens största kulturinstitutioner strävar Västerbottensteatern efter att finnas nära invånarna i länet, bland annat genom turnéer till regionens 15 kommuner med teaterproduktioner, främjandearbete med berättarworkshops och andra arrangemang.

Samarbeten med teaterföreningar och arrangörer är en central del för att möjliggöra närvaro i hela regionen. Det sker både på plats hos föreningarna och i arrangemang som är gemensamma för regionens arrangörer. Bland annat genomförs tillsammans med Riksteatern Västerbotten en arrangörshelg för att kompetensutveckla föreningarna och informera om teaterns utbud. Västerbottensteatern samarbetar också med andra regionala kulturinstitutioner som Norrlandsoperan och Västerbottens museum.

Västerbottensteatern arbetar med att förverkliga allas möjligheter till kulturupplevelser och att nå både nya västerbottningar och de som levt länge i länet. Ett fokus för det konstnärliga urvalet vid Västerbottensteatern är att skapa produktioner som har en förankring och relevans för de som lever i och besöker regionen. Västerbottensteatern arbetar med en breddat utbud, bland annat genom att presentera musikteater och genomför utvecklingsarbeten kring hur teater och scenkonst kan skapas för en publik som inte har svenska som språk.

UngHästen vars verksamhet riktar sig till barn och unga i skolor och fokuserar på frågor om psykisk ohälsa, använder teater som pedagogiskt verktyg i sina teaterföreställningar. Västerbottensteaterns berättaravdelning NBC främjar med sina olika arrangemang, berättandet som scenkonst och pedagogiskt verktyg, lokalt, regionalt och internationellt.

Utvecklingsinsatser Västerbottensteatern AB

Västerbottensteatern har idag flera etablerade samarbeten med andra scenkonstinstitutioner, både nationellt och internationellt. Hållbarhet, kunskapsutveckling och tillgänglighet i produktioner och verksamhet är bärande delar i samtliga av dessa.

Västerbottensteatern har tidigare genomfört samarbeten med såväl fria teatergrupper som scenkonstinstitutioner med nationella uppdrag. Dessa har resulterat i utvecklade arbetssätt och en ökad hållbarhet och tillgänglighet för publiken. Västerbottensteatern har som ambition att fortsätta utveckla former för samproduktioner med hållbarhet som fokus med såväl institutioner som aktörer inom det fria fältet.

Ett samarbete finns upparbetat mellan teaterinstitutionerna i den norra delen av landet. För kommande år finns en ambition att utveckla samverkan gällande turnéer utanför den egna regionen. Genom att utvalda produktioner från respektive teater gästspelar på varandras scener skapas en bättre hållbarhet för produktionen och publiken i Västerbotten ges ett större och rikare utbud av scenkonst. Erfarenheter från tidigare interregionala projekt tas tillvara för att nå så stor effekt som möjligt.

I syfte att stärka det nordiska teatersamarbetet har Västerbottensteatern ett pågående projekt med Wasa Teater och Uleåborgs teater. Fokus är ökad tillgänglighet avseende mångfalden på scenerna och i publiken. Projektet möjliggör utveckling av verksamheterna, dels genom föreställningsutbyte, kompetensutveckling inom likabehandling och ökad mångfald, samt utvecklande av publikarbete. Nordiska teatersamarbeten kommande även framgent vara i fokus, där målbilden är att inkludera fler nordiska länder.

Utveckling av länets amatörteaterverksamhet

För att stärka förekomsten av lokal amatörteaterverksamhet och eget skapande inom teater/scenkonst för unga och vuxna i Västerbotten avser Västerbottensteatern i samarbete med Riksteatern Västerbotten genomföra ett särskilt arbete. Initialt behövs en kartläggning och behovsanalys genomföras för att återföljas av en aktivitetsplan.

Publikutveckling för en större mångfald

Västerbottensteatern är en nyckelaktör i den omvandling som regionen genomgår. Tillsammans med ett konstnärligt urval som är relevant för de som lever och verkar i Västerbotten kommer ett strategiskt arbete med publikutveckling att vara ett prioriterat område under kommande år. Kopplat till detta avser Västerbottensteatern att arbeta aktivt med att stärka den egna kompetensen om minoriteter och urfolket samer, samt utveckla samarbeten som kan tillgängliggöra berättelser och scenkonst som har minoriteter och urfolket samers perspektiv i fokus. Målsättningen är att låta fler röster och berättelser nå en bredare publik i regionen.

Utveckling av berättandet som scenkonst och främjandeformat

Västerbottensteaterns berättaravdelning (NBC) fortsätter utveckla teaterns berättarprofil genom att producera uppsättningar med det sceniska berättandets konstnärliga utveckling i fokus. Arbetet bedrivs inom ramen för teaterns ordinarie produktionsverksamhet men också genom satsningen på "berättare i residens", där avdelningens nationella och internationella nätverk möjliggör produktionssamarbeten. NBC:s främjande av muntligt berättande som verktyg och metod inom civilsamhälle och skola fortsätter. Ambitionen är att NBC ska vara ett nordiskt resurscentrum för berättarkonsten, där forskning och utbildning möter det praktiska utövandet.

Stärka den psykiska hälsan hos unga genom teater och kultur

UngHästen strävar efter att regionens unga ska bli sedda, hörda och lyssnade på. Genom teater som pedagogiskt verktyg lyfts frågor och förs samtal om psykisk ohälsa, mobbning och sex/samtycke/relationer. Vid samtliga föreställningstillfällen ingår eftersamtal med sakkunniga och pedagoger för att

fånga upp frågor och reflektioner. Under 2023 etableras ett nytt projekt – Unga Sara – ett samarbete¹⁹⁵ projekt mellan aktörerna i Sara Kulturhus, fritidsgårdar och föreningar. Projektet syftar till att genom kultur främja ungas förmåga till skapande, förebygga utanförskap och stärka den psykiska hälsan. En målbild för kommande år är att hitta fler samarbetsparter i regionen för att möjliggöra för fler platser i regionen att ta del av UngHästens verksamhetsgrenar.

Digital tillgänglighet

Västerbottensteatern har under lång tid arbetat med en digital utveckling olika delar i verksamheten. Att identifiera tillvägagångssätt och implementera verktyg för att tillgängliggöra teaterföreställningar för fler besökare än de som förstår svenska, är en del i det utvecklingsarbete som teatern kommer att fokusera på kommande år. Ett exempel som undersöks är på vilket sätt textning kan ske på ett sätt som inte inkräktar på den konstnärliga upplevelsen av en teaterföreställning. Det digitala finns även i NBCs utvecklingsarbete med nya format för främjande och tillgängliggörande av berättandet. Ett exempel är framtagande av poddprogram, där en första pilotsatsning finns i produktion.

Giron Sámi Teáhter

Giron Sámi Teáhter är en turnerande institutionsteater med huvudsäte i Kiruna samt verksamhet för ungdomar i Tärnaby. 1992 fick teatern sina första statliga anslag som distribueras via Sametinget. Övrig finansiering kommer från Region Norrbotten, Region Västerbotten samt Kiruna kommun och Storums kommun. Giron Sámi Teáhter är organiserad som en ideell förening vars medlemmar till största delen består av sameföreningar och samiska organisationer. Giron Sámi Teáhter har ett uppdrag att främja de samiska språken i en verksamhet med hög konstnärlig kvalitet. Teatern ska turnera i hela Sápmi, företrädesvis på svensk sida, och har som uppgift att berätta historier som tar avstamp i den samiska kulturen och historien. Teatern har i sin nuvarande form funnits i mer än 20 år men är ur ett samiskt perspektiv en ny organisation med en konststart som fortfarande är under utveckling. Teatern samarbetar aktivt med sameföreningar, teaterföreningar och minoritetsspråkskommuner. Den samiska scenkonsten inrymmer såväl samisk teater som samisk dans och rörelse, jojk, traditionell berättarkonst och samisk musik. Den muntliga berättartraditionen är starkt förankrad i den samiska kulturen.

Scenkonst som teater och dans blir ett allt viktigare uttryckssätt, särskilt för unga samer. Det är idag en självklarhet att teater som konstform i det samiska samhället ska kunna formulera viktiga frågor kring gemensamma kulturella värderingar och konflikter och därtill vara en möjlig framtida arbetsplats. Giron Sámi Teáhter har en viktig uppgift i att också utbilda och kompetensutveckla unga samer som vill verka inom scenkonsten. Förutom sceniskt kunnande står de olika samiska språken i fokus när verksamheten planeras, något som också innebär en stor utmaning. Idag finns det en stark vilja till revitalisering av de samiska språken och då har teatern en viktig roll att spela.

Profilteatern

Profilteatern vill skapa teaterföreställningar som ger näring och kraft i riktning mot en rättvisare värld och visa på möjligheter och alternativa vägar i konsten och livet. Verksamheten utvecklar och förnyar teaterkonsten genom ett kollektivt skapande. Som platt organisation ansvarar teaterns sex medlemmar för både de konstnärliga såväl de ekonomiska delarna av verksamheten.

Profilteatern arbetar med starka visuella uttryck och alltid med nyskriven musik. I snart 20 år har teatern till största del spelat nyskriven dramatik och teatern arbetar med ett feministiskt perspektiv i pjäsval, textanalys och iscensättning. Teaterns strävan är att föreställningarna ska visa på möjligheter snarare än befästa gamla mönster och förhållningssätt. Repertoaren innehåller till största del föreställningar för barn och unga och föreställningarna går alltid på turné i Norrland men också i resten av landet. Profilteatern har full tillgänglighet i teaterns publika ytor och hörslinga finns tillgänglig vid föreställningar såväl som rullstolsplatser och fribiljetter erbjuds alltid till medföljande ledsagare. Ett sätt för Profilteatern att arbeta med tillgänglighet är genom att vara ansluten till Umeå kommuns Kompiskort.

Det kommunala kortet finns till för alla över 12 år med ett LSS-beslut och Profilateatern erbjuder möjligheten att gå två för en.

Profilateaterns utvecklingsambitioner är att utöka gruppen med en ny medlem för att få nya inputs, nya influenser och för att återgå till tidigare numerär för att kunna fördela ansvaret på fler personer. Publikarbetet för teaterns offentliga föreställningar med riktad kommunikation ska utvecklas och det samma gäller den fortlöpande utvecklingen av verksamhetens kontaktnät och marknadsföringskanaler. Profilateatern grundades 1984. Teatern får verksamhetsstöd från Statens Kulturråd, Umeå kommun och Region Västerbotten.

Skuggteatern

Skuggteatern är en norrländsk frigrupp med ett kollektivt arbetssätt som strävar för att motverka teaterns traditionella hierarkier. Skuggteatern gör scenkonst för alla åldrar med särskilt fokus mot barn och unga. Skuggteaterns föreställningar konstrueras utifrån idén att utmana de begränsningar som våra samhällsnormer har. Konstnärligt tar verksamheten stort ansvar för att producera scenkonst för, med & till barn och unga. Skuggteatern har profilerat sig med sina unika former av föreställningar och tematiska år. Skuggteatern söker ständigt nya metoder för att aktualisera teatern som konstform för att säkra teaterkonstens legitimitet och för att vara angelägen i ordets verkliga bemärkelse.

Skuggteatern verkar för ett kulturutbud till alla människor, oavsett vart i landet man bor, med prioritet på den norra landsändan. I arbetet med att verka förebyggande och motverka vita fläckar på kulturkartan har teatern en turnerande verksamhet som möjliggör tillgänglighet för att boende i Norrlands glesbygd ska få bättre förutsättningar att uppleva kultur i kontrast till urbaniseringens framfart. Den turnerande verksamheten produceras utifrån praktiska förutsättningar att pjäserna ska kunna spelas i många rum, och inte enbart på de professionella teaterscenerna.

Skuggteaterns verksamhet utgår från Kulturhuset Klossen, beläget i miljonprojektet Ålidhem, Umeå. Tillsammans med övriga organisationer i Kulturhuset Klossen syftar Skuggteatern till att skapa ett hus/plats/rum eller mötesplats i det bostadsområdet där en mångfasetterad sammansättning av människor lever.

Skuggteatern grundades 2001 och drivs konstnärligt, administrativt och tekniskt av dess medlemmar. Verksamheten finansieras via anslag och bidrag från parter som Umeå kommun, Region Västerbotten, Kulturrådet samt andra enskilda och allmänna finansiärer. Utöver det finansieras Skuggteaterns verksamhet genom egna intäkter. Skuggteatern är medlem i Teatercentrum, Svensk scenkonst och ScenSverige och tillämpar det kollektivavtal som finns inom teaterområdet.

Ögonblicksteatern

Ögonblicksteatern är en fri feministisk teatergrupp som skapar scenkonst för alla åldrar utifrån en normkritisk utgångspunkt. Konst och solidaritet i kombination är en viktig riktning för verksamheten. Ögonblicksteatern skapar scenkonst utifrån tematiska områden där samhället och samtiden skaver, och presenterar andra verkligheter än de vi är vana att mötas av. Med en önskan och övertygelse om att scenkonst kan förändra samhället arbetar Ögonblicksteatern i sina gestaltningar med alternativa verkligheter och möjliga utopiska världar. Representation och tillgänglighet är verktyg som gruppen använder för att fler människor ska känna tillgång till scenen och identifikation med det som händer på scenen.

Teatern arbetar ofta med nyskrivet material utifrån gedigen research och med en metod där bärarna av berättelserna är med i skapandeprocessen. Formen för föreställningarna är rörlig och gränsöverskridande och påverkas av samverkan med konstnärer och samtida artister med stort kreativt utrymme. Ögonblicksteatern skapar verk som rör sig mellan olika genrer och ofta närmar sig performancekonsten.

Barnperspektivet är starkt i verksamheten. Övervägande del riktar sig till barn och unga och gruppen har gjort hela tre produktioner för babispubliken. Ögonblicksteatern tog också initiativ till och är huvudarrangör för festivalen Smått och Gott för att lyfta den mängd kultur som skapas för den yngsta publiken i regionen.

Ögonblicksteatern har fått stor uppmärksamhet nationellt och bland annat valts ut till Barn- och Ungdomsbiennalen för produktionerna "Om hon var en kille skulle jag vara kär i henne" och "Vahák" samt prisats på Scenkonstgalan för föreställningen "KILLARNA".

Ögonblicksteatern har en fullt tillgänglig lokal och i tre år drevs Projekt Normal med syfte att tillgängliggöra scenkonsten för personer med normbrytande funktionalitet. Genom att återkommande arbeta med en funktions varierad ensemble samt arrangera Festival Normal har Ögonblicksteatern blivit ett nationellt nav för tillgänglig och normkritisk scenkonst. Gruppen är också del i nätverket Stolt Scenkonst.

Ögonblicksteatern är belägen vid älven i Umeå och har blivit något av ett kulturhus för aktörer med solidaritet och normkritik som utgångspunkter. Här ordnas handledning för teatergrupper med ensamkommande unga, lesbisk frukost, stödfester för Ingen Människa Är Illegal, releasefester och gästspel. Ögonblicksteatern kommer genom Festival Normal befästa Umeå och Västerbotten som ett nav för normkritisk scenkonst nationellt, men också att den professionella, kvalitativa kultur för barn och unga som skapas i Västerbotten, lyfts genom större samverkan i regionen inom småbarnskulturfestivalen Smått och Gått.

Teatercentrum Norra

Teatercentrum Norra verkar för de fria teatrarna i norra Sverige och samlar tio medlemsteatrar och ett tiotal anslutna individer. Verksamheten i norra regionen främjar de fria scenkonstutövarnas möjligheter att leva och verka i Norrland genom förmedling, kompetensutveckling, kulturpolitiska insatser samt olika former av samarbets- och spetsprojekt. Teatercentrum Norra driver en utåtriktad scenkonstutveckling som prövar nya modeller och metoder, förankrade i samtiden.

Utvecklingsinsatser Västerbottensteatern

- Samarbeten – nyckel till ökad hållbarhet och tillgänglighet
- Utveckling av länets amatörteaterverksamhet
- Publikutveckling för en större mångfald
- Utveckling av berättandet som scenkonst och främjandeformat
- Stärka den psykiska hälsan hos unga genom teater och kultur
- Digital tillgänglighet

Musiklivet i Västerbotten är mycket aktivt och sträcker sig även utanför regionens gränser. Flera av regionens musikskapare har världen som arbetsfält och många internationella band och artister väljer också att spela i Västerbotten. Intresset för musik är starkt och engagerar människor i alla åldrar. Ett stort antal musikaktörer verkar i regionen och ett flertal musikfestivaler inom flera olika genrer anordnas årligen. I länet finns även flera kultur- och musikskolor med omfattande musikverksamhet för barn och unga.

Kännetecknande för musiklivet är att utvecklingen till stor del drivs av ideella krafter. I regionen finns flera livaktiga musikföreningar och antalet aktörer har ökat under senare år. Flera nya musikfestivaler har etablerat sig på olika platser i länet.

I Västerbotten finns ett av Sveriges fem operahus – Norrlandsoperan – med en vision om att vara ett internationellt scenkonsthus och Sveriges ledande spelplats för nyskapande scenkonst. Med sin professionella symfoniorkester, sina operauppsättningar och internationellt erkända dansscen, skapar Norrlandsoperan varje år ett angeläget och konstnärligt nyskapande utbud för regionens invånare som även ger avtryck nationellt och internationellt. Norrlandsoperan ansvarar också för det regionala konsulentuppdraget för musik samt för dansen genom Dans i Västerbotten.

Dansen som konstform verkar i hög grad på en nationell och internationell arena. Dans i Västerbotten och Norrlandsoperans dansavdelning är viktiga aktörer för att stödja det fria danslivet och det konstnärliga arbetet i regionen. Norrlandsoperan är en stabil samproducent som innehar en nyckelroll för landets dansutövare och är dessutom en grundförutsättning för Västerbottens fria dansutövare. Danscentrum Norr är en annan viktig aktör för att skapa möjligheter för konstnärligt arbete inom dansfältet.

Norrlandsoperan

Norrlandsoperan i Umeå har sedan starten 1974 utvecklats till ett scenkonsthus med en internationell profil och med avdelningar för opera, musik, orkester och dans samt tillverkande ateljéer och verkstäder. Verksamheten har stor konstnärlig bredd och höjd med ett regionalt uppdrag. Utifrån visionen "Sveriges ledande spelplats för nyskapande scenkonst" ska Norrlandsoperan vara ett modigt scenkonsthus som står för det nya, det oupptäckta och det innovativa och vara scenkonsthuset i Sverige som speglar samtiden och påverkar framtiden. NorrlandsOperan AB ägs av Region Västerbotten och Umeå kommun.

I Norrlandsoperans uppdrag ingår att producera, främja, stärka och utveckla opera, musik, dans och performance samt stödja och utveckla regionens musik- och dansliv genom konsulentverksamheten. Norrlandsoperan ska sträva efter en mycket hög konstnärlig kvalitet och i detta syfte utveckla verksamheten i ett nationellt och internationellt perspektiv. Vidare ska Norrlandsoperan verka för att en bred allmänhet ska kunna ta del av utbudet i syfte att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning med fokus på jämlikhet, mångfald och tillgänglighet. Norrlandsoperan ska prioritera och utveckla verksamheten för barn och unga med fokus på medskapande. Norrlandsoperan ska strategiskt och långsiktigt arbeta både konstnärligt och marknadsföringsmässigt för att nå nya publikgrupper.

Norrlandsoperans operaavdelning producerar årligen två till fyra operauppsättningar samt arrangerar gästspel av nyskapande operaproduktioner. Norrlandsoperan räknas som en modig och innovativ aktör på den svenska och internationella operascenen med ett fokus på en mer samtida repertoar än de andra svenska operahusen. Internationella samarbeten med både konstnärer och andra operahus har gett Norrlandsoperan ett gott rykte och framgångar även internationellt. Samproduktioner både nationellt och internationellt kommer framgent att vara en viktig del i Norrlandsoperans hållbarhetsarbete. I samband med aktuella operaproduktioner arrangeras en rad pedagogiska insatser och kringarrangemang. Dessa är främst riktade mot barn och unga med syfte att ge kunskap om och främja intresset för opera- och scenkonsten. Norrlandsoperans barn- och ungdomskör är en viktig del av Norrlandsoperans verksamhet för barn och unga och medverkar både i fullskaliga operauppsättningar och i

mindre produktioner samt ger kontinuerligt konserter. Norrlandsoperans operaverksamhet ingår i 199 Norrlands nätverk för musikteater och dans (NMD).

Norrlandsoperans Symfoniorkester är landets nordligaste symfoniorkester och en orkester av mycket hög kvalitet med en repertoar som återspeglar såväl bredd som spets i den västerländska konstmusiken. Fokus ligger på musik skriven under 1 900- och 2 000-talen och på den klassiska repertoaren med ett uppdrag att speciellt lyfta musik skriven av kvinnor. Norrlandsoperan beställer även kontinuerligt ny orkester- och kammarmusik från både svenska och internationella tonsättare. Orkestern verkar i första hand i Umeå, men den turnerar också i regionen samt ibland även i norra Sverige och på andra platser i Sverige och utomlands. Turnéer i regionen sker ofta med mindre ensembler ur orkestern eftersom det finns få scener i Västerbotten som kan ta emot hela symfoniorkestern. Sedan hösten 2022 turnerar också hela symfoniorkestern till Sara kulturhus i Skellefteå med orkesterproduktioner som även genomförs i Umeå. Orkestern gör en rad insatser för att inspirera och öka unga människors intresse för att spela klassiska instrument genom att bl. a. utveckla s k side-by-side konserter, samspelsdagar och fortsätta utveckla samarbetet med organisationerna El Sistema och Nationellt Centrum för Musiktalanger (NCM) som är ett initiativ som syftar till att stödja unga musiker och dirigenter på sin väg mot en professionell musikkarriär.

Norrlandsoperans regionala musikavdelning arbetar för att stötta, främja och utveckla musiklivet i Västerbotten. Avdelningen producerar konserter, workshops och turnéer i regionen med både frilansande musiker och ensembler från Norrlandsoperans symfoniorkester. Ett betydande antal av dessa produktioner är direkt riktade till barn och skola. Norrlandsoperan är också en aktiv del av det regionala arrangörsnätverket MOTILI (Musik och Teaterföreningar i Lapplands Inland) som stärker inlandskommunernas tillgång till kultur. En bärande del är det främjande uppdraget, där Norrlandsoperan ska vara en aktiv partner i regionens musikliv. Målet är att Västerbotten ska vara en plats där professionella musikutövare, arrangörer och utbildningar ska kunna verka och samverka i länet. Ett särskilt fokus ligger på att samverka med länets kulturskolor ska upprätthållas och utvecklas för att nå musikutövande barn och unga. Länets festivaler och arrangörsföreningar är viktiga delar i den musikaliska infrastrukturen, och där är Norrlandsoperan en strategisk partner för utveckling och erfarenhetsutbyten.

Norrlandsoperan dans är en av Sveriges mest etablerade och betydelsefulla plattformar för produktion och presentation av samtida dans. Här erbjuds publiken och kulturskapare möjligheten att ta del av såväl experimentell performance och nyskapande format som mer traditionell samtida dans. Genom egna produktioner, samproduktioner, via nätverk och gästspel presenteras varje år olika dansproduktioner och projekt. Norrlandsoperan dans ska förstärka regionens kulturella infrastrukturer för dansutövare med residensverksamhet och utbildningsinsatser som workshops ofta i nära samarbete med Dans i Västerbotten. Särskilt fokus ligger på samproduktioner och residensprojekt där nya uttryck utforskas och publiken får möta nationellt och internationellt erkända koreografer och kompanier. Extra stödinsatser läggs på unga, professionella dansare/koreografer från regionen. Norrlandsoperan kommer arbeta för en förstärkning av flera nationella och internationella samarbeten inom dansverksamheten för att säkra finansieringen av kommande dansprojekt och -produktioner. Norrlandsoperans danssatsningar på internationella samarbetsprojekt med stöd från Kreativa Europa kommer att utvecklas vidare.

Norrlandsoperan Dans och Dans i Västerbotten kommer att satsa särskilda resurser på implementering av samarbeten med nya institutioner och fria kulturaktörer i Västerbotten som Sara kulturhus i Skellefteå och Samiskt kulturcentrum i Aejlies (Tärnaby).

Norrlandsoperans projekt Up North är ett initiativ för ungdomar som tillsammans med andra aktörer vill lyfta hiphopdanskulturen i Västerbotten och bredda mångfald hos utövare och besökare. Med flera parter i Sverige och internationellt skapas det gemensamt med unga dansare, musiker och arrangörer mötesplatser för battles, workshops, residenser, jams och konserter i regionen och på turnéer i Sverige och Europa. 2024-26 kommer de internationella samarbetena att utökas för ett bredare utbud av medskapande aktiviteter i Västerbotten för ung publik och unga dansutövare.

Vita kuben är Norrlandsoperans rum för samtida konst som finansieras av Norrlandsoperan och Umeå kommun. Vita kuben erbjuder en blandning av lokal, regional, nationell och internationell konst och samarbetar med IASPIS (Konstnärsnämndens internationella program för bild och form). Vita kuben har särskilt fokus på konstnärer verksamma i Västerbotten och utöver utställningsverksamheten inbegriper arbetet även pedagogiska insatser och samarbeten i Umeå med Bildmuseet och Umeå konsthall.

Utvecklingsinsatser Norrlandsoperan

Utveckla det regionala arbetet samt främja återväxt hos unga arrangörer

Det regionala arbetet vid Norrlandsoperan behöver utvecklas och samordningen mellan de olika avdelningarna behöver förbättras för fler synergieffekter och ökad kostnadseffektivitet. Norrlandsoperan arbetar aktivt för ett mer varierat och nytänkande programutbud som tar hänsyn till kulturell och annan mångfald som finns i Västerbotten genom utökade samarbeten och utbyten med fria kulturaktörer från olika kulturer. Norrlandsoperan kommer att fortsätta utveckla samarbeten med särskilt fokus på urfolket samerna, våra nationella minoriteter och satsningar på program som involverar civilsamhället.

För att främja allas lika möjligheter att delta i kulturupplevelser av världsklass kommer Norrlandsoperan att vidareutveckla samarbetsrutiner, nätverk och turnéstrukturer i regionen och nationellt, både i befintliga nätverk (exempelvis MOTIL, NMD, Musik i Norr och Dansnät Sverige) och i nya nätverk som skapas efter behov. Norrlandsoperan har också ett samarbete med Alva kulturcentrum vid Norrlands universitetssjukhus i Umeå samt sjukhusen i Skellefteå och Lycksele där man erbjuder lämpliga opera, musik och dansproduktioner för patienter, anhöriga och personal. Dessutom granskas och utvecklas olika former av resestöd och bussbidrag, dels till enskilda kulturutövare, dels riktat till föreningslivet för att underlätta för Västerbottens invånare att ta sig till större evenemang på Norrlandsoperan i Umeå eller projekt i andra kommuner.

I flera kommuner i regionen saknas unga arrangörer som kan ta över, driva och förstärka det lokala kulturlivet. Norrlandsoperan kommer därför att samarbeta med projekten AC Live, ML Unga Arrangörer och Kulturcrew (Riksteaterns satsning på arrangörsföryngring) och erbjuda studiebesök och workshops med fokus på planering och praktiskt genomförande av kulturevenemang (till exempel genom besök vid repetitioner, verkstäder, ljud/ljusteknik, möta producenter och marknadsförare).

Öka och utveckla samarbeten och samproduktioner som ett led i hållbarhetsarbetet

Norrlandsoperan kommer som ett viktigt led i hållbarhetsarbetet att behöva öka både antalet samarbeten och samproduktioner inom alla verksamheter men framför allt inom opera- och musikverksamheten. Under kommande år kommer samproduktioner med svenska och europeiska operahus att behöva fortsätta initieras för att minska produktionskostnader och öka hållbarheten. Inom musikverksamheten kan samarbeten ske med andra orkestrar och konserthus både i Sverige och i Europa vad gäller beställningsverk och pedagogisk verksamhet. Dansen vid Norrlandsoperan arbetar redan idag med en välfungerande struktur för samarbeten och samproduktion vilken under kommande år kan utvecklas ytterligare. Vidare ska både lokala och regionala samarbeten med civilsamhället fortsätta utvecklas som ett led i att stärka Norrlandsoperans ställning i Västerbotten.

Strategiskt arbete för att öka extern finansiering

Norrlandsoperan kommer under kommande år att behöva utveckla det strategiska arbetet för en ökad extern finansiering genom sponsring från näringsliv, bidrag från olika institutioner, stiftelser och fonder samt från Kreativa Europa när det gäller europeiska samarbetsprojekt. Norrlandsoperan behöver också se över möjligheterna att öka uthyrning av egna scener som ett led i att öka intäkterna.

Fortsätta utveckla verksamheten för barn och unga med fokus på eget skapande

Norrlandsoperan startade under 2022 en barnkonventionsgrupp som ett led i arbetet att prioritera verksamheten för barn och unga. Satsningar kommer framgent att göras på produktioner med

interaktiva element vilka uppmuntrar barn upp till mellanstadieåldern till aktivitet och kreativitet. För reställningarna kan kompletteras med kringaktiviteter som ger ännu mer utrymme för eget skapande som exempelvis musik och danslek, prova på orkesterinstrument eller s.k. singalong. Precis som för vuxenpubliken ska Norrlandsoperans yngre besökare få ta del av en högkvalitativ blandning av svenska och internationella kulturutövare. Under kommande år kommer Norrlandsoperans dansprojekt Up North att utökas för ett bredare utbud av medskapande aktiviteter. Norrlandsoperans digitala salong NO play kommer kunna användas för pedagogiskt handledningsmaterial, introduktioner och kompletterande publikarbete i verksamheten för barn och unga.

Möjligheter till residens för unga kulturutövare är en viktig faktor för att bidra till professionalisering och kompetensutveckling av det regionala musik- och danslivet. Det är också ett sätt att öka attraktiviteten för unga kulturskapare att bo och verka i regionen.

Norrlandsoperans symfoniorkester är en av aktörerna i det nybildade Nationellt Centrum för Musiktalanger. Initiativet gör det möjligt att stödja unga musiker och dirigenter på sin väg mot en professionell musikkarriär, exempelvis genom masterclass och personliga mentorer.

Dans i Västerbotten

Dans i Västerbottens uppdrag är att verka för att dans ges större plats i invånarnas vardag med fokus på barn och unga, öka kunskapen om danskonsten i regionen, vara ett stöd för dem som yrkesmässigt eller på fritiden vill arbeta med och för danskonsten samt bidra till att stärka dansens ställning. Dans i Västerbotten arbetar strategiskt med frågor som rör dansträning i inlandet, förbättrade samverkansvillkor för aktörer runt om i regionen och möjligheter för att professionella ska kunna bo och verka i vår region. Norrlandsoperan är huvudman för den regionala danskonsulentverksamheten Dans i Västerbotten. Verksamheten ingår i Norrlandsoperan Dans, vilket skapar förutsättningar för resurseffektiva och fruktbara samarbeten. Dans i Västerbotten ingår i sin tur också i flera olika samarbeten och nätverk på lokal, regional och nationell nivå.

Dans i Västerbotten distribuerar och turnélägger dansföreställningar och kringaktiviteter för en ung publik till skolor och arrangörer i hela regionen. Ett regionalt programråd med representanter från Vilhelmina, Skellefteå, Åsele, Storuman, Lycksele och Umeå kommuner beslutar vilka föreställningar som ska distribueras. Dans i Västerbotten kommer utöver det att arbeta med 1–2 fokuskommuner per år. Kommunerna får ett riktat förstärkt stöd i form av arrangörsutveckling och ökat utbud i både form av pedagogiska aktiviteter och föreställningar.

Utvecklingsområden Dans i Västerbotten

Främja kulturell digitalisering inom dansområdet

Dans i Västerbotten arbetar strategiskt för att utveckla fler metoder för barn och unga att få möjlighet att se, uppleva och utöva dans. Under planperioden kommer Dans i Västerbotten satsa på att stötta och sprida digitalt handledningsmaterial kopplat till turnerande föreställningar samt pedagogiskt workshopmaterial för skolor och studieförbund. Genom att stötta digitaliseringen inom dansområdet främjas tillgängligheten av dans i regionen samt möjliggör ökad förankring på orterna. Digitalt handlednings- och workshopmaterial bidrar också till att vidga tex pedagogers och lärares verktyg för att prata, leda och uppleva dans tillsammans med barn och unga. Ytterligare utveckling inom kulturell digitalisering kommer prioriteras under perioden, exempelvis genom samarbeten med studieförbund/verksamheter och digitalt nätverkande som utvecklar ungt arrangörskap.

Stöd för danskonstnärer, arrangörer och återväxt i arrangörsledet

Ett annat utvecklingsområde är stöd för unga arrangörer och alternativa arrangörssystem för dans. Dans i Västerbotten administrerar och handlägger arrangörsstödet som ingår i kultursamverkansmodellen enligt gällande riktlinjer. Stödet täcker delkostnader för turnerande föreställningar med fria dansgrupper för offentligheten. Utan arrangörsstödet har få kommuner i regionen möjlighet att

presentera dans för en ung/vuxen publik i offentliga arrangemang eller under skoltid, något som i 202 tur minskar arbetstillfällena för fria grupper. För att bättre svara upp mot målet om att främja hela regionens möjlighet till dansupplevelse behövs det ett starkt arrangörsnätverk där danskonsulenten behöver vara på plats och i kontakt med tjänstemän och lokala eldsjälarna i regionen. Detta kräver extra-tid och mobilitetsresurser.

Målet under perioden är att stärka de lokala arrangörerna i sin arrangörsroll och se över nya former för hur arrangörsstödet bäst når hela regionens arrangörer. Fortsatt och fördjupad utveckling av residensverksamheten samt nya samarbeten som gynnar yrkesverksammas arbetsmöjligheter. För att stärka möjligheterna för de fria utövarna att kunna verka i vår region behövs utökade anslag.

Dans i Västerbotten administrerar och handlägger varje år stöd till produktioner som ett sätt att ge både tillgång till dansupplevelser och att skapa arbetstillfällen till det fria dansfältet. Detta ger möjligheter till nya samarbeten, nya publikgrupper och bredare programverksamhet. Barn- och ungdomsproduktioner kommer fortsatt att prioriteras under kommande period. Utöver det kommer särskilt fokus ligga på interaktiva och medskapande format. Detta kräver ett större förankringsarbete och utökade samarbeten.

Särskilt fokus läggs även på att lyfta det offentliga dansutbudet för en vuxenpublik i hela Västerbotten, och för att kunna bygga en stabil arbetsmarknad för yrkesverksamma behövs fler produktionsmöjligheter och residensmöjligheter. Tillsammans med kommuner och arrangörer i regionen kan utvecklingen gå framåt.

Ytterligare ett utvecklingsområde är arbetet med professionella danskonstnärer som har sin bas i regionen, med särskilt fokus på nationella/internationella och regionala samarbetsprojekt mellan dansverksamma. Utökade interregionala samarbeten med bland annat Österbotten är en satsning som Dans i Västerbotten kommer att arbeta med under kommande perioden för att möjliggöra både nya arbetstillfällen och kontaktytor.

Främja barn- och ungdomsverksamhet som stimulerar eget skapande samt bidrar till återväxt i dansyrket

Att främja barn- och ungdomsverksamhet som stimulerar eget skapande är ett av de utvecklingsinsatser som Dans i Västerbotten arbetar löpnade med. Det är genom satsningar inom området som återväxt blir möjlig. Regionen har en tradition av att utbilda och förbereda unga talanger för ett yrkesliv och det är en viktig del av Dans i Västerbottens uppdrag att bibehålla denna tradition. Genom bland annat koreografitävlingen Skapa dans för unga har ungdomar möjlighet att prova sina koreografiska färdigheter och få stöd i sin fortsatta utveckling mot ett yrkesliv inom dans.

Samarbeten sker löpnade med bland annat Balettakademien Umeå, Umeå Dansskola, Skellefteå Dans- och balettförening samt gymnasieskolornas dansprogram för att skapa en breddad utbildning och kunskap i dans som konstform och dans som yrke från ung ålder till en professionell nivå. En utveckling inom streetdansen sker med det regionala utvecklingsprojektet Up North. Dans i Västerbotten är en del av projektets styrgrupp som har ett konstnärligt mandat att lägga projektets övergripande programriktning. Dans i Västerbotten utgör en viktig funktion inom projektet med kunskap och erfarenhet om dansutveckling i regionen.

Danscentrum Norr

Danscentrum Norr bildades 1999 och arbetar för att stärka det fria professionella danslivet i Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland som en del av Danscentrum Riks. I arbetet ingår informationsspridning och kontaktförmedling, arbetsförmedling, lokal träning och regionala workshops. På grund av de stora avstånden är en av de största uppgifterna att skapa mötesplatser för organisationens medlemmar. Från och med 2015 kan Danscentrum Norr erbjuda tillgång till en dansstudio i Umeå. Detta möjliggör på sikt ett arbete med längre residens.

Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans, NMD

Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans, NMD, är ett samarbete mellan de fyra norrlandsläner 203 Västernorrland, Norrbotten och Västerbotten och Jämtland. Syftet är att bidra till spridning av dans- och musikteaterproduktioner genom turnéstöd och nätverksaktiviteter. De ensembler som ingår i nätverket är Norrlandsoperan i Umeå, Norrdans i Härnösand, Barn- och ungdomsoperan inom Estrad Norr i Östersund samt Piteå Kammaropera. NMD erhåller statliga medel för medverkande ensembler att kunna turnera mellan länen och regionala medel för de administrativa kostnaderna samt för de merkostnader turnerandet medför.

Musik i Norr

Musik i Norr är ett samarbete mellan de regionala musikinstitutionerna i Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland/Härjedalen som bedrivits i projektform sedan 2013. Syftet är att samordna och utnyttja gemensamma resurser, möjliggöra utbyte av orkestrar och ensembler, höja den konstnärliga nivån, möta utbudet och efterfrågan och att lyfta fram den norra regionens kvalitet och resurser. Målet är att skapa långsiktig samverkan i ett permanent nätverk för kreativa och skapande samarbeten mellan musikinstitutionerna.

Utvecklingsinsatser Norrlandsoperan

- Utveckla det regionala arbetet samt främja återväxten hos unga arrangörer
- Öka och utveckla samarbeten och samproduktioner som ett led i hållbarhetsarbetet
- Strategiskt arbete för att öka extern finansiering
- Fortsätta utveckla verksamheten för barn och unga med fokus på eget skapande

Utvecklingsinsatser Dans i Västerbotten

- Främja kulturell digitalisering inom dansområdet
- Stöd för danskonstnärer, arrangörer och återväxt i arrangörsledet
- Främja barn- och ungdomsverksamhet som stimulerar eget skapande samt bidrar till återväxt i dansyrket

Kulturproducenter är direkt beroende av ett starkt och aktivt mottagarled. Arrangörerna är viktiga kulturbärare som förmedlar teater, dans, konst och musikupplevelser. Ett samspel mellan ett existerande mottagarled med intresserade arrangörer och dess publik och en mångfald av kulturproducenter skapar möjligheter för ett varierat kulturutbud. I detta komplexa kulturella nätverk arbetar Riksteatern Västerbotten. Riksteaterns devis är ”Scenkonst för alla, överallt” och med denna ambition arbetar Riksteatern Västerbotten för att möjliggöra tillgång till ett professionellt kulturutbud i regionens samtliga kommuner, och med en så stor bredd och målgrupp som möjligt. Detta kan bara göras i nära samarbete med såväl arrangörsorganisationer som producentled.

Riksteatern Västerbotten

Riksteatern Västerbotten är en ideell förening med kulturfrämjande regionalt uppdrag från Region Västerbotten med två kulturkonsulenttjänster. Föreningen är en del av den nationella folkrörelsen Riksteatern och medlemsorganisation för länets lokala Riksteaterföreningar. Uppdraget består i att vara en förmedlande och främjande funktion för att utveckla ett starkt arrangörsled och den professionella scenkonstens närvaro i länet.

Kulturtillgången för länets barn och unga är prioriterad verksamhet. Riksteatern Västerbotten arbetar brett med aktivitet i samtliga kommuner men har ett extra fokus på glesbygdskommunerna som kan ha mer begränsad tillgång till kulturellt utbud och aktiviteter.

Primära målgrupper är länets kulturarrangörer: de 16 lokala Riksteaterföreningarna, kommunernas barnkultursamordnare, bygdegårdsföreningar, byföreningar m.fl. samt professionella scenkonstproducenter, främst med hemvist i norra regionen

Riksteatern Västerbotten arrangerar utbildningar, föreläsningar, konferenser och utbudsdagar i samarbete med olika aktörer på lokal, regional och nationell nivå. Verksamheten arbetar i en nära dialog med arrangörsledets företrädare inom civilsamhälle och offentlig sektor, vilket ger en god insyn i lokala behov av insatser och utvecklingsmöjligheter. Riksteatern Västerbotten administrerar även ekonomiskt arrangörsstöd för att möjliggöra föreställningsaktivitet över hela länet och sammanställer utbudskataloger för olika målgrupper.

Riksteatern Västerbotten samverkar med andra kulturområden i länet genom lokala och regionala insatser. Nära samarbete finns med syskonföreningar i Norrbotten, Jämtland/Härjedalen samt Västernorrland inom samarbetet Riksteatern Norra. Riksteatern Norra samverkar länsövergripande med bland annat arrangörssubventioner, samordnat utbud, arrangörsutvecklingsarbete och kompetensutbyte mellan konsulentverksamheterna. Riksteatern Västerbotten är även en aktiv part inom Riksteaterns nationella verksamhet och arbetsgrupper som arbetar med utveckling av scenkonstområdet.

Utvecklingsinsatser Riksteatern Västerbotten

Stärka och utveckla länets arrangörsklimat för barn, unga och vuxna

Riksteatern Västerbotten verkar för att bibehålla och utveckla förekomsten av livskraftiga arrangörsstrukturer över hela länet. Kursverksamhet med inriktning mot förenings- eller arrangörsutveckling erbjuds i form av lokala kurstillfällen, fysiska nätverksträffar för aktiva över hela länet, samt digitala mötestillfällen.

En tillgänglig förmedlingsstruktur av bokningsbara föreställningar liksom anpassade ekonomiska subventioner är viktiga verktyg i det arrangörsfrämjande arbetet. För att garantera ett jämlikt och rikt kulturutbud framförallt för barn och unga i länets kommuner, finns behov av att vidareutveckla dessa verktyg ytterligare under planperioden.

Förstärka tillgången till professionell scenkonst genom länsöverskridande arrangörsutveckling och resursförstärkning i interregional samverkan

Riksteatern Västerbotten driver inom samverkansgruppen Riksteatern Norra ett treårigt interregionalt samarbetsprojekt som avses pågå fram till 2024/25 som en del i Kultur i Norrs prioriterade insatser. Projektet fokuserar på tre Utvecklingsinsatser:

- Digital strategi, med genomlysning och uppdatering av digitala verktyg och kommunikation
- Barn- och ungdomsstrategi med samordnade kulturfrämjande insatser för barn och unga, arrangörsskap och metodutveckling
- Strategi för samverkan och mångfald, med syfte att stärka den konstnärliga mångfalden i norrlänen genom utveckling av ett arrangörsnätverk för samtida cirkus och en utredning kring stärkt samisk scenkonstutveckling.

Särskilt stärka och utveckla nätverk och kompetensutveckling för unga arrangörer i regionen

Riksteatern Västerbotten avser fortsätta sitt utvecklingsarbete riktat till unga arrangörer i länet framförallt genom utvecklingsprojektet Kulturcrew Västerbotten. Ett pilotprojekt genomförs 2021-2023 med stöd av MUCF. Insatsen förutsätter en långsiktig uppbyggnadsprocess och aktiv uppföljning tillsammans med de grupperingar som växer fram. Riksteatern Västerbotten ska genom vidare projektfinansiering tillgängliggöra befintliga och nya mötesplatser och strukturer för kulturaktiviteter för unga samt stötta organiseringsmöjligheter, kulturtillgång och framväxt av nya unga kulturnätverk.

Utveckla mötesplatser som ökar tillgänglighet till scenkonstupplevelser samt kunskapsutveckling inom barnkulturområdet

Riksteatern Västerbotten ska vartannat år (2024 samt 2026) genomföra regional utbudskonferens för scenkonst riktat mot arrangörer inom skola, barn och unga. Utbudskonferensen utformas som en allmän mötesplats mellan arrangörer och kulturproducenter med möjlighet till fördjupning kopplat till aktuella frågor inom barnkulturområdet. En interregional insats pågår parallellt inom Riksteatern Norra under planperioden där kompetensutvecklingsinsatser sprids till verksamma inom barnkulturområdet via streaming eller livesändningar för att öka spridningen till fler aktiva, klasser eller nyfikna.

Utforska amatörteaterområdets utvecklingsmöjligheter i samverkan med lokala och regionala intressenter

I ett interregionalt samarbete med Norrbottensteatern, Västerbottensteatern och Riksteatern Norrbotten arbetar Riksteatern Västerbotten med en projektfinansierad utvecklingsinsats riktad till unga ensembler mellan 14-18 år genom amatörteaterprojektet Länk. Regional Länk-festival planeras att genomföras våren 2024 samt våren 2026. Med utgångspunkt från det löpande utvecklingsarbetet inom Länk-projektet avser Riksteatern Västerbotten i samarbete med Västerbottensteatern inleda en projektfinansierad kartläggning av amatörteaterns tillstånd i regionen eftersom aktiviteten sjunker på många orter. Syftet är att sammanställa en behovsanalys och aktivitetsplan för att stärka förekomsten av lokal amatörteaterverksamhet och eget skapande inom teater/scenkonst för unga och vuxna i Västerbotten.

Utvecklingsinsatser Riksteatern Västerbotten

- Stärka och utveckla länets arrangörsklimat för barn, unga och vuxna
- Förstärka tillgången till professionell scenkonst genom länsöverskridande arrangörsutveckling och resursförstärkning i interregional samverkan
- Särskilt stärka och utveckla nätverk och kompetensutveckling för unga arrangörer i regionen
- Utveckla mötesplatser som ökar tillgänglighet till scenkonstupplevelser samt kunskapsutveckling inom barnkulturområdet
- Utforska amatörteaterområdets utvecklingsmöjligheter i samverkan med lokala och regionala intressenter

Museerna i Västerbotten förvaltar, dokumenterar och förmedlar länets kulturarv och har en bred kunskapsbank inom områden som kulturmiljö, arkeologi, byggnadsvård, konst, fotografi, föremålssamlingar och berättande. De är en viktig aktör i samhällsutvecklingen i stort. Sedan 2017 finns en museilag (2017:563) som gäller för museer i det allmänna museiväsendet. Syftet med lagen är att tydliggöra museernas självständighet i förhållande till den politiska beslutsnivån.

Museerna i Västerbotten har i ett historiskt perspektiv varit viktiga kunskapsförmedlare till en bred allmänhet. Museerna dokumenterar, samlar, bevarar, berikar, forskar, förmedlar och tillgängliggör länets kulturarv. Utifrån den kunskapen bedriver museerna i Västerbotten bland annat pedagogiskt arbete, arbete med frågor som rör mångfald, jämlikhet, jämställdhet och tillgänglighet. Länets museer fokuserar särskilt på urfolket samerna och övriga nationella minoriteter beträffande delaktighet och medskapande. Vissa museer är även viktiga remissinstanser och utredare i samhällsbyggnadsfrågor.

I den regionala museiverksamheten ingår tre museer där Region Västerbotten är delägare tillsammans med de kommuner där museerna har sin bas. Västerbottens museum har ett övergripande ansvar för hela regionens kulturarv.

Västerbottens museum AB

Västerbottens museum är ett av landets 24 länmuseer och den största kulturarvsaktören i Västerbottens län. Verksamheten bedrivs med hela Västerbottens län som arbetsfält. Uppdraget är att samla, vårda, visa och beforska det regionala kulturarvet och länets kulturmiljöer – från förhistoriska spår och lämningar, till nutida uttryck och idéer. Dessa presenteras bland annat i utställningar, programverksamhet och pedagogisk verksamhet. Verksamheten bedrivs i hela regionen och från museibygnaden och friluftsmuseet med 40 kulturhistoriska byggnader, på Gammlia i Umeå.

Museet innehar omfattande samlingar med mer än 100 000 kulturhistoriska objekt, cirka 8 miljoner fotografier och filmer, runt 22 000 arkeologiska föremål, upp mot 7000 konstverk, omkring 1000 hyllmeter arkiv och ett bibliotek med en samling på 36 000 volymer. Dessa förvaras i museibygnaden samt i magasin i Hörnefors. Ett 70-tal medarbetare finns i organisationen som ägs av Umeå kommun och Region Västerbotten. Museets samlingar ägs av Stiftelsen Västerbottens museums samlingar, med Umeå kommun och Region Västerbotten som huvudmän. Museets byggnader ägs delvis av bolaget och delvis av Stiftelsen.

Västerbottens museum har lång erfarenhet av att arbeta med kulturarvsfrågor i hela regionen och ger löpande rådgivning i frågor inom kulturhistoria. Genom samverkan och nätverkande med många aktörer är museet en viktig regional resurs för länets kommuner och medborgare. De regionala nätverken och den lokala förankringen är en framgångsfaktor och innebär att tröskeln till att kontakta och samarbeta med museet är låg.

Museet är en resurs för barn och unga och erbjuder omfattande pedagogiska program och aktiviteter som knyter an till historia, arkeologi, etnologi, konst, berättande, dokumentärfotografi och kulturmiljö. Programmet verkar för mångfald och inkludering, genom delaktighet och dialog. För att främja allas möjligheter till kultur och bildning erbjuder Västerbottens museum pedagogisk verksamhet i hela länet i form av anpassade program för alla årskurser samt SFI. Idag finns det stora geografiska hinder för länets skolor att ta del av det pedagogiska program som erbjuds på plats på museet. I en strävan att nå alla skolor i regionen erbjuds uppsökande verksamhet i kommunerna med anpassat skolprogram, men för att tillgängliggöra de pedagogiska programmen behövs anpassade digitala metoder.

För att kunna svara upp mot efterfrågan från privatpersoner och ökade krav på tillgänglighet ska Västerbottens museum kunna erbjuda ett utökat digitalt utbud. Bland annat arbetar museet löpande med utvecklingen av samlingsförvaltningssystemet Sofie, ett digitalt system framtaget av museet för hantering, registrering och publicering av samlingar. Sofie gör det möjligt för digitala besökare att ta del av föremål och fotografier ur museets samlingar.

Västerbottens museum har en betydande funktion som samverkanspart för andra kulturskapare i regionen. Konstnärer, fotografer, slöjdare och andra kulturaktörer är ofta inkluderade i museets arbete, inte minst i utställningsverksamheten. Även för studerande, forskare och andra aktörer i utbildningsväsendet har museet en viktig roll i fråga om samverkan.

Utvecklingsinsatser Västerbottens museum AB

Säkerställa bevarandet av kulturarvet

Under kommande planperiod har Västerbottens museum för avsikt att ytterligare öka tillgängligheten till regionens kulturarv. För att klara detta måste museet först och främst säkerställa långtidsförvaringen av samlingar och arkiv. Arbetet med att uppordna, förteckna, katalogisera och digitisera samlingar och arkiv ska fortlöpa och skalas upp för att öka sökbarhet och tillgänglighet. Därtill behöver nya lokaler för samlingar och arkiv tillskapas. Idag finns endast omkring 60 % av museets föremålssamlingar registrerade och digitalt sökbara och tillgängliga. Ett av de nationella kulturpolitiska målen pekar särskilt ut främjandet av ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas. Av museets arkiv är endast ett fåtal procent av materialet uppordnat, förtecknat och för att Västerbottens museum ska kunna uppfylla målet är funktionella och tillgängliga arkivlokaler en förutsättning. Utvecklingsarbetet görs i nära samverkan med andra arkivinstitutioner i regionen.

Öka möjligheterna att förmedla och bruka kulturarvet

För att bättre svara upp mot det nationella kulturpolitiska målet att främja allas möjlighet till kulturupplevelser och bildning intensifieras arbetet för att skapa en kulturhistorisk utställning, nära knuten till museets arkiv och samlingar samt Folkrörelsearkivet i Västerbotten.

Friluftsmuseiområdet på Gammlia ska fungera som en plats för förmedling av länets kulturarv. Genom ökade resurser kan de kulturhistoriska miljöerna skapa unika upplevelser i program och event, med möjligheter att utöva och prova-på. På så sätt levandegörs platsen och ger ökad kunskap och insikt om kulturarvet både historiskt, idag och för framtiden.

Ett ytterligare steg i arbetet för allas möjlighet till kulturupplevelser och bildning är att i högre utsträckning nyttja digitala verktyg och metoder. Detta möjliggör för invånare i hela regionen att kunna hämta information och kunskap från alla museets verksamhetsområden.

Främja allas möjligheter att ta del av kulturarv och bildning

Västerbottens viktigaste målgrupp är barn och unga. Därför ska Västerbottens museum fortsätta utveckla nya metoder för pedagogisk verksamhet för skolan, delvis genom digital teknik. Museet kommer även fortsättningsvis arbeta metodiskt och målmedvetet för inkludering inte minst med de fem nationella minoriteterna och urfolket samer. För att lyckas med detta och för att nå fler och nya målgrupper i samhället, ska samverkan med bland annat kulturaktörer, KKB, universitet och högskolor fortsätta att utvecklas.

Utveckla besöksmålet Västerbottens museum

Västerbottens museum ska vara ett attraktivt besöksmål för alla, både ute och inne. Museibyggnaden och friluftsmuseiområdet på Gammlia ska nyttjas för bred kulturhistorisk verksamhet, såväl i områdets byggnader och gårdar, som dess kulturhistoriska miljöer och stora grönområden. För att lyckas med detta krävs ett kontinuerligt underhåll av området. Därtill ska bolagets fastigheter hållas i gott skick. Museet ska få ökade möjligheter att hålla en rimlig balans vad gäller resurser för både fastighetsunderhåll och verksamhet.

Arbeta för en hållbar regional verksamhet

Västerbottens museum har nära samarbeten och fruktbara relationer med såväl kulturaktörer inom konst- och hantverksområden som forskare och andra relevanta aktörer i länet. Museets regionala arbete omfattar förutom dokumentationsinsatser som arkeologiska och bebyggelseundersökningar även en omfattande förmedlings- och rådgivningsverksamhet gentemot kommuner, föreningar m fl., i

samhällsutvecklingsfrågor, kulturturism mm. För att även fortsättningsvis ha en hög närvaro i länet 208 kommuner behöver Västerbottens museum förstärkning i att samordna det regionala arbetet.

Skellefteå museum

Skellefteå museum AB ägs av Skellefteå kommun och Region Västerbotten. Skellefteå museum AB har ett regionalt ansvar för den museala verksamheten och kulturmiljövården, genom att samla, dokumentera, utforska, bevara, synliggöra och förmedla kulturarven inom i huvudsak den norra länsdelen; Skellefteå, Norsjö och Malå kommuner. Skellefteå museum AB har ett övergripande regionalt ansvar beträffande teknik- och industrihistoria efter år 1900. Museum Anna Nordlander (MAN) är en avdelning inom Skellefteå museum AB och ska vara en mötesplats för hela regionen där samtidskonst och genusfrågor står i centrum. I Skellefteå museum ingår museet i Skellefteå, Stackgrönnans båtmuseum, friluftsmuseet på Nordanå samt utställningsverksamhet i Sara kulturhus. Skellefteå museum AB förvaltar Stiftelsen Skellefteå museums samlingar som består av cirka 75 000 föremål, 4,5 miljoner fotografier, 20 000 böcker och ett stort lokalhistoriskt arkiv. En del av samlingarna är digitaliserade och finns tillgängliga genom det nationella bibliotekssystemet Libris och det webbaserade samlingshanteringsprogrammet Sofie. Skellefteå museum AB är placerat på kulturområdet Nordanå med över 300 000 besökare per år (exkluderat friluftsområdet).

Utvecklingsinsatser Skellefteå museum AB

Breddat och ökat deltagande

Skellefteå museum AB ska utveckla programverksamheten i form av återkommande samt större program på museet och friluftsområdet Nordanå. Det mobila konstrummet Prismen som leds av MAN ska etableras som en självklarhet i regionen och ha en fungerande verksamhet senast 2024. Prismen ska öka tillgängligheten av konst i hela regionen och bygger på ingående samarbeten, t.ex. kommuner, föreningsliv, intresseorganisationer och enskilda konstnärer.

Nordanå

Ett nytt Forskarrum och en ny besöksupplevelse ska genomföras i samarbete med Folkrorelsearkivet i Västerbotten och Företagsarkivet i Westerbotten. En projektgrupp har tillsatts och byggnation kan förväntas genomföras under 2023-2024. Målsättningen är att bredda deltagandet och öka andelen barn och framför allt unga. Genom den nya satsningen kommer Skellefteå museum AB inom en fyraårsperiod ha förnyat samtliga basutställningar och publika miljöer samt täcka alla åldersgrupper. Skellefteå museum AB ska samverka med Skellefteå kommuns kulturenhet och eventuell framtida privat kaféoperatör i syfte att utveckla besöksmålet Nordanå och friluftsmuseet Nordanå samt finna synergier mellan verksamheterna. Den vårdplan för museets byggnader som antagits ska fortsätta enligt plan.

Sara kulturhus

MAN ska utveckla utställningsverksamheten och den pedagogiska verksamheten i Sara kulturhus. Ett särskilt fokus ska läggas på att utveckla samarbeten i kulturhuset avseende synergier t.ex. publik verksamhet.

Digital utveckling

Skellefteå museum AB ska öka digitiseringen av samlingarna. År 2019 fick museet tidningen Norrans bildarkiv omfattandes ca 3 miljoner bilder. Museet ska prioritera att göra ett urval i digitiseringen av detta arkiv. Skellefteå museum AB ska utveckla det digitala utbudet särskilt mot skolor. Försök med livesända visningar i realtid och med direkt interaktion med skolor har genomförts med gott resultat. Skellefteå Museum AB kommer att ha fokus på att utveckla och uppdatera hemsidan fortlöpande med särskilt fokus på Museum Anna Nordlander.

Skellefteå museum AB ska ta fram en handlingsplan utifrån agenda 2030 som på ett tydligare sätt än vad som är fallet nu genomsyrar hela verksamheten.

Magasin, samlingar och insamling

Skellefteå museum AB ska verka för en magasinsflytt i syfte att säkra både samlingarnas bevarande men också långa hyreskontrakt för kontinuitet över tiden. Skellefteå museum AB ska ta fram nya metoder för insamling (föremål, berättelser, bilder mm) som ger ett bättre resultat av ett pluralistiskt norra Västerbotten ur ett historiskt perspektiv. Skellefteå museum AB ska verka för att MANs samlingar som idag ägs av Skellefteå kommun på något sätt ska ingå i MANs verksamhet på ett tydligare sätt.

Stärka lokalhistorisk forskning

Skellefteå museum AB ska utveckla tematiska museiövergripande forskningsprojekt där särskilda perspektiv och ämnen är i fokus, t.ex. grundforskning gällande nationella minoriteter där kunskapsluckorna är förhållandevis stora.

Regionala uppdraget industri- och teknikhistoria

Skellefteå museum AB ska delta i EU-projektet Bothnia business heritage som syftar till att utveckla museet som besöksmål och med ett tydligt fokus på samarbete med näringslivet. Skellefteå museum AB ska undersöka möjligheten att utveckla besöksmålet Nordanå och pedagogiska metoder mot barn och unga tillsammans med Exploratoriet särskilt inom detta uppdrag.

Övriga regionala uppdrag

Skellefteå museum AB ska stärka samarbeten med organisationer i Norsjö och Malå. Skellefteå museum AB ska utveckla digitala skolprogram som kan användas på distans. MAN ska få igång verksamheten och utveckla densamma för det regionala mobila konstrummet Prisman.

Skogs- och samemuseet i Lycksele AB

Skogs- och samemuseet i Lycksele AB ägs av Lycksele kommun och av Region Västerbotten. Skogs- och samemuseet i Lycksele AB har ett övergripande regionalt ansvar beträffande skogen och skogsbrukets historia. Museet har också ett övergripande regionalt ansvar för att synliggöra och tillgängliggöra urfolket samernas kultur och kulturarv. I detta uppdrag ingår aktiv samlingsförvaltning, dokumentation, utställningar, annan publik- och pedagogisk verksamhet samt att bidra till forskning och kunskapsuppbyggnad inom områdena.

Skogs- och samemuseet i Lycksele AB förvaltar Stiftelsen Skogsmuseet i Lyckseles samlingar med drygt 15 000 föremål, Valborg och Bertil Wiinkas stiftelse i Umeälvens dalgång, Sparbankstiftelsen Norrland samling Samiska skatter samt Riksorganisationen Same Ätnams slöjdsamling.

Skogs- och samemuseet ligger på kulturområdet Gammplatsen, udden i Umeälven, där staden Lycksele räknar sitt ursprung. Den samiska befolkningens vinterviste utgjorde grunden för kyrko- och marknadsplatsens etablering under 1600-talet. På kulturområdet samverkar Skogs- och samemuseet, Lycksele hembygdsgille, Lycksele sameförening samt Lapplands kulturbotaniska trädgård. Området omfattar även ett fornlämningsområde och naturreservat.

Skogs- och samemuseet i Lycksele är Sveriges enda helårsöppna skogsmuseum som har som mål att ta ett mer övergripande nationellt ansvar gällande skogen och skogsbrukets historia samt att synliggöra urfolket samernas kultur och kulturarv. Arbetet sker inom Lycksele kommun och i regionen samt till viss del i hela landet.

Främja ett kulturarv som bevaras, används och utvecklas

I Skogs- och samemuseets samlingar finns föremål med skoglig och samisk anknytning, samt ett omfattande foto- och filmmaterial. De samlingarna behöver tas om hand och visas på ett mer tillgängligt sätt. Skogs- och samemuseet har därför behov av att tillskapa ett framtidssäkrat föremålsarkiv samt en ny samisk basutställning. Skogs- och samemuseet kommer att fortsätta att stärka samarbetet mellan kulturaktörer och näringsliv.

På området Gammlplatsen finns flera kulturföreningar. Tillsammans med Skogs- och samemuseet arbetar parterna i projektet hållbar Gammlplatssamverkan med syfte att stärka det gemensamma området med samordning, marknadsföring och gemensam programverksamhet.

Skogs- och samemuseet är en plattform och en naturlig mötesplats

Skogs- och samemuseet är en naturlig mötesplats där det samiska och skogens och skogsbrukets historia levandegörs. En plattform där olika röster får utrymme. Skogs och samemuseet ska vara ett inbjudande och intressant resmål. Museet utvecklar programverksamheten med föreläsningar, workshops och kurser kopplade till museets uppdrag.

Utveckla det pedagogiska arbetet med barn och unga

Barn och unga är en prioriterad grupp Skogs- och samemuseet arbetar för. Museet bedriver pedagogiska program både lokalt och regionalt kopplat till skogen och den samiska historien. I samarbete med olika aktörer och inte minst skolan arbetar museet med att levandegöra historien i form av skolprogram och ge sammanhang till barn och unga för människors liv förr, nu och i framtiden.

Att arbeta för att i nationell samverkan få ett särskilt ansvar för skogshistoria

Skogs- och samemuseet arbetar aktivt för att lyfta det skogliga kulturarvet på nationell nivå. Skogs och skogshistoria har en stark koppling till det svenska välfärdssamhällets framväxt och människors liv idag, vilket bör avspeglats bättre i det svenska museilandskapet. Skogs- och samemuseet samverkar med näringsliv och andra aktörer på lokal, regional och nationell nivå.

Bidra till forskning och kunskapsuppbyggnad inom skogshistoria och samisk kultur

Skogs- och samemuseet ska utveckla forskningsarbete med inriktning mot skogen, skogsbrukets historia samt urfolket samerna och det samiska kulturarvet. Detta görs genom att samverka med andra organisationer och institutioner på såväl regional, nationell som internationell nivå.

Utvecklingsinsatser Västerbottens museum

211

- Säkerställa bevarandet av kulturarvet.
- Öka möjligheterna att förmedla och bruka kulturarvet.
- Främja allas möjligheter att ta del av kulturarv och bildning.
- Utveckla besöksmålet Västerbottens museum.
- Arbeta för en hållbar regional verksamhet.

Utvecklingsinsatser Skellefteå museum

- Breddat och ökat deltagande
- Nordanå
- Sara kulturhus
- Digital utveckling
- Agenda 2030
- Magasin, samlingar och insamling
- Stärka lokalhistorisk forskning
- Regionala uppdraget industri- och teknikhistoria
- Övriga regionala uppdrag

Utvecklingsinsatser Skogs- och samemuseet i Lycksele

- Skogs- och samemuseet är en plattform och en naturlig mötesplats
- Främja ett kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- Utveckla det pedagogiska arbetet med barn och unga
- Att arbeta för att i nationell samverkan få ett särskilt ansvar för skogshistoria
- Bidra till forskning och kunskapsuppbyggnad inom skogshistoria och samisk kultur

Kulturarv omfattar alla materiella och immateriella uttryck av mänsklig aktivitet genom tiderna. Uttrycken kan vara kulturhistoriska spår, objekt eller företeelser. Kulturarv kan också vara en betydelsefull resurs för samhällets utveckling. Kulturmiljön omfattar hela det av människor påverkade landskapet. Värnandet av regionens kulturmiljö är viktigt för kunskaperna om och förståelsen av vår gemensamma historiska bakgrund. Stora utmaningar inom kulturmiljöarbetet i hela regionen handlar om forn- och kulturlämningar som skadas och försvinner till följd av klimatförändringar, skogsbruk och mineralutvinning, vindkrafts-utbyggnadens påverkan på kulturlandskapet samt de konsekvenser för vattenanknutna kulturmiljöer som uppstår vid biologisk restaurering av vattendrag. Förutsättningarna för kulturmiljöarbetet förändras i takt med samhällsutvecklingen och har under senare år blivit alltmer komplext. Medan befolknings- och bebyggelseutvecklingen i särskilt kust- och de större stadsområdena kan leda till att kulturmiljöer avlägsnas eller omvandlas på ett oönskat sätt, riskerar kulturmiljöer i inlands- och fjällområdena att förfalla och förstöras genom igenväxning och brist på underhåll när befolkningen minskar eller ändrar sysselsättning. Samtidigt har intresset för kulturmiljövård och hantverk vuxit stort, vilket medför nya möjligheter men också ökade krav inom det organiserade kulturmiljöarbetet.

Kulturmiljöverksamhet

Länsstyrelsen Västerbotten, Västerbottens museum, Skellefteå museum, Skogs- och samemuseet i Lycksele, och Västerbottens läns hembygdsförbund har enats kring en gemensam målbild för kulturmiljön och en strategisk inriktning för kulturmiljöarbetet i regionen. Målsättningen är att regionens kulturmiljöer är kända, uppfattas och används som angelägna resurser samt att kulturmiljöarbetet har stöd och engagemang bland dem som bor och verkar i regionen.

Länsstyrelsen Västerbotten ansvarar för det statliga kulturmiljöarbetet i regionen och arbetar med prövning, samråd, skydd, tillstånd, tillsyn och rådgivning enligt gällande lagstiftning. Länsstyrelsen fördelar också statliga bidrag för vård, tillgängliggörande, information och utveckling av värdefulla kulturmiljöer.

Västerbottens museum är länsmuseum med kulturmiljöuppdrag i regionens kommuner och arbetar med arkeologi, bebyggelsehistoria, byggnadsvård och kulturlandskap. Verksamheten omfattar undersökningar, utredningar, kunskapsuppbyggnad, bevarande, förmedling och tillgängliggörande av regionens kulturmiljöer. Västerbottens museum ansvarar för och upprätthåller den arkeologiska portalen "Spår från 10 000 år".

Utvecklingsinsatser Kulturmiljö

Bidra till ett utvecklat och hållbart kulturmiljöarbete i samverkan

För att bidra till ett utvecklat och hållbart kulturmiljöarbete behövs sektorsövergripande samarbeten och dialoger vidareutvecklas för att stimulera och stötta engagemang för lokal delaktighet och förvaltning av kulturmiljöer. Riktade insatser behövs för att öka kunskapen om

kulturmiljön och för att öka delaktigheten i kulturmiljöarbetet bland beslutsfattare, verksamhetsutövare och allmänhet. Hembygdsrörelsen spelar en betydande roll i länets samlade kulturmiljöarbete. Genom att stärka dess roll och verka för att inrätta en tjänst som kulturarvssamordnare, underlättas upprätthållandet av nätverk för aktörer inom det lokala, regionala, nationella och internationella kulturmiljöarbetet.

Värna och utveckla inlandets och fjällområdets kulturmiljöer

Utgjör geografiskt ojämlika förutsättningar bland annat genom att använda styrmedlen inom kulturmiljöområdet på ett sätt som ger största möjliga kulturmiljönytta i alla delar av regionen. Verka för att fler olika typer av kulturmiljöer säkerställs, vårdas, tillgängliggörs, visas och används i hela regionen med särskild betoning på förbisedda och underrepresenterade miljöer.

Stärkt samverkan inom samhällsplanering

213

Tydliggöra betydelsen och behovet av att skydda och ta hänsyn till kulturhistoriska värden i den fysiska miljön genom tidiga dialoger med kommuner, exploatörer och verksamhetsutövare. Stödja kommunerna i arbetet med att ta fram aktuella och funktionella kunskapsunderlag på kulturmiljöområdet. Identifiera och lyfta fram exempel på kulturmiljöer som utgör resurser för en miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling.

Stärka kulturmiljöområdet inom turism- och besöksnäring

Lyfta fram regionens besöksvärda kulturmiljöer – särskilt områden av riksintresse för kulturmiljövård samt platserna inom Sevärt i Västerbotten. Utveckla metoder och samarbetsformer som ger ökade möjligheter att använda och vidareutveckla kulturmiljöer som turist- och besöksmål.

Främja kunskapsutveckling och förmedling

Stötta, utveckla och initiera forskning, kunskapsuppbyggnad och metodutveckling kring kulturmiljö vid universitet, forskningsinstitut och museer. Stärka arbetet med rådgivning och information till allmänheten, bland annat genom att förvalta, lyfta fram och utveckla informationsportalerna Sevärt, Hålla Hus och Spår från 10 000 år. Stärka och utveckla det kulturpedagogiska arbetet med målgrupperna barn och ungdomar.

Utvecklingsinsatser Kulturmiljö

- Bidra till ett utvecklat och hållbart kulturmiljöarbete i samverkan
- Värna och utveckla inlandets och fjällområdets kulturmiljöer
- Stärkt samverkan inom samhällsplanering
- Stärka kulturmiljöområdet inom turism- och besöksnäring
- Främja kunskapsutveckling och förmedling

Enskilda arkiv är de arkiv som uppstår ur verksamheter som inte är myndigheter. Det kan vara arkiv från föreningar, stiftelser, företag och privatpersoner. De enskilda arkiven är en del av kulturarvet och en kunskapsresurs för hela samhället. Som förvaltare och förmedlare av information är de regionala enskilda arkiven en viktig byggsten i demokratin, för samhällsutvecklingen och forskningen. Arkiven ger tillgång till information om händelser och utvecklingsprocesser som byggt det samhälle vi har idag och hjälper oss förstå samtiden och planera för framtiden. Utan de historiska perspektiv som ges av arkiven skulle en väsentlig del av förståelsen av vår samtid gå förlorad. Arkiven är även arenor för inspiration, berättande och ett lustfyllt, livslångt lärande.

Regionala enskilda arkivinstitutioner i Västerbotten är de ideella organisationerna Folkrörelsearkivet i Västerbotten och Företagsarkivet i Västerbotten. Andra arkiv med Västerbottens län som upptagningsområde, och som delvis förvaltar enskilda arkivsamlingar, är Västerbottens museums arkiv, Skellefteå museums arkiv, Avdelningen för arkiv och specialsamlingar vid Umeå Universitetsbibliotek, den statliga myndigheten Institutet för språk och folkminnen (ISOF) med dess samlingar från den nu nedlagda avdelningen dialekt-, Ortsnamns- och folkminnesarkivet i Umeå (DAUM), samt Region Västerbottens Regionarkiv.

Folkrörelsearkivet i Västerbotten

Folkrörelsearkivet i Västerbotten är en ideell förening, bildad av och för föreningslivet i Västerbotten och ingår i ett nätverk av enskilda länsarkiv i hela Sverige. Människors tankar, idéer och intressen från 1800-talets stora folkrörelser via 1900-talets breda föreningsliv fram till dagens sociala rörelser speglas genom handlingarna i arkivet. Här finns också många byars och privata personers arkiv samlade. Kontors- och arkivlokaler finns på Gammlia i Umeå och Nordanå i Skellefteå. Sammanlagt förvaltas nära 5 000 hyllmeter dokument från över 9 000 föreningar och andra arkivbildare. Det gör Folkrörelsearkivet i Västerbotten till Sveriges största föreningsarkiv. Genom att samla, inventera, vårda och bevara civilsamhällets handlingar och föremål, samt erbjuda mötesplatser, föreläsningar och workshops, skapas en grund för ett kulturarv som bevaras, används och utvecklas.

Utvecklingsinsatser Folkrörelsearkivet i Västerbotten

Livslångt lärande genom arkivpedagogik

Arkivet ska genom pedagogiska insatser arbeta för att bredda sin användbarhet som samhällsresurs och bidra till att alla ges möjlighet till kulturupplevelser, bildning och att utveckla sina skapande förmågor. I Folkrörelsearkivets pedagogiska aktiviteter prioriteras barn, unga och seniorer, men arbete pågår ständigt med att utveckla tillgängligheten för alla grupper i samhället. Fler ska lära känna arkiven i allmänhet och föreningsarkiven i synnerhet. I det utåtriktade arbetet med barn och unga samverkar vi med pedagoger vid Skellefteå museum och Västerbottens museum, vilket ökar kapaciteten att stärka våra program och nå ut till fler. Arkivpedagogiska aktiviteter som bygger på drop-in och samarbete fortsätter att utvecklas för att locka fler barn och föräldrar till arkiv, museum och lokalhistorisk forskning. Ett mål är även att stärka samverkan med universitet, lärarutbildning och skola för att länets lärare ska få ökad kännedom om arkiv och museum som resurs för skolan.

Ökad tillgänglighet till arkiven

Av Folkrörelsearkivets samlade handlingar, är 2 500 hyllmeter, eller ca 60 % av samlingarna, inte uppräknade och saknar förteckning. Under planperioden kommer Folkrörelsearkivet därför prioritera inventering, ordnande och förteckning av arkiv. Ordnade och förtecknade arkiv är en förutsättning för att arkiven ska vara tillgängliga och för att det på ett tids- och kostnadseffektivt sätt ska gå att söka fram information i arkivet. Ett förtecknat arkiv gör det möjligt att hitta handlingarna och förstå innehållet i dem, även lång tid efter att de skapades. Det möjliggör forskning som kan ge helt ny kunskap. Det ökar också möjligheterna att förmedla intresseväckande berättelser om länets historia till barn, unga och alla andra som tar del av arkiven. Det är också en arbetsmiljöfråga, då eftersök i

oförtecknade arkiv är mycket tidsödande. Ett ordnat och förtecknat arkiv sparar också utrymme, eftersom handlingar som inte hör till arkivet gallras bort. Förtecknade arkiv är också en viktig framtidsfråga, då digitalisering av arkiv bygger på att det finns en grundläggande ordning i de arkiv som digitaliseras.

Säkerställa ändamålsenliga lokaler för arkiv och samlingar

För att arkiven ska kunna bevaras för framtiden behöver Folkrörelsearkivets eftersatta lokaler anpassas efter rådande och framtida klimatförhållanden. För att säkerställa långtidsförvaring av arkiv och arbetsmiljön för de anställda behöver även förvaringssystem för dokument, fanor och föremål uppdateras till modern standard. Folkrörelsearkivet behöver också tillgång till lokaler som är anpassade för en mer tillgänglig och utåtriktad verksamhet som har kapacitet att ta emot större grupper av besökare, ger rum för fler aktiviteter och förbättrar besöksupplevelsen för barn och unga. Folkrörelsearkivet arbetar därför aktivt för att utveckla Forskarrum Nordanå i Skellefteå och för en arkivsatsning med nya lokaler på Gammlia.

Ökad närvaro i länet

Folkrörelsearkivet vill under kommande planperiod öka sin närvaro i länet, i både digital och fysisk form, gärna i samverkan med andra institutioner, som Västerbottens museum, Skellefteå museum och Nättidskriften Västerbotten förr och nu. Genom riktade informationsinsatser till lokala föreningar och bibliotek, samt genom föreläsningar, workshops och deltagande i mässor, ökar vi allmänhetens kännedom om arkiven och vikten av att en mångfald av länets invånare känner sig delaktiga och fortsätter bidra till att utveckla och använda samlingarna. Föreningar som är underrepresenterade i arkiven ska särskilt inspireras att bevara handlingar om sin historia.

Stärkt samverkan för kulturarv, forskning och utbildning

Genom samverkan med andra kulturarvsinstitutioner, utbildningsväsende och forskning förmeras arkivverksamheten och stärker arkivens roll i samhället. Under planperioden kommer Folkrörelsearkivet arbeta för att stärka banden till regionens skolor och universitet, i både utbildning och forskning. För att främja allas möjlighet till kulturupplevelser och bildning samverkar Folkrörelsearkivet i Västerbotten med regionens övriga kulturinstitutioner i utställningar och evenemang. Folkrörelsearkivet ska upplevas som en välfungerande samverkanspart för kulturarvsinstitutionerna i länet och för de enskilda arkiven i Sverige.

Företagsarkivet i Westerbotten

Företagsarkivet i Westerbotten är en ideell förening och ett enskilt arkiv med säte i Skellefteå och med regionen som verksamhetsområde. Verksamheten startade 1987 med Handelskammaren och Folkrörelsearkivet i Västerbotten som initiativtagare. I uppdraget ingår att bistå företag i arkivfrågor och ge forskarservice till en intresserad allmänhet. Kontors- och besökslokaler finns för närvarande på Nordanå i Skellefteå, i samma byggnad som Folkrörelsearkivet och Skellefteå museum. Arkiven är även tillgängliga via Forskarrum Nordanå. Arkivsamlingarna är uppdelade på två depåer, där arkiven från den norra länsdelen förvaras i Skellefteå och arkiven från den södra länsdelen förvaras i Umeå. Företagsarkivet har idag cirka 2000 hyllmeter handlingar som visar på regionens företagsutveckling och historia genom protokoll, räkenskaper och andra handlingar. Huvuddelen av arkiven kommer från äldre banker, försäkringsbolag och innovationsföretag.

Stärkt samarbete med flera aktörer

Genom att stärka samarbetet med andra arkiv och näringsliv i regionen och nationellt ska Företagsarkivet förmera sin verksamhet. Samverkan ska bidra till att stärka arkivets ekonomiska resurser och gagna utveckling och tillgängliggörande av näringslivsarkiv i Västerbotten.

Säkerställa framtida tillgång till arkiv genom att arbeta med bevarande och tillgängliggörande

Företagsarkivet i Västerbotten kommer att fortsätta arbetet med att utveckla arkiv- och besökslokaler i Skellefteå och Umeå för att bidra till ett kulturarv som bevaras, används och utvecklas. Under planperioden fortsätter Företagsarkivet samverka med Skellefteå museum, Folkrörelsearkivet i Västerbotten och andra aktörer för ett tillgängligt och attraktivt Forskarrum Nordanå. I särskilt fokus står även samverkan för nya arkiv- och besökslokaler på Gammelns tillsammans med Västerbottens museum, Folkrörelsearkivet i Västerbotten, samt den statliga myndigheten Institutet för språk och folkminnen (Isof).

Insatser för barn och ungdomar i regionen

Barn och unga är en prioriterad målgrupp för regionens kulturverksamheter. Näringslivets arkiv visar hur kreativitet och innovationsförmåga bidragit till lokal och regional tillväxt och välfärd. Arkiven kan inspirera unga till att utveckla sina egna skapande förmågor. Företagsarkivet i Västerbotten vill därför utveckla samarbetet med lärarutbildning, grund- och gymnasieskola för att göra kunskap om regionens näringslivshistoria mer tillgänglig för barn och unga. Företagsarkivet vill även samarbeta med arkiv- och museipedagoger för att nå ut till barn och unga i Skellefteå med omnejd.

Västerbottens museums arkiv och fotoarkiv

Arkiven ansvarar för Västerbottens museums ämbetsarkiv och kulturhistoriska arkivsamlingar. I museets arkiv finns skriftliga handlingar och ljudinspelningar och i fotoarkivet finns fotografier och filmer. Båda arkiven har såväl analogt som digitalt material. Västerbottens museums arkiv omfattar cirka 1000 hyllmeter handlingar samt en mängd digitala handlingar. Museets fotoarkiv omfattar cirka åtta miljoner fotografier och filmer i olika format såsom negativ, glasnegativ, filmrullar och påsiktsskivor. Endast ett fåtal procent av museets arkiv och fotoarkiv är registrerade i Sofie och digitalt tillgängliga för allmänheten. Till museets verksamhet hör också ett bibliotek med samlingar på cirka 36 000 volymer med tyngdpunkt på arkeologi, bebyggelse och byggnadsvård, etnologi, foto, konst, konsthantverk, lokalhistoria och andra ämnesområden som berör Västerbottens län. I dag är biblioteket ett referensbibliotek där läsning sker på plats. Omkring 22 000 volymer av bibliotekets katalog är registrerad i databasen Libris.

Västerbottens museum har ett stort behov av uppordning och digitalisering av arkivmaterial och därtill nya arkivlokaler i samverkan med Folkrörelsearkivet i Västerbotten, Företagsarkivet i Västerbotten och ISO (Institutet för språk och folkminnen)

Utvecklingsinsatser Folkrörelsearkivet i Västerbotten

- Livslångt lärande genom arkivpedagogik
- Ökad tillgänglighet till arkiven
- Säkerställa ändamålsenliga lokaler för arkiv och samlingar
- Ökad närvaro i länet
- Stärkt samverkan för kulturarv, forskning och utbildning

Utvecklingsinsatser Företagsarkivet i Västerbotten

- Stärkt samarbete med flera aktörer
- Säkerställa framtida tillgång till arkiv genom att arbeta med bevarande och tillgängliggörande
- Insatser för barn och ungdomar i regionen

Utvecklingsinsatser Västerbottens museums arkiv och fotoarkiv

- Tillgängliggöra arkivsamlingarna, både analogt och digitalt
- Gemensamma arkiv- och besökslokaler genom samverkan

Bibliotek ger alla människor fri tillgång till information, kunskap och bildning. I Bibliotekslagen betonas betydelsen av bibliotekens roll i det demokratiska samhällets utveckling genom att verksamheten ska verka för kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning, samt vara tillgänglig för alla.

I Västerbotten finns det kommunala folkbibliotek av olika storlek. I varje kommun finns ett huvudbibliotek och av dessa är flertalet integrerade folk- och skolbibliotek. När det gäller skolbiblioteken som lyder under både bibliotekslagen och skollagen varierar organiseringen av dessa. Förutom huvudbiblioteken finns filialbibliotek, närbibliotek och utlåningsstationer. Inom regionen finns också tre kommunala bok/biblioteksbuskar, samt en samisk biblioteksbusk som drivs av inlandskommunerna (V8). Förutsättningarna för kommunernas folkbibliotek skiljer sig åt samtidigt som alla omfattas av samma lagrum (bibliotekslagen). 9 av 15 kommuner är samiska förvaltningskommuner.

Regionbibliotek Västerbotten

Regionbibliotek Västerbotten arbetar på strategisk nivå för att länets invånare ska erbjudas en relevant och jämlik biblioteksverksamhet av hög kvalitet. Uppdraget utgår från Bibliotekslagen. Utgångspunkten för verksamheten är folkbibliotekens behov och lokala förutsättningar. Den primära målgruppen för den regionala biblioteksverksamheten är chefer och medarbetare vid folkbiblioteken i Västerbottens län. Länets tre sjukhusbibliotek ingår också i verksamheten.

Regionbibliotekets arbetar nära regionens folkbibliotek med rådgivning, kompetens- och metodutveckling. Samarbetet är väl utvecklat och insatserna anpassas efter behov, situation och målgrupp. Insatser görs bland annat för att öka folkbibliotekens digitala kompetens i syfte att stödja invånarnas användning av digitala tjänster och verktyg, för ökad kunskap om medie- och informationskunnighet och att främja läsning och språkutveckling utifrån barns och ungas behov och förutsättningar. Ett särskilt fokus ligger på att stärka och stimulera folkbibliotekens arbete med tidiga insatser för små barns språkutveckling. Verksamheten ingår i ett flertal nätverk där exempelvis samarbeten med de övriga regionerna i norra Sverige är väl utvecklade. Därutöver samverkar regionbiblioteket med civilsamhället för att vidareutveckla biblioteksverksamheten.

Utvecklingsinsatser Regionbibliotek Västerbotten

Stärka biblioteken som demokratiska mötesplatser och aktörer

Biblioteken utgör en central arena för demokrati med uppdraget att tillhandahålla information och kunskap samt stimulera fri åsiktsbildning. Regionbiblioteket verkar för fortsatt utveckling och fördjupning av denna arenas verksamhet och demokratiska möjlighet. Genom kontinuerliga fortbildningsinsatser kring bland annat yttrandefrihet, åsiktsfrihet och upphovsrätt stärks folkbibliotekspersonalen i Västerbotten i sitt arbete. Det krävs ett normkritiskt och inkluderande förhållningssätt för att lyfta underrepresenterade grupper och minoriteter. Arbete med inkludering och normkritik innebär att synliggöra, problematisera och förändra maktstrukturer och ojämlikhet. Ett exempel på detta är den hbtq-diplomering som genomförts för all folkbibliotekspersonal i länet.

Ett annat fokus inom detta utvecklingsområde är bibliotekens roll inom totalförsvaret. Här kommer regionbiblioteket under planperioden att undersöka hur bibliotekens beredskap för kris och krig kan stärkas, i samarbete med bland annat Länsstyrelsen och Myndigheten för beskydd och beredskap (MSB).

Öka biblioteksverksamheters digitala kompetens, allmänhetens digitala delaktighet samt verka för en hållbar medie- och informationskunnighet (MIK)

Att inneha digital kompetens och delaktighet är viktigt för alla. Digital kompetens handlar om att säkra medborgarens livskvalitet, påverkansmöjligheter och konkurrenskraft på arbetsmarknaden. Bibliotekens uppdrag är att tillgängliggöra och inkludera, så också inom digitaliseringen, då utanförskapet riskerar att bli sådant att individen inte längre kan fungera fullt ut i ett demokratiskt samhälle. Då den

digitala kompetensen på folkbiblioteken utvecklas och stärks breddas möjligheterna för folkbiblio- 218
teken att utföra sitt uppdrag, i allt från kreativt skapande till att öka den digitala delaktigheten i sam-
hället. Inom ramen för detta utvecklingsområde arbetar regionbiblioteket med många olika uppdrag,
där allt ifrån att lära sig hur artificiell intelligens fungerar till föreläsningar om källkritik ingår.

Stötta biblioteken i deras läs- och litteraturfrämjande arbete

Att läsa är viktigt för att kunna ta del av information och litteratur. Folkbibliotekens uppdrag att främja
språkutveckling och stimulera till läsning relaterar till att skapa förutsättningar för att aktivt kunna
delta i det demokratiska samhället. Det tar avstamp i det nationella målet för litteratur- och läsfräm-
jande: att alla i Sverige ska, oavsett bakgrund och med hänsyn till var och ens särskilda förutsättningar,
ges möjlighet att utveckla en god läsförmåga och ha tillgång till litteratur av hög kvalitet.

Kulturrådet har under åren 2021–2023 genomfört en satsning på ett läsfrämjandelyft för personal på
de kommunala folkbiblioteken. Läsfrämjandelyftet ska bidra till kompetensutveckling inom litteratur-
förmedling och läsfrämjande, med ett särskilt fokus på barns och ungas läsning. Läsfrämjandelyftets
långsiktiga mål är att bidra till att skapa en likvärdig och hållbar infrastruktur för folkbibliotekens kom-
petensutveckling, med fokus på läsfrämjande och litteraturförmedling, för att ge barn och unga mer
likvärdiga förutsättningar för en fullgod läsförmåga och lustfyllda läsoplevelser.

Satsningen genomförs genom flerpartsamverkan, det vill säga i samarbete med statliga myndigheter,
regioner, kommuner och andra aktörer. Uppdraget utformas i dialog med den regionala biblioteks-
verksamheten.

Synliggöra urfolket samerna och de nationella minoriteterna samt tillgängliggöra bibliotekens ut- bud för dessa grupper

Folkbiblioteken i Västerbotten ska vara välkomnande mötesplatser för alla nationella minoritetsgrup-
per. Västerbotten är förvaltningsområde för minoritetsspråken samiska, finska och meänkieli. Kunskap
om och förståelse för hur biblioteken kan bli mer tillgängliga är därför ett prioriterat utvecklingsom-
råde. Det kan innebära kompetenshöjande insatser likväl som konkret stödmaterial. I samverkan med
regionbiblioteken i de övriga Norrlandslänen har kompetensutvecklingspaket gällande samisk kultur
och litteratur tagits fram i nära samarbete med samiska författare och kulturutövare. Det utgörs av
filmer som publicerats digitalt och finns tillgängliga för alla. Liknande kompetensutvecklingspaket är
framtagna för de sverigefinska och romska minoritetsgrupperna, och framöver planeras produktion
även för jiddisch och meänkieli.

I regionbibliotek Västerbottens litterära app *härlitt* planeras en särskild rutt med fokus på samiska
platser. I arbetet med språkutveckling för små barn (inom projektet Småprat) tas metodfilmer fram på
flera språk, bland annat Umesamiska.

Stärka den litterära infrastrukturen

Att skriva och uttrycka sig fritt och kunna göra sig hörd är en förutsättning för demokratin. Litteraturen
och berättandet är en del av kulturarvet. Tillgång till litteratur och upplevelsen av berättelser i olika
format tillsammans med det egna skapandet utgör en grund för bildning.

Regionbiblioteket ska strategiskt verka för att utövare inom litteraturområdet uppmärksammas, upp-
skattas, tas i anspråk och ges förutsättningar att utvecklas. All litteratur, oavsett genre och målgrupp,
behöver synliggöras och lyftas. Den litterära scenen på biblioteken behöver breddas för att göra plats
för nya former av berättande och litterära utövare, inte minst inom de nyare formaten. Att undersöka
möjligheterna för litteraturen att samverka och inspireras av andra konstformer, som till exempel
dans, musik, slöjd och bild, är intressant och kan skapa nya berättelser och större tillgänglighet.

I samarbete med bibliotek, studieförbund och civilsamhälle ges möjlighet att inspirera och stödja unga
skrivintresserade. Regionbiblioteket arrangerar skrivarläger och digitala workshops för barn och/eller
ungdomar, med ambition att bygga upp en verksamhet som ska bli återkommande.

Litteraturen befinner sig i förändring på olika sätt. I samverkan med andra aktörer lokalt, regionalt 249 nationellt ska Regionbibliotek Västerbotten fokusera på frågor som till exempel digitaliseringens möjligheter, upphovsrätt, ungas litterära utveckling och litteratur på flera språk, främst de samiska. Utöver detta ska författares förutsättningar stärkas, till exempel genom att undersöka möjligheterna för att inrätta stipendium, residens och mentorskap. Redan pågående är en länsövergripande litteratur- och författarinventering som förhoppningsvis kommer att utgöra grunden för en ny databas.

Stärka strukturer som utvecklar området kultur och hälsa

Forskning visar på ett tydligt samband mellan kultur och hälsa. Kultur har betydelse för hälsan ur ett fysiskt, socialt, intellektuellt och existentiellt perspektiv. Arbetet med kultur och hälsa omfattar insatser där konstnärliga uttryck och upplevelser bidrar till att främja hälsa och uppfylla delar av folkhälsopolitikens mål. Genom konst och kultur skapas även stimulerande miljöer. Region Västerbotten anser att det är angeläget att främja ökad kunskap inom området kultur och hälsa samt stärka strukturer för att uppnå utveckling inom området.

Regionbibliotek Västerbotten bedriver idag kultur och hälsoverksamhet på Norrlands universitetssjukhus, Lycksele och Skellefteå lasarett. Målgruppen är patienter, anhöriga och personal. Verksamheten erbjuder bibliotek, konst (Galleri Alva) samt programutbud. Arbetet med kultur och hälsa är brett och tvärssektoriellt, och samverkan sker med kulturkonsulenter, kulturinstitutioner, kommuner, folkbildning, kulturutövare med flera. Samarbete sker även med sjukhusens vårdavdelningar, samt lekterapi och sjukhusskola.

Region Västerbotten vill främja allas rätt till kultur och nå ut till alla som befinner sig på sjukhus. Särskilt fokus ligger på att uppmärksamma barn och ungas rätt till kultur. Verksamheten tillgängliggör ett varierat kulturutbud av hög kvalitet och konstnärlig förnyelse.

Utvecklingsinsatser Regionbibliotek Västerbotten

- Stärka biblioteken som demokratiska mötesplatser och aktörer
- Öka biblioteksverksamhetens digitala kompetens, allmänhetens digitala delaktighet samt verka för en hållbar medie- och informationskunnighet (MIK)
- Stötta biblioteken i deras läs- och litteraturfrämjande arbete
- Synliggöra urfolket samerna och de nationella minoriteterna samt tillgängliggöra bibliotekens utbud för dessa grupper
- Stärka den litterära infrastrukturen
- Stärka strukturer som utvecklar området kultur och hälsa

Bild- och formområdet innefattar bland annat performance, måleri, skulptur, fotografi, video, glas, keramik, textil och design men också olika gränsöverskridande uttryck där samtidskonsten ofta befinner sig. De flesta konstutövare är egenföretagare och arbetar, förutom med sin egen konstnärliga praktik, även med undervisning, konsultuppdrag och konstexpertis samt konstnärsdrivna initiativ som exempelvis konstprojekt och programverksamhet. Bild- och formkonstområdets infrastruktur och konstens ställning stärks genom samarbeten mellan aktörer och genom att den fria konsten får verka som en obunden kraft. De konstnärliga grund- och högskoleutbildningarna som finns i länet bidrar till en utveckling och återväxt av den regionala konstscenen. Unga och nyutexaminerade konstnärer som väljer att stanna i länet bidrar till en vitalitet inom konstnärskåren och en drivkraft till att utveckla fältet. Brist på produktionsplatser, verkstäder och ateljéer samt brist på möjligheter till uppdrag och fria projektmedel begränsar utvecklingen av konstområdet och möjligheten för konstnärer att etablera sin verksamhet i regionen. En viktig ingång för att stödja den professionella bild- och formverksamheten är även att medverkans- och utställningsersättning enligt MU-avtalet efterlevs. Likaså är det viktigt att enprocentsregeln tillämpas för konstnärlig gestaltning vid ny- och ombyggnation på kommunal och regional nivå.

Regionens konstföreningar står för en betydelsefull del av infrastrukturen på konstområdet. I merparten av kommunerna finns aktiva lokala konstföreningar, vars utställningar ofta arrangeras på biblioteken. I Västerbotten finns 14 konstföreningar samt ett antal kultur- och konstnärsföreningar som arbetar ideellt med konstaktiviteter.

Konstnärscentrum Nord (KC Nord) är en förening tillhörande centrumorganisationerna. KC Nord verkar för yrkesverksamma konstnärers arbetsmarknadsmöjligheter och arrangerar återkommande branschdagar för konstområdet i syfte att belysa konstens villkor och utvecklingsmöjligheter i norra Sverige. 2025 års Branschdagar för konst i norr arrangeras i Västerbotten. Svensk Form Västerbotten verkar som en oberoende aktör för designområdet och bygger broar mellan konst, kultur och industri genom att bland annat skapa mötesplatser och utställningar. I Region Västerbottens organisation ingår verksamheten för offentlig konst som omfattar konstnärliga gestaltningar av fastigheter samt den regionala, offentliga konstsamlingen.

Offentligt finansierade utställningsverksamhet arrangeras av Museum Anna Nordlander MAN, Skellefteå konsthall, Umeå konsthall, Galleri Alva, Västerbottens museum, Bildmuseet, Vita kuberna Norrlandsoperan och det konstnärsdrivna galleriet Verkligheten.

Konstvägen Sju Älvar är en 35 mil lång konstutställning, från kusten i Holmsund till Borgafjäll. Konstvägen ägs och utvecklas av kommunerna efter sträckan. Lokaler för utställningsverksamhet finns i Dorotea, Lycksele, Nordmaling, Robertsfors, Skellefteå, Storuman, Umeå och Vindelns kommun. Exempel på konstnärresidens är IASPIS (Umeå) Ricklundgården Saxnäs, Ateljé AM Örträsk (privat), Sápmi Salasta, Aejlies. Utöver det finns högskoleutbildning vid Umeå Konsthögskola och förberedande konstutbildningar vid Umeå konstskola, Edelviks Folkhögskola och Solviks Folkhögskola.

Region Västerbotten och konstkonsulenterna samarbetar med Region Norrbotten, Region Jämtland/Härjedalen och Region Västernorrland kring Volym, en nätbaserad tidskrift för konst i norr.

Konstkonsulentverksamheten

Konstkonsulenterna bedriver ett långsiktigt, strategiskt arbete för att stärka samtidskonsten i regionen. Verksamhetens huvudmål är att skapa bättre förutsättningar för regionens yrkesverksamma bild- och formkonstnärer, främja barn- och ungas möjligheter att skapa och uppleva samtidskonst samt bredda allmänhetens kunskap och intresse för bild- och formkonstområdet. Konstkonsulenterna skapar nätverk och stärker den regionala strukturen för bild- och formkonsten bland annat genom att stödja initiativ från det fria kulturlivet, föreningar, studieförbund med flera. Konstkonsulenterna

fungerar som ett stöd för kommunerna i länet gällande frågor och aktiviteter som rör samtidskonst²²¹ och konsthantverk.

Utvecklingen av bild- och formkonstområdet behöver löpa parallellt med den industriella och befolkningsmässiga expansion som pågår i Västerbotten. De långa avstånden i regionen och hur konstområdet finns representerat i kommunerna varierar och större satsningar har historiskt skett efter kustbandet och färre i inlandet. Relativt starka strukturer för samtidskonst finns i Umeå och Skellefteå. I resterande delar av länet bärs konstområdet till stor del upp av ideella krafter.

Bild- och formkonstens plats i samhällsutvecklingen behöver stärkas och prioriteras på alla nivåer. Konstkonsulenterna ska verka för att människor i alla åldrar ska ha möjlighet att möta konst av hög kvalitet i sin närhet oavsett var i länet de bor.

Konstkonsulenterna ingår i den nationella föreningen Konstkonsulenterna i Sverige samt nätverket Konstkonsulenterna i norr som samarbetar kring nationella, interregionala och regionala frågor. Föreningen och nätverket arbetar för att stärka konstområdet i Sverige och i Norrland genom samarbeten och insatser för yrkesverksamma konstnärer.

Konstkonsulentuppdraget fördelas mellan två huvudmän, Konstfrämjandet i Västerbotten och Museum Anna Nordlander/Skellefteå museum AB. Konstkonsulenterna samverkar med sina huvudmän för att lyfta frågor kring demokrati, yttrandefrihet, jämställdhet, hbtq och nationella minoriteter.

Utvecklingsinsatser Konstkonsulentverksamheten

Främja barn och ungdomars möjlighet att uppleva och skapa konst

Till följd av den svaga infrastrukturen för samtidskonst och konsthantverk i länet är det stora skillnader i vilka möjligheter och resurser som finns för barn- och unga att möta konst av hög kvalitet, träffa professionella utövare samt få möjligheten att själva skapa. För att bygga ett intresse för konsten och förståelse för allt som den kan vara behöver barn- och unga få möta konst som en naturlig del i sin vardag, i skolan och på fritiden. Konstkonsulenterna kommer initiera nätverk och samarbeten med kommuner, kulturskolor, studieförbund och föreningsliv för att tillsammans stärka upp strukturerna för att bild- och formkonstområdet. Konstkonsulenterna ska verka för att bild- och formkonst ska finnas representerat i olika projekt och kulturaktiviteter för barn och unga.

Residensprogram och produktionsplatser

Det finns ett behov av mötesplatser, produktionsplatser och noder för konst i fler kommuner i regionen. Konstkonsulenterna ska arbeta för ett stärkt samarbete mellan region och kommun kring planering för och uppbyggnad av produktionsplatser för konst.

Konstkonsulenterna ska också stödja utveckling av residensverksamhet för att ge länets konstnärer möjlighet till kontakter och samarbeten regionalt, nationellt och internationellt genom etablering av utbyte och samverkan med andra organisationer, regioner och kommuner.

Resurscentrum för konst

Sedan handlingsplanen för ett resurscentrum för konst antogs 2018 har det första delmålet i planen uppfyllts under resursutveckling. Genomförda insatser:

- Mobilitetsstöd för länets yrkesverksamma konstnärer har inrättats.
- Digital plattform har utvecklats: Västerbotten art.
- Höjda anslag till centrumbildningen KC Nord.
- Höjda anslag till konstkonsulentverksamheten.

Rutiner för en regional konferens som ett samarbete mellan Region Västerbotten och Konstkonsulterna, samt struktur för återkommande kommunbesök är under utveckling. 222

En ny behovsanalys kommer att göras i samråd med olika aktörer inom bild- och formkonstområdet för en etablering av ett resurscentrum för konst i Västerbotten.

Museum Anna Nordlander / MAN

Museum Anna Nordlander är en självständig avdelning inom Skellefteå Museum AB. Med uppdrag att arbeta med samtidskonst och genusfrågor bedriver MAN publik verksamhet på olika platser i regionen och i Sara kulturhus. MAN befrämjar medskapande aktiviteter i samarbete med konstnärer, publik, institutioner och andra aktörer för att stödja konstnärlig kvalitet och skapa förnyelse. Frågor kring bland annat identitet, demokrati, hållbarhet och social inkludering ledsagar programutbudet. Den konstpedagogiska verksamheten på MAN riktar sig till barn, unga och vuxna och bedrivs i dialog med utställningsverksamheten men även i samråd med flertalet andra kulturverksamheter.

MANs ambition är att vara ett nav för samtidskonst och genus. En viktig del av detta utgörs av samarbeten på nationell och internationell nivå. MAN vill främja och möjliggöra nyskapande konstnärliga uttryck, visa på experimentlusta och stimulera tvärvetenskapliga belysningar. Verksamheten förvaltar en konstsamling som ägs av Skellefteå kommun. Samlingen omfattar närmare 600 verk av framför allt nordiska kvinnliga konstnärer från 1800-talets slut fram till idag med tydligt fokus på samtida konst. Delar av samlingen visas för allmänheten på Stiftsgården i Skellefteå. Vidare ingår MAN i arbetsgruppen IASPIS i Umeå (Konstnärsnämndens internationella program för bild- och formkonstnärer) och är medlem i Klister och Bildkonst Sverige. Genom Skellefteå Museum AB är MAN medlem i ICOM – International Council of Museums och i Riksförbundet Sveriges museer. Skellefteå museum AB har en anställd konstkonsultent med placering på MAN som på uppdrag av Region Västerbotten bedriver och utvecklar regionens konstkonsultentverksamhet.

Konstfrämjandet Västerbotten

Konstfrämjandet Västerbotten är en ideell förening vars medlemmar utgörs av folkrörelseorganisationer och föreningar inom Västerbottens län. Konstfrämjandets arbete utgår från fyra hörnstenar: konstitbildning, breddning av arbetsmarknaden för konstnärer, demokratisering av konsten samt synliggörande av konst i samhället. I utvecklingsarbetet ingår att utveckla samverkan mellan olika aktörer inom konstområdet, stödja konstnärer i deras företagande och göra konsten mer tillgänglig för regionens invånare. Konstfrämjandet Västerbotten är en av huvudmännen för regionens konstkonsultentverksamhet.

Västerbottens museum

Västerbottens museums konstsamlingar omfattas av uppemot 7000 konstverk och utökas kontinuerligt. Konsten är en vital del av det västerbottniska kulturarvet och Västerbottens museums uppgift är att spegla konsten i regionen, både historiskt och i nutid. Ett viktigt led i detta är att fortsätta utveckla museets konstsamling och bevara den för framtiden, samt öka kunskapen om länets konstnärer. Årligen visas ett flertal konstitställningar tillsammans med samtida professionella konstnärer. Samarbete sker regelbundet med andra konstaktörer såväl regionalt som interregionalt.

Verksamheten för offentlig konst

Region Västerbottens konstverksamhet omfattar arbetet med konstnärliga gestaltningar i offentliga miljöer. Konstverken och de gestaltade miljöerna har lång livslängd och ingår i länets gemensamma kulturarv. De erbjuder allmänheten att möta och ta del av konst i vardagen och på andra platser än i utställningslokaler.

Regionen verkar för att tillämpa enprocentsregeln vid om- och nybyggnation av regionens fastigheter. Därutöver ansvarar verksamheten för inköp, förvaltning och utplacering av konstsamlingen som idag

omfattar 18 000 verk. Den offentliga konsten är avsedd att finnas tillgänglig för allmänhet, patienter och personal i regionens lokaler och verksamheter. Kontinuerliga inköp av professionell samtida konst och konsthantverk är en viktig del av verksamheten. Den framtida utvecklingen ska ses som en del av Region Västerbottens samlade arbete med bild- och formområdet och som en del av handlingsplanen för Bild och Form i Västerbotten. Verksamhet för offentlig konst bidrar till att öka tillgänglighet till konst samt stödja professionella konstnärer.

Verksamheten Galleri Alva drivs av Region Västerbotten som en del av den offentliga konstverksamheten och är en plats för nyskapande, gränsöverskridande och undersökande konstnärliga uttryck. Galleriet följer en regional profil med ett ansvar att verka för hela regionen. Utställare kommer i första hand från Västerbottens län eller grannlänerna. Årligen visas tio utställningar med huvudsakligt fokus på att synliggöra professionella konstnärers verksamhet men även de regionala institutionerna samt Region Västerbottens anställdas kreativitet. Konstansvariga vid Region Västerbotten föreslår i samverkan med konstkonsulenter i länet konstnärer till utställningsprogrammet. Intentionen är att följa det statliga ramavtalet gällande utställnings- och medverkansersättning (MU-avtalet). Ansvariga för den dagliga galleriverksamheten är galleriets konstansvarige samt Alva kulturs personal.

Emma Ricklunds stiftelse

Emma Ricklunds stiftelse förvaltar Ricklundgården i Saxnäs med tillhörande konstsamling. I uppdraget ingår att visa samlingen för allmänheten och att erbjuda professionella konstskapare vistelse i Ricklundgårdens ateljéer. Stiftelsens ambition är att stärka Ricklundgården som arena för fri och konceptuell konst. Kontakter har knutits i länet och nationell för att förbättra och stärka samarbeten med Umeå universitet, konstnärliga högskolor samt institutioner och konstnärer på regional och nationell nivå. Sparbanksstiftelsen Norrland utser bland annat årligen två unga konstnärer från Västernorrland och Västerbotten som ges möjlighet att vistas och arbeta där. Emma Ricklunds stiftelse ägs av Vilhelmina kommun och Region Västerbotten.

Utvecklingsinsatser Konstkonsulentverksamheten

- Främja barn och ungdomars möjlighet att uppleva och skapa konst
- Residensprogram och produktionsplatser
- Resurscentrum för konst

Utvecklingsområden Västerbottens museum

- Säkerställa långsiktigt bevarande av regional konst
- Utveckla museet som arena för konst

I Västerbotten skapas film som når ut till både invånarna i länet och publik i hela världen. Filmkulturen i Västerbotten präglas av att flera filmskapare från Västerbotten har nått nationell och internationell uppmärksamhet för kortfilmer, dokumentärfilmer och långfilmer. Flertalet nationellt uppmärksammade filmskapare med internationella framgångar har startat sin filmkarriär i Västerbotten.

Bland de professionella filmskaparna finns det dels bolag som producerar fiktionsfilm och dokumentär för biograf och tv, dels bolag som producerar beställningsfilm; exempelvis reklamfilm, informationsfilm, tv-program eller musikvideos. Flertalet av aktörerna kombinerar olika typer av produktioner. Det har under de senaste åren varit en tydlig trend att produktionerna är interregionala eller internationella samarbeten.

Digitaliseringen har ändrat vårt sätt att skapa och ta del av film. Rörlig bild är numera en del av de allra flestas vardag. Behovet av filmkunnighet har därför ökat, framför allt för barn och unga. Genom filmpedagogiska aktiviteter där barn och unga får se film, samtala om film och skapa film ökar filmkunnigheten. Västerbotten har en positiv trend vad gäller filmpedagogisk verksamhet, framför allt barns och ungas egna skapande. Detta har möjliggjorts tack vare samarbeten mellan föreningslivet, skolor, filmskapare och Film i Västerbotten.

I regionen finns årligt återkommande filmfestivaler. Film av unga filmskapare från Västerbotten visas på VAFF filmfestival i Skellefteå. Bland festivalerna märks även exempelvis Umeå europeiska filmfestival och Adak filmfestival.

Samisk film och annan film av urfolk visas på Dellie maa - Sápmi Indigenous Film & Art Festival i Tärnaby. Det produceras samisk film i Västerbotten, ofta i form av internationella produktioner som sätter Sápmi och Västerbotten på den globala filmkartan.

Föreningslivet är betydelsefullt för filmkulturen i länet. Inom både filmvisning och filmpedagogik finns engagerade föreningar som ger invånarna möjlighet att ta del av ett rikt och varierat utbud, exempelvis Kulturakademin i Storuman, KF Huset i Nordmaling, Folkets Bio Umeå och Lynx Studios.

Film i Västerbotten

Film i Västerbotten är ett regionalt resurscentrum för film och rörlig bild som arbetar för att utveckla filmkulturen i Västerbotten. Film i Västerbotten är en resurs för aktörer som vill arbeta med film och riktar sig till föreningsliv, professionella filmskapare, filmarbetare, kommunala verksamheter, filmbolag, filmintresserade samt barn och unga. Detta sker genom konsultation, bidrag, tekniskt stöd, kompetensutveckling eller nätverksstärkande aktiviteter.

Inom området *Barn och unga* arbetar Film i Västerbotten med ungas filmkunnighet både på deras skoltid och fritid. Samarbeten sker med flertalet olika aktörer bland annat med verksamhet inom Skapande skola och Kulturskolan. Föreningslivet och professionella filmskapare är viktiga aktörer för genomförandet av aktiviteterna.

Inom verksamhetsområdet *Produktion och talangutveckling* utvecklar Film i Västerbotten filmproduktion och filmskapare. Verksamheten riktar sig till filmskapare – från amatörer till professionella – som vill skapa film eller utveckla sin kompetens. Flertalet samarbeten och projekt genomförs som interregionala eller internationella samarbeten.

I verksamhetsområdet *Biograf och filmvisning* arbetar Film i Västerbotten för att regionens invånare ska få ta del av ett brett och varierat filmutbud. Verksamhet riktar sig till biografer och andra organisationer som visar film.

Inom alla verksamhetsområden arbetar Film i Västerbotten för att utjämna skillnader i tillgång till film och kultur. Det gäller filmskapares utvecklingsmöjligheter, filmkunnighet för barn och unga samt invånarnas möjlighet att ta del av ett rikt filmutbud.

Utvecklingsinsatser Film i Västerbotten

Filmkunnighet för barn och unga

Det ökande användandet av internet, sociala medier, mobiltelefoner och streamingtjänster har gjort att dagens barn och unga använder sig av rörlig bild mer än tidigare generationer. De kommunicerar med rörliga bilder, uttrycker sig med rörliga bilder och hämtar information via rörliga bilder.

Genom Film i Västerbottens filmpedagogiska aktiviteter får barn och unga prova på att göra film, se film och samtala om film. Tonvikt ligger på att göra egen film. Detta ger förståelse för hur film och rörlig bild fungerar och ger kunskaper i att kritiskt granska rörlig bild som dyker upp i vardagen. De får utveckla sin kreativitet och lär sig att uttrycka sig och berätta med film.

Det finns stora skillnader mellan kommunerna i länet vad gäller infrastruktur för kulturaktiviteter riktade till barn och unga. Film i Västerbotten fungerar som konsultativ resurs när aktörer som skolor, kommuner och föreningar behöver hjälp med budgetering, kursupplägg, filmteknik och hur man söker ekonomiskt stöd för filmpedagogiska aktiviteter, ofta inom Skapande skola eller Kulturskolan. Film i Västerbotten vill fortsätta kompetensutveckla professionella filmskapare i rollen som filmpedagoger samt ge dem möjligheten att skapa utbildningspaket som erbjuds till skolor och föreningar. Länets film- och kulturföreningar som engagerar sig i filmpedagogik är nyckelaktörer som behöver fortsatt stöd. De fungerar som en viktig lokal nod för sina kommuner både för aktiviteter på skoltid och på fritid.

Främja filmvisningar på biograf och filmfestival

Biograferna, filmföreningarna och filmfestivalerna är viktiga för att Västerbottens invånare ska få ta del av kulturupplevelser och ett kvalitativt utbud. Film i Västerbotten vill därför utveckla sin roll som stöd för biografer gällande att kompetensutveckla biografer och fungera som konsultativt stöd. Pandemin var en stor utmaning för biograferna. Dels minskade intäkterna, dels utvecklades nya konsumtionsmönster för filmintresserade. Pandemin följdes sedan av en period med ökade elpriser och ökad inflation vilket också utmanar biograferna.

Filmfestivalerna ger regionens invånare en mångfald av film och möjlighet att se film som inte når biografernas ordinarie utbud. Filmfestivalerna fyller även en viktig funktion i mötet mellan publik och filmskapare. För att behålla och utveckla filmfestivaler kommer Film i Västerbotten att fortsätta dela ut arrangemangsstöd till föreningar som genomför festivaler och andra filmvisningar utöver ordinarie bioutbud.

Stärka villkoren för filmproduktion

Filmproduktioner från Västerbotten har rönt nationella och internationella framgångar. Filmskapare från regionen har blivit internationellt uppmärksammade och flera filmskapare har debuterat som långfilmsregissörer. De filmer som nått framgångar har visat på kvalitet och konstnärlig förnyelse. En viktig faktor har varit att ge filmskapare från Västerbotten möjlighet att berätta sina egna historier och spegla sin del av världen för såväl lokal som internationell publik.

Film i Västerbotten har samtidigt en mycket begränsad produktionsbudget vilket gör att produktioner av berättelser från Västerbotten spelas in utanför Västerbotten. Flertalet filmskapare som startat karriären i Västerbotten har flyttat till andra regioner, även produktionsbolag har flyttat.

226
Professionella filmskapare i Västerbotten vittnar om svårigheterna att finansiera produktioner med Västerbotten som bas. Detta ger minskade arbetstillfällen och svagare förutsättningar för att bo och verka som professionell filmskapare i Västerbotten. Filmskaparna pekar på behovet av större mängd regionala filmproduktionsmedel i Västerbotten. Detta för att behålla och utveckla filmskapare och filmbranschen i Västerbotten samt utveckla Västerbotten som produktionsplats. Sammantaget skulle detta ge bättre arbetsvillkor och förutsättningar för filmproduktion i länet. Produktionsbolagen skulle erhålla större mängd nationella och internationella produktionsmedel från externa finansiärer. Vikten av bredd på produktioner är även något som uppmärksammas; det gäller hela kedjan från kortfilm till dokumentär, långfilm och tv-drama. Hela filmbranschen gynnas av att unga och talanger ges möjlighet att utveckla sig som filmskapare. För närvarande finns det en ogynnsam konkurrens mellan finansieringen av oetablerade och etablerade filmskapares produktioner.

Nätverksstärkande och kompetensutvecklande aktiviteter inom filmproduktion

Film i Västerbotten har en stark tradition av att arbeta med talangutveckling och kompetensutveckling av filmskapare. För att få fram nya filmskapare och utveckla professionella filmskapare krävs nätverksstärkande och kompetensutvecklande aktiviteter i form av kurser, seminarier, workshops och branschträffar. Film i Västerbotten har som ambition att filmskapare ska kunna utveckla sig i regionen oavsett tidigare erfarenheter. De goda erfarenheterna av interregionala och internationella projekt gör att Film i Västerbotten vill fortsätta med den verksamheten.

Inom kompetensutveckling finns ett behov av dels aktiviteter för filmskapare som är redo att ta steget från talangfull amatör till professionell, dels aktiviteter riktade till länets professionella filmskapare.

För att utveckla filmbranschen är det av vikt att det finns mötesplatser med nätverksstärkande aktiviteter. Det kan exempelvis ske inom ramen för Umeå Europeiska Filmfestival, Sundsvall Filmfest och Tromsø Internationella filmfestival. Det finns också ett behov av mer lokala arrangemang som riktar sig till specifika filmaktörer i länet. De fysiska mötesplatserna i länet utgör också en förutsättning för nätverk, kompetensutveckling och produktion; exempelvis en filmstudio, gemensamma lokaler för aktörer inom kreativa och kulturella branscher eller lokaler där unga kan träffas och skapa film och annan kultur tillsammans.

Utvecklingsområden Film i Västerbotten

- Filmkunnighet för barn och unga
- Främja filmvisningar på biograf och filmfestival
- Stärka villkoren för filmproduktion
- Nätverksstärkande och kompetensutvecklande aktiviteter inom filmproduktion

I Västerbotten har slöjden formats av de geografiska förutsättningarna som spänner från kustlandskap i öst, via skogsland och älvar upp till karg fjällmiljö i väst. Urfolket samer, nybyggarkulturen, allmogen, industrialiseringens genombrott med framväxande skogs- och järnbrukssamhällen är alla viktiga delar i vårt gemensamma kulturarv som förvaltas-, levandegörs-, utvecklas utifrån dagens rådande förutsättningar och behov. Slöjd är en folkrörelse i ständig utveckling när det kommer till uttryck och sammanhang. Ungefär hälften av landets invånare ägnar sig åt hemslöjd någon gång under året. Socioekonomiska faktorer är inte lika avgörande som för andra kulturformer och kvinnor och äldre är mest aktiva. 1 1 Ur SOM-rapport nr 2021:20, Kulturvanor i Sverige 1987–2020 av Elisabeth Falk, Göteborgs universitet. Slöjden i Västerbotten ska präglas av god tillgänglighet och inkludering oavsett hur eller på vilken nivå man vill tillgodogöra sig slöjd. Handens arbete stärker självkänslan och främjar hälsa. Ökad förståelse för produktion- och konsumtionsmönster borgar för medvetna val både på individnivå och samhällsnivå. Tillsammans är vi med och bygger ett hållbart samhälle.

Västerbottens läns hemslöjdsförening

Hemslöjdsföreningen som grundades 1909 är en av landets äldsta och har samlad kunskap om slöjdområdet i regionen. Föreningen förvaltar ett arkiv med nära 1700 slöjdföremål som till stora delar är digitaliserat. Västerbottens läns hemslöjdsförening är en ideell organisation med säte i Umeå och är ansluten till Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund. Föreningen har ca 500 medlemmar i hela länet, är majoritetsägare i butiken Hemslöjden i Umeå AB och arbetsgivare åt regionens länshemslöjdskonsulenter.

Länshemslöjdskonsulenternas främjande arbete tillvaratar unika lokala traditioner, utvecklar och stärker slöjden som kultur och näring. Slöjden som kunskapsbärare tillsammans med andra aktörer är en viktig del i arbetet mot ett hållbart samhälle och för att nå de globala hållbarhetsmålen, Agenda 2030. Barn och ungas tillgång till slöjd och eget skapande i hela regionen är ett prioriterat mål. Samverkan och kunskapsutbyte sker nationellt och internationellt, främst med myndigheten Nämnden för hemslöjdsfrågor och Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund. Erfarenhetsutbyte och samarbete kring utställningar och projekt sker med länshemslöjdskonsulenter i hela landet, särskilt utvecklat är samarbetet mellan kollegorna i de fyra nordligaste regionerna. I Västerbotten sker samverkan på flera nivåer och i många olika nätverk. Bibliotek, museer, kommuner, studieförbund, skola, kulturskolan, civilsamhälle och andra kulturkonsulenter är viktiga aktörer. Länshemslöjdskonsulenterna har ett nära samarbete med Handens hus och den kommunalt anställda hemslöjdskonsulenten i Skellefteå.

I en global och digital kontext utbyts kunskap fritt och nya influenser inkluderas på lokal nivå. Hantverk har alltid praktiserats över hela vårt jordklot, liknande hantverkstekniker har utvecklats oberoende av varandra, historiska kunskapsutbyten har ägt rum, unika och spännande lokala uttryck har uppstått. Slöjd tar alltmer plats på digitala plattformar, nya kunskaper och arbetssätt utvecklar och breddar slöjdområdet bortom fysiska och geografiska begränsningar.

Västerbotten har ett rikt samiskt kulturarv och ett levande samiskt kulturliv, i hela regionen verkar förningar och professionella hantverkare. Tillsammans med samiska förvaltningskommuner, minoritets-samordnare och andra aktörer finns goda förutsättningar till samverkan.

Yrkesverksamma slöjdare och hantverkare är en förutsättning för en god tillgång på slöjd i regionen. Det är professionella utövare som i stor utsträckning besitter den djupare kunskapen om hemslöjdens material och tekniker. Länshemslöjdskonsulenterna är en resurs för slöjdare och hantverkare som är eller vill bli näringsverksamma och som arbetar med småskalig lokalproduktion och pedagogisk slöjdverksamhet. Verksamheten bidrar med nätverk, rådgivning, kompetensutveckling och projekt. Goda förutsättningar att försörja sig på sitt hantverk ökar regionens attraktionskraft och är en viktig del i arbetet för god tillgänglighet av slöjd i hela Västerbotten.

Verka för alla barn och ungas rätt till slöjd

Barn och ungas rätt till kultur är lagstadgad i Barnkonventionen. Eget skapande stärker barn och unga som individer och ger en ökad självkänsla. Genom slöjden kan barn och unga få kunskaper, utvärdera och utveckla färdigheter som ger ringar på vattnet hela livet. För att nå barn och unga i hela regionen krävs samverkan mellan alla aktörer på området. Att stötta slöjdare, arrangörer och verksamheter som arbetar med barn och unga är avgörande för att kunna erbjuda slöjd till så många som möjligt. I nätverket Prio barn och unga träffas hemslöjdskonsulenter i hela landet. Syftet är att stärka kompetensen inom området genom fortbildning och erfarenhetsutbyte. Hemslöjdskonsulenter ska verka för god tillgång på sammanhang där barn och unga kan skapa fritt utifrån egna förutsättningar och intressen.

Stärka slöjdområdets infrastruktur genom nätverk och mötesplatser

Konsulentverksamhetens ambition är att skapa fler mötesplatser och stärka slöjdområdets infrastruktur i regionen. Många aktörer och utövare är verksamma i gränslandet mellan slöjd, hantverk, konst, konsthantverk, design och form. Samarbeten över konst- och kulturområden skapar positiva synergier och kommer en större grupp till del. För att stärka utbudet av slöjdupplevelser och möjligheten till eget skapande krävs nya samarbeten och produktionsplattformar. En viktig uppgift i utvecklingsarbetet är att förmedla slöjdområdets specifika behov och förutsättningar i dialog med andra verksamheter. En bättre förståelse för slöjdområdet bidrar till att det blir enklare att anlita slöjdare för uppdrag, utställningar eller utbildningsinsatser. Tack vare en god digital infrastruktur ökar det digitala arbetet inom slöjdområdet i snabb takt. Den digitala verksamheten ska fortsätta att utvecklas under planperioden.

Genom slöjd främja hälsa och ett hållbart samhälle

Att ställa om till ett hållbart samhälle och livsstil är vår tids viktigaste uppgift. Slöjden som kunskapsbärande kan tillsammans med andra aktörer bidra till att nå FN:s hållbarhetsmål. Hemslöjd har alltid handlat om att göra medvetna val. Materialkännedom och hantverkskunnande i förindustriella tillverkningsmetoder har skapat omsorgsfullt tillvaratagande av både naturen och föremålen vi lever med. Skogen och biologisk mångfald behöver prioriteras på ett tydligare sätt än idag. Konventionellt skogsbruk har inte bara en negativ inverkan på biologisk mångfald, den hotar också tillgången på slöjdmaterial som länge varit en självklar del av slöjdekulturen i Västerbotten. Slöjden som en del i ett mer variationsrikt skogsbruk kan visa på betydelsen av en breddad användning av skogens resurser.

Slöjd främjar hälsa. Forskning visar att kultur i olika former kan öka det fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet. Psykiatriska diagnoser är idag den vanligaste anledningen till sjukskrivning. Handens arbete stimulerar hjärnan, endorfiner frigörs, vi mår bättre och självkänslan stärks. Att skapa själv med enkla verktyg är utmanande och på samma gång tillfredsställande. Slöjd skulle kunna användas på ett tydligare sätt inom friskvård.

Hemslöjdskonsulenter har en viktig roll i att främja det egna slöjdandet. Att kunna laga, tillvarata och tillverka egna föremål stärker individens egenmakt. En ökad materialkännedom, förståelse för tillverkningsprocesser och transporters miljöpåverkan ger möjlighet att göra medvetna val. Genom samverkan och nya tillvägagångssätt, till exempel inom ramen för *Gestaltad livsmiljö*, kan slöjdområdet kopplas ihop med mer övergripande strategier och bidra till utvecklingen av hållbara städer och samhällen. För att slöjden ska kunna få en viktig roll i omställningen till ett hållbart samhälle behövs fler yrkesverksamma utövare. En ökad efterfrågan skulle bidra till att fler väljer att satsa på ett yrkesliv inom slöjd och hantverksområdet.

Utvecklingsinsatser Västerbottens läns hemslöjdsförening

- Verka för alla barn och ungas rätt till slöjd
- Genom slöjd främja hälsa och ett hållbart samhälle
- Stärka slöjdområdets infrastruktur genom nätverk och mötesplatser

Region Västerbotten ansvarar för att löpande samordna uppföljning och utvärdering av den regionala kulturplanen. Detta sker i enlighet med förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet och utifrån de nationella kulturpolitiska målen. Genom systematisk uppföljning skapas bättre förutsättningar för analyser och utvärderingar. Region Västerbotten genomför vid behov analyser av horisontella perspektiv och särskilda konst- och kulturområden i syfte att stärka den regionala kulturutvecklingen.

Myndigheten för kulturanalys har regeringens uppdrag att utvärdera, analysera och redovisa effekterna av den statliga kulturpolitiken. Redovisningar görs årligen för de regionala kulturverksamheter som ingår i kultursamverkansmodellen. Underlagen sammanställs av Region Västerbotten till Kulturrådet i enlighet med gällande förordningar och riktlinjer.

De regionala kulturverksamheterna gör egna redovisningar i årsbokslut och verksamhetsberättelser som följs upp av Region Västerbotten och som också ligger till grund för Region Västerbottens egen årsredovisning kopplad till regionplanen. Region Västerbotten regionala utvecklingsnämnd ansvarar för regelmässig uppföljning, utvärdering och analys av verksamhetsområdet. Kulturplanen är del av målsättningarna i regionplanen och den regionala utvecklingsstrategin.

Region Västerbotten kommer under planperioden, i interregionala samverkan med övriga norrlän, utveckla sitt arbete med uppföljning och analys.

Följande verksamheter ingår i Region Västerbotten regionala kulturverksamhet och uppbär statliga och/eller regionala anslag.

Västerbottensteatern AB: Västerbottensteatern AB ägs till 60 procent av Region Västerbotten och till 40 procent av Skellefteå kommun. Västerbottensteatern har ett regionalt ansvar att producera, främja, stärka och utveckla teater och annan scenisk konst i regionen.

Giron Sámi Teáhter: Giron Sámi Teáhter är en turnerande institutionsteater med huvudsäte i Kiruna samt verksamhet för ungdomar i Tärnaby. Giron Sámi Teáhter är organiserad som en ideell förening vars medlemmar till största delen består av sameföreningar och samiska organisationer.

Fria teatrar: Region Västerbotten ger årliga anslag till följande fria teatrar i regionen; Profilteatern, Skuggteatern och Ögonblicksteatern. De har sina fasta scener i Umeå men bedriver en omfattande turnéverksamhet både i och utanför regionen. Teatrarnas uppdrag innebär satsning på barn- och ungdomsproduktioner.

Teatercentrum Norra: Teatercentrum Norra erhåller regionala medel från Region Västerbotten, Region Jämtland Härjedalen, Region Västernorrland och Region Norrbotten. Teatercentrums verksamhet syftar till att skapa bättre förutsättningar för sina medlemmar, teatrar och individer, att utöva fri professionell teaterkonst.

Norrlandsoperan AB: Norrlandsoperan AB ägs till 60 procent av Region Västerbotten och till 40 procent av Umeå kommun. Norrlandsoperan har ett regionalt ansvar att producera, främja, stärka och utveckla opera, musikteater, musik, dans och annan scenisk verksamhet i regionen. I uppdraget ingår även den regionala danskonsulentverksamheten och det regionala främjandeuppdraget inom musikområdet.

Dans i Västerbotten: Den regionala danskonsulentverksamheten ska verka för att dans ska ges större plats i invånarnas vardag, med fokus på barn och unga, öka kunskapen om danskonsten i regionen, vara ett stöd för dem som yrkesmässigt eller på fritiden vill arbeta med och för danskonsten samt bidra till att stärka dansens ställning. Dans i Västerbotten handlägger även det regionala turnéstödet för dansgrupper enligt gällande riktlinjer.

Norrlands nätverk för Musikteater och Dans (NMD): NMD är ett kommunalförbund med de tre nordligaste regionerna och Region Jämtland Härjedalen som medlemmar. NMD är ett turnénätverk för opera, musikteater och dans. Region Västerbotten förmedlar det statliga bidraget till NMD inom ramen för kultursamverkansmodellen.

MOTILI: MOTILI (Musik och Teaterföreningar i Lapplands Inland) är en förening bestående av representanter från inlandskommuners musik- & teaterföreningar. Uppdraget är att bidra till att skapa ett brett kvalitativt musikutbud i inlandet. MOTILI erhåller ett årligt arrangörsstöd från Region Västerbotten och Statens kulturråd.

Riksteatern Västerbotten: Riksteatern Västerbotten är huvudman för den regionala konsulentverksamheten inom teaterområdet. Föreningen arbetar för att främja tillgången till ett mångsidigt och kvalitativt scenkonstutbud i hela länet, särskilt för barn och unga. Riksteatern Västerbotten handlägger det regionala arrangörsstödet för scenkonst enligt gällande riktlinjer.

Västerbottens museum AB: Västerbottens museum AB ägs till 60 procent av Umeå kommun och 40 procent av Region Västerbotten. Västerbottens museum har ansvar att samla, bevara, utveckla, levandegöra och öka tillgängligheten till länets materiella och immateriella kulturarv i Västerbottens län och därvid knyta samman historia, nutid och framtid. Västerbottens museum har därtill ansvar för kulturmiljöverksamheten i länet.

Skellefteå museum AB: Skellefteå museum AB ägs till 60 procent av Skellefteå kommun och till 40 procent av Region Västerbotten. Skellefteå museum har ett regionalt ansvar för den museala verksamheten och kulturmiljövården i Skellefteå, Norsjö och Malå kommuner. Skellefteå museum har ett regionalt ansvar beträffande teknik- och industrihistoria efter år 1900. Skellefteå museum ska genom Museum Anna Nordlander vara en mötesplats för hela regionen där samtidskonst och genusfrågor står i centrum och har även uppdraget att bedriva regional konstkonsulentverksamhet.

Skogs- och samemuseet i Lycksele AB: Skogs- och samemuseet i Lycksele AB ägs till 51 procent av Lycksele kommun och till 49 procent av Region Västerbotten. Skogs- och samemuseet i Lycksele har ett övergripande regionalt ansvar beträffande skogens och skogsbrukets historia, samt att synliggöra den samiska kulturen.

AEJLIES: Aejlies erhåller ett årligt verksamhetsanslag från Region Västerbotten. Den huvudsakliga finansieringen står Storumans kommun för. Aejlies är ett kulturcentrum och samiskt museum i Tärnaby skapat av samer för samer.

Västerbottens läns hembygdsförbund: Västerbottens läns hembygdsförbund uppbär ett årligt verksamhetsanslag för sitt kulturarvsarbete i regionen. Hembygdsförbundets övergripande mål är att tillvarata och vårda de västerbottniska kulturarven i samverkan med sina medlemsföreningar.

Folkrörelsearkivet i Västerbotten: Folkrörelsearkivet i Västerbotten har till uppgift att samla, bevara och tillgängliggöra i första hand förenings- och folkrörelsearkiv i Västerbotten. Region Västerbotten och Umeå och Skellefteå kommuners gemensamma finansiering fördelas så att regionen står för 62,5 procent av verksamheten i Umeå respektive Skellefteå och att kommunerna står för 37,5 procent av verksamheten i sin kommun.

Företagsarkivet i Västerbotten: Företagsarkivets i Västerbotten huvuduppgift är att samla, bevara och för forskning tillhandahålla arkivmaterial från verkamma eller tidigare verkamma företag inom Västerbottens län. Region Västerbotten står för 50 procent av anslagen och Umeå och Skellefteå står för 25 procent vardera.

Regionbibliotek Västerbotten: Regionbibliotek Västerbotten är en del av det nationella biblioteksnätverket och driver biblioteksutveckling i regionen. Verksamheten främjar samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet. Arbetet bedrivs i enlighet med den regionala biblioteksplanen. I den regionala biblioteksverksamheten ingår områdena litteratur- och läsfrämjande. Regionbibliotek är huvudman för den regionala främjandeverksamheten inom litteratur.

Kultur och hälsa och sjukhusbiblioteken: Regionbibliotek Västerbotten driver kultur och hälsa verksamhet, vilket omfattar de tre sjukhusbiblioteken i Umeå, Skellefteå och Lycksele. På Norrlands universitetssjukhus inryms sjukhusbiblioteket i kulturcentrum Alva Kultur och där finns även Galleri Alva.

Konstfrämjandet Västerbotten: Konstfrämjandet Västerbotten är en ideell förening vars medlemmar utgörs av folkrörelseorganisationer och föreningar inom Västerbottens län. Konstfrämjandet Västerbotten uppbär ett årligt verksamhetsanslag för bland annat konstabildande verksamhet och har även uppdraget att bedriva regional konstkonsulentverksamhet.

Konstkonsulentverksamhet: Konstfrämjandet Västerbotten och Museum Anna Nordlander har uppdraget att bedriva regional konstkonsulentverksamhet i syfte att skapa bättre förutsättningar för regionens yrkesverkamma konstnärer, främja barn och ungas möjligheter att skapa och uppleva bildkonst samt bredda allmänhetens kunskap och intresse för bild- och formområdet.

Kulturstipendier: Region Västerbotten delar årligen ut ett bildkonststipendium och högst fyra målinriktade kulturstipendier. Stipendierna riktar sig till kulturskapare och är avsedda att möjliggöra exempelvis konstnärligt utvecklingsarbete. Region Västerbotten delar även ut ett hedersstipendium i form av en minnesgåva.

Galleri Verkligheten: Galleri Verkligheten är ett icke-kommersiellt konstnärsdrivet projektrum för samtidskonst i Umeå som erhåller bidrag från Region Västerbotten, staten och Umeå kommun. Galleriets verksamhet består av utställningar, föreläsningar och internationella samarbeten.

Galleri Alva: Galleri Alva är en del av kulturcentrum Alva Kultur på Norrlands universitetssjukhus i Umeå och en plats för nyskapande, gränsöverskridande och undersökande konstnärliga uttryck.

Emma Ricklunds stiftelse: Emma Ricklunds Stiftelse ägs av Vilhelmina kommun och Västerbottens läns landsting till 60 respektive 40 procent och drivs med stöd av Region Västerbotten och Vilhelmina kommun. Emma Ricklunds stiftelse förvaltar Ricklundgården i Saxnäs med tillhörande konstsamling. I uppdraget ingår att visa samlingen för allmänheten och att erbjuda professionella konstnärer vistelse i Ricklundgårdens ateljéer.

Film i Västerbotten: Film i Västerbotten är regionalt resurscentrum för film och rörlig bild med uppgiften att stödja och bredda filmkulturen i Västerbottens län och främja utvecklingen av den audiovisuella branschen. Region Västerbotten är huvudman för den regionala konsulentverksamheten inom filmområdet.

Västerbottens läns hemslöjdsförening: Hemslöjdsföreningen är huvudman för den regionala konsulentverksamheten inom slöjdområdet. Verksamheten arrangerar bland annat kurser och utbildningar för verksamma slöjdare. Genom olika arrangemang i regionen arbetar hemslöjdskonsulenterna för att fler invånare i regionen får ta del av slöjden.

Mångkultur: Mångkultur ingår i Region Västerbottens egen organisation. Ett arbete som bland annat innefattar kunskapsspridning och dialog i syfte att bredda deltagandet i kulturlivet samt stärka förutsättningarna för urfolket och övriga nationella minoriteter att synliggöra och utveckla sin kultur.

Studieförbund: I Västerbottens län finns ett tiotal studieförbund. Årliga verksamhetsanslag ges till studieförbundens regionala organisationer. Anslagen åtföljs av en överenskommelse. Fördelningen till respektive studieförbund fastställs av Folkbildning Västerbotten.

Folkhögskolor: I Västerbottens län finns sju folkhögskolor: fem rörelseägda folkhögskolor och två folkhögskolor som ägs av Region Västerbotten. Region Västerbotten har en överenskommelse med folkhögskolorna i regionen. Årliga verksamhetsanslag ges till de fem rörelseägda folkhögskolorna. Interkommunala ersättningar är ett betalningsansvar Region Västerbotten har för elever folkbokförda i Västerbottens län som går utbildningar vid folkhögskolor på andra orter i Sverige.

Friluftsförbundet: Friluftsförbundet Västerbotten erhåller ett årligt verksamhetsbidrag från Region Västerbotten för verksamhet som bedrivs för barn och ungdomar.

Ungdomsdistrikt: Region Västerbotten ger årliga anslag till ungdomsdistriktsorganisationer enligt fastställda riktlinjer. Anslagen ska bland annat bidra till kvalitets- och utvecklingsarbete inom organisationen samt ge barn och unga en meningsfull fritid och engagera fler ungdomar i föreningslivet.

Ungdomsbidrag: Region Västerbotten administrerar och handlägger ungdomsmedel för barn och unga. Bidragen syftar bland annat till att främja ungt arrangörskap, samverkan mellan målgruppen och regionala kulturverksamheter och verksamhetsutveckling.

Samiska arrangemang: Samisk vecka i Umeå, Lycksele och Vilhelmina genomförs med årliga bidrag från Region Västerbotten.

I enlighet med Förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet, och viljeriktningar i Region Västerbottens Regionplan 2020 – 2023 och Regionala utvecklingsstrategi 2020 - 2030, beslutade den Regionala utvecklingsnämnden att framtagandet av den regionala kulturplanen skulle; Ske i samverkan med länets kommuner, civilsamhälle och kulturskapare och bidra till att öka kontakt- och samverkansytorna inom kultursektorn i länet, Ske i samråd med företrädare för nationella minoriteter och urfolket samer, Genom dialoger och skrivinstruktioner till berörda verksamheter särskilt lyfta barn och ungas rätt till kultur⁷.

Region Västerbotten har vid framtagandet av Region Västerbottens kulturplan 2024-2027 arbetat med ett dialogförfarande som innefattat tematiska-, samråds- och kommundialoger vilka beskrivs nedan. Utöver det har en enkät riktats till professionella/yrkesverksamma kulturskapare samt en enkät till personer boende i Västerbottens län i åldrarna 13-19. En arbetsgrupp av kulturskapare tillsätts i syfte att ge synpunkter på planen utifrån en kulturskaparperspektiv.

Dialogförfarande

Region Västerbotten samt de verksamheter som har regionalt och statligt stöd ska samverka eller samråda med kommuner, professionella kulturskapare och civilsamhälle i både framtagande och genomförande av kulturplanen. Dialogförfarandet innebär att planens olika aktörer, i dialog, gemensamt identifierar riktningen inom olika kultur- och samverkansområden. Vidare har ambitionen varit att tydliggöra ansvars och rollfördelning inom kultursektorn för att skapa bättre förutsättningar för samverkan och utveckling i länet.

Dialogförfarandet har skett genom tre olika dialogformat; tematiska dialoger, samrådsdialoger och kommundialoger. Dialogerna har haft olika upplägg och metodik, men med en gemensam nämnare – samtliga dialoger skulle generera i ett skriftligt underlag till arbetet med den regionala kulturplanen.

Tematiska dialoger 2022

De tematiska dialogerna genomfördes oktober – november 2022 och har syftat till att samla olika aktörer inom kultursektorn med olika uppdrag, sakkunnighet och perspektiv för att diskutera en gemensam fråga - en tematik.

Samrådsdialog 2022

Region Västerbotten samråder via organisationens samrådskonstruktion kontinuerligt med representanter för urfolket och övriga nationella minoriteter. Inom ramen för kulturplaneframtagandet anordnades en särskild samrådsdialog dit representanter för nationella minoriteter/urfolket, regionala kulturverksamheter och kommunala minoritetssamordnare, med flera bjöds in.

Kommundialoger 2023

Under första kvartalet 2023 genomfördes kommundialoger i länets 15 kommuner. Vid dialogerna deltog politiker och tjänstepersoner från kommunal och regional nivå, samt representanter för de regionala kulturverksamheterna. Om kommunen önskat så har även en öppen dialog arrangerats dit det lokala kulturlivet bjöds in.

Enkäter

Region Västerbotten hade under perioden november-december 2022 ute en enkät riktad till professionella/yrkesverksamma kulturskapare som ett komplement till och en möjlighet för de som inte kunde delta vid dialogen att inkomma med inspel. Huvudfrågan som ställdes var: Vilken utveckling behöver ske för att Västerbotten ska vara en attraktiv plats för professionellt kulturskapande? Sammanställningen av enkäten återfinns i Region Västerbottens [Sammanställning Dialoger 2022; framtagande regional kulturplan 2024-2027](#).

⁷ Fastställande av Direktiv och tidsplan för framtagande av kulturplan 2024-2027 RUN 179-2022

Kring samma period, november-januari, hade Region Västerbotten också ute en enkät som riktades till personer boende i Västerbottens län i åldrarna 13-19. Enkäten inrymmer frågeställningar rörande bland annat kulturskapare och kulturutövande på skoltid och den fria tiden. Sammanställningen av enkäten återfinns på Region Västerbottens hemsida [Enkät- Vad tycker du som är 13-19 om kulturlivet i Västerbotten.pdf \(regionvasterbotten.se\)](#)

Svar som inkommit vid enkäterna har beaktats vid framtagandet av den Regionala kulturplanen.

Arbetsgrupp professionella kulturskapare

Ett ytterligare led i arbetet att tillvarata kulturskapares sakkunnighet är att tillsätta en särskild sakkunniggrupp vars uppdrag innebär att granska och bidra med synpunkter på remissversionen. De sakkunniga som utses är professionellt verksamma i Västerbotten, det innebär att de bedriver en regelbunden, yrkesmässig verksamhet och ha denna verksamhet som inkomstkälla. Region Västerbotten baserar också professionellt verksam på om den sakkunniga har hög yrkeskunskap, antingen genom dokumenterad utbildning och/eller dokumenterad erfarenhet av sin konststart.

Tematiska dialoger 2022

27 oktober	Professionellt kulturskapande
11 november	Utbud och mottagande
21 november	Kulturarv och kulturmiljö
29 november	Barn och unga
5 december	Kulturella och kreativa näringar

Samrådsdialoger 2022

7 december	Nationella minoriteter och urfolket samernas kultur i kulturen
------------	--

Kommundialoger 2023

16 januari	Sorsele
17 januari	Storuman
18 januari	Lycksele
20 januari	Umeå
23 januari	Robertsfors
25 januari	Vilhelmina
26 januari	Dorotea
30 januari	Nordmaling
31 januari	Vännäs
2 februari	Åsele
13 februari	Malå
14 februari	Skellefteå
15 februari	Norsjö
24 februari	Bjurholm
29 mars	Vindeln

Kommunerna har det grundläggande offentliga ansvaret för den lokala kulturpolitiken. Varje kommun beslutar om sina ambitionsnivåer och kulturpolitiska inriktningar. Nedan beskrivs vilken nämnd eller motsvarande som ansvarar för kulturfrågorna i respektive kommun, samt exempel på kultur och kulturmiljöer i kommunen.

I **Bjurholms kommun** ansvarar kultur- och utbildningsnämnden för kulturverksamheten. I verksamheten ingår bibliotek, allmänskultur, kulturskola, stöd till studieförbund, kontakt mot föreningslivet. Exempel på kultur och kulturmiljöer i Bjurholms kommun: Kulturföreningar och studieförbund, hembygdsgård och svenska kyrkan.

I **Dorotea kommun** ansvarar kommunstyrelsen för kulturverksamheten. I verksamheten ingår bibliotek, kulturarrangemang och kulturskola. Exempel på kultur och kulturmiljöer i Dorotea kommun: barnkulturen, musik- och teaterförening, husvagnsmuséet och konstförening. Dorotea är samisk förvaltningsområde.

I **Lycksele kommun** ansvarar kommunstyrelsen för kultur och fritidsverksamheten. Kommunstyrelsen ansvarar bland annat för kommunens delägarskap i Skogsmuseet i Lycksele AB. I kulturverksamheten ingår bibliotek (med biblioteksbuss), kulturskolan och allmänskultur. Exempel på kultur och kulturmiljöer i Lycksele kommun: Hembygdsillet, Liksjuon Sámiensiäbrrie (Lycksele sameförening), Lycksele musik- och teaterförening, Lycksele konstförening, Lycksele Spelmanslag med flera kulturföreningar, Gammplatsen, Skogsmuseet i Lycksele, Tuggengården, Lycksele Ateljé och olika kyrkosamfund. De olika studieförbunden i kommunen står också för en stor del av kulturaktiviteterna. Lycksele är samisk förvaltningsområde.

I **Malå kommun** ansvarar kultur- och fritidsnämnden för kulturverksamheten. I verksamheten ingår bibliotek, kulturskola, fritidsgård, turistinformation, kulturlokalen forum och allmänskultur med exempelvis bidrag till kulturföreningar, studieförbund och utdelning av kulturstipendium. Exempel på kultur och kulturmiljöer i Malå kommun: Kulturnatta, Lappland Woodstock och aktiviteter/arrangemang organiserade av ideell sektor och studieförbund, Koppsele, Lappstan, Malå hembygdsgård, Sagabiografen i Adak, Museum Göta och Verner. Malå kommun är samisk förvaltningskommun.

I **Nordmalings kommun** ansvarar kommunstyrelsen för kulturverksamheten. I verksamheten ingår bibliotek, kulturskola, bidrag till studieförbund och kulturföreningar samt fritid och turism. Exempel på kultur och kulturmiljöer: Nordmalings musik- och teaterförening, hembygds- och bygdegårdsföreningar, Kulturföreningen Huset i Klöse, Konsthall Norra Kvarken, Olofsfors Bruk och flera museer samt Folkets Hus i Rundvik.

I **Norsjö kommun** ansvarar kommunstyrelsen för kulturverksamheten. I verksamheten ingår kulturskola, bibliotek och fritidsgård. Exempel på kultur och kulturmiljöer: Berättarföreningen, Norsjö hembygdsförening, Norsjöslöjdarna, Beredskapsmuseum, Norsjö och Bastuträsk Folkets hus, Dahlbergsgården, Ringvor i Rengård, Svansele dammängar, Raggsjöleden - Torgny Lindgrens litterära landskap, Kulturreseptatet Rörträsk Silägar, Älgjägarfolkets viste.

I **Robertsfors kommun** ansvarar Tillväxtutskottet för kulturverksamheten. I verksamheten ingår bibliotek, allmänskultur samt bidrag till bildningsförbund och kulturföreningar. Kulturskolan hör till Barn och utbildningsutskottet. Exempel på kulturföreningar och kulturmiljöer: Konstföreningen, Bygdeå-Nysätra släktforskningsförening, hembygdsföreningen och intresseföreningar, Robertsfors teater & musik, Robertsfors musiksällskap, Överklintens Folkets Husförening, Bruksmuseet, Kulturrum i Ratan, Kålaboda lantbruksmuseum.

I **Skellefteå kommun** ansvarar kulturnämnden för kulturverksamheten. Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens delägarskap i Skellefteå museum AB och Västerbottensteatern AB. I kulturnämndens verksamhetsområde ingår allmän kulturverksamhet, programverksamhet, kulturutveckling, biblioteksverksamhet, offentlig gestaltning, konsthall, konstkiv, kulturskola och Nöjesfabriken - en dagligverksamhet med inriktning teater. Kulturnämnden ger stöd till studieförbund, kulturföreningar och kulturaktörer. Exempel på kultur och kulturmiljöer: Det finns ett flertal hembygdsföreningar och kulturföreningar i Skellefteå kommun, festivaler som Berättarfestivalen, Trästocksfestivalen, Nordsken, Burträsksvängen och kulturinstitutioner som Museum Anna Nordlander, Skellefteå Museum, Västerbottensteatern samt Sara Kulturhus (som är under uppbyggnad) och Nordanå kultur- och kulturarvsområde för att nämna några exempel. Skellefteå kommun är finsk förvaltningskommun och har utsetts till Barnrättskommun av Unicef Sverige.

I **Sorsele kommun** ansvarar kommunstyrelsen för kulturverksamheten. I verksamheten ingår bibliotek och kulturavdelning. Exempel på kulturföreningar och kulturmiljöer i Sorsele kommun: Sorsele Poesisällskap, Ammarnäs Sameförening, Gargnäs Intresseförening, Lapplatsen i Ammarnäs, Viktoria kyrkan i övre Juktådalen, Jillesnoule, Sorsele hembygdsområde. Sorsele kommun är samisk förvaltningskommun.

I **Storumans kommun** ansvarar Fritids-, kultur- och utbildningsnämnden för kulturverksamheten. I verksamheten ingår förskola, grundskola, gymnasium, bibliotek, allmänkultur, bidrag till bildningsförbund och kulturföreningar, fritidsgårdar och Skapande skola. Exempel på kultur och kulturmiljöer i Storumans kommun: Storumans musik- och teaterförening, studieförbund, byaföreningar, hembygdsföreningar, botaniska trädgården i Hemavan, kulturreseptet Aatoklibpie/Atoklimpen, Linnéparken i Gunnarn och hembygdsområdet i Storuman. Storumans kommun är samisk förvaltningskommun.

I **Umeå kommun** ansvarar kulturnämnden och kommunstyrelsen för kulturverksamheten. Kommunstyrelsen ansvarar bland annat för kommunens delägarskap i Norrlandsoperan AB, Västerbottens museum AB, stödet till Gitarmuseet och Bildmuseet som har Umeå universitet som huvudman. Under kulturnämnden ingår allmän kulturverksamhet och biblioteksverksamhet. I allmän kulturverksamhet ingår kommunala kulturskolan, kulturcentrum för barn och unga, kultur i skolan, konstenheten och Kultur för seniorer samt arrangemangsverksamheten i kulturhuset Väven. Umeå utsågs till kulturhuvudstad 2014 och är den kommun i landet som satsar mest pengar på kultur per capita.

Exempel på kultur och kulturmiljöer i Umeå kommun: I Umeå finns ca 135 registrerade kulturföreningar, 41 samlingslokalföreningar, festivaler som Ubmejen Biejvieh (Samiska veckan), Littfest, Umeå arabiska filmfestival, Umeå europeiska filmfestival, Umeå Jazzfestival, Umefolk, Holmöns visfestival med flera. Friluftsmuseet Gammlia, kulturhuset Väven med Folkets bio och Kvinnohistoriskt museum, Guitars the museum, Umedalens skulpturpark, kulturmiljöerna på Holmön och Norrbyskärr.

Umeå kommun är förvaltningsområde för meänkieli, finska och samiska.

I **Vilhelmina kommun** ansvarar kommunstyrelsen för kulturverksamheten. I verksamheten ingår allmän kulturverksamhet, biblioteksverksamhet och museiverksamhet. Exempel på kultur och kulturmiljöer i Vilhelmina kommun: Studieförbunden, Riksteatern Vilhelmina, Lappmarkens släkt- & bygdeforskare, Bernhard Nordhsällskapet och Samevistet/ sameföreningen, Ricklundgården, Norgefarargården, Fatmomakke kyrkstad och Folkets Hus. Som exempel på kulturarrangemang kan nämnas Nybyggarveckan, Vilhelminabiennalen och Midnight Light Festival. Vilhelmina kommun är samiskförvaltningskommun.

I **Vindelns kommun** ansvarar kommunstyrelsen för kulturverksamheten. I verksamheten ingår Bibliotek, kultur och studieförbund. Exempel på kultur och kulturmiljöer i Vindelns kommun: Åmsele kultur

och teaterförening, Sjungaregårdens kultur- och teaterförening, Vindelådalens slöjdare, Vindelns 237 konstklubb, Vindelns föreläsningsförening, GARV, Vindelns hembygdsförening, Hällnäs historia, Konst i kvarn, Vindelälven, och Vindelns folkhögskola.

I **Vännäs kommun** ansvarar Barn- och utbildningsnämnden för kulturverksamheten. I verksamheten ingår kultur, bibliotek och kulturskola. Exempel på kultur och kulturmiljöer i Vännäs kommun: Vännäs teater- och musikförening, Vännäs konstförening, Slöjdarnas hus, Motormuseet.

I **Åsele kommun** ansvarar verksamheten Fritid, Turism och Kultur för kulturverksamheten som ligger under kommunstyrelsen. I verksamheten ingår allmän kultur, biblioteksverksamhet, museiverksamhet, kommunens konst, kulturskola och bidrag till föreningar och studieförbund, ungdomsgård, Kulturhuset, bion samt turism, inflyttning och Fritidsanläggningar. Exempel på kultur och kulturmiljöer i Åsele kommun: Torvsjö kvarnar, Hembygdsföreningen, Sagavägen, Konstvägen. Åsele kommun är samisk förvaltningskommun.

§ 39

Dnr 2023.67/04

Utbetalning av partistöd 2023 - Liberalerna Malå

På kommunfullmäktige 2018-03-05, § 9 beslutades om nya regler för partistöd i Malå kommun. För att stödet ska betalas ut ska partierna varje år lämna in en blankett med en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket kommunallagen. Redovisningen ska gälla perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till kommunstyrelsens kansli senast fyra månader efter räkenskapsårets utgång. Till redovisningen ska fogas ett granskningsintyg. Inkommer ingen redovisning samt granskningsintyg ska inget partistöd betalas ut till berört parti för kommande år.

Redovisningen ska ge en rättvis bild av hur mottagaren använt partistödet, dels det som inkommit under det senaste året, dels eventuellt sparade medel. Det ska av redovisningen framgå i vilken mån överföringar gjorts till delar av partiorganisationen utanför Malå kommun.

Bedömning

Partiet har inkommit med en redovisning och ett granskningsintyg. Partistöd bör därmed utbetalas.

BESLUTSUNDERLAG

Lisa Nilssons tjänsteutlåtande.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Ylva Olofsson (S): Partistöd på 3 200 kr och mandatstöd på 14 800 kr betalas ut till Liberalerna i Malå.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNFULLMÄKTIGE

- Partistöd på 3 200 kr och mandatstöd på 14 800 kr betalas ut till Liberalerna i Malå.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande
------------------------	--	--	--------------------	--------------------

Partistödets användning

Juridisk person*	Organisationsnummer
<i>Liberaterna Malå</i>	[Redacted]
Adress	Postadress
[Redacted]	[Redacted]

* Registrerad lokal partiförening

Ordförande	Kassör
<i>Cecilia F Skeland</i>	<i>Oskar Spönd</i>

Enligt rådande lagar och lokala regler för partistöd lämnas härmed följande redovisning om användning av partistöd för föregående år.

Redovisningsunderlag	Belopp
Totalt bidrag föregående år (grund- och mandatstöd): <i>2022</i>	
<i>Mandatstöd: 11100kr Partistöd: 3200</i>	<i>14300kr</i>
Sparat partistöd till kommande år (partistöd från år 2017 som överförts till år 2018): <i>2022 2023</i>	<i>0</i>

Verksamheter (beskrivning)	
Exempel: Lönerna och ersättningar till anställd personal	<i>—</i>
Exempel: Lokalkostnader <i>Verksamhetskostnader, medlemsvård, medlemsmöten upptakts/inspirationsmöten, reseersättningar</i>	<i>7614kr</i>
Exempel: Marknadsföring, trycksaker, digital media, utställningsmaterial	<i>9478kr</i>
Exempel: Utbildning, konferenser	<i>4956kr</i>
Exempel: Delar av partistödet som överförts till andra delar av partiorganisationen (ange vilka motprestationer som erhållits) <i>Serviceavgift för kontors och adm tjänster</i>	<i>1000kr</i>
Exempel: Övriga utgifter (Redogör gärna för vilka dessa övriga kostnader består) <i>Bankavgift</i>	<i>1206kr</i>
Summa använda medel	<i>24254 kr</i> XXX kr

Önskar ni hellre redovisa era kostnader i aktiviteter är det fullt möjligt. T.ex. nationaldagen, medborgardialog med mera.

Underskrift

Oskar Sjölvand

Namnförtydligande

23 04 14

Datum

Denna blankett ska skickas till kommunstyrelsen@mala.se eller lämnas in till kommunstyrelsens kansli senast den 30 april för att partiet ska ha rätt till partistöd.

Ur Regler för kommunalt partistöd i Malå kommun

Reglerna för partistöd i kommuner regleras av kapitel 4 paragraf 29 – 31 i kommunallagen som ger kommunfullmäktige rätten att besluta om partistödets omfattning och formerna för det.

Det lokala partistödet i Malå kommun utgår till partier som är representerade i enlighet med vad som föreskrivs i 4 kap. § 29 andra stycket kommunallagen.

En mottagare av partistöd ska årligen i lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket i kommunallagen. Redovisningen ska gälla perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till kommunstyrelsens kansli senast fyra månader efter räkenskapsårets utgång. Till redovisningen ska fogas ett granskningsintyg.

Inkommer ingen redovisning samt granskningsintyg ska inget partistöd betalas ut till berört parti för kommande år.

Redovisningen ska ge en rättvis bild om hur mottagaren använt partistödet, dels det som inkommit under det senaste åren men även eventuellt sparade medel. Det ska av redovisningen framgå i vilken mån överföringar gjorts till delar av partiorganisationen utanför Malå kommun.

PARTISTÖDETS ANVÄNDNING

Gäller verksamhetsår: 2022

Mottagande parti: Liberaterna

Exempel på text:

Undertecknad har granskat partiets årliga redovisning och finner att redovisningen överensstämmer med rådande lagar och lokala regler och rutiner.

Lovise Forsgren

Underskrift (av partiet utsedd särskild granskare)

Lovise Forsgren

Namnförtydligande

230420

Datum

Detta intyg ska skickas in till kommunstyrelsen@mala.se eller lämnas in till kommunstyrelsens kansli senast den 30 april för att partiet ska ha rätt till partistöd.

§ 40

Dnr 2023.65/04

Utbetalning av partistöd 2023 - Malå Socialdemokratiska Arbetarkommun

På kommunfullmäktige 2018-03-05, § 9 beslutades om nya regler för partistöd i Malå kommun. För att stödet ska betalas ut ska partierna varje år lämna in en blankett med en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket kommunallagen. Redovisningen ska gälla perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till kommunstyrelsens kansli senast fyra månader efter räkenskapsårets utgång. Till redovisningen ska fogas ett granskningsintyg. Inkommer ingen redovisning samt granskningsintyg ska inget partistöd betalas ut till berört parti för kommande år.

Redovisningen ska ge en rättvis bild av hur mottagaren använt partistödet, dels det som inkommit under det senaste året, dels eventuellt sparade medel. Det ska av redovisningen framgå i vilken mån överföringar gjorts till delar av partiorganisationen utanför Malå kommun.

Bedömning

Partiet har inkommit med en redovisning och ett granskningsintyg. Partistöd bör därmed utbetalas.

BESLUTSUNDERLAG

Lisa Nilssons tjänsteutlåtande.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Ylva Olofsson (S): Partistöd på 3 200 kr och mandatstöd på 25 900 kr betalas ut till Arbetarpartiet Socialdemokraterna.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNFULLMÄKTIGE

- Partistöd på 3 200 kr och mandatstöd på 25 900 kr betalas ut till Arbetarpartiet Socialdemokraterna.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande
------------------------	--	--	--------------------	--------------------

Partistödets användning

Juridisk person*	Organisationsnummer
Malå Socialdemokrata Arbetarkommun	[Redacted]
Adress	Postadress
[Redacted]	[Redacted]

* Registrerad lokal partiförening

Ordförande	Kassör
Charlott Hultdin	Emil Strähle

Enligt rådande lagar och lokala regler för partistöd lämnas härmed följande redovisning om användning av partistöd för föregående år.

Redovisningsunderlag	Belopp
Totalt bidrag föregående år (grund- och mandatstöd): 2022	32 800
Sparat partistöd till kommande år (partistöd från år 2019 som överförs till år 2020):	0

Verksamheter (beskrivning)	
Exempel: Löner och ersättningar till anställd personal	0
Exempel: Lokalkostnader Hyra partilokal + torgplats + Park Malåberg	20 016
Exempel: Marknadsföring, trycksaker, digital media, utställningsmaterial kläder till valarbetare, giveaways, godis	16 197
Exempel: Utbildning, konferenser	0
Exempel: Delar av partistödet som överförs till andra delar av partiorganisationen (ange vilka motprestationer som erhållits)	0
Exempel: Övriga utgifter (Redogör gärna för vilka dessa övriga kostnader består) Grillning av hamburgare i samband med valet, utdelning av rosor mm	5730
Summa använda medel	41 943 kr

Önskar ni hellre redovisa era kostnader i aktiviteter är det fullt möjligt. T.ex. nationaldagen, medborgardialog med mera.

Underskrift

Emil Stråhle

Namnförtydligande

23/01/05

Datum

Denna blankett ska lämnas in till kommunsekreteraren på administrativa avdelningen senast den 30 april för att partiet ska ha rätt till partistöd.

Ur Regler för kommunalt partistöd i Malå kommun

Reglerna för partistöd i kommuner regleras av kapitel 4 paragraf 29 – 31 i kommunallagen som ger kommunfullmäktige rätten att besluta om partistödets omfattning och formerna för det.

Det lokala partistödet i Malå kommun utgår till partier som är representerade i enlighet med vad som föreskrivs i 4 kap. § 29 andra stycket kommunallagen.

En mottagare av partistöd ska årligen i lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket i kommunallagen. Redovisningen ska gälla perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till kommunstyrelsens kansli senast fyra månader efter räkenskapsårets utgång. Till redovisningen ska fogas ett granskningsintyg.

Inkommer ingen redovisning samt granskningsintyg ska inget partistöd betalas ut till berört parti för kommande år.

Redovisningen ska ge en rättvis bild om hur mottagaren använt partistödet, dels det som inkommit under det senaste åren men även eventuellt sparade medel. Det ska av redovisningen framgå i vilken mån överföringar gjorts till delar av partiorganisationen utanför Malå kommun.

PARTISTÖDETS ANVÄNDNING

Gäller verksamhetsår: 2022

Mottagande parti: Malå Socialdemokrata Arbetarkommun

Exempel på text:

Undertecknad har granskat partiets årliga redovisning och finner att redovisningen överensstämmer med rådande lagar och lokala regler och rutiner.

Håkan Stråge
Underskrift (av partiet utsedd särskild granskare)

Håkan Stråge
Namnförtydligande

24/1 2023
Datum

Detta intyg ska lämnas in till kommunsekreteraren på administrativa avdelningen senast den 30 april för att partiet ska ha rätt till partistöd.

§ 41

Dnr 2023.64/04

Utbetalning av partistöd 2023 - Malålistan

På kommunfullmäktige 2018-03-05, § 9 beslutades om nya regler för partistöd i Malå kommun. För att stödet ska betalas ut ska partierna varje år lämna in en blankett med en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket kommunallagen. Redovisningen ska gälla perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till kommunstyrelsens kansli senast fyra månader efter räkenskapsårets utgång. Till redovisningen ska fogas ett granskningsintyg. Inkommer ingen redovisning samt granskningsintyg ska inget partistöd betalas ut till berört parti för kommande år.

Redovisningen ska ge en rättvis bild av hur mottagaren använt partistödet, dels det som inkommit under det senaste året, dels eventuellt sparade medel. Det ska av redovisningen framgå i vilken mån överföringar gjorts till delar av partiorganisationen utanför Malå kommun.

Bedömning

Partiet har inkommit med en redovisning och ett granskningsintyg. Partistöd bör därmed utbetalas.

BESLUTSUNDERLAG

Lisa Nilssons tjänsteutlåtande.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Ylva Olofsson (S): Partistöd på 3 200 kr och mandatstöd på 14 800 kr betalas ut till Malålistan.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNFULLMÄKTIGE

- Partistöd på 3 200 kr och mandatstöd på 14 800 kr betalas ut till Malålistan.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande
------------------------	--	--	--------------------	--------------------

DNR.

DNR.PL.BET.

Partistödets användning

Juridisk person*	Organisationsnummer
Malå Listan	[Redacted]
Adress	Postadress
[Redacted]	[Redacted]

* Registrerad lokal partiförening

Ordförande	Kassör
Borge Stenlund	Stellan Johansson

Enligt rådande lagar och lokala regler för partistöd lämnas härmed följande redovisning om användning av partistöd för föregående år.

Redovisningsunderlag	Belopp
Totalt bidrag föregående år (grund- och mandatstöd): Partistöd o Mandat stöd.	18 000
Sparat partistöd till kommande år (partistöd från år 2017 som överförts till år 2018):	55 870

Verksamheter (beskrivning)	
Exempel: Löner och ersättningar till anställd personal	
Exempel: Lokalkostnader	
Exempel: Marknadsföring, trycksaker, digital media, utställningsmaterial	28399
Exempel: Utbildning, konferenser	
Exempel: Delar av partistödet som överförts till andra delar av partiorganisationen (ange vilka motprestationer som erhållits)	
Exempel: Övriga utgifter (Redogör gärna för vilka dessa övriga kostnader består) Möten, mat.	21 000
Summa använda medel	XXX kr

Önskar ni hellre redovisa era kostnader i aktiviteter är det fullt möjligt. T.ex. nationaldagen, medborgardialog med mera.

Underskrift

Namnförtydligande

Datum

Denna blankett ska skickas till kommunstyrelsen@mala.se eller lämnas in till kommunstyrelsens kansli senast den 30 april för att partiet ska ha rätt till partistöd.

Ur Regler för kommunalt partistöd i Malå kommun

Reglerna för partistöd i kommuner regleras av kapitel 4 paragraf 29 – 31 i kommunallagen som ger kommunfullmäktige rätten att besluta om partistödets omfattning och formerna för det.

Det lokala partistödet i Malå kommun utgår till partier som är representerade i enlighet med vad som föreskrivs i 4 kap. § 29 andra stycket kommunallagen.

En mottagare av partistöd ska årligen i lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket i kommunallagen. Redovisningen ska gälla perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till kommunstyrelsens kansli senast fyra månader efter räkenskapsårets utgång. Till redovisningen ska fogas ett granskningsintyg.

Inkommer ingen redovisning samt granskningsintyg ska inget partistöd betalas ut till berört parti för kommande år.

Redovisningen ska ge en rättvis bild om hur mottagaren använt partistödet, dels det som inkommit under det senaste åren men även eventuellt sparade medel. Det ska av redovisningen framgå i vilken mån överföringar gjorts till delar av partiorganisationen utanför Malå kommun.

PARTISTÖDETS ANVÄNDNING

Gäller verksamhetsår: 2022

Mottagande parti: Malå Listan

Exempel på text:

Undertecknad har granskat partiets årliga redovisning och finner att redovisningen överensstämmer med rådande lagar och lokala regler och rutiner.

Underskrift (av partiet utsedd särskild granskare)

Namnförtydligande

Datum

Detta intyg ska skickas in till kommunstyrelsen@mala.se eller lämnas in till kommunstyrelsens kansli senast den 30 april för att partiet ska ha rätt till partistöd.

§ 42

Dnr 2023.63/04

Utbetalning av partistöd 2023 - Vänsterpartiet Malå

På kommunfullmäktige 2018-03-05, § 9 beslutades om nya regler för partistöd i Malå kommun. För att stödet ska betalas ut ska partierna varje år lämna in en blankett med en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket kommunallagen. Redovisningen ska gälla perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till kommunstyrelsens kansli senast fyra månader efter räkenskapsårets utgång. Till redovisningen ska fogas ett granskningsintyg. Inkommer ingen redovisning samt granskningsintyg ska inget partistöd betalas ut till berört parti för kommande år.

Redovisningen ska ge en rättvis bild av hur mottagaren använt partistödet, dels det som inkommit under det senaste året, dels eventuellt sparade medel. Det ska av redovisningen framgå i vilken mån överföringar gjorts till delar av partiorganisationen utanför Malå kommun.

Bedömning

Partiet har inkommit med en redovisning och ett granskningsintyg. Partistöd bör därmed utbetalas.

BESLUTSUNDERLAG

Lisa Nilssons tjänsteutlåtande.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Ylva Olofsson (S): Partistöd på 3 200 kr och mandatstöd på 29 600 kr betalas ut till Vänsterpartiet.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNFULLMÄKTIGE

- Partistöd på 3 200 kr och mandatstöd på 29 600 kr betalas ut till Vänsterpartiet.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande
------------------------	--	--	--------------------	--------------------

MALÅ KOMMUN
Administrativa avd/allmänna enh

REDOVISNING
MALÅ KOMMUN
KOMMUNSTYRELSEN

2023-04-18

1 (3)
252

Partistödets användning

Juridisk person*	Organisationsnummer
Vänsterpartiet Malå	
Adress	Postadress

* Registrerad lokal partiförening

Ordförande	Kassör
Lennart Gustavsson	Andreas Lundin

Enligt rådande lagar och lokala regler för partistöd lämnas härmed följande redovisning om användning av partistöd för föregående år.

Redovisningsunderlag	Belopp
Totalt bidrag föregående år (grund- och mandatstöd):	32900:-
Sparat partistöd till kommande år (partistöd från år 2017 som överförts till år 2018):	6549:-

Verksamheter (beskrivning)	
Löner och ersättningar till anställd personal	
Lokalkostnader	9524,95
Marknadsföring, trycksaker, digital media, utställningsmaterial	10111,05
Utbildning, konferenser	
Delar av partistödet som överförts till andra delar av partiorganisationen (ange vilka motprestationer som erhållits)	5465:-
Övriga utgifter (Redogör gärna för vilka dessa övriga kostnader består)	1250:-
Admin.kostnad handelsbanken	
Summa använda medel	26351 kr

Önskar ni hellre redovisa era kostnader i aktiviteter är det fullt möjligt. T.ex. nationaldagen, medborgardialog med mera.

Underskrift

Andreas Lundin
Namnförtydligande

16/4-23
Datum

Denna blankett ska skickas till kommunstyrelsen@mala.se eller lämnas in till kommunstyrelsens kansli senast den 30 april för att partiet ska ha rätt till partistöd.

Ur Regler för kommunalt partistöd i Malå kommun

Reglerna för partistöd i kommuner regleras av kapitel 4 paragraf 29 – 31 i kommunallagen som ger kommunfullmäktige rätten att besluta om partistödets omfattning och formerna för det.

Det lokala partistödet i Malå kommun utgår till partier som är representerade i enlighet med vad som föreskrivs i 4 kap. § 29 andra stycket kommunallagen.

En mottagare av partistöd ska årligen i lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket i kommunallagen. Redovisningen ska gälla perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till kommunstyrelsens kansli senast fyra månader efter räkenskapsårets utgång. Till redovisningen ska fogas ett granskningsintyg.

Inkommer ingen redovisning samt granskningsintyg ska inget partistöd betalas ut till berört parti för kommande år.

Redovisningen ska ge en rättvis bild om hur mottagaren använt partistödet, dels det som inkommit under det senaste åren men även eventuellt sparade medel. Det ska av redovisningen framgå i vilken mån överföringar gjorts till delar av partiorganisationen utanför Malå kommun.

PARTISTÖDETS ANVÄNDNING

Gäller verksamhetsår: 2023

Mottagande parti: Vänsterpartiet Malå

Undertecknad har granskat partiets årliga redovisning och finner att redovisningen överensstämmer med rådande lagar och lokala regler och rutiner.

Underskrift (av partiet utsedd särskild granskare)

KRISTIAN PRIEMEL

Namnförtydligande

17/4 2023

Datum

Detta intyg ska skickas in till kommunstyrelsen@mala.se eller lämnas in till kommunstyrelsens kansli senast den 30 april för att partiet ska ha rätt till partistöd.

§ 45

Dnr 2022.137/0909

Motion av Lennart Gustavsson (V) med flera angående införande av nolltaxa i inomkommunal kollektivtrafik

Motion har inkommit från Lennart Gustavsson, m.fl. (V) angående att Malå kommun bör initiera ett flerårigt projekt för att utreda möjligheten till nolltaxa i inomkommunal kollektivtrafik inklusive skolskjutsar.

Bedömning

I inkommen motion föreslår Lennart Gustavsson m.fl. (V), att Malå kommun bör initiera ett flerårigt projekt för att utreda möjligheterna till nolltaxa på den inomkommunala kollektivtrafiken. Infrastrukturen för den inomkommunala kollektivtrafiken ser idag ut på så sätt, att hela Malå kommun ej tillgodoses av kollektivtrafik, vilket i detta avseende innebär att likställighetsprincipen ej kan tillgodoses för alla Malås kommuninvånare.

BESLUTSUNDERLAG

Fredrik Iderströms tjänsteutlåtande.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Börje Stenlund (ML): Motionen avslås.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN/KOMMUNFULLMÄKTIGE

- Motionen avslås.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande

Motion av Lennart Gustavsson (v) m.fl. ang. införande av nolltaxa i inomkommunal kollektivtrafik

Kollektivtrafik i landsbygd är många gånger svår att organisera på ett klokt sätt. Det är viktigt att den samhällsbetalda trafiken kan användas av så många som möjligt.

Intäkterna i form av sålda biljetter är relativt små. Samtidigt har vi ett regelverk som omöjliggör att skolskjutsar kan nyttjas av allmänheten.

Sammantaget borde Malå kommun med sin geografi vara lämplig att genomföra ett flerårigt projekt med nolltaxa på inomkommunala resor samt att ge allmänhet tillgång till skolskjutsresor.

Med anledning av ovan anförda föreslås:

Att Malå kommun initierar ett flerårigt projekt för nolltaxa i inomkommunal kollektivtrafik inklusive skolskjutsar.

Vänsterpartiets kommunfullmäktigegrupp

Lennart Gustavsson, Anna Harr, Petter Hultdin, Lena Nyström, Kim Bergström, Siv Stenberg, Simon Morén, Marjet Gustavsson

§ 37

Dnr 2023.73/00

Utseende av firmatecknare för Malå kommun 2023-08-01 -- 12-31

I det *Gemensamma reglementet för Malå kommuns nämnder samt kommunstyrelsen och dess utskott* framgår följande.

1 Gemensamma regler och riktlinjer

Det som sägs i detta reglemente...

Med nämnd avses även kommunstyrelsen.

10 Nämndernas och utskottens arbetsformer**Undertecknande av handlingar**

Avtal, andra handlingar...

I övrigt bestämmer nämnden vem som ska underteckna handlingar.

Bedömning

Kommunstyrelsen har att bestämma vem som i övrigt ska underteckna handlingar. Firmatecknare ska således utses. Då nuvarande ersättare för firmatecknaren går i pension 2023-08-01 behöver kommunstyrelsen välja en ny ersättare till firmatecknaren

BESLUTSUNDERLAG

Jim Lundmarks tjänsteutlåtande.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Ylva Olofsson (S): Administrativ chef, chef allmänna avdelningen Ella-Marit Pilto utses till ersättare för firmatecknaren 2023-08-01--12-31.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN

- Administrativ chef, chef allmänna avdelningen Ella-Marit Pilto utses till ersättare för firmatecknaren 2023-08-01--12-31.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande
------------------------	--	--	--------------------	--------------------

§ 38

Dnr 2023.72/00

Undertecknande av handlingar för Malå kommun 2023-08-01 -- 12-31

I det *Gemensamma reglementet för Malå kommuns nämnder samt kommunstyrelsen och dess utskott* framgår följande.

1 Gemensamma regler och riktlinjer

Det som sägs i detta reglemente...

Med nämnd avses även kommunstyrelsen.

10 Nämndernas och utskottens arbetsformer**Undertecknande av handlingar**

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutats av nämnden ska undertecknas av ordföranden eller vid förfall för denne av vice ordföranden eller vid förfall för denne av andre vice ordförande och kontrasigneras av anställd som nämnden bestämmer.

I övrigt bestämmer nämnden vem som ska underteckna handlingar.

Bedömning

Kommunstyrelsen har att namnge ordföranden, vice ordförandena samt att utse kontrasignant och dess ersättare. Då nuvarande kontrasignant för undertecknande av handlingar går i pension 2023-08-01 behöver kommunstyrelsen välja en ny kontrasignant.

BESLUTSUNDERLAG

Jim Lundmarks tjänsteutlåtande.

FÖRSLAG TILL BESLUT PÅ SAMMANTRÄDET

Ylva Olofsson (S): Administrativ chef, chef allmänna avdelningen Ella-Marit Pilto, född 1976, utses till kontrasignant 2023-08-01—12-31.

FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN

- Administrativ chef, chef allmänna avdelningen Ella-Marit Pilto, född 1976, utses till kontrasignant 2023-08-01—12-31.

Justeringsmännens sign			Beslutsexpediering	Utdragsbestyrkande

Tillsättande av tillförordnad kommunchef

Bakgrund

Den 1 augusti går nuvarande kommunchef i pension. Kommunstyrelsen har att tillsätta en tillförordnad kommunchef under tiden tills rekrytering av ny kommunchef är klar.

FÖRSLAG TILL (KOMMUNSTYRELSEN)

- X X utses till tillförordnad kommunchef fr.o.m. 2023-08-01 i Malå kommun tills rekrytering av ny kommunchef är klar.

Jim Lundmark

Beslutsexpediering

- X X

Anmälan av delegationsbeslut

Kommunstyrelsen har överlåtit sin beslutanderätt till ordföranden, utskott och tjänstemän enligt fastställd delegationsförteckning. Dessa beslut ska anmälas till kommunstyrelsen. Anmälan innebär inte att kommunstyrelsen får ompröva eller fastställa delegeringsbesluten. Däremot står det kommunstyrelsen fritt att återkalla lämnad delegering.

ÄRENDE

DELEGAT

Tilldelning av kultur- och ledarstipendium 2023	Allmänna utskottet
2.6 Anställning och lönesättning av personal, i samråd med HR-strateg	Stefan Lundgren Marie Hedström
5.9 Bevilja/avslå ansökningar om utplacering av blomlådor/farthinder på gator i Malå kommun	Jörgen Enberg
5.8 Korttidsupplåtelse av allmän plats/mark	Per Bertilsson
6.1 Bevilja/avslå kulturbidrag samt fritidsbidrag inom fastställd budgetram	Maria I Larsson
1.7 Bevilja/avslå ansökningar om färdtjänst enl Lagen om färdtjänst § 6 - 10	Fredrik Iderström
1.8 Bevilja/avslå ansökningar om riksfärdtjänst enl Lagen om riksfärdtjänst § 4 - 7	Fredrik Iderström Ulrika Grensell
1.6 Förändring av fastställd kollektivtrafik under året	Fredrik Iderström
4.12 Beslut om anstånd med betalning av skuld till kommunen, upp till 50 000 kronor i högst 12 månader	Lina Dahlbäck
1.1 Fastställande av attestantförteckningen i samråd med avdelningschef	Lina Dahlbäck
1.2 Fastställande av delegationsförteckningen på verksamhetsnivå	Jim Lundmark

Teckna, upphandla och anta anbud för övergripande avtal som gäller för alla kommunens verksamheter (reseavtal, terminalglasögon, kontorsmöbler, företagshälsövård)

Jim Lundmark

Brådiskande ärenden där kommunstyrelsens avgörande inte kan avvaktas, enligt 6 kap 39 § kommunallagen

Lennart Gustavsson

Redovisning av meddelanden

Rådet för äldre och personer med funktionsvariation

Verksamhetsplan 2023 - 2026

Malå/Norsjö miljö- och byggnämnd

Beslut 230515, § 37 - Månadsrapport april 2023

Malåbostaden AB

Beslut 230515, § 4 - Budgetuppföljning

Beslut 230515, § 10 - Lekmannarevisorernas granskningsrapport för år 2022

Malå Energi- och Industri AB

Beslut 230516, § 9 - Lekmannarevisionens granskningsrapport för år 2022

Malåbo

Information om Museum Göta & Verner

Region 10

Information om den kommunala samverkan som bedrivs inom Region 10

Skellefteå kommun/Gemensam överförmyndarnämnd

Protokoll 230314, 230411, 230508.